

ҚазМұнайГаз
NATIONAL COMPANY ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ

«ҚАЗМҰНАЙГАЗ» ҰК АҚ 2023 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ОРНЫҚТЫ ДАМУ ТУРАЛЫ ЕСЕБІ

ESG-КОД

ТАҚЫРЫБЫ

Есеп туралы	14
Директорлар кеңесі төрағасының үндеуі	16
Басқарма төрағасының үндеуі	18

01 КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

Компанияның стратегиясы және негізгі нәтижелері	27
Орнықты дамуды басқару	34
Біздің орнықты дамуды басқару тәсіліміз	35
Есептің маңызды тақырыптары	40
Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл	41
Бастамалар мен мүшелік	44
Компанияның ОДМ-ға қол жеткізуге қосқан үлесі туралы	52
ESG тәуекелдерін басқару	63
Цифрлық даму	73

02 ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІК

Біздің басқару тәсіліміз	77
Су ресурстарын басқару бағдарламасы	82
Қоршаған ортаны қорғау	92
Атмосфералық ауаны қорғау	93
Шикі газды ұтымды пайдалану	97
Қалдықтарды өңдеу және топырақ құнарлығын қалпына келтіру	98
Жұмыс алаңдарын жабу және қалпына келтіру	101
Теңіз ұңғымаларын басқару	103
Мұнай төгілуінің алдын алу және жою	103
Биоәртүрлілікті сақтау және ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды қолдау	106
Экологиялық менеджмент мәселелері бойынша персоналды оқыту	110
Жоспарланған шаруашылық қызметті экологиялық бағалау	112
Қоғамдық ұйымдармен өзара іс-қимыл	113
ҚМГ-дағы Жасыл кеңсе тұжырымдамасы	114
Өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау	117
Мердігерлік ұйымдармен өзара іс-қимыл	120
Өндірістік санитария және еңбек гигиенасы	124

Компанияның басқа есептерін алу үшін QR кодты сканерлеңіз

03 ТӨМЕН КӨМІРТЕКТІ ДАМУ

Компаниядағы төмен көміртекті саясат	129
Энергия тиімділігін арттыру және энергия үнемдеу	136
Жаңартылатын энергия көздері	140
Күкіртсіздендірудің қосымша шаралары	140

04 БІЗДІҢ АДАМДАР ЖӘНЕ ҚАТЫСУ АЙМАҚТАРЫН ДАМУ

Біздің басқару тәсіліміз	147
Жұмыспен қамту	149
Персоналды дамыту	154
Қызметкерлердің тең мүмкіндіктері мен уәждемесі	161
Адам құқықтарын сақтау және әлеуметтік қолдау	162
Әдеп және адалдық	163
Компанияның әлеуметтік саясаты	167
Біздің қауымдастықтар	174

05 КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

Корпоративтік басқару жүйесі	179
Экономикалық нәтижелілік	193
Құрылған және бөлінген экономикалық құны	194
ҚМГ Салықтық есеп саясаты	195
Инвестициялық жобалардың іске асырылуы	198
Сатып алу тәжірибесі	203
Экологиялық заңнама талаптарына сәйкестік	206

06 ҚОСЫМШАЛАР

Тәуелсіз тексеру туралы есеп	210
1-қосымша. Есептілік шекаралары, өзгерістер, ескертпелер	214
2-қосымша. Экологиялық индикаторлар	219
3-қосымша. Әлеуметтік индикаторлар	223
4-қосымша. GRI Content Index мазмұнының көрсеткіші	224
5-қосымша. Терминдер мен анықтамалар	242
Байланыс ақпараты	246

ЕСЕП ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ

ESG-KOD

Ағзаның ерекшеліктерін анықтайтын ген сияқты, орнықты даму тұжырымдамасы кез келген компанияның бірегей бизнес-кодын құрайды. ESG қағидаттары қызметтің барлық аспектілеріне енгізілуі керек. Бұл элементтер стратегияның бір бөлігі ғана емес, олар Компанияның тіршілікке қабілеттілігі мен эволюциясын анықтайтын негіз болып табылады. Экологиялық жауапкершілік, әлеуметтік қолдау және корпоративтік мінез-құлықты тиімді басқару тұрақты бизнес үлгісінің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚМГ қоршаған ортамен үйлесімділікке ұмтылады, өз қызметкерлері мен қоғамдастықтарының әлеуметтік әл-ауқатын қамтамасыз етеді, сондай-ақ корпоративтік басқарудың жоғары стандарттарын қолдайды. Компания уақыт талаптарын қадағалап қана қоймайды – ол ESG кодын әрбір бизнес процесіне енгізу арқылы ұзақ мерзімді перспективада орнықты және жауапты бизнесті құру арқылы оларды қалыптастырады.

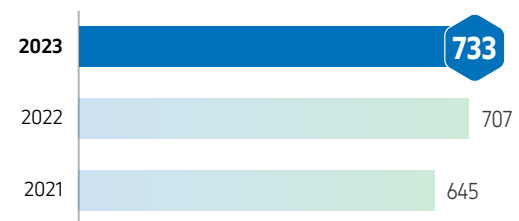

МҰНАЙ МЕН ГАЗ ӨНДІРУ

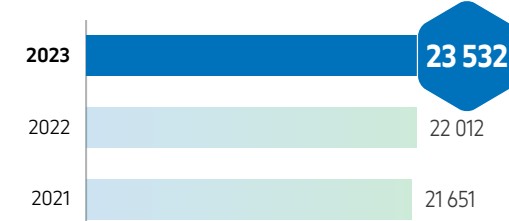
НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

2-6

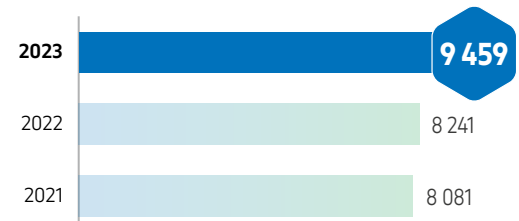
**PRMS ҚОРЛАРЫ
2P САНАТЫ**
млн т.м.б.

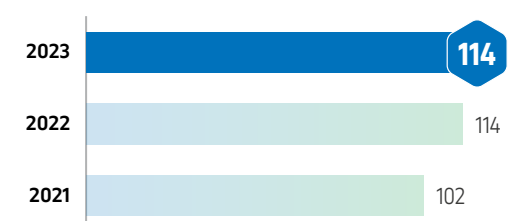
**МҰНАЙ
ЖӘНЕ КОНДЕНСАТ**
мың тонна

**ТАБИҒИ
ЖӘНЕ ІЛЕСПЕ ГАЗ**
млн м³

**CO₂ ШЫҒАРЫНДЫЛАР
ИНДЕКСІ¹**
1000 тонна КСШ үшін тонна

¹Өндірілген көмірсутек шикізатының 1000 тоннасына CO₂ шығарындларының қарқындылығы.

МҰНАЙ ТАСЫМАЛДАУ

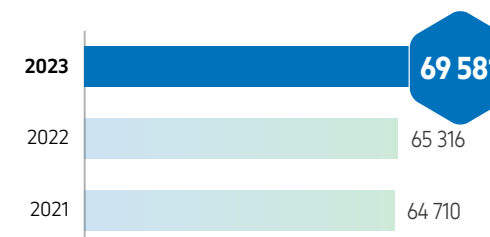
НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

2-6

ҚМГ ҮЛЕСІНЕ МҰНАЙ ТАСЫМАЛДАУ КӨЛЕМІ¹

МЫҢ ТОННА

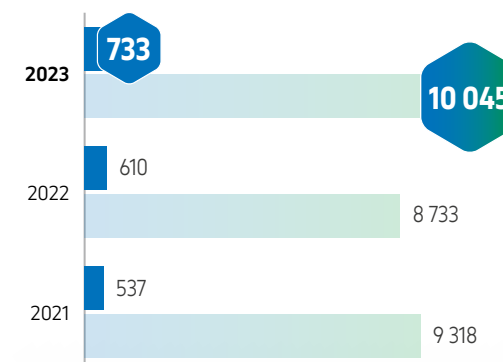

¹ Мұнай тасымалдау көлемі ҚМГ (ҚТО-ны қоспағанда) операциялық үлесі ескеріле отырып, әрбір жеке құбыр компаниясының тасымалдаудың шоғырландырылған көлемін қамтиды. Мұнай көлемінің бір бөлігін екі немесе үш құбыр компаниясы тасымалдауы мүмкін және сәйкесінше бұл көлемдер мұнай тасымалдаудың шоғырландырылған көлемінде бір реттен артық есепке алынады.

МҰНАЙДЫ ТЕҢІЗ АРҚЫЛЫ ТАСЫМАЛДАУ КӨЛЕМІ

МЫҢ ТОННА

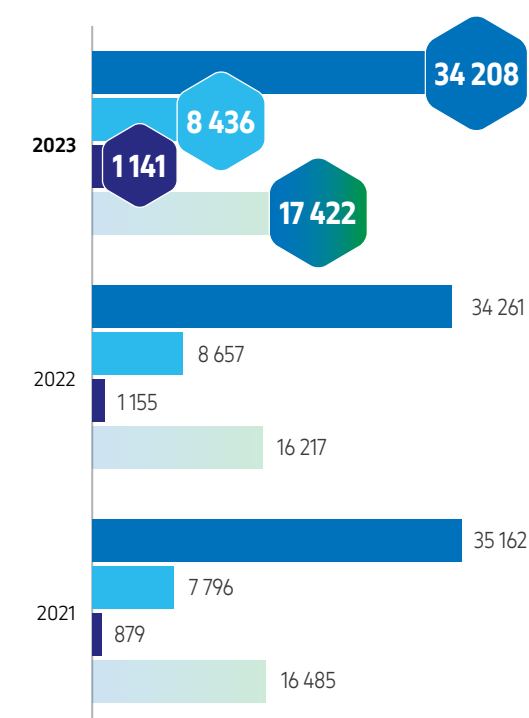

- Каспий өңірінде мұнай тасымалдау көлемі
- Қара және Жерорта теңіздерінде мұнай тасымалдау көлемі

ҚМГ ҮЛЕСІНЕ МҰНАЙДЫҢ ЖҮК АЙНАЛЫМЫ²

МЛН ТОННА *КМ

- ҚазТрансОйл (100%)
- Қазақстан-Қытай Құбыры (50%)
- МұнайТас (51%)
- Каспий Құбыр Консорциумы (20,75%)

² Әрбір жеке құбыр компаниясы мұнайдың жүк айналымы ҚМГ операциялық үлесі ескеріле отырып (ҚТО қоспағанда) қабылданды.

ӨНДЕУ ЖӘНЕ МАРКЕТИНГ

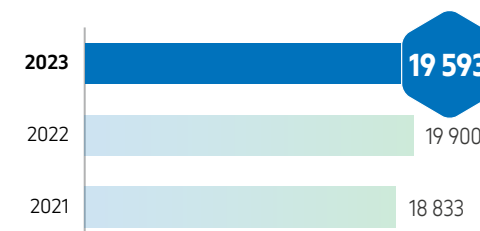
НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

2-6

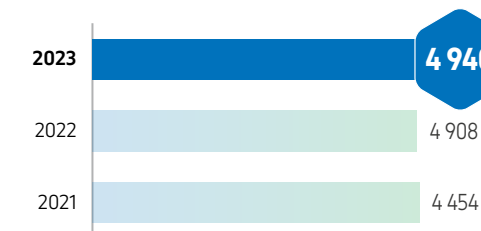
МҰНАЙ МЕН ГАЗ ӨНДІРУ

мың тонна

ҚР-ДА ӨНДІРІЛГЕН ҚМГ МҰНАЙ ӨНІМДЕРІН КӨТЕРМЕ САУДАДА ӨТКІЗУ

мың тонна

СЕРВИС

ЖЕР ҮСТІ КӨЛІГІ, ОНЫҢ ІШІНДЕ ЖҮКТЕР МЕН ЖОЛАУШЫЛАРДЫ ТАСЫМАЛДАУ, КЕН ОРЫНДАРЫНА КӨЛІКТІК-ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

ТЕҢІЗ ОПЕРАЦИЯЛАРЫН ҚОЛДАУ

МҰНАЙ ЖӘНЕ ГАЗ ҰҢҒЫМАЛАРЫН БҰРҒЫЛАУ ЖӘНЕ ИГЕРУ

ҰҢҒЫМАЛАРДЫ ЖЕРАСТЫ ЖӘНЕ КҮРДЕЛІ ЖӨНДЕУ

МҰНАЙ-ГАЗ ЖАБДЫҚТАРЫН ӨНДІРУ

ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ ПРОЦЕСТЕРДІ АВТОМАТТАНДЫРУ

ӨЛШЕУ ҚҰРАЛДАРЫНА, АВТОМАТИКА ЖӘНЕ ТЕЛЕМЕХАНИКА ЖҮЙЕЛЕРІНЕ ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ, МҰНАЙ КӘСІПШІЛІКТЕРІНДЕ ТЕЛЕКОММУНИКАЦИЯ, РАДИОБАЙЛАНЫС, КӘБІЛДІК ЖӘНЕ СПУТНИКТИК ТЕЛЕДИДАР ҚЫЗМЕТТЕРІН ҰСЫНУ; ӨЛШЕУ ҚҰРАЛДАРЫН ТЕКСЕРУ ЖӘНЕ ЖӨНДЕУ; КҮЗЕТ СИГНАЛИЗАЦИЯСЫНА ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

МҰНАЙ ТӨГІЛУІНЕ ДЕН ҚОЮ СЕРВИСІ

АУЫЗ СУДЫ ӨНДІРУ ЖӘНЕ ТАСЫМАЛДАУ, ТЕҢІЗ СУЫН ТАСЫМАЛДАУДЫ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

ТАМАҚТАНДЫРУДЫ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ОБЪЕКТІЛЕРГЕ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ Т.Б.

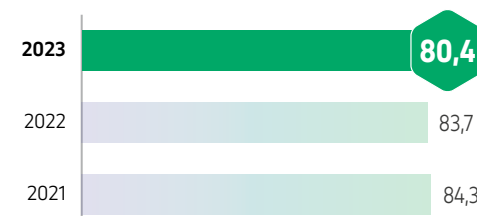

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІК

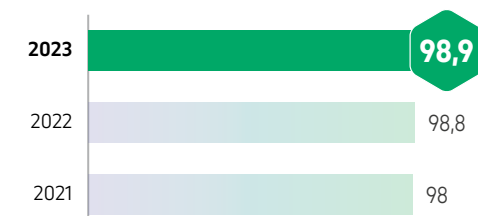
НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

2-6

СУ АЛУ млн м³

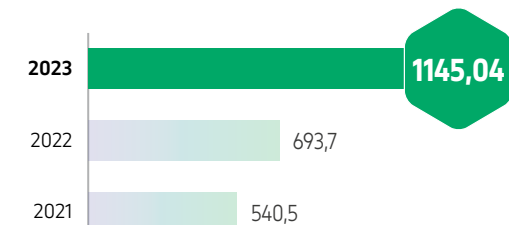
ІЛЕСПЕ МҰНАЙ ГАЗЫН КӘДЕГЕ ЖАРАТУ ДЕҢГЕЙІ %

CO₂ ТІКЕЛЕЙ ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ млн тонна

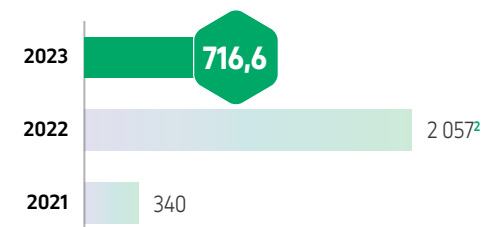

КӘДЕГЕ ЖАРАТЫЛҒАН ТАРИХИ ҚАЛДЫҚТАРДЫҢ КӨЛЕМІ мың тонна

¹2021 жылға арналған ақпарат осы көрсеткіш бойынша есепте ҚТГ қоспағанда, ҚМГ тобы бойынша ұсынылған. 2020 жылғы деректер ҚТГ ескеріле отырып ұсынылды. 6,7 тCO₂ верификацияланды, квоталанбайтын қондырғылардан 0,2 мың тCO₂-ні Компания дербес есептейді.

ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ мың. ГДж

ҚҰРЛЫҚТА МҰНАЙДЫҢ ТӨГІЛУ КӨЛЕМІ тонна

²2022 жылы энергия үнемдеу көрсеткішінің ұлғаюы 2020–2021 жылдары жүргізілген энергия аудитінің ұсынымдарына сәйкес 2022–2027 жылдарға арналған энергия үнемдеу және энергия тиімділігі жөніндегі іс-шаралар жоспарын іске асырумен байланысты.

ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕР- ШІЛІК ЖӘНЕ ҚТ ЖӘНЕ ЕҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ

НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

2-6, 2-7

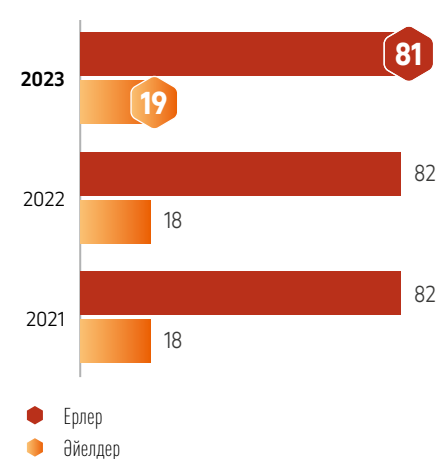
ЖҰМЫСКЕРЛЕРДІ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОЛДАУ млрд тенге

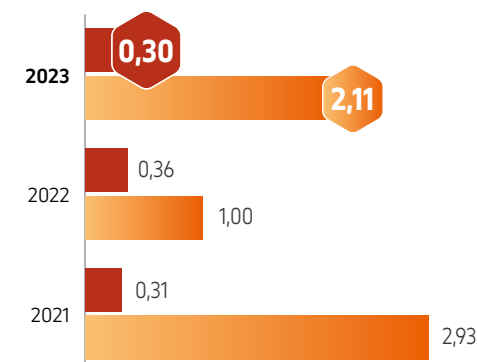
ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ТҰРАҚТАМАУЫ %

ЖҰМЫСКЕРЛЕР ЖЫНЫСЫ БОЙЫНША БӨЛІНІСТЕ %

ЖҰМЫСКЕРЛЕР АРАСЫНДАҒЫ LTIR ЖӘНЕ FAR КОЭФФИЦИЕНТІ

● Жұмыс уақыты жоғалатын жазатайым оқиғалардың коэффициенті (LTIR)
● Өлім жағдайларының коэффициенті (FAR)

АКАДЕМИЯЛЫҚ САҒАТТАРДЫҢ ОРТАША ЖЫЛДЫҚ САНЫ

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

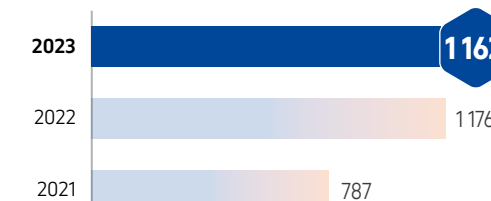
2-6

ESG-ТӘУЕКЕЛ РЕЙТИНГІ

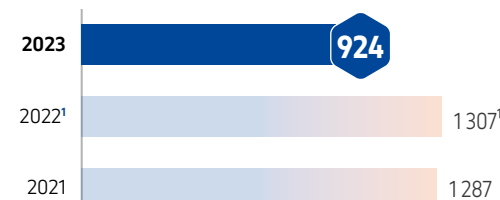
САЛЫҚТАР² млрд тенге

² Төленген салықтар және ел бюджетіне төленетін басқа да міндетті төлемдер.

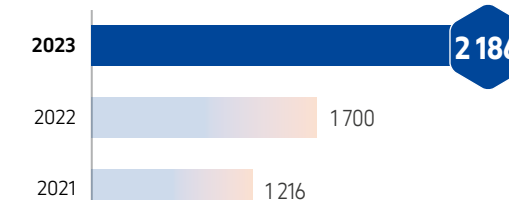
ПАЙДА млрд тенге

¹ ҚЕХС стандарттарына сәйкес, 2022 жылғы ҚМГ көрсеткіштері «Полимер Продакшн» ЖШС-ның 100% үлесі қосылғаны ескеріле отырып қайта есептелді.

САТЫП АЛУ³ млрд тенге

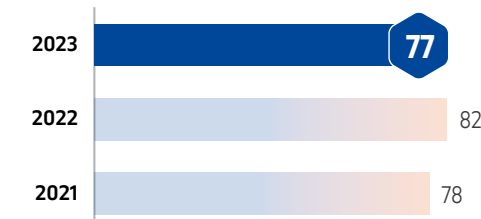

³ ҚМГ компаниялар тобы бойынша жеткізілген тауарлардың, жұмыстар мен қызметтердің көлемі

САТЫП АЛУДАҒЫ ЕЛШІЛІК ҚҰНДЫЛЫҚ ҮЛЕСІ

%

ЕСЕП ТУРАЛЫ

2-14, 2-3, 2-5, 3-1

«КазМұнайГаз» ҰК АҚ (бұдан әрі – ҚМГ) орнықты даму саласындағы өз қызметі туралы есептілікті дайындауды 2008 жылдан бастап жыл сайынғы негізде жүргізіп, 2012 жылдан бастап есептілікті Жаһандық есептілік бастамасына (Global Reporting Initiative – GRI) сәйкес жариялап келеді.

Мүдделі тараптар алдында өз қызметінің айқындығы мен ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында ҚМГ жыл сайын орнықты дамуға, әлеуметтік, экономикалық және экологиялық жауапкершілікке өзінің көзқарасын жариялайды.

Осы Есеп Global Reporting Initiative Sustainability Reporting Standards орнықты даму саласындағы есептілікті дайындау жөніндегі халықаралық стандарттарға, сондай-ақ GRI 11: Oil and Gas Sector 2021 мұнай-газ компанияларына арналған салалық қосымшаға сәйкес дайындалды.

ҚМГ есебінің сыртқы верификаторын іріктеу «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамының Сатып алуды жүзеге асыру тәртібі (https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=39101813) негізінде және бәсекелестік келіссөздер жүргізу арқылы тендер өткізу сатып алу туралы шешім негізінде жүргізіледі. 2021 жылғы 12 мамырда өткен 2021–2025 жылдарға арналған қызметтерді сатып алу бойынша іріктеу рәсімінің нәтижесінде ҚМГ және «Эрнст Энд Янг – консультациялық қызметтер» ЖШС-мен GRI халықаралық стандарттарына сәйкес дайындалған есепті верификациялау бойынша қызметтерді сатып алу шартын жасасты. Тәуелсіз тексеру туралы есеп осы Есептің 210 бетінде қолжетімді.

Есепте 2023 күнтізбелік жылға арналған ҚМГ және оның еншілес және тәуелді ұйымдары туралы шоғырландырылған ақпарат ұсынылған (есепте – ҚМГ, Компания, Компаниялар тобы деп аталады).

Есептің шекаралары дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы меншік немесе сенімгерлік басқару құқығында ҚМГ-ге тікелей немесе жанама түрде тиесілі ҚМГ еншілес және тәуелді ұйымдарын, сондай-ақ ҚМГ қызметін бақылауға құқылы заңды тұлғаларды қамтиды (бөлімдер бойынша есептілік шекараларының егжей-тегжейлі сипаттамасы есепке 1-қосымшада берілген).

Компания қызметінің қаржылық және өндірістік нәтижелері Компанияның тиісті блоктарының ұйымдастырушылық қолдауымен Компанияның шоғырландырылған деректері пайдаланыла отырып ұсынылған. Осы Есепті дайындау кезінде халықаралық қаржылық есептілік стандарттары бойынша құрастырылған ҚМГ басқарушылық және аудиттелген қаржылық есептілігі пайдаланылды, ол қаржылық емес есептілікпен бірдей мерзімділікпен – жыл сайын жарияланады.

Есепті дайындау процесі, маңызды тақырыптарды айқындау және мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу туралы – «Орнықты дамуды басқару» бөлімінде толығырақ айтылған.

Көрсеткіштер бойынша деректерді салыстыру және салыстырмалау мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін ақпарат бірнеше жыл ішіндегі динамикада ұсынылған.

ҚМГ Орнықты дамуы туралы есебі ҚМГ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітіледі және корпоративтік интернет-сайтта жариялау және баспа нұсқасын тарату арқылы мүдделі тараптардың назарына жеткізіледі.

ҚМГ-ның орнықты дамуы туралы есептер электрондық форматта мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерінде ҚМГ веб-сайтында қолжетімді: <https://www.kmg.kz/sustainable-development/>

Есептің интерактивті нұсқасы ҚМГ сайтында мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерінде орналастырылған: <https://www.kmg.kz/ru/sustainable-development/>.

Орнықты даму саласындағы халықаралық бастамаларды басшылыққа ала отырып, ҚМГ БҰҰ Жаһандық шартының (бұдан әрі – БҰҰ ЖШ) қағидаттарын ұстанады және өз қызметіне Орнықты даму мақсаттарын (бұдан әрі – ОДМ) интеграциялайды.

БҰҰ ЖАҒАНДЫҚ ШАРТЫНЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫ

Адам құқықтары	1-қағидат	Іскерлік топтар халықаралық деңгейде жария етілген адам құқықтарын қорғауды қолдап, құрметтеуге тиіс.
	2-қағидат	Іскерлік топтар адам құқықтарының бұзылуына қатысы болмауы тиіс.
Еңбек қарым-қатынастары	3-қағидат	Іскерлік топтар бірігу еркіндігін және ұжымдық шарттар жасасу құқығын нақты мойындауды қолдауы тиіс.
	4-қағидат	Іскерлік топтар мәжбүрлі және міндетті еңбектің барлық нысандарын жою үшін әрекет етуге тиіс.
	5-қағидат	Іскерлік топтар балалар еңбегін толық жоюды қолдауы тиіс.
	6-қағидат	Іскерлік топтар еңбек және жұмыспен қамту саласындағы кемсітушілікті жоюды қолдауы тиіс.
Қоршаған орта	7-қағидат	Іскерлік топтар сақтық қағидатына негізделген экологиялық мәселелерге көзқарасты қолдауы тиіс.
	8-қағидат	Іскерлік топтар қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамаларды қабылдауы тиіс.
	9-қағидат	Іскерлік топтар экологиялық қауіпсіз технологияларды дамытуға және таратуға жардемдесуі тиіс.
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл.	10-қағидат	Іскерлік топтар бопсалау мен парақорлықты қоса алғанда, сыбайлас жемқорлықтың барлық нысандарына қарсы тұруға тиіс.

2006 жылдан бастап ҚМГ БҰҰ ЖШ мүшесі және белсенді қатысушысы болып табылады және БҰҰ ЖШ он қағидатына және 17 ОДМ-ға адалдығын қолдайды.

Компанияның орнықты дамуы туралы жыл сайынғы есеп БҰҰ Жаһандық шарты шеңберіндегі ілгерілеу туралы біздің хабарламамыз болып табылады.

<https://unglobalcompact.org/what-is-gc/participants/6810#>

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

2-22

Құрметті стейкхолдерлер,

Сіздердің назарларыңызға біздің жетістіктеріміз бен Компанияның стратегиялық бағытын көрсететін «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2023 жылға арналған орнықты дамуы туралы есепті ұсынамын.

Соңғы жылдардағы сын-қатерлер мен қиындықтарға қарамастан, біз белгіленген мақсаттарға қарай жылжуды жалғастырамыз және ҚМГ-нің 2022–2031 жылдарға арналған даму стратегиясына сәйкес бастамаларды іске асырамыз. Біз басты күш-жігерімізді – «Энергиялық ауысу және көміртек ізін азайту», «Персоналдың денсаулығын басқару» және «Қызметтің барлық бағыттары бойынша тұрақты дамыту» сияқты үш негізгі бастаманың көмегімен іске асырылатын «Өндірістің көміртек сыйымдылығын тұрақты дамыту

және үдемелі азайту» бойынша стратегиялық бағытқа жұмсаймыз. Осы бастамаларды іске асыру орнықты даму қағидаттарын барлық негізгі бизнес-процестерге, операциялық қызметке және шешім қабылдау процестеріне біріктіруді қамтиды.

2023 жылы күн тәртібінің ESG экологиялық аспектісі шеңберінде Компания көміртегі ізін азайту мақсатында ҚМГ төмен көміртекті даму бағдарламасы бойынша 60 маңызды іс-шараны іске асырған болатын. Көміртектендіру жобаларын белсенді енгізу тұрақты дамуға және қоршаған ортаға әсерді азайтуға бағытталған маңызды қадам болып отыр.

Сонымен қатар, Компания су тапшылығын болдырмауға, экожүйелердің тұрақтылығын сақтауға, сондай-ақ ұзақ мерзімді кезеңде су ресурстарын басқару жүйесін жетілдіруге бағытталған Су ресурстарын басқару бағдарламасын әзірледі. Тиімді ішкі стандарттарды енгізу, экологиялық мәдениетті арттыру және менеджмент жүйесін қолдау сияқты процестердің көмегімен ҚМГ өз қызметінің экологиялық және өндірістік қауіпсіздігін арттыруға ұмтылады.

Әлеуметтік аспект шеңберінде ҚМГ компаниялар тобында персоналдың денсаулығын басқаруға бағытталған іс-шаралар бағдарламасы бекітілді және іске асырылуда, оған Міндетті медициналық тексерулерді ұйымдастыру бойынша жаңа корпоративтік стандарт енгізілді. Бұдан басқа, Компанияның барлық объектілерінде қызметкерлердің денсаулығы мен қауіпсіздігін арттыруға бағытталған Өндірістік санитарлық бақылаудың бірыңғай үлгілік бағдарламасы іске асырылып жатыр. Бұл іс-шаралар Компанияда персоналдың денсаулығын басқарудың неғұрлым ашық процесін құруға, медициналық-профилактикалық қамтамасыз ету жүйесін жақсартуға және өндірістік санитарлық бақылауды күшейтуге мүмкіндік береді.

Компания өз қызметкерлерінің еншілес және мердігерлік ұйымдардағы құқықтарын қатаң сақтайды және олардың өмір сүру жағдайлары мен әл-ауқатын жақсартуға күш салады, бұл 75% құрайтын әлеуметтік тұрақтылық индексіне көрініс табады.

Сонымен қатар, ҚМГ қатысатын өңірлерді дамытуға және қайырымдылық мақсаттарға қомақты қаражат бөлу арқылы қабылданған әлеуметтік міндеттемелерді уақтылы орындайды. Мәселен, 2023 жылы жергілікті қоғамдастықтарға қайырымдылық көмекке ҚМГ еншілес кәсіпорындары 1,1 млрд теңгеден астам қаражат бөлді.

Болашақта Компания әртүрлілік пен инклюзивтікті ынталандыруға, жергілікті қауымдастықтарды дамытуға, адам құқықтары мен гендерлік теңдікті қорғауға бағытталған бағдарламаларды жүзеге асыруға бағытталған.

Корпоративтік басқару бөлігінде есептілікке, ашықтыққа, этикалық мінез-құлыққа және қабылданған халықаралық стандарттарға сәйкестікке ерекше назар аударып отыр. Ол үшін Компания өзінің ESG көрсеткіштерін белсенді талдайды және тиісті мақсаттарды басшылардың стратегиялық және орта мерзімді ҚНҚ жүйесіне біріктіреді. Оның ішінде, ҚМГ-да тәуекелдерді тиімді анықтауға және бағалауға, ESG мәселелерін қамтитын тәуекелдерді азайту үшін негізделген шешімдер мен шаралар қабылдауға мүмкіндік беретін тәуекелдерді басқару жүйесі енгізілді.

Sustainalytics деректері бойынша 32,3 баллды құраған ҚМГ-нің 2023 жылғы ESG тәуекел рейтингі біздің қоршаған ортаны қорғау, әлеуметтік сала және корпоративтік басқару мәселелерін басқару сапасын көрсетеді. Жаһандық рейтингте 315 мұнай-газ компаниясы арасында 40-орынға ие бола отырып, біз орнықты даму бағытында өз міндеттемелерімізді және нәтижелілігімізді

көрсетеміз. ESG рейтингін одан әрі жақсарту және ықтимал ESG тәуекелдерінің әсерін азайту мақсатында экологиялық, әлеуметтік тәуекелдерді, сондай-ақ корпоративтік басқару тәуекелдерін басқаруды жақсарту бойынша 42 іс-шараны қамтитын ESG жоспары жаңартылды.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі орнықты даму мәселелеріне басымдық береді. Есепті жылы Қауіпсіздік, еңбекті қорғау, қоршаған орта және орнықты даму комитеті осы тақырыпқа байланысты 30-дан астам тармақты талқылайтын бес отырыс өткізді. Орнықты даму мәселелері жөніндегі Директорлар кеңесінің жыл сайынғы арнайы отырысы Компанияның ESG аспектілерін терең талдау үшін ұйымдастырылғанын атап өткен жөн. Осы отырыс барысында ESG жоспарының негізгі аспектілері, TCFD ұсынымдарын орындау, сондай-ақ біздің төмен көміртекті бастамаларымызды іске асырудағы ағымдағы жағдайы мен жетістіктерін талдау қарастырылды.

ҚМГ-нің ESG саласындағы тәжірибелерді қолданудағы күш-жігері БҰҰ Жаһандық шартының он қағидатына, орнықты даму мақсаттарына, сондай-ақ БҰҰ-ның бизнес және адам құқықтары жөніндегі басшылық қағидаттарына бейілділігін көрсетеді.

Қорытындылай келе, ESG-дің жақсы тәжірибесі ҚМГ-нің барлық басшылары мен қызметкерлерінің өндірістік және қаржылық көрсеткіштерге тікелей әсер ететін, Компанияның құндылығы мен беделін қалыптастыратын аса құштарлығының ажырамас бөлігі болып табылатынын атап өткім келеді.

**Құрметпен,
Ернат Бердіғұлов
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар
кеңесінің төрағасы**

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

2-22

Құрметті акционерлер, инвесторлар, әріптестер және серіктестер!

Компания беретін жыл сайынғы есеп тұрақты даму саласындағы прогресс туралы хабарлама болып табылады. Осы бағытты жақтайтынымызды растай отырып, біз акционерлер мен инвесторларымыздың, қызметкерлер мен серіктестеріміздің, орналасқан өңірлердегі тұрғындардың, сондай-ақ тұтастай алғанда Қазақстанның мүдделеріне жауап беретін стратегиялық мақсаттарды іске асыруды жалғастырамыз. Компанияның ESG саласындағы қызметін жылдан жылға жақсартуға ұмтылуды назардан шығармаймыз.

Біз «Өндірістің көміртегі қарқындылығының тұрақты дамуы және үдемелі төмендеуі» стратегиялық мақсатын дәйекті түрде іске асырудамыз. Осы мақсатты қолдау үшін

ҚМГ «2022–2031 жылдарға арналған төменгі көміртектік даму бағдарламасын» бекітті. Компания климаттың өзгеруіне қарсы жалпы әлемдік күреске үлес қосу үшін заманауи үнемдеу технологияларын енгізу және көміртегі ізін азайту мақсатын көздейді.

Жылымық газдар шығарындыларын азайту және жаңартылатын энергия көздері саласындағы бірлескен жобаларды іске асыру бойынша жұмыстар белсенді жүргізілуде. Біз Total Egen-мен қуаты 1 ГВт құрайтын «Мирный» жел электрстанциясының құрылысына арналған жұмыс құжаттамасын әзірлеуді бастадық. Ағымдағы жылы Epi-мен гибридік электрстанциясының құрылысын бастау жоспарлануда. Бұл қадамдар біздің тұрақты даму және тиімді, таза энергетикалық инфрақұрылымды құру саласында алға жылжуға дайындығымызды көрсетеді.

Өз принциптерімізді жалғастыра отырып, біз экологиялық іс-шараларды іске асыру мәселелеріне ерекше назар аударамыз, бұл қоршаған ортаға әсерді азайтуға мүмкіндік береді. Бірқатар экологиялық көрсеткіштер бойынша оң динамика байқалады: шикі газды кәдеге жарату үлесі 98,9%-ға жетті, кәдеге жаратылған тарихи қалдықтардың көлемі 1145 мың тоннаға дейін өсті. Атмосфералық ауаға ластаушы заттардың шығарындыларын азайту, су ресурстарын пайдалану тиімділігін арттыру бойынша іс-шаралар орындалуда.

Жұмыскерлерге қамқорлық жасау біздің қызметіміздің маңызды аспектісі болып табылады. 2023 жылдың қорытындылары бойынша Компанияда 49 мың жұмыскер бар. ҚМГ мен «Abu Dhabi Ports Company» (ADP) арасындағы стратегиялық серіктестік туралы келісімнің шеңберінде Маңғыстау және Түркістан өңірлерінен келген қазақстандық мамандарды ADP-ға жұмысқа орналастыру бойынша бастама іске асырылды.

ҚМГ тобында жұмыскерлердің мүдделерін қорғайтын 42 кәсіптік одақ ұйымы жұмыс істейді. Басшылық неғұрлым өзекті мәселелер бойынша ЕТҰ кәсіподақтарымен тоқсан сайын кездесулер өткізеді. Жұмыскерлердің еңбек жағдайларын жақсарту және демалысы үшін әлеуметтік-тұрмыстық инфрақұрылымның жаңа объектілерін салу және жұмыс істеп тұрғандарын күрделі жөндеу бойынша жұмыстар жүргізілуде.

Сонымен қатар, біз орналасқан аймақтарды дамыту және қайырымдылық мәселелеріне назар аударамыз. Жер қойнауын пайдалануға жасалған келісімшарттар шеңберінде 5 миллиардтан астам теңге әлеуметтік жобаларды іске асыруға бағытталды. «Жарқын болашақ» жобасы бойынша ҚМГ Маңғыстау облысының 449 жоғары сынып оқушысының білім беру гранттарына 678 млн теңге бөлді. Балаларға толық өтеусіз қаржылық көмек көрсетіледі, оған оқу, жатақханада жату ақысы, көлік қызметтері шығындары және ай сайынғы стипендиялар кіреді.

2023 жылы ҚазМұнайГаз компаниялары тобында «KMG-Volunteer» еріктілер қозғалысы басталды. Еріктілер мұқтаж жандарға көмек көрсету, сондай-ақ әлеуметтік және экологиялық бастамаларды қолдау арқылы белсенді үлес қосуда.

Біздің қызметіміздегі маңызды басымдық өндірістегі қауіпсіздіктің жоғары деңгейін қамтамасыз ету, жұмыскерлердің өмірі мен денсаулығын қорғау болып табылады. Есепті кезеңде еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалардың салдарынан зардап шеккендердің саны өткен жылмен салыстырғанда 19%-ға төмендеді. Сонымен бірге, өндірістік жарақаттанудың төмендеуіне қарамастан ҚМГ тобы мен мердігерлік ұйымдардың жұмыскерлері арасында адам өліміне әкеп соқтырған жазатайым оқиғалар орын алды. Біз қауіпсіздікті күшейту және осындай оқиғаларды болдырмау бойынша жүйелі шаралар қабылдаудамыз.

Инвестициялық және инфрақұрылымдық жобаларды іске асыруды жалғастыра келе, Жақсартылған модельдік келісімшарттың тетігі көмегімен біз «Қаламқас теңіз – Хазар», «Қаратон

тұзасты» және «Ұрықтау» сияқты капиталды қажет ететін және күрделі жобалардағы жұмыстарды жандандыруға қол жеткіздік.

Есепті жылы Компания өзінің өндірістік көрсеткіштерінің оң динамикасын көрсетті. Brent маркалы мұнайға орташа бағаның төмендеуіне қарамастан, есепті кезеңдегі таза кіріс 924 миллиард теңгені құрады. ҚМГ 1162 миллиард теңгеге салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төледі. ҚМГ тобында жеткізілген тауарлардың, жұмыстар мен қызметтердің жалпы көлемі 2,186 миллиард теңгені құрады, біздің сатып алуымыздағы елішілік құндылықтың үлесі 77%-ды құрады.

Біз үшін өндірістік және қаржылық нәтижелерге қол жеткізу және қызметімізде әлеуметтік және экологиялық аспектілерді ескеру маңызды екенін атап өткім келеді. Біз осы жолмен ғана болашақта компаниямыздың сенімді және тұрақты дамуын қамтамасыз ете алатынымызға сенімдіміз.

2023 жыл ішінде тұрақты дамуға қол жеткізу бастамалары халықаралық алаңдарда белсенді талқыланды. Экология және климаттың өзгеруі, адам құқықтары мен еңбек қатынастары, гендерлік теңдік және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мәселелері COP28, БҰҰ-ның Жаһандық шарты және басқа да халықаралық деңгейдегі кездесулерде басым мәселелер болып табылды. Біздің Компания осы іс-шараларға белсенді қатысады және барлық көрсеткіштер бойынша Компанияның тұрақты дамуына қол жеткізуде жыл сайынғы прогресті көздейміз.

Біз ұзақ мерзімді перспективада тұрақты және жауапты бизнес құра отырып, әрбір бизнес процесіне ESG-кодымызды енгізіп, уақыт талаптарын орындаудамыз. Болашақта бұл бізді ҚМГ жұмысының барлық бағыттары бойынша жақсартылған көрсеткіштерге және тұрақты қаржылық нәтижелерге жетелейді.

Назарларыңыз және біздің компанияға сенімдеріңіз үшін алғыс білдіремін.

**Құрметпен,
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасы
Мағзұм Мырзағалиев**

КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

2-1, 2-6

«КазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы – көмірсутектерді барлау мен өндіруден, оларды тасымалдау мен өңдеуден бастап, мамандандырылған сервистік қызметтер көрсетуге дейінгі толық өндірістік циклді жүзеге асыратын тігінен интеграцияланған мұнай-газ компаниясы.

ҚМГ «Ел экономикасының мұнай-газ секторында мемлекеттің мүдделерін одан әрі қамтамасыз ету жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 20 ақпандағы №811 Жарлығына және «Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 20 ақпандағы №248 Жарлығын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 25 ақпандағы №811 қаулысына сәйкес құрылды. ҚМГ «Қазақойл» ұлттық мұнай-газ компаниясы», «Мұнай және газ көлігі» ұлттық компаниясы» жабық акционерлік қоғамдарының және «КазМұнайГаз – өңдеу және маркетинг» акционерлік қоғамының құқықтық мирасқорына айналды. ҚР Үкіметі атынан ҚР Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті ҚМГ құрылтайшысына айналды.

31.12.2023ж. жағдайы бойынша, ҚМГ компаниялар тобының құрамына дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы тікелей немесе жанама түрде ҚМГ-ға тиесілі 108 компания кіреді, оның ішінде 56 компания ҚР аумағында орналасқан. Қалған активтер Румыния, Грузия, Швейцария, Нидерланды, Канада, Болгария, Молдова, Ресей, Түркия,

ҚМГ АКЦИОНЕРЛЕРІ

67,42%

«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамы

20%

«Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі» Республикалық мемлекеттік мекемесі

9,58%

«ҚР Ұлттық Банкі» Республикалық мемлекеттік мекемесі

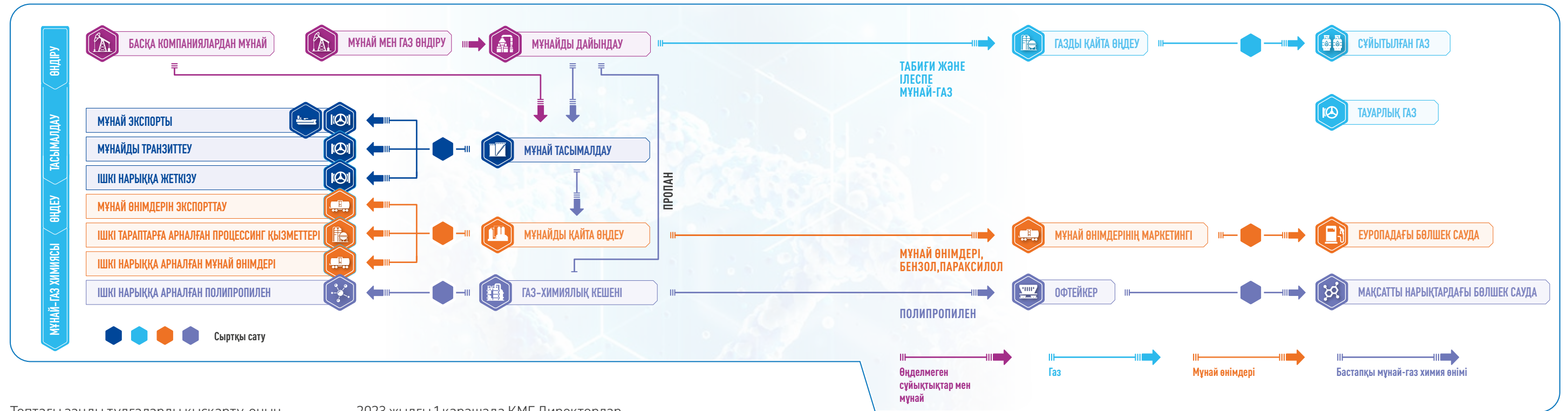
3%

KASE және AIX биржаларында еркін айналымда

Ұлыбритания, Германия, БАӘ, Канада, Гибралтар, Британдық Виргин аралдары, Маршалл аралдары, Багамалар, Мэн аралдары сияқты елдерде орналасқан.

Орталық аппарат Астана қаласында орналасқан, сондай-ақ Ақтау қаласында ҚМГ өкілдігі бар.

ҚҰН ЖАСАУДЫҢ ӨНДІРІСТІК ТІЗБЕГІ

Топтағы заңды тұлғаларды қысқарту, оның ішінде ЕТҰ тарату/қайта ұйымдастыру есебінен қысқарту жекешелендіру бағдарламалары мен дивестициялар шеңберінде жүргізіледі.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 2 тамыздағы №523 қаулысымен Жекешелендірудің 2021–2025 жылдарға арналған кешенді жоспарына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді.

ҚМГ жекешелендірудің 2021–2025 жылдарға арналған жаңартылған кешенді жоспары мыналарды қамтиды:

- сатылатын 53 компания;
- ҚМГ IPO периметріне енгізілген 94 компания;
- Өткізу және қайта ұйымдастыру тәртібі мен шарттарын «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасы белгілейтін ҚМГ тобы бойынша 7 компания.

2023 жылғы 1 қарашада ҚМГ Директорлар кеңесі 2023 жылдан 2025 жылға дейін ҚМГ стратегиялық емес активтерінің жаңартылған тізбесін (бұдан әрі – СеАТ тізбесін) бекітті, онда 9 компанияны шығару көзделген.

2023 жылға СеАТ тізбесі шеңберінде 3 компанияны шығару жоспарланды, оның екеуі тарату арқылы және бір компания қатысу үлесін сату арқылы.

2023 жылы ҚМГ активтерінің құрылымында мынадай өзгерістер жүзеге асырылды:

- 3 компания таратылды;
- 2 компания құрылды;
- 2 компания сатып алынды;
- 2 компанияда қатысу үлесі сатылды.

ҚҰН ЖАСАУДЫҢ ӨНДІРІСТІК ТІЗБЕГІ

2-6, 417-1

ҚМГ далалық ауыл шаруашылығы жұмыстарын жүргізу үшін дизель отынын тиеп жөнелтуді жүзеге асырады, сондай-ақ жылыту кезеңінде әлеуметтік-өндірістік объектілер мен мекемелерді мазутпен қамтамасыз етеді.

Сондай-ақ ҚМГ 2023 жылы «ҚМГ-Аэро» ЖШС еншілес компаниясы және биржалық сауда алаңдары арқылы Қорғаныс министрлігінің, ҰҚК және ҚР Ұлттық ұланының авиациялық

қызметтері үшін, ҚР жергілікті әуежайлары мен авиакомпаниялары үшін авиаотын сатуды жүзеге асырды.

Мұнай өнімдерінің қалған көлемі сырттан сатып алушыларға ҚР ішкі нарығына және экспортқа көтерме партиялармен сатылады.

2023 жылы мұнай өнімдерін экспорттық жеткізу құрылымында қара мұнай өнімдерін Еуропаға жөнелту басым болды. Параксилол, бензол, кокс, күкірт көлемі Еуропаға, Қытайға, Ресейге, Тәжікстанға, Түркияға жеткізілді.

ҚМГ РЕСУРСТАРЫНАН ӨНДІРІЛГЕН ӨНІМДЕРІНІҢ ЖЕТКІЗУ ҮЛЕСІ МЕН БАҒЫТТАРЫ БОЙЫНША БӨЛІНІСТЕГІ ЭКСПОРТЫ

р/с №	Мұнай өнімдері	12 ай 2023 жыл		
		Көлемі, т	Жеткізу бағыты	Үлес, %
1	Мазут	496 582	Еуропа	99%
		6 955	Өзбекстан	1%
2	Вакуумдық газойль	80 704	Еуропа	100%
3	Параксиллол	7 579	Қытай	100%
4	Бензол	11 621	Қытай	100%
		82 236	Қытай	84%
5	Жиынтық кокс	7 821	Түркия	8%
		5 280	Ресей	5%
		2 836	Тәжікстан	3%
6	Қыздырылған кокс	3 761	Ресей	72%
		1 499	Қытай	28%
7	Күкірт	3 558	Еуропа	40%
		5 239	Түркия	60%
Барлығы:		715 672		

ҚМГ 2023 жылы Батыс Қазақстанда орналасқан еншілес мұнай өндіруші компаниялардың («Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС және «Өріктау Оперейтинг» ЖШС) 100%-ы үш мұнай өңдеу зауытында (АМӨЗ, ПМХЗ және ПКӨП) кейіннен өңдеу үшін мұнай сатып алуды жүзеге асырды.

Мұнай мен оны өңдеу бойынша қызметтерді сатып алудың жалпы құны 685 млрд теңгені құрады.

Мұнай кен орнын сынамалық пайдалану кезеңінің аяқталуына және жер қойнауын пайдалануға арналған жақсартылған модельдік келісімшартқа қол қоюға дайындалуына байланысты «Өріктау

Оперейтинг» ЖШС 2023 жылдың екінші жартыжылдығында ПМХЗ-ға мұнай жеткізуді тоқтатты. 2023 жылдың қорытындысы бойынша ҚМГ ПМХЗ-да барлығы 28,3 мың тонна жоспар бойынша «Өріктау Оперейтинг» ЖШС-ның 16,4 мың тонна мұнайы өңделді.

Сондай-ақ Қазақстан Республикасында ҚР Энергетика министрлігі бекітетін мұнай өнімдерін жеткізу жоспарларына сәйкес автобензин, авиаотын және битуммен биржалық сауда жүзеге асырылды. 2023 жылғы қарашадан бастап биржалық сауда-саттыққа мұнай өнімдерін жеткізу жоспарлары бойынша жалпы өткізудің 10% көлемінде қосымша дизель отыны шығарыла бастады.

Кеден одағының 013/2011 «Автомобиль және авиация бензиніне, дизель және кеме отынына, реактивті қозғалтқыштарға арналған отынға және мазутқа қойылатын талаптар туралы» техникалық регламентіне (бұдан әрі – КО ТР) сәйкес шығарылатын отынның сапасы К4 және К5 экологиялық кластарына (Еуро-4 және Еуро-5 аналогтары) сәйкес келеді.

КО ТР сәйкес автомобиль бензинінде және дизель отынында құрамында металл бар қосындыларды (құрамында марганец, қорғасын және темір бар қосындыларды) қолдануға жол берілмейді, күкірт мөлшері 50 мг/кг артық емес, бензол – 1% артық емес болып белгіленді.

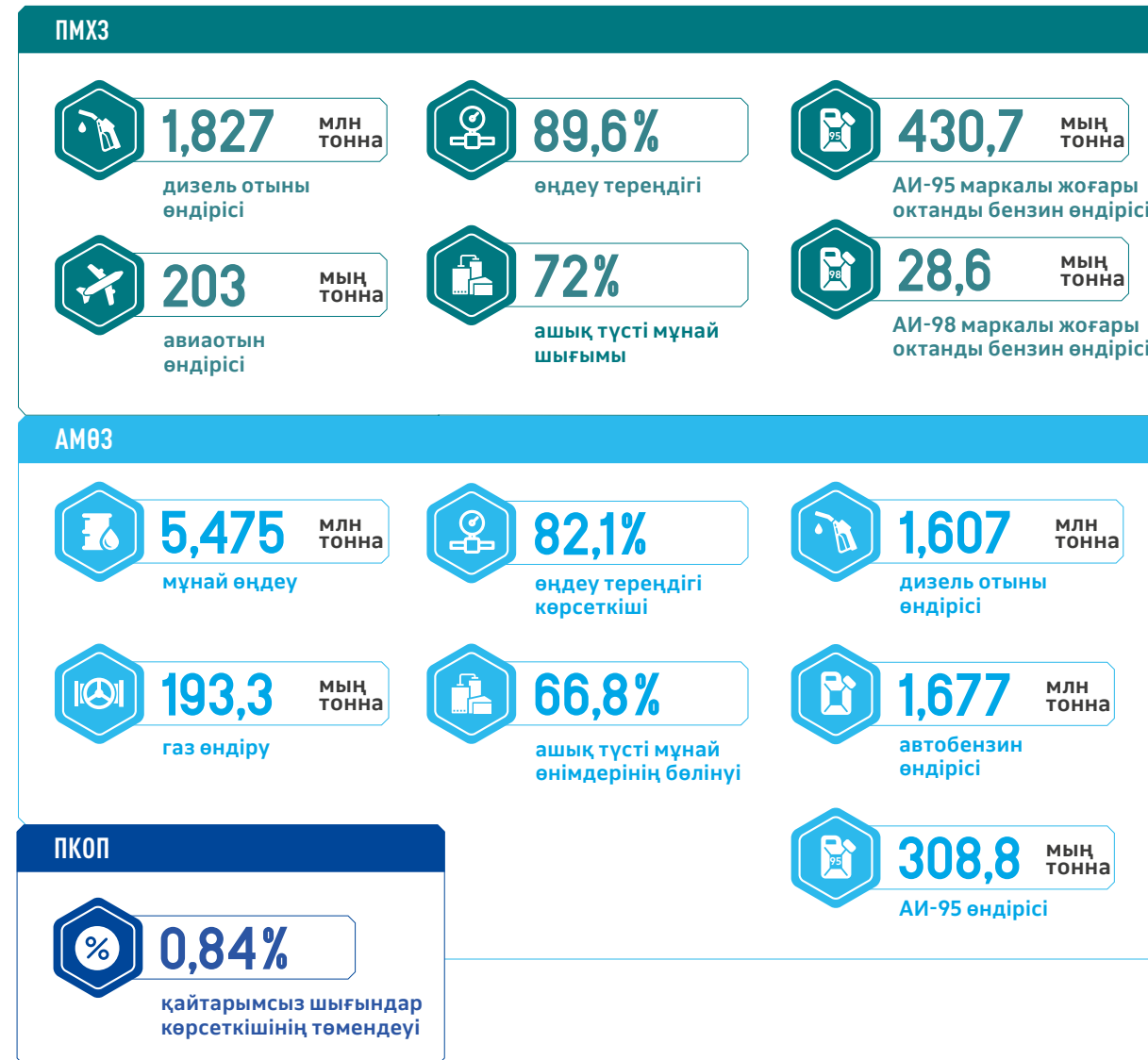
ҚР МӨЗ-дерін жаңғыртудың мақсаты – шығарылатын мотор отындарының сапасын К-5 класс деңгейіне дейін (Евро-5 стандарт аналогы) арттыру.

Бұл ретте, көлік құралдары қозғалтқыштарының жұмысы кезінде пайдаланылған газдардан адам денсаулығына антропогендік әсердің басым көзі болып табылатын шығарылатын мотор отынында зиянды заттардың құрамы төмендеді:

- күкірт бойынша 10 есе (күкірт тотығының түзілу көзі);
- хош иісті заттар бойынша 1,5 есе (күйе түзілу көзі);
- бензол бойынша 5 есе (бензопереннің пайда болу көзі – канцероген, бірінші қауіптілік класына жатады).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ӨНДІРІЛГЕН ҚМГ МҰНАЙ ӨНІМДЕРІН КӨТЕРМЕ САУДАДА ӨТКІЗУ, МЫҢ ТОННА

Өнім	2021			2022			2023		
	ішкі нарық	экспорт	барлығы	ішкі нарық	экспорт	барлығы	ішкі нарық	экспорт	барлығы
Бензин	1195	–	1195	1333	7	1340	1 529	–	1 529
Дизель отыны	1291	57	1348	1513	–	1513	1 512	–	1 512
Авиациялық отын	120	–	120	161	–	161	165	–	165
Мазут	241	542	783	265	588	853	205	504	708
Вакуумдық газойль	–	166	166	–	105	105	–	81	81
Битум	83	–	83	125	–	125	87	–	87
Кокс	79	66	144	56	65	121	50	103	154
Күкірт	3	17	20	5	14	19	12	9	21
Бензол	–	4	4	–	3	3	–	12	12
Параксиллол	–	25	25	–	34	34	–	8	8
Сұйытылған газ	162	1	163	204	–	204	230	–	230
Пеш отыны	4	–	4	–	–	–	3	–	3
Технологиялық отын	382	–	382	408	–	408	411	–	411
Басқалары	18	–	18	22	–	22	21	–	21
Барлығы	3 577	877	4 454	4 091	816	4 908	4 224	716	4 940

2023 ЖЫЛҒЫ МҰНАЙ ӨНДЕУДЕГІ ЖЕТІСТІКТЕР

Қазақстандық мұнай өңдеу зауыттарында шығарылатын өнімнің сапасы туралы ақпарат МӨЗ-дің ресми сайттарында қолжетімді:

https://www.pnhz.kz/kaz/product/quality_of_product/

<https://www.anpz.kz/kz/product/>

<https://petrokazakhstan.kz/kz/bu-downstream-kz/>

Компанияның өндірістік қызметі мен қаржылық нәтижелері туралы толығырақ 2023 жылғы жылдық есепте баяндалған:

<https://www.kmg.kz/investors/reporting/>

КОМПАНИЯНЫҢ СТРАТЕГИЯСЫ ЖӘНЕ НЕГІЗГІ НӘТИЖЕЛЕРІ

2-19, 2-22, 2-23, 2-24

Қауіпсіздіктің жоғары стандарттарына және орнықты даму қағидаттарына сай келетін, қаржылық нәтижені барынша арттыруға бағдарланған тігінен интеграцияланған ұлттық мұнай-газ компаниясы.

Біз энергетикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету, Қазақстанның дамуы мен өркендеуі үшін болашақ ұрпаққа деген қамқорлықпен табиғи ресурстарды тиімді және ұтымды игереміз.

ҚМГ-ның 2022–2031 жылдарға арналған Даму стратегиясы ҚМГ Директорлар кеңесінің 2021 жылғы қарашадағы шешімімен бекітілген.

Біздің басты міндетіміз — орнықты дамудың күн тәртібі шеңберінде құн тізбегін кеңейту, негізгі бизнестен ақша ағындарының тұрақтылығы.

Мұнай-газ саласына оның динамикасын қалыптастыратын түрлі факторлар әсер етіп келеді. 2023 жылы мұнай және газ секторына әсер ететін жаңа трендтер белгіленді.

Соңғы онжылдықта бұл сала айтарлықтай өзгерістерге ұшырады: бір баррель мұнай 100 доллардан асқан 2014 жылғы бағаның өсуінен бастап, бағалар уақытша минусқа кеткен 2020 жылғы дағдарысқа дейін. Алайда 2022 жылы экономикалық, геосаяси, сауда және қаржылық факторлардың әсері салаға жеткіліксіз инвестициялармен байланысты проблемаларды күшейтті.

Еуропа мен Ресей арасындағы энергия саудасының бұзылуы, жаңартылатын энергия көздерін дамыту үшін шикізат тапшылығы, сондай-ақ төмен көміртекті технологияларды жеткізу тізбегіндегі проблемалар энергияның ауысуын бәсеңдетті. Бұл теңгерімсіздіктердің нәтижесінде 2022 жылы энергияның рекордтық жоғары бағасы және мұнай-газ компанияларының ақша ағындары айтарлықтай ұлғайды, дегенмен инвестициялық саясат белгісіз болып қалуда.

2023 жылғы әлемдік трендтер тұрғысынан 2024 жылы мұнай-газ компанияларының теңгерімді дамуының негізгі факторлары энергетикалық қауіпсіздік, жеткізілімдер мен бизнесті әртараптандыру, сондай-ақ төмен көміртекті дамуға баса назар аудару болып табылады. Осылайша, ҚМГ-ның бүгінгі міндеті инвестицияларды ұлғайту мен капитал тәртібін сақтау арасындағы теңгерімді сақтау болып табылады.

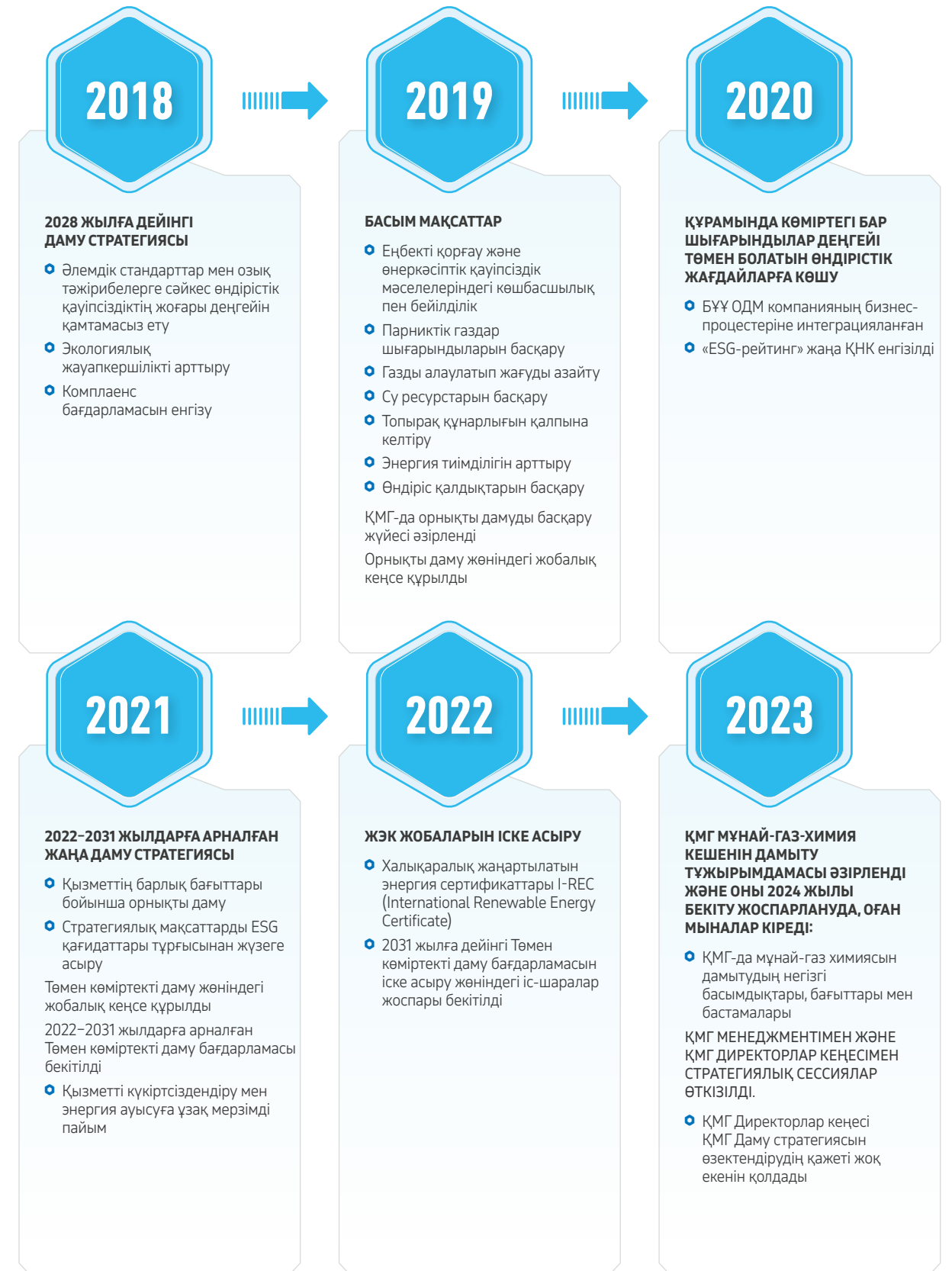
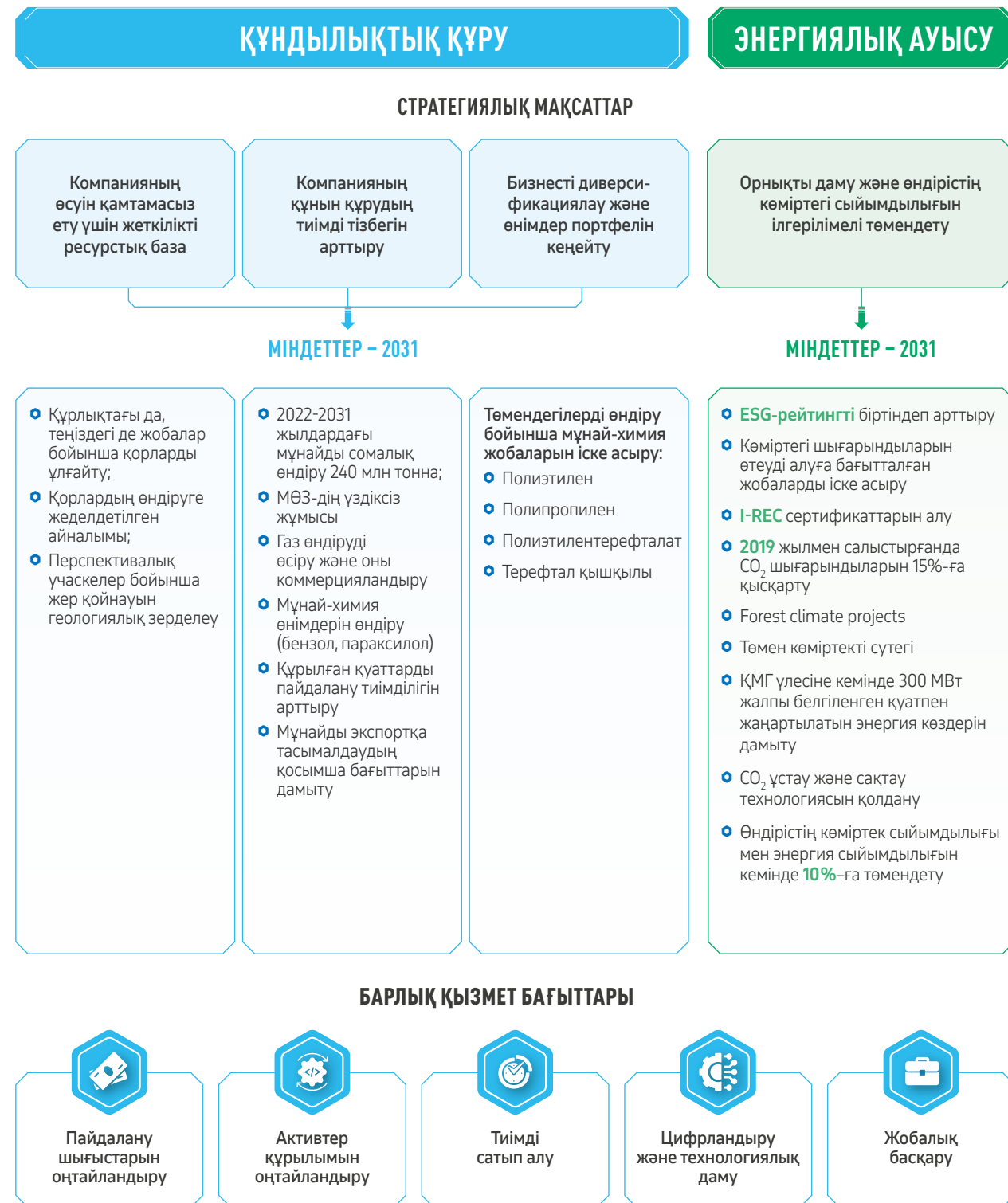
ҚМГ көмірсутектерді өндіру, тасымалдау және өңдеу бойынша тұрақты өндірістік цикл арқасында бәсекелестік артықшылығын сақтайды. Компания өзінің жер қойнауын пайдалану активтерін алудың басым құқығын белсенді іске асырады, бұл ресурстық базаны толықтыруға ықпал етеді.

Арзан шикізаттың қол жетімділігі мұнай-газ химиясын ҚМГ үшін табиғи өсу нүктесі ретінде айқындайды, бұл қосылған құн тізбегін кеңейтуге мүмкіндік береді. Табыстың негізгі факторлары өндірістің өсуі және орнықты даму стратегиясын іске асыру есебінен тұрақты ақша қаражатын қалыптастыру болып табылады. Энергетикалық ауысу үрдістерін ескере отырып, ҚМГ өзінің Төмен көміртекті даму бағдарламасын, соның ішінде төмен көміртекті жобаларды іске асыру арқылы іске асырады.

Компанияның өсуін ресурстық базаның өсуі, ағымдағы өндірістің тиімділігін арттыру, мұнай-газ химиясын дамыту, ресурстарды үнемдеудің заманауи технологияларын енгізу және көміртегі ізін азайту есебінен қамтамасыз ету жоспарлануда.

Сыртқы және ішкі сын-қатерлерді ескере отырып, ҚМГ мұнай, мұнай-химия және жасыл жобалар арасындағы теңдестірілген стратегияны іске асырады.

ҚЫЗМЕТТІҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАҒЫТТАРЫ

№ 1 СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТ

Компанияның өсуін қамтамасыз ету үшін жеткілікті ресурстық база

Өндірістің тұрақты деңгейін қамтамасыз ету үшін алдағы онжылдықта ҚМГ Каспий құрлығында да, қайраңында да геологиялық барлау жобаларын іске асырады.

Осы стратегиялық мақсат шеңберінде ҚМГ органикалық және бейорганикалық өсу арқылы дәстүрлі қызмет үшін де, перспективалы бағыттар үшін де жеткілікті қорлардың өсуін қамтамасыз етуді жоспарлап отыр.

ҚР-да барлау мен жаңа қорларды әзірлеуді ҚМГ, оның ішінде халықаралық мұнай-газ компанияларымен стратегиялық әріптестік арқылы іске асырады.

2023 жылы біз «Абай» теңіз жобалары, «Торғай Палеозой», «Қаратон Тұзасты», «Тайсойған» құрлықтағы жобалары бойынша белсенді кезеңге көштік, ҚМГ мен «ЛУКОЙЛ» ЖАҚ Каспий теңізінің қазақстандық секторында «Қаламқас-теңіз, Хазар, Әуезов» жер қойнауы учаскесін игеру жобасы бойынша бірқатар келісімдер жасасты. Сондай-ақ, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Шығыс Өріктау кен орнын өнеркәсіптік пайдалануға берді. «Өріктау Оперейтинг» ЖШС Қазақстанда алғашқылардың бірі болып Жақсартылған модельдік келісімшарт шеңберінде кен орнын өнеркәсіптік игеруге көшуді жүзеге асырды.

2022 жылы Мұғалжар, Березовский, Жарқын, Болашақ, Солтүстік өзен сияқты перспективалы учаскелерде геологиялық барлау бағдарламасын қабылданып, іске асырыла басталды. 2024 жылы далалық жұмыстар аяқталып, мәліметтер түсіндіріледі деп күтілуде.

№ 2 СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТ

Компанияның құн тізбегінің тиімділігін арттыру

ҚМГ мұнай өндіру, өңдеу, тасымалдау және маркетинг жөніндегі қызметтен түсетін пайданы барынша арттыру және барлық негізгі сегменттердегі операциялық қызметті жақсарту мақсатында негізгі қызметке назар аударады.

Операциялық активтердегі өндіру деңгейінің табиғи төмендеуін өтеу мақсатында Компания мұнай алу коэффициентін және жөндеуаралық кезең көрсеткіштерін ұлғайту, сондай-ақ ұңғымалардың максималды өнімділігіне қол жеткізу үшін өндірістік қызметтің тиімділігін арттыру жөніндегі басқа да шараларды іске асыру бойынша жұмысты жалғастыруда. 2023 жылы «Өзенмұнайгаз» кен орындарын оңалту жобасын іске асыру басталды, оны іске асыру барысында 83 ұңғымада ұңғыма сорғыларын енгізу басталды, 23 қосымша ұңғыма бұрғыланды, тәулігіне 140 тоннадан астам өсім қамтамасыз етілді. Компания жаңа Каратон Тұзасты және Торғай Полеозой кен орындарын іске қосуды жоспарлап отыр.

Теңіз, Қарашығанақ және Қашаған ірі жобалары бойынша Компания өндіру сәресін кеңейту, ұзарту және қолдау жобаларын табысты іске асыруға назар аударады.

Компания экспорттық және транзиттік құрамдас бөлікті ұлғайту үшін құрылған мұнай тасымалдау инфрақұрылымын тиімді пайдалануға ниетті. Сыртқы факторлар мен геосаяси сын-тегеуріндерді ескере отырып, ҚМГ қазақстандық мұнай үшін қосымша экспорттық маршруттарды дамытып келеді.

Германияға «Дружба» мұнай құбыры арқылы және «Баку-Тбилиси Джейхан» бағытында қосымша экспорттық маршруттар енгізілді. ҚМГ халықаралық мұнай компанияларымен бірлесіп Транскаспий бағытын дамытуды зерделеуге кірісті.

Abu Dhabi Ports-пен бірлескен кәсіпорын (БК) белсенді жұмыс жүргізуде, атап айтқанда «Taraz» және «Liwa» танкерлері Каспийде тасымалдауды бастады, 4 БК танкерлері ТШО мұнайын ашық теңіздерде тасымалдауға тартылды және Қазақстанда жеке кеме жасау және кеме жөндеу зауытын салу туралы келісімге қол қойылды.

ҚМГ-ның маңызды міндеті – МӨЗ-дің үздіксіз жұмысын және ішкі нарықтың мұнай өнімдеріне қажеттілігін қамтамасыз ету. Бүгінгі таңда ел аумағындағы МӨЗ-ді жаңғырту есебінен Компания ел үшін осы стратегиялық мақсатты орындап келеді, сонымен қатар мұнай өнімдерінің бір бөлігін экспортқа жеткізеді. Битум өндірісін ұлғайту мақсатында Каспий Битум және ПМХЗ кеңейту жобалары басталды. Битумды сақтауға арналған қосымша резервуарлар салынуда.

Компания операциялық шығындарды оңтайландыру және жеткізу тізбегінің тиімділігін арттыру үшін үздіксіз жұмыс істейді.

№ 3 СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТ

Бизнесі әртараптандыру және өнімдер портфелін кеңейту

Қызметін әртараптандыру үшін мұнай-газ-химия бизнесін дамыту шеңберінде ҚМГ мұнай-газ химиясы жобаларын қамтамасыз ету және ұзақ мерзімді перспективада мұнайға әлемдік сұранысты қайта бөлу жағдайында жаңа бөліністер өнімін шығару үшін қолда бар қосымша көмірсутек ресурстарын пайдаланатын және тартатын болады.

2022 жылдың қараша айында қуаты жылына 500 мың тонна полипропилен шығаратын Kazakhstan Petrochemical Industries (KPI) интеграцияланған газ-химия кешені іске қосылды. 2023 жылы зауыт 6 түрлі маркалы полипропилен шығарды. 2024 жылы ассортимент 12 маркаға, оның ішінде премиумдық маркаға дейін кеңейтіледі. Ішкі нарықтың қажеттілігі толығымен қамтамасыз етіледі.

Екінші маңызды жоба – қуаттылығы 1,2 млн тонна полиэтилен зауытын салу жобасы болып табылады, 2023 жылы кеңейтілген базалық жобаны (EBD/FEED) әзірлеуге арналған шарттарға қол қойылды және СИБУРдың жобаға қатысушылардың құрамына заңды кіруі аяқталды және Sinoprec-тің 2-ші серіктес ретінде заңды кіруі жалғасуда.

Негізгі жобадан басқа газ бөлу кешенін салудың қосалқы жобасы іске асырылуда. 2023 жылғы желтоқсанда ҚР Ұлттық қор қаражатынан жобаны қаржыландыру туралы келісім алынды.

Терефтал қышқылы мен полиэтилентерефталат және карбамид өндіретін кешен құрылысының жобалары маңызды жобалар болып табылады.

№ 4 СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТ

Орнықты даму және өндірістің көміртекті сыйымдылығын үдемелі төмендету

2023 жылы ҚМГ өзінің экономикаға, экологияға және қоғамға ықпалының маңыздылығын түсіне отырып, өзінің бизнес-процестеріне орнықты даму қағидаттарын белсенді интеграциялауды жалғастыруда. Компанияның назары экономикалық, экологиялық және әлеуметтік басымдықтардың дәйектілігін қамтамасыз етуге, сондай-ақ ESG көрсеткіштерін жақсартуға бағытталған.

ҚМГ ESG мақсаттарын басшылық тиімділігінің стратегиялық және орта мерзімді негізгі көрсеткіштеріне интеграциялай отырып, өзінің ESG-рейтингін арттыруға ұмтылады. 2023 жылы Sustainalytics халықаралық рейтингтік агенттігінің бағалауы нәтижесінде компанияның ESG тәуекел-рейтингі 32,3 балл деңгейінде бағаланып, ҚМГ жоғары тәуекел деңгейі санатына ауыстырылады.

Компания үшін ESG саласындағы негізгі сын-қатерлер – операциялық қызметтен көміртегі шығарындылары, қоршаған ортаға әсер және жергілікті қауымдастықтармен

өзара әрекеттесу болып табылады. ҚМГ 2031 жылға қарай ESG тәуекел-рейтингінің орта деңгейінде өз позициясын нығайту мақсатын белгілейді.

Қызметкерлердің денсаулығын басқару бастамаларының бөлігі ретінде компания пандемиямен күресу, кәсіптік аурулардың алдын алу және саламатты өмір салтын насихаттауды қоса, Корпоративтік денсаулық бағдарламасын әзірлейді.

Климаттық күн тәртібін ескере отырып, ҚМГ 2031 жылға қарай парниктік газдар шығарындыларын 15%-ға төмендету мақсатында 2022–2031 жылдарға арналған Төмен көміртекті даму бағдарламасын іске асырады. Компания сондай-ақ ҚМГ үлесіне жалпы қуаты кемінде 300 МВт жаңартылатын энергия жобаларын енгізуді жоспарлап отыр.

ҚЫЗМЕТ ТИІМДІЛІГІН БАҒАЛАУ

Қызметкерлер қызметінің тиімділігін бағалау Компанияның Даму стратегиясының орындалуын мониторингтеу және бақылау процестері, сондай-ақ персоналды қызметтің өлшенетін, өзара байланысты, логикалық құрылған және теңгерімді уәждемелік қызметтің негізгі көрсеткіштерінде (ҚНК) көрсетілген стратегиялық және басым мақсаттарға қол жеткізуге ынталандыру шеңберінде қолданылады. ҚНК балансы өндірістік және қаржылық-экономикалық көрсеткіштермен қатар орнықты даму, корпоративтік басқару, әлеуметтік

OGMP 2.0 бастамасына қосыла отырып, компания метан шығарындыларын басқаруға белсенді қатысады және CCUS пилоттық жобасының кезеңін сәтті аяқтайды. Жаңартылатын энергия жобалары да әзірленуде.

Компания тек жоғары тиімді және стратегиялық маңызды жобаларға инвестициялай отырып, белсенді түрде инвестициялық жобаларды таңдайды және оларға басымдық береді. ҚМГ акционерлер үшін ең жоғары пайданы қамтамасыз ете отырып және мұнай-газ секторында мемлекеттің мүдделерін сақтай отырып, капиталды ақылға қонымды бөлуді қолдайды.

Осы қадамдардың барлығы ұлттық экономиканы әртарапандыруға, көміртегі ізін азайтуға және Қазақстан Республикасындағы болашақ ұрпақ үшін экологиялық тұрақтылықты қолдауға бағытталған.

және экологиялық даму салаларындағы көрсеткіштерді қосуды көздейді. Корпоративтік ҚНК ҚМГ-ның барлық қызметкерлері үшін бірыңғай болып табылады.

Тиімділікті бағалау процесі шеңберінде қызметкерлердің есепті кезеңдегі Компанияның стратегиялық және басым мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлесінің нәтижелілігі бағаланады. Мотивациялық ҚНК бойынша нәтижелілікті бағалау қызметкерлердің сыйақысын есептеу кезінде қолданылады.

«ҚАЗМҰНАЙГАЗ» ҰК АҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ 2023 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

2023 жылға арналған корпоративтік ҚНК менеджментті операциялық тиімділікті арттыруға, қаржылық тұрақтылықты сақтауға, сондай-ақ ҚМГ қызметінің экологиялық, әлеуметтік аспектілеріне және корпоративтік басқаруға шоғырландырудың жалғасып жатқан қажеттілігі ескеріле отырып әзірленді.

Орнықты даму жөніндегі стратегиялық міндеттерді іске асыруды қамтамасыз ету мақсатында орнықты даму жүйесін енгізуге байланысты мынадай корпоративтік ҚНК (Басқарма төрағасының уәждемелік ҚНК) бекітілді.

- «Инвестициялық жобаларды іске асыру», оның ішінде «Кендірлі кентінде теңіз суын тұщыландыру зауытын салу», «Жаңаөзен қаласында жаңа ГӨЗ салу», «Астрахань — Маңғышлақ» су құбырын қайта жаңарту және жаңғырту» орнықты даму жобаларын қамтиды.
- Жазатайым оқиғалар коэффициентін төмендетуге, сондай-ақ қауіпті жағдайларды, қауіпті факторларды және т.б. анықтауға және олар туралы ҚМГ компанияларының бүкіл тобына хабарлауға бағытталған «Өндірістік қауіпсіздік жөніндегі кешенді көрсеткіш».

Басқарма мүшелерінің (Басқарма төрағасының орынбасарлары), ҚМГ департамент

директорларының, сондай-ақ ЕТҰ бірінші басшылары деңгейіндегі 2023 жылға арналған уәждемелік ҚНК арасында орнықты даму саласындағы ҚНК айқындалды, оның ішінде:

- «Инвестициялық жобаларды, соның ішінде бірқатар орнықты даму жобаларын іске асыру».
- Жетекшілік ететін бағыт бойынша 2022–2031 жылдарға арналған ҚМГ төмен көміртекті даму бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуы.
- «ESG-рейтинг».
- «ҚМГ ішкі көміртекке баға белгілеу тетігін әзірлеу».
- «ҚМГ тобы бойынша әлеуметтік тұрақтылық индексі».
- «Ілеспе мұнай газын жағу қарқындылығын төмендету».
- «Тарихи мұнай қалдықтарын қалпына келтіру».
- «Өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау басқармасының функцияларын автоматтандыру».
- «Су ресурстарын басқару бағдарламасын әзірлеу».
- «ҚМГ компаниялар тобында персоналдың денсаулығын басқару» бойынша 2023–2025 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарын іске асыру.
- Еңбек әрекетімен байланысты емес өлім-жітім коэффициентін төмендету.
- Көміртегі ізінің мөлшері (ЕТҰ көміртегі ізін бақылауға және біртіндеп төмендетуге бағытталған көрсеткіш).

ОРНЫҚТЫ
ДАМУ
МАҚСАТТАРЫ

ОРНЫҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ

1-ҚАҒИДАТ. Искерлік топтар халықаралық деңгейде жария етілген адам құқықтарын қорғауды қолдап, құрметтеуге тиіс.

2-ҚАҒИДАТ. Искерлік топтар адам құқықтарының бұзылуына қатысы болмауы тиіс.

4-ҚАҒИДАТ. Искерлік топтар мәжбүрлі және міндетті еңбектің барлық нысандарын жою үшін әрекет етуге тиіс.

6-ҚАҒИДАТ. Искерлік топтар еңбек және жұмыспен қамту саласындағы кемсітушілікті жоюды қолдауы тиіс.

8-ҚАҒИДАТ. Искерлік топтар қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамаларды қабылдауы тиіс.

10-ҚАҒИДАТ. Искерлік топтар бопсалау мен парақорлықты қоса алғанда, сыбайлас жемқорлықтың барлық нысандарына қарсы тұруға тиіс.

БІЗДІҢ ОРНЫҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ ТӘСІЛІМІЗ

3-3

ҚМГ орнықты даму саласында мынадай элементтерді қамтитын тиімді басқару жүйесін құруға ұмтылады:

- Компанияның барлық басқару деңгейлерінде орнықты даму қағидаттарына бейілділігі;
- орнықты дамудың үш аспектісі бойынша сыртқы және ішкі жағдайды талдау: экономикалық, экологиялық және әлеуметтік;
- әлеуметтік, экономикалық және экологиялық салаларда орнықты даму саласындағы тәуекелдерді айқындау;
- мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл және стейкхолдерлер картасын құру;
- орнықты даму саласындағы мақсаттар мен ҚНҚ айқындау;
- орнықты даму саласындағы басым бағыттарды (бастамаларды) іске асыру;
- орнықты дамуды негізгі бизнес-процестерге интеграциялау;
- орнықты даму саласындағы біліктілігін арттыру;
- орнықты даму бойынша жыл сайынғы есептілік процесін ұйымдастыру;
- орнықты даму саласындағы нәтижелілікті өлшеу;
- орнықты даму процесін жетілдіру.

ҚМГ өзінің 2022–2031 жылдарға арналған Даму стратегиясында өндірістің көміртегі қарқындылығын орнықты дамыту мен үдемелі төмендетуді стратегиялық мақсаттардың бірі ретінде айқындады. Оның негізінде барлық бизнес-процестер мен шешім қабылдау процестері орнықты даму қағидаттарын біріктіруі тиіс.

ҚМГ орнықты даму аспектілерін басқару мынадай орнықты даму қағидаттарын енгізуге негізделеді:

- **ашықтық** – біз кездесулерге, талқылауларға және диалогтарға ашықпыз; біз мүдделі тараптармен өзара мүдделерді есепке алуға, ұйым мен мүдделі тараптардың мүдделері арасындағы құқықтар мен тепе-теңдікті сақтауға негізделген ұзақ мерзімді ынтымақтастықты құруға тырысамыз;
- **есеп беру** – біз экономикаға, қоршаған ортаға және қоғамға әсер ету үшін есеп беретінімізді білеміз;
- **ашықтық** – біздің шешімдеріміз бен әрекеттеріміз мүдделі тараптар үшін анық және ашық болуы керек;

- **этикалық мінез-құлық** – біздің шешімдеріміз бен әрекеттеріміздің негізі құрмет, адалдық, ашықтық, командалық рух пен сенім, адалдық және әділеттілік сияқты құндылықтарымыз болып табылады;
- **сыйластық** – біз мүдделі тараптардың заңнамадан, жасалған шарттардан шығатын немесе іскерлік қатынастар шеңберінде жанама түрде болатын құқықтары мен мүдделерін құрметтейміз;
- **заңдылық** – біздің шешімдеріміз, іс-әрекеттеріміз және мінез-құлқымыз Қазақстан Республикасының заңнамасына және ұйымдар органдарының шешімдеріне сәйкес келеді;
- **адам құқықтарын сақтау** – біз Қазақстан Республикасының Конституциясында және халықаралық құжаттарда көзделген адам құқықтарын сақтаймыз және олардың сақталуына ықпал етеміз;
- **сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік** – біз барлық мүдделі тараптармен өзара іс-қимылда сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністерінде төзбеушілік жариялаймыз;
- **мүдделер қақтығысына жол бермеу** – лауазымды адамның немесе қызметкердің жеке мүдделері өздерінің лауазымдық, функционалдық міндеттерін әділ орындауына ықпал етпеуі тиіс.
- **жеке үлгі** – әрқайсымыз күнделікті өз іс-әрекеттерімізде, мінез-құлқымызда және шешім қабылдауымызда орнықты даму қағидаттарын енгізуге ықпал етеміз; басқарушылық позициялардағы лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер өздерінің жеке үлгісімен орнықты даму қағидаттарын енгізуге ынталандыруы тиіс.

саясатты, ҚМГ орнықты даму туралы жыл сайынғы есебін, орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспарларын және бекітілуі Директорлар кеңесінің құзыретіне жататын өзге де ішкі құжаттарды бекіту бойынша ұсыныстар дайындауды, сондай-ақ орнықты дамудың әлеуметтік, экономикалық және экологиялық компоненттерін енгізу, орнықты даму саласындағы басқару жүйесін қалыптастыруды, орнықты даму саласындағы мақсаттар мен ҚНҚ айқындауды, ҚМГ-да орнықты дамудың енгізілуін, ҚМГ-ның негізгі процестеріне орнықты дамуды интеграциялауды бақылауды жүзеге асырады.

ҚМГ Басқармасы орнықты даму саласындағы қағидаттарды, саясаттарды, стандарттарды және Компаниядағы іс-шаралар жоспарларын тиісінше іске асыруды және енгізуді жүзеге асырады. Орнықты даму саласындағы қызметтің мониторингін, орнықты даму саласындағы мақсаттар мен ҚНҚ орындалуын бағалауды жүзеге асырады.

Орнықты даму мәселелеріне жетекшілік ететін ҚМГ Басқарма төрағасының орынбасары орнықты даму саласындағы бастамалар бойынша мақсаттар мен ҚНҚ-ге қол жеткізу бойынша тәсілдерді үйлестіруді, орнықты даму саласындағы есепті дайындауды, орнықты даму саласындағы корпоративтік стандарттардың іске асырылуын бақылауды жүзеге асырады.

ҚМГ Стратегия және инвестициялар портфелін басқару департаментінің орнықты даму секторы орнықты дамуды және ОДМ-ға қол жеткізуді басқару үшін жауапты құрылымдық бөлімше орнықты дамуды басқару жүйесінің бастамашылығына, үйлестірілуіне және енгізілуіне, оны Компанияның бизнес-қызметіне интеграциялауға жәрдем көрсетуге, орнықты даму мәселелері бойынша әдіснамалық қолдауға, орнықты даму саласындағы есепті жыл сайын дайындауға және бекітуге жауап береді, жауапты құрылымдық бөлімшелерге орнықты даму саласындағы тәуекелдерді сәйкестендіру мен басқаруға, мүдделі тараптардың картасын және өзара іс-қимыл тетіктерін әзірлеуге, орнықты даму саласындағы оқыту

мәселелеріне, Компанияға ESG-рейтинг беру және ұстап тұру мәселелері бойынша рейтингтік агенттіктермен өзара іс-қимылдар үшін жауапты болады.

ҚМГ құрылымдық бөлімшелері орнықты даму саласындағы жүйені енгізуді, ішкі және сыртқы жағдайды талдауды, орнықты даму саласындағы тәуекелдерді айқындауды, мүдделі тараптардың/стейкхолдерлердің картасын және өзара іс-қимыл тетіктерін әзірледі, орнықты даму саласындағы бастамаларды іске асыруды, халықаралық стандарттарға сәйкес орнықты даму саласындағы есеп үшін ақпарат дайындауды жүзеге асырады.

ҚМГ барлық қызметкерлері, әркім өз деңгейінде жеке мінез-құлқын таныту және тиісті саясат пен стандарттарды сақтау арқылы орнықты даму саласындағы қағидаттар мен іс-шараларды енгізеді.

2023 жылы Компанияның қызметіне ESG қағидаттарын енгізуге кешенді жүйелі тәсіл бойынша ілгерілеуге мынадай іс-шаралар бойынша қол жеткізілді:

- ҚМГ «Sustainalytics» халықаралық рейтингтік агенттігінің тәуелсіз бағалауынан өтті. Компанияның тәуекелдерді басқарудың деңгейі 32,3 балл деңгейінде бағаланды.
- 2023 жылға арналған орнықты даму көрсеткіштері бойынша Компания қызметінің тиімділігін арттыру мақсатында ҚМГ Директорлар кеңесінің шешімімен корпоративтік ҚНҚ – **инвестициялық жобаларды іске асыру** (көрсеткіш орнықты даму жобаларына да бағытталған), **өндірістік қауіпсіздік бойынша кешенді көрсеткіш** (көрсеткіш еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалардың санын азайтуға бағытталған) бекітілді.
- 2023 жылы ҚМГ Басқарма мүшелеріне мынадай уәждемелік ҚНҚ белгіленді – **инвестициялық жобаларды іске асыру, ЖЭК жобаларын іске асыру, ESG-рейтинг, ҚМГ-ның 2022–2031 жылдарға арналған Төмен көміртекті даму бағдарламасының іс-шараларын орындау**, ҚМГ ішкі көміртекке баға белгілеу тетігін

ҚМГ-ДАҒЫ ОРНЫҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ

ҚМГ Директорлар кеңесі орнықты даму қағидаттарын енгізуге стратегиялық басшылық пен бақылауды жүзеге асырады, Компанияның Орнықты дамуы туралы шоғырландырылған жыл сайынғы есепті бекітеді.

ҚМГ Директорлар кеңесінің қауіпсіздік, еңбекті, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму жөніндегі комитеті ҚМГ Директорлар кеңесінің ЕҚЕҚОҚОДК орнықты даму мәселелерін қарауды және ұйымдастыруды, орнықты даму саласындағы

әзірлеу, ҚМГ тобы бойынша әлеуметтік тұрақтылық индексі, ілеспе мұнай газын жағу қарқындылығы көрсеткішін төмендету, тарихи мұнай қалдықтарын қалпына келтіру, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау басқармасының функциялары, Су ресурстарын басқару бағдарламасын әзірлеу, «ҚМГ компаниялар тобындағы персоналдың денсаулығын басқарудың 2023–2025 жылдарға арналған бағдарламалары» іс-шаралар жоспарын іске асыру. Төмен көміртекті даму бағдарламасын іске асыру периметріне кіретін ЕТҰ үшін белгіленген көлемде көміртегі ізін азайту бойынша ҚНҚ белгіленген.

- 2023 жылғы 6 қазанда ҚМГ Директорлар кеңесінің орнықты даму мәселелері бойынша жыл сайынғы арнайы отырысы өткізілді. Отырыста Компанияның орнықты дамуы, ESG тәуекел-рейтингін жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспары, TCFD ұсынымдары бойынша ақпаратты ашу, сондай-ақ төмен көміртекті жобаларды іске асыру мәртебесі бойынша өзекті мәселелер қаралды.
- **ҚМГ Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік, еңбекті, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитетінде орнықты даму жүйесін енгізуге тұрақты негізде шолу жүргізіледі.** Жалпы, 2023 жылы Комитеттің 5 отырысы өткізіліп, онда 31 мәселе қаралды. 2023 жылы Комитеттің басты назары еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау, ESG аспектілерін стратегиялық басқару, сондай-ақ орнықты даму жүйесін енгізу мәселелерінде болды.
- Өзінің орнықты даму қағидаттарына бейілділігін растай отырып, ҚМГ ҚМГ компаниялар тобы үшін мынадай құжаттарды қабылдады:
 - Орнықты даму саласындағы саясат
 - Адам құқықтары және қоғаммен байланыс саясаты
 - ҚМГ компаниялар тобында персоналдың денсаулығын басқару бағдарламасы
 - 2022–2031 жылдарға арналған Төмен көміртекті даму бағдарламасы
 - 2022–2031 жылдар кезеңіне арналған Төмен көміртекті даму бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары

- Объектілерді жабу және жер қойнауы учаскелері мен кен орындарында бұзылған жерлерді қалпына келтіру саласындағы саясат
- Ақпаратты ашу саясаты
- Энергетикалық саясат
- Экономикалық қауіпсіздік регламенті
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Дағдарыс жағдайларын басқару регламенті
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидалары
- Тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі жөніндегі саясат
- Қызметкерлер мен лауазымды тұлғалардың мүдделер қақтығысын реттеу саясаты
- Құпия ақпараттандыру саясаты
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты
- 2018–2028 жылдарға арналған кадрлар саясаты
- ҚМГ объектілерінде қызметін жүзеге асыратын мердігерлік ұйымдармен ЕТҰ-ның өзара іс-қимылы кезіндегі қызметтің үлгілік регламенті
- Әлеуметтік қолдаудың үлгілік қағидалары
- Ішкі коммуникациялардың бірыңғай жүйесінің үлгілік регламенті
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында орнықты даму саласындағы басқару жүйесі жөніндегі басшылық
- ҚМГ компаниялар тобындағы денсаулықты қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау саласындағы менеджмент жүйесі бойынша нұсқаулық
- Еңбек қорғауды бірыңғай басқару жүйесі
- Ақпараттық қауіпсіздік менеджменті жүйесі бойынша нұсқаулық
- Сапа жөніндегі нұсқаулық
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобы үшін «Қорғау» картасын қолдану регламенті
- Физикалық қауіпсіздік және терроризмге қарсы қорғаудың корпоративтік регламенті
- ЖҚҚ қамтамасыз ету жөніндегі корпоративтік стандарт
- Компаниялар тобындағы өндірістік процестердің қауіпсіздігін басқарудың корпоративтік стандарты

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

«ҚазМұнайГаз» еншілес компаниялардың қызметкерлері арасында ESG мәдениетін арттырады

2023 жылдың күзінде «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ өзінің еншілес және тәуелді ұйымдарының қызметкерлері үшін бірқатар практикалық тренингтер өткізді.

Қараша айында ЕТҰ 8 ірі жобасының басшылары үшін Green Project Management Global әдіснамасына негізделген жобаларды орнықты басқару бойынша бейіндік оқыту өткізілді.

Тренингке қатысушылар жобаларда, бағдарламаларда және портфельдерде орнықты даму тұжырымдамасын қолданудың үздік тәжірибелерін зерделеді, бағалаудың, тәуекелдерді азайтудың және жобалардың табыстылығын арттырудың практикалық құралдарын игерді. Тестілеу қорытындысы бойынша ЕТҰ-дағы 13 жоба жетекшісі GPM-b жобаларын орнықты басқару бойынша халықаралық сертификат алды.

Сондай-ақ «ESGQ рейтингтік агенттігі» ЖШС сарапшылары ҚМГ корпоративтік орталығының қызметкерлерімен бірлесіп, «Компанияның орнықты даму жүйесіндегі ESG» практикалық тренингін өткізді.

Оқыту барысында ҚМГ мен ЕТҰ-ның 50 қызметкері орнықты даму саласындағы жаһандық трендтермен, ESG-тәжірибелерді енгізумен және ESG-рейтингтердің Компания қызметіне әсерімен танысты. Тренингке қатысушылар теориядан басқа стейкхолдерлердің Компанияның беделін қалыптастырудағы рөлін практикалық қолдануды да игерді.

Кәсіби мереке – 11 қарашада атап өтілетін Халықаралық энергия үнемдеу күні қарсаңында ҚМГ «Energy Partner» ЖШС-мен бірлесіп «Энергия үнемдеу, ЖЭК және төмен көміртекті даму» тақырыбында онлайн-семинар ұйымдастырды.

Семинар бағдарламасында шақырылған дәріскерлер тікелей эфирде энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы даму перспективаларына байланысты бүгінгі таңда ең өзекті тақырыптарды атап өтті. Семинар атқаратын лауазымы мен кәсіби міндеттеріне қарамастан, ҚМГ-ның барлық қызметкерлерінде энергия үнемдеу және төмен көміртекті даму, энергия үнемдеу тұрғысынан ойлауын қалыптастыру саласындағы өзекті бағыттар туралы пікірталас алаңына айналды.

- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобындағы Денсаулық сақтау және еңбек гигиенасы жөніндегі корпоративтік стандарт
- Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау

- саласындағы құзыреттерді қамтамасыз ету жөніндегі корпоративтік стандарт
- Мердігерлік ұйымдармен өзара іс-қимыл жөніндегі корпоративтік стандарт
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында Су ресурстарын басқару жөніндегі корпоративтік стандарт

- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобындағы шығарындыларды басқару жөніндегі саясат
- Алкогольге, есірткі құралдарына, психотроптық заттарға және олардың аналогтарына қатысты саясат
- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ Жер үсті көлік құралдарын қауіпсіз пайдалану саясаты
- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ Экологиялық саясаты
- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы саясаты
- Өмірлік маңызды ережелер (ЕҚЖҚ талаптарының негізгі кодексі)
- Сауықтырудың 10 қадамы
- Инфаркт пен инсульттің алдын алу
- ҚМГ компаниялар тобы бойынша өндірістік санитарлық бақылаудың үлгілік бағдарламасын жасау регламенті
- ҚМГ компаниялар тобы бойынша міндетті медициналық тексерулерді ұйымдастыру жөніндегі корпоративтік стандарт
- ҚМГ-ның ESG-тәуекел-рейтингін жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспары

Жыл сайын Компания орнықты даму мәдениетін арттыруға көп көңіл бөледі. Корпоративтік орталық пен ЕТҰ қызметкерлері үшін орнықты даму бойынша оқыту курстары тұрақты негізде өткізіледі.

ЕСЕПТІҢ МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАРЫ

2-14, 3-1, 3-2, 3-3

ЕЛЕУЛІ ТАҚЫРЫПТАР ТІЗІМІ

№	МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАР	3	5	7	8	9	11	12	13	15
1	11.1. Парниктік газдар шығарындылары									
2	11.2. Климаттық бейімделу, тұрақтылық және өтпелі кезең									
3	11.3. Атмосфераға шығарындылар									
4	11.5. Қалдық									
5	11.6. Су және ақаба сұлар									
6	11.7. Жабу және оңалту									
7	11.8. Активтердің тұтастығы және маңызды оқиғаларды басқару									
8	11.9. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы									
9	11.10. Жұмысқа орналасу тәжірибесі									
10	11.11. Кемсітушіліктің болмауы және тең мүмкіндіктер									
11	11.14. Экономикалық салдар									
12	11.20. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл									

Есептің маңызды тақырыптары экономикаға, қоршаған ортаға және адамдарға, соның ішінде адам құқықтарына Компанияның айтарлықтай әсері туралы және осы әсерді басқару тәсілдері туралы ақпаратты ашады. Маңызды тақырыптарды айқындау процесі тиісті мүдделі тараптардың қатысуымен әсерді үздіксіз анықтау мен бағалауға негізделген. Бұл ретте ЕҚЕҚОҚОДК мүшелері Орнықты даму туралы есепте ашылуы тиіс маңызды тақырыптар туралы хабардар етіледі.

Маңызды тақырыптарды бағалау және ашу үшін есепте Google Forms платформасы негізінде онлайн-сауалнама дайындалды,

сыртқы және ішкі мүдделі тараптардың (стейкхолдерлердің) деректері талданды. Сауалнамаға 150-ден астам респондент қатысты.

Сауалнама нәтижесінде GRI 11: Oil and Gas Sector 2021 бойынша 20 салалық тақырыптардың ішінде 12 тақырып маңызды болып айқындалды. 2023 жылғы Орнықты даму туралы есепте барлығы 19 GRI стандарттары ашылды.

2022 жылғы Есепте 22 GRI стандарттары ашылды: <https://www.kmg.kz/ru/sustainabledevelopment/>.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

2-29

Біз мүдделі тараптармен белсенді диалог қағидатын іске асыра отырып, өз қызметіміздің ашықтығы мен айқындығының жоғары деңгейін қамтамасыз етуге тырысамыз. Жыл сайын біз Компания жұмысының барлық маңызды аспектілері туралы ақпаратты ашамыз. Бұл біздің қызметіміздің экономикалық, әлеуметтік және экологиялық аспектілері арасындағы тепе-теңдікті сақтауға мүмкіндік береді.

ҚМГ көмірсутектерді барлау мен өндіруден, оларды тасымалдау мен өңдеуден бастап, Қазақстан ішінде де, шетелде де мұнай мен мұнай өнімдерін сатуға дейін толық өндірістік циклді жүзеге асырады және мұнай-газ секторындағы мемлекеттің мүддесін білдіреді. Қызметтің құрылымы мен түрлерінің күрделілігіне байланысты ҚМГ мүдделі тараптардың кең ауқымымен өзара іс-қимыл жасайды.

ҚМГ мүдделі тараптармен диалогты және ұзақ мерзімді ынтымақтастықты жолға қою және қарым-қатынасты басқару бойынша тұрақты негізде шаралар қабылдайды.

ҚМГ-да Мүдделі тараптардың картасы бекітілді, ол тәуелділік (тікелей немесе жанама), міндеттемелер, жағдай (жоғары тәуекел аймақтарына ерекше назар аудара отырып), әсер, әртүрлі перспективалар ескеріле отырып, тәуекелдер мен ранжирлеу есепке алына отырып жасалды. Қойылған міндеттерді тиімді іске асыру үшін мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жоспарлары жасалады.

ҚМГ мүдделі тараптарды айқындау және олармен өзара іс-қимыл кезінде AA1000SES Stakeholder Engagement Standard сияқты халықаралық стандарттарды қоса алғанда, стейкхолдерлермен өзара іс-қимылдың ең үздік практикасын қолданады.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ ӘДІСТЕРІ

Мүдделі тараптардың негізгі топтары	Өзара әрекеттесу кезіндегі ақпараттық қажеттіліктер	Ақпаратты ашу әдістері және байланыс арналары
 АКЦИОНЕРЛЕР	Бағалы қағаздарды ұстаушылардың мүдделерін қозғайтын Компания қызметі, корпоративтік оқиғалар туралы ақпарат	<ul style="list-style-type: none"> Ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету ҚМГ Директорлар кеңесінде акционерлер мүдделерінің өкілдігі Корпоративтік сайтта жариялау Қазақстан қор биржасының сайтында жариялау Қаржылық есептілік депозитарийінің интернет-ресурсында ақпаратты ашу
 ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚОҒАМДАСТЫҚ	Компанияның қызметі, инвесторлардың және жалпы инвестициялық қоғамдастықтың мүдделерін қозғайтын корпоративтік оқиғалар туралы ақпарат Қызығушылық салынған инвестициялардың рентабельділігін, ҚМГ-ға инвестициялау үшін мүмкіндіктерді қамтамасыз етуден көрініс табады	<ul style="list-style-type: none"> Ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету Корпоративтік сайтта, оның ішінде «Инвесторларға» бөлімінде жариялау (www.kmg.kz) Қазақстан қор биржасының сайтында жариялау Инвесторлар үшін және басқа да қоғамдық іс-шаралар шеңберінде көшпелі презентациялар (роуд-шоу) ұйымдастыру Кездесулер, конференц-қоңыраулар өткізу Электрондық пошта арқылы сұраулармен жұмысты қамтамасыз ету (ir@kmg.kz), телефон арқылы кеңес беру Баспасөз хабарларын орналастыру Қаржылық есептілік депозитарийінің интернет-ресурсында жариялау
 ҚАУЫМДАСТЫҚТАР, ЖЕРГІЛІКТІ ҚОҒАМДАСТЫҚТАР, ҚОҒАМДЫҚ ҰЙЫМДАР	ҚР заңнамасына және ҚМГ ішкі құжаттарына сәйкес құпия болып табылатындарынан басқа кез келген ақпарат Халықты жұмыспен қамту, корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік, экологиялық қауіпсіздік және табиғат қорғау қызметі мәселелеріне қатысты ақпарат Қызығушылық қоғамды Компанияның қызметі туралы ақпараттандыруға және ҚМГ ақпараттық ашықтық деңгейін арттыруға, сондай-ақ жергілікті халықтың әлеуметтік мәселелерін шешуге, әлеуметтік инфрақұрылымды дамытуға, Компания қызметінің ашықтығына, қоршаған ортаның жай-күйін жақсартуға деген ұмтылысынан көрініс табады	<ul style="list-style-type: none"> Ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету Корпоративтік веб-сайтта жариялау Халықпен кездесулер өткізу Қоғамдық тыңдаулар БАҚ-та жариялау Азаматтарды қабылдау Шағымдар мен өтініштермен жұмысты ұйымдастыру Жергілікті органдардың жұмысына және жергілікті қоғамдастықтардың жобаларына қатысу Жергілікті қоғамдастық өкілдерінің қатысуымен қоғамдық іс-шаралар өткізу Қауымдастықтарға мүшелік Халықаралық бастамалар Салалық форумдарға, конференцияларға қатысу Әлеуметтік және экологиялық мәселелер бойынша жұмыс топтарына мүшелік Сауалнамалар мен зерттеулер Сұраулармен жұмыс
 БҰҚАРАЛЫҚ АҚПАРАТ ҚҰРАЛДАРЫ	ҚР заңнамасына және ҚМГ ішкі құжаттарына сәйкес құпияға жатқызылатындарынан басқа кез келген ақпарат Қызығушылық қоғамды Компанияның қызметі туралы ақпараттандыруға деген ұмтылысынан көрініс табады	<ul style="list-style-type: none"> Корпоративтік веб-сайтта жариялау БАҚ-та жариялау және БАҚ-тың сұрауларына жауап беру Баспасөз хабарларын тарату Баспасөз конференцияларын, брифингтерді, баспасөз турларын, форумдарды, ақпараттық сессияларды және басқа да медиа-іс-шараларды өткізу Сұраулармен жұмыс
 ҮКІМЕТ, ЖЕРГІЛІКТІ МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАР	Мемлекеттің, халықтың мүдделерін қозғайтын әлеуметтік-экономикалық, экологиялық және салалық сипаттағы ақпарат Қызығушылық ҚМГ қызметіне, заңнама талаптарына, салық түсімдеріне, экономикалық өсуге және әлеуметтік міндеттерді шешуге сәйкес келеді	<ul style="list-style-type: none"> Ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету Корпоративтік веб-сайтта жариялау Жиналыстар, кездесулер, конференц-қоңыраулар өткізу БАҚ-та жариялау Деректерді электрондық жүйеге енгізу Байланыс құралдары арқылы хабарлау ҚР заңнамасын жетілдіру жөніндегі жұмыс топтары
 ҚМГ ЕНШІЛЕС ЖӘНЕ ТӘУЕЛДІ ҰЙЫМДАРЫ	Компанияның қызметі, оның стратегиялық даму жоспарлары, корпоративтік басқарудың енгізілетін тетіктері, өзара іс-қимыл әдістері, ЕТҰ мүдделерін қозғайтын корпоративтік оқиғалар туралы ақпарат Қызығушылық орнықты дамуды, қаржылық орнықтылықты қамтамасыз етуге жәрдемдесуді, мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл бойынша көмек көрсетуден көрініс табады.	<ul style="list-style-type: none"> Ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету Корпоративтік веб-сайтта жариялау Акционерлердің/қатысушылардың жалпы жиналыстарында, сондай-ақ Директорлар кеңестерінде/Байқаушы кеңестерінде акционердің мүдделерін білдіру Кеңестер, консультациялық панельдер, конференц-қоңыраулар өткізу Комитеттерге, жұмыс топтарына қатысу Тренингтер, семинарлар ұйымдастыру
 КЛИЕНТТЕР, ӨНІМ БЕРУШІЛЕР, СЕРІКТЕСТЕР, БАСҚА ҰЙЫМДАР	Өзара тиімді ынтымақтастық шарттарына әсер етуі мүмкін басшылық шешімдері, серіктестердің, жеткізушілердің, клиенттердің мүдделеріне әсер ететін корпоративтік оқиғалар туралы ақпарат Қызығушылық – ынтымақтастық тараптарының құқықтарын сақтау, олардың өз міндеттемелерін орындауын қамтамасыз етуді білдіреді	<ul style="list-style-type: none"> Ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету Корпоративтік веб-сайтта жариялау Жиналыстар, кездесулер, конференц-қоңыраулар өткізу Шағымдармен және өтініштермен жұмысты қамтамасыз ету Серіктестер/өнім берушілер күндерін ұйымдастыру Хабарламалар жіберу Аудиттер
 КӘСІПОДАҚТАР, ҚМГ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ	Компанияның даму жоспарлары, еңбек жағдайлары, мансаптық өсу, әлеуметтік-еңбек құқықтарының сақталуы, ҚМГ қызметкерлерінің мүдделерін қозғайтын корпоративтік оқиғалар туралы ақпарат Қызығушылық үйлесімді және қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етуден, ҚР еңбек заңнамасына сәйкес құқықтар мен міндеттерді сақтаудан көрініс табады	<ul style="list-style-type: none"> Ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету Корпоративтік веб-сайтта жариялау Кеңестер, жиналыстар өткізу Басшылықтың еңбек ұжымдарымен есептік кездесулері Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі кеңестер мен комитеттер Тренингтер, семинарлар ұйымдастыру Ішкі хабарламалар жіберу Ішкі байланыс арналары арқылы материалдарды тарату Сауалнамалар, сауалдар Конкурстар

БАСТАМАЛАР МЕН МҮШЕЛІК

2-28

МҮШЕЛІК

«Атамекен» ҚР Ұлттық кәсіпкерлер палатасы

ҚМГ мен «Атамекен» ҚР Ұлттық Кәсіпкерлер палатасы арасында құқықтық мәселелер бойынша ынтымақтастық туралы келісім жасалды.

Келісім Тараптардың заңнаманы жетілдіру, құқықтық мәдениетті арттыруға, Төрелік сотта

коммерциялық дауларды шешуді кеңейтуге бағытталған бірлескен бағдарламалар мен жобаларды әзірлеу және т.б. сияқты құқықтық қызметтің маңызды бағыттарында өзара іс-қимылын көздейді.

«KAZENERGY» Қазақстан мұнай-газ және энергетика кешені ұйымдарының қауымдастығы

ҚМГ басшылығы Қауымдастықтың бірнеше комитеттері мен жұмыс топтарының жұмысына қатысады. KAZENERGY Экология, әлеуметтік жауапкершілік және ашықтық мәселелері жөніндегі үйлестіру кеңесіне төрағалық ету ҚМГ үшін Қазақстанның мұнай-газ саласындағы орнықты даму мәселелерін ілгерілетуге мүмкіндік болып табылады.

ҚМГ мен «KAZENERGY» мұнай-газ және энергетика кешені ұйымдарының қазақстандық қауымдастығы» заңды тұлғалар бірлестігі

арасында ынтымақтастық туралы меморандум жасалды.

Меморандум ҚР заңнамасын жетілдіру, құқықтық мәдениетті арттыруға бағытталған бірлескен бағдарламалар мен жобаларды әзірлеу, заңтану саласындағы өзекті мәселелерге арналған дөңгелек үстелдер, семинарлар, конференциялар өткізу және т.б. сияқты құқықтық қызметтің маңызды бағыттарында бірлескен қызметті көздейді.

БҰҰ Жаһандық шарты

Орнықты даму қағидаттарын ұстануымыздың көрінісі БҰҰ Жаһандық шартына мүшелік, сондай-ақ Жаһандық шарт қағидаттарын ілгерілету бойынша ҚМГ-нің қол жеткізген ілгерілеуі

және Орнықты даму саласындағы 17 жаһандық мақсат туралы хабарлама ретінде БҰҰ ЖШ сайтында Орнықты даму саласындағы есепті жыл сайын орналастыру болып табылады.

IOGP Халықаралық Мұнай және газ өндірушілер қауымдастығы

2018 жылдан бастап ҚМГ осы ұйымның толық құқылы мүшесі ретінде Халықаралық мұнай және газ өндірушілер қауымдастығына (бұдан әрі – IOGP) кіру туралы шешім қабылдады.

IOGP-ге мүше болған жылдары ҚМГ IOGP халықаралық озық ұсынымдары мен тәжірибелерін зерделеп, пайдаланды, бұл ҚМГ-ның ӨҚ, ЕҚОҚ саласындағы көрсеткіштерін және жалпы менеджмент жүйесін жақсартуға көмектесті, сондай-ақ ҚМГ-ның халықаралық деңгейдегі мүмкіндіктері мен рейтингін арттырды. 2022 жылдан бастап ҚМГ барлық IOGP мүшелері үшін бірыңғай «Өмірлік маңызды ережелерге» (Life-Saving

Rules) көшті, олар компаниялар тобы бойынша бұрын қолданыста болған «Алтын ережелерді» алмастырды. IOGP 1991 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін IOGP-ге мүше жүзге жуық кәсіпорында екі мың өлімге әкелген жазатайым оқиғаларға талдау жүргізді. Талдау нәтижесінде қауымдастық қауіпсіздіктің жиі қайталанатын бұзылыстарын анықтады.

Осы бұзушылықтардың алдын алу үшін өмірді сақтаудың 9 маңызды ережесі әзірленді. Бұл ережелер жұмыскерлерге өздерін және әріптестерін өлімнен қорғау үшін жасай алатын әрекеттері туралы хабарлауға мүмкіндік береді.

«Qazaq Green» ЖЭК қауымдастығы

Төмен көміртекті даму бағдарламасын іске асыру шеңберінде ҚМГ өзінің ЖЭК жобаларын іске асырғысы келеді, ол үшін жаңартылатын энергетика саласындағы өз құзыреттерін дамытады және заңнаманы жетілдіру жөніндегі заң шығару жұмысына белсенді қатысады. Осы мақсатта «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2022 жылдың басында Жасыл экономика қағидаттарын ілгерілету және Қазақстан Республикасының көміртегі бейтараптығына қол жеткізуге

жәрдемдесу үшін құрылған «Qazaq Green» ЖЭК қауымдастығына» кірді. Қауымдастықтың негізгі міндеттерінің қатарында – мемлекеттік органдарда қауымдастық мүшелерінің мүдделерін білдіру және қорғау, норма шығару процесіне қатысу, Қазақстанда ЖЭК жобаларын іске асыру бойынша қолайлы жағдайлар жасау үшін мемлекеттік органдарға нақты ұсыныстар енгізу.

«KazWeld» Қазақстандық дәнекерлеу қауымдастығы

Мақсаттары мен міндеттері: Қазақстан Республикасында дәнекерлеу өндірісі өнімдерінің сапасы мен бәсекеге қабілеттілігін арттыру, халықаралық стандарттарға сәйкес дәнекерлеу өндірісі мамандарының санын арттыру және сапасын жақсарту, халықаралық стандарттарға сәйкес мамандардың қажетті санын даярлауды жүзеге асыруға қабілетті дәнекерлеу бойынша оқу орталықтарының желісін

жолға қою, дәнекерлеу өндірісі персоналын оқыту мен аттестаттаудың халықаралық стандарттарын енгізу, МАЖ стандарттары бойынша оқу орталықтарын авторизациялау, жаңа дәнекерлеу технологиялары, дәнекерлеу материалдары мен жабдықтары туралы ақпаратты жинау және тарату және оларды енгізуге жәрдемдесу.

«Қазақстан машина жасаушылар одағы» заңды тұлғалар бірлестігі

«Қазақстан машина жасаушылар одағы» заңды тұлғалар бірлестігі 2004 жылы құрылған. Онда 694-тен астам машина жасау және металл өңдеу кәсіпорны біріктірілген.

Одақтың мақсаты: отандық машина жасау саласын қолдау және дамыту, отандық машина жасау кәсіпорындарын шоғырландыру.

Одақтың миссиясы: отандық машина жасаудың бәсекеге қабілетті және экспортқа бағдарланған деңгейге жетуі.

БАСТАМАЛАР

Жаңа Қазақстанның Салық төлеушілер қауымдастығы

Жаңа Қазақстанның Салық төлеушілер қауымдастығы (бұдан әрі – ЖҚСҚ) – салық төлеушілердің заңды құқықтары мен мүдделерін қорғауға жәрдемдесу, салықтардың ерікті және уақтылы төленуін қамтамасыз ету үшін олардың білім деңгейін арттыру мақсатында құрылған коммерциялық емес ұйым. ЖҚСҚ салық салу саласындағы проблемалық мәселелерді, ұсыныстар

мен ескертулерді жүйелейді және талдайды. Дөңгелек үстелдер, конференциялар, форумдар мен жұмыс топтары шеңберінде мемлекеттік органдар мен салық төлеушілер арасындағы диалог, сондай-ақ салық салу мәселелері бойынша ҚР заңнамасына өзгерістер мен толықтырулар енгізу бойынша ұсыныстар кешені жоспарлы жұмыстың нәтижелеріне айналады.

Дүниежүзілік Банктің «2030 жылға қарай ІМГ-ні тұрақты алаулатып жағуды толық тоқтату» бастамасы

Бастама ілеспе мұнай газын (ІМГ) тұрақты алаулатып жағу тәжірибесін 2030 жылдан кешіктірмей тоқтату үшін ынтымақтасуға келіскен үкіметтерді, мұнай компанияларын және даму ұйымдарын біріктіреді.

ҚМГ бұл бастаманы 2015 жылы қолдап, алдына шикі газды (ІМГ) тиімді пайдалануды арттыру және газды тұрақты алаулатып жағу көлемін нөлге дейін азайту мақсатын қойды.

«Мұнай-газ-химия өнімдерін өндірушілер мен тұтынушылар қауымдастығы»

2020 жылғы 7 тамызда Астана қаласында «Мұнай-газ-химия өнімдерін өндірушілер мен тұтынушылар қауымдастығын» құру туралы шешім қабылданды.

Қауымдастықты құруды мақсаты – ортақ мүдделерді білдіру және Қазақстанның мұнай-газ химиясы саласының орнықты дамуына жәрдемдесу үшін заңды тұлғаларды біріктіру болып табылады.

CDP Климаттық бағдарламасы

2023 жылы ҚМГ Румыния мен Грузиядағы еншілес ұйымдарды қоса алғанда, ҚМГ-ның барлық активтері бойынша парниктік газдардың тікелей және жанама шығарындыларының деректерін қамтитын CDP (Carbon Disclosure Project) Климаттық

бағдарламасы шеңберінде 2022 жылдың қорытындылары бойынша Климаттық сауалнаманы жариялады. Сондай-ақ, 2022 жылдың қорытындысы бойынша CDP су қауіпсіздігі бойынша сауалнама жарияланды.

Жаһандық Метан Бастамасы

ҚМГ Жаһандық есептілік бастамасын (ЖМБ) қолдайды және Орнықты даму туралы есеп шеңберінде өзінің экологиялық қызметі туралы ақпаратты барлық мүдделі тараптарға үнемі ашып отырады. 2017 жылы ҚМГ метан шығарындыларын азайту жөніндегі ҚМГ қызметі шеңберінде

ЖМБ жобалық желісіне қосылды, бұл метан шығарындыларын азайту, сондай-ақ метанды қалпына келтіру және пайдалану жобаларына мүдделі жеке сектор субъектілерінің, қаржы мекемелерінің және басқа да үкіметтік және үкіметтік емес ұйымдардың ұлғайып келе жатқан қоғамдастығы болып табылады.

OGMP 2.0 мұнай-газ саласындағы метан серіктестігі (The Oil & Gas Methane Partnership)

Атмосфераға метан шығарындыларын азайтудың маңыздылығын түсіне отырып, 2023 жылы ҚазМұнайГаз UNEP және IMEO ұйымдастырған OGMP 2.0 серіктестігіне COP28 климаттың өзгеруі жөніндегі конференция алаңына қосылған алғашқы қазақстандық ұлттық компания болды. Сөйтіп, ҚазМұнайГаз SOR28 конференциясы аясында UNEP-пен Өзара түсіністік туралы тиісті меморандумға қол қойды. Мұнай-газ саласындағы метан серіктестігі 2.0 (OGMP 2.0) – мұнай-газ

саласындағы метан шығарындыларын азайту және есеп беру бойынша БҰҰ-ның Қоршаған ортаны қорғау бағдарламасының флагмандық бағдарламасы. OGMP 2.0 – метан шығарындылары туралы есеп берудің дәлдігі мен ашықтығын арттыратын өлшеуге негізделген мұнай-газ саласы үшін жалғыз кешенді есеп беру жүйесі. Бұл саладағы метан шығарындыларын азайту бойынша іс-шараларға басымдық беру үшін маңызды.

COP28 мұнай-газ саласын күкіртсіздендіру хартиясы (Oil & Gas Decarbonization Charter)

Тараптар конференциясына (COP-28) қатысу шеңберінде ҚМГ мұнай мен газды күкіртсіздендіру хартиясына – жоғары көрсеткіштерге қол жеткізуге және саладағы климаттық іс-қимылдарды жеделдетуге бағытталған жаһандық салалық бастамаға қосылған 52 мұнай-газ компаниясының бірі

болды. Бастаманың негізгі мақсаттары 2050 жылға қарай көміртегі бейтараптығына қол жеткізу, 2030 жылға қарай алауларда газ жағуды азайту және іс жүзінде нөлдік метан шығарындыларына қол жеткізу болып табылады.

Ұлттық ESG клубы

2022 жылы ҚМГ Ұлттық ESG-клубына кірді, оның басым мақсаттары мынадай бағыттар бойынша ұсынымдар мен сараптамалық бағалаулар әзірлеу болып табылады: Қазақстан Республикасында қоршаған ортаға әсерді азайту, жаңа деңгейде тұрақты

қаржыландыруды дамыту, экономиканы және әлеуметтік жобаларды күкіртсіздендіруге инвестициялар тарту, ESG-трансформацияда қазақстандық бизнес үшін қолайлы жағдайлар жасау.

Каспий өңірінің қоршаған ортаны қорғау жөніндегі бастамасы (Caspian Environmental Protection Initiative «CEPI»)

2020 жылдың қыркүйегінде Баку қаласында «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ, Әзірбайжан Республикасының мемлекеттік мұнай компаниясы, BP Exploration (Caspian Sea) Limited, Equinor Apsheron as және TOTAL E&P Absheron B.V арасында Өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды. Меморандум Каспий өңірінің қоршаған ортаны қорғау жөніндегі бастамасын құруды көздейді.

Бастаманың негізгі мақсаттары қоршаған ортаны қорғау және өңірде жұмыс істеп тұрған халықаралық мұнай компанияларын бірлесіп зерттеу үшін алғашқы платформа құру болып жарияланды. Қатысушы компаниялардың қызметі Каспий өңірінің экологиялық тұрақтылығына қауіп төндіретін климаттың өзгеруі проблемасын шешу және қоршаған ортаға парниктік газдар мен зиянды заттардың шығарылуын болдырмау мақсатында белсенді бірлескен күш-жігерге бағытталатын болады.

Vision Zero жаһандық бастамасы

2022 жылғы 1 наурызда ҚМГ «Нөлдік жарақаттану» - Vision Zero тұжырымдамасын ілгерілету жөніндегі жаһандық бастамаға ресми түрде қосылды.

Vision Zero немесе «Нөлдік жарақаттану» – бұл өндірістің барлық деңгейлерінде жұмыскерлердің қауіпсіздігі, еңбек гигиенасы және әл-ауқаты сияқты үш бағытты біріктіретін профилактиканы ұйымдастырудың сапалы жаңа тәсілі. MACO әзірлеген Vision Zero тұжырымдамасы икемділігімен ерекшеленеді және

оны жұмыскерлердің қауіпсіздігін, еңбек гигиенасын және әл-ауқатын қамтамасыз ету үшін басым маңызы бар нақты алдын алу шараларына бейімдеуге болады.

Бұл тұжырымдама жұмыскерлерді барынша қорғау, оларға оңтайлы еңбек жағдайларын жасау үшін жұмыс берушінің іс-қимылдарының реттілігін болжайды. Ал қызметкер тарапынан – бұл қауіпсіз еңбек, тек өзі үшін ғана емес, әріптестері үшін де жауапкершілікті арттыру.

Oil Spill Response Limited (OSRL) мұнайдың апаттық төгілуін жоюды қамтамасыз ету жөніндегі халықаралық қауымдастық

Oil Spill Response Limited (OSRL) – 1985 жылы құрылған, мұнай төгілуін жоюға маманданған және бүкіл әлем бойынша өз қызметтерін көрсететін британдық компания. Жүзден астам әлемдік компания OSRL мүшелері

болып табылады. Компания мұнайдың ластануын тек ашық теңізде және жағалау суларында болдырмауға және жоюға баса назар аударады.

Мұнайдың авариялық төгілуін жоюға дайын болуды қамтамасыз ету жөніндегі өңірлік бастама/Oil Spill Preparedness Regional Initiative (OSPRI)

Бастаманың мақсаты мұнай төгілуіне ден қою бойынша танылған, сенімді, интеграцияланған және орнықты ұлттық, өңірлік және халықаралық шешімдерді қабылдауға ықпал ететін бірлескен жұмыста мұнай өнеркәсібі мен өңір үкіметтеріне жәрдемдесу және қолдау болып табылады. Бастама IPIECA, Дүниежүзілік мұнай-газ өнеркәсібінің экологиялық және әлеуметтік мәселелер жөніндегі

қауымдастығы арқылы жүзеге асырылуда (www.ipieca.org). OSPRI/MATЖӨД – IPIECA үшін халықаралық теңіз ұйымымен (IMO – www.imo.org) және басқа да халықаралық ұйымдармен тығыз ынтымақтастықта мұнай төгілуіне дайын болуды қамтамасыз етуге жәрдемдесу жөніндегі халықаралық күш-жігерді іске асырудың өңірлік құралы болып табылады.

«Мұнай-газ кешенінің ардагерлері» республикалық қоғамдық бірлестігімен («МГКА» РҚБ) өзара іс-қимыл жасау бастамасы

«Мұнай-газ кешенінің ардагерлері» РҚБ миссиясы – сала ардагерлерінің интерактивті қарым-қатынасы, мұнай-газ өнеркәсібін дамытуға, олардың әлеуеті мен өндірістік саладағы тәжірибесін пайдалануға, қоғам өміріне белсенді қатысуға, мұнайшылардың жас ұрпағына өмірлік және кәсіби тәжірибелерін беруге бағытталған кәсіби және әуесқойлық мүдделерін қанағаттандыру үшін жағдайлар жасау.

2021 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ мен «Мұнай-газ кешенінің ардагерлері» РҚБ арасында Өзара түсіністік және ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойылды. Меморандум шеңберінде мұнай-газ кешені ардагерлерінің практикалық тәжірибесін, ғылыми-техникалық және зияткерлік әлеуетін пайдалану туралы уағдаластыққа қол жеткізілді. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ

Мұнай-газ саласы ардагерлерінің сараптамалық кеңесі құрылды. Кеңестің негізгі міндеттері: мұнай-газ саласын технологиялық және цифрлық дамыту саласында ҚМГ стратегиялық бағдарламаларын іске асыру, мұнай-газ саласын дамытуға байланысты қоғамдық бастамаларды талқылау, мұнай-газ саласын нормативтік-құқықтық реттеу үшін сараптамалық ұсынымдар әзірлеуге қатысу, ҚМГ-ның өндірістік қызметіне елеулі әсер ететін мәселелер бойынша сараптамалық қорытындылар әзірлеу, мұнай-газ саласын технологиялық және цифрлық дамыту саласында ҚМГ стратегиялық бағдарламаларын, ҚМГ өндірістік қызметін жүзеге асыруда сараптамалық, ақпараттық және консультациялық қолдау.

«Есојег» қазақстандық өңірлік экологиялық бастамалар қауымдастығы

ҚМГ компаниялар тобы 2021 жылы «Есојег» қазақстандық өңірлік экологиялық бастамалар қауымдастығына қосылды. Қауымдастықтың мақсаты – қоршаған ортаны қорғау саласындағы ортақ мүдделерді қорғау үшін кәсіпкерлік

қоғамдастық пен азаматтық қоғамды шоғырландыру. Қауымдастық мемлекеттік саясат бағыттары, қоғамдық мүдделер мен экономикалық даму қажеттіліктері арасындағы тепе-теңдікке қол жеткізуге тырысады.

Корпоративтік есептерде қаржылық емес ақпаратты ашу бойынша үздік 50 компания PwC Kazakhstan рейтингі

Рейтингті PwC Kazakhstan компаниясы қазақстандық ұйымдар арасында өткізеді. Зерттеу шеңберінде жылдық есептер мен тұрақтылық туралы есептерде ESG ақпаратының сапасы мен қол жетімділігі бағаланады.

Рейтингтің мақсаты: қазақстандық компаниялардың ESG-ақпаратты қалай ашатынын бағалау, үздік тәжірибелерді анықтау және одан әрі дамыту үшін ұсыныстар беру. Рейтинг әдістемесі 129 критерийді қамтиды. Әр критерийдің бағасы беріледі (1-ден 10-ға дейін). Бағалау критерийлері орнықты даму стратегиясы, корпоративтік басқару, қоғам, экология, есеп беру практикасы сияқты ашу блоктарын қамтыды. Сонымен қатар, ақпаратты ұсынудың анықтығы, уақтылығы және сапасы үшін қосымша ұпайлар берілді.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративтік есептерде қаржылық емес ақпаратты

ашу бойынша үздік 50 компания рейтингінде бірінші орынға ие болды.

Орта есеппен қазақстандық топ-50 компания әсіресе орнықты даму стратегиясын ашқаны үшін үздік бағаланған. Бұл ретте стратегиялық бөлімде орнықты дамудың елеулі мәселелерін айқындау процесі бойынша ашулар, мақсаттардың болуы, сондай-ақ мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл және БҰҰ Орнықты даму мақсаттарының интеграциясы бағаланды. Сондай-ақ, ең қиын міндеттердің бірі – әлеуметтік әсерлер туралы ақпаратты ашу, яғни осы әсерлерді түсіну: компанияның адамдардың өміріне қалай әсер ететінін айқындау және сол әсердің дәрежесін бағалау. Мұнда да ҚМГ сарапшылардан жоғары баға алып, әлеуметтік мәселелерді үздік ашқаны үшін арнайы номинация алды.

«ҚазТрансОйл» АҚ еншілес компаниясы да рейтингтің топ-10 көшбасшысына енді.

Рейтингпен мына сілтеме бойынша танысуға болады:

<https://www.pwc.com/kz/en/assets/esg-2023-final-draft.pdf>

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

KASE биржасы «Қазмұнайгазды» қор нарығын дамытуға қосқан үлесі үшін марапаттады

2023 жылғы 16 қарашада «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ (ҚМГ) Қазақстан қор биржасының 30 жылдығына арналған «Қаржы нарықтарын трансформациялаудағы биржалардың рөлі» KASE халықаралық биржалық форумына қатысты. Форум шеңберінде биржалық нарықтарды дамытудың, IPO даму үрдістерінің, қаржылық қызметтерді диджитализациялаудың және капитал нарықтарындағы бөлшек инвесторлардың белсенділігінің өсуінің, қаржы нарығында ESG-қағидаттары мен ESG-өнімдерін дамыту мен ілгерілетудің өзекті тақырыптары талқыланды.

30 жыл бойы Қазақстанның қор нарығын дамытуға елеулі үлес қосып келе жатқан ұйымдарды, сарапшылар мен қаржы секторының мамандарын марапаттау рәсімі барысында ҚМГ екі марапатқа ие болды: «Акциялар нарығының көшбасшысы» және «ESG стандарттарын енгізгені үшін».

КОМПАНИЯНЫҢ ОДМ-ҒА ҚОЛ ЖЕТКІЗУГЕ ҚОСҚАН ҮЛЕСІ ТУРАЛЫ

ҚМГ-ның орнықты даму мәселелеріне көзқарасы Компанияның мүдделері мен жоспарларының БҰҰ-ның негізгі қағидаттарымен, жалпыадамзаттық құндылықтармен, жаһандық үрдістермен және Қазақстанның даму басымдықтарымен үйлесуіне негізделген. Компания БҰҰ-ның орнықты дамуға барлық 17 мақсатын ұстанады. ҚМГ-ның стратегиялық мақсаттарын назарға ала отырып, Компания БҰҰ-ның басым 10 ОДМ және 24 міндетін айқындады.

Олардың іске асырылуы Компанияның БҰҰ-ның орнықты дамуға жаһандық мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлесін айқындайды.

<https://www.kmg.kz/ru/sustainable-development/un-global-compact/>

Мақсаттар мен міндеттер ҚМГ-да жүзеге асырылатын стратегиялық және бизнес-бастамалармен ұштастырылады.

ҚМГ-ДА ОРНЫҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫН ІСКЕ АСЫРУ

Басым міндеттер

ҚМГ үлесі

САЛАМАТТЫ ӨМІР САЛТЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖӘНЕ КЕЗ КЕЛГЕН ЖАСТА ӘЛ-АУҚАТТЫ БОЛУҒА БЫҚПАЛ ЕТУ

3.6. Жол-көлік оқиғалары салдарынан қайтыс болғандар мен жарақаттар санын қысқарту

«Сапарларды басқару» жобасы

Көлік қауіпсіздігі деңгейін арттыру және қауіпсіз жүргізу мәдениетін қалыптастыру мақсатында 2023–2025 жылдар аралығында ЕТҰ-ға «Сапарларды басқару» көлік құралдарын мониторингілеудің автоматтандырылған жүйесін енгізу жобасын кезең-кезеңімен тираждау жоспарланған, оның көбін ҚМГ компаниялар тобының автокөліктері құрайды.

Нәтижесі

Тираждау шеңберінде мынадай жұмыстар жүргізілді:

- ҚМГ-ның 7 ЕТҰ-да көлікті басқару процестеріне диагностика жүргізілді (ҚБМ, ӨМГ, ММГ, ОСК, ОТК, ҚТО, ҚМГ-С).
- ҚМГ-ның 5 ЕТҰ-да «Сапарларды басқару» жобасын тираждау бойынша Жол картасы бекітілді (ҚБМ, ӨМГ, ММГ, ОСК, ОТК).

Жол-көлік оқиғасы кезіндегі маңдайлық соқтығысу тренажері (конвинсер)

ҚМГ ЕТҰ қызметкерлерінің ҚМГ компаниялар тобында қауіпсіздік белдіктерін пайдалану қажеттілігі туралы хабардарлығын арттыру мақсатында 3 «конвинсер» бірлігі (ҚТО, ӨМГ, ОТК) сатып алынды.

Нәтижесі

«ЖКО тоқтату» науқаны аясында 2023 жылы ҚМГ басқа ЕТҰ қызметкерлерін тартумен «конвинсердің» тәжірибелік демонстрациясы өткізілді, оған ҚМГ ЕТҰ-ның 7783 қызметкері қатысты.

ЕТҰ-ның 1451 қызметкері, мердігерлік ұйымдардың 454 қызметкері RoSPA халықаралық стандарттарына сәйкес **«Қорғаныштық жүргізу» (defensive driving)** курсы бойынша оқудан өтті.

Басым міндеттер

ҚМГ үлесі

3.8. Денсаулық сақтау қызметтерімен қамтуды, оның ішінде сапалы негізгі медициналық-санитарлық қызметтерге қол жеткізуді және қауіпсіз, тиімді, сапалы және арзан негізгі дәрілік заттар мен вакциналарға қол жеткізуді қамтамасыз ету

Қызметкерлерді сауықтыру бағдарламасы

2024–2028 жылдарға арналған персоналды сауықтыру бағдарламасы әзірленуде, оның негізгі бағыттары:

созылмалы аурулары бар қызметкерлердің, өндірістік персоналдың жай-күйін бақылауды және қадағалауды қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін ақпараттық жүйе; созылмалы аурулар кезінде кешенді профилактика бағдарламаларын енгізу; ауысым алдындағы тексерудің инновациялық әдістері; персоналдың сырқаттанушылығын төмендету, медициналық көмектің қолжетімділігі мен сапасын жақсарту.

Денсаулықты медициналық сақтандыру

Қызметкерлерді медициналық тексерулер мен вакцинациялау тұрақты негізде жүргізіледі.

Нәтижесі

ҚМГ қызметкерлерінің 100%-ы денсаулықты сақтандыру бағдарламасымен қамтылған.

3.9. Қауіпті химиялық заттар мен ластанудың, ауаның, судың және топырақтың улануының салдарынан болатын өлім мен аурудың санын едәуір азайту

Көшбасшылық бастамалары

Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау талаптарын сақтау бойынша қызметкерлердің көшбасшылығы мен міндеттемелері кодексі енгізіліп, іске асырылуда.

«Қорғау» картасы

Қауіпті жағдайды/ қауіпті мінез-құлықты/ қауіпті әрекетті/ қауіпті факторды анықтауға және хабарлауға бағытталған бағдарлама іске асырылады.

ГЕНДЕРЛІК ТЕҢДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖӘНЕ БАРЛЫҚ ӘЙЕЛДЕР МЕН ҚЫЗДАРДЫҢ МҮМКІНДІКТЕРІН КЕҢЕЙТУ

5.1. Барлық әйелдер мен қыздарға қатысты кемсітушіліктің барлық түрлерін жою

ҚМГ ҚР еңбек заңнамасының талаптарын қатаң орындайды және оның нормаларын бұзбайды, яғни ешкім еңбек құқықтарын іске асыру кезінде тегі, әлеуметтік, лауазымдық және мүлктік жағдайы, жынысы, нәсілі, ұлты, тілі, дінге қатысы, сенімдері, тұрғылықты жері, жасы немесе жеке кемшіліктері, сондай-ақ қоғамдық бірлестіктерге қатыстылығы бойынша ешқандай кемсітушіліктерге ұшырамауы тиіс.

Жұмысқа қабылдау жөніндегі конкурстық рәсімдерде жынысы, жасы немесе өзге де белгілері бойынша шектеулер жоқ. Барлығы үшін бірыңғай еңбекақы және әлеуметтік қолдаудың бірдей шарттары белгіленеді.

5.5. Әйелдердің жан-жақты және нақты қатысуын және олар үшін саяси, экономикалық және қоғамдық өмірде шешім қабылдаудың барлық деңгейлерінде көшбасшылық үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету

ҚМГ компаниялар тобындағы Директорлар кеңесі мен Байқаушы кеңестері құрамындағы әйелдердің үлесін 2023 жылғы желтоқсанға қарай 20%-ға, 2030 жылға қарай 30%-ға дейін арттыру.

«БҰҰ-әйелдер» құрылымы мен БҰҰ Жаһандық келісімі құрған WEP's бастамасын ілгерілету. WEP's (Әйелдердің мүмкіндіктерін кеңейту қағидаттары) халықаралық еңбек және адам құқықтары стандарттарына негізделген және іскер топтардың гендерлік теңдік пен әйелдердің мүмкіндіктерін кеңейтуге мүдделі екенін және олар үшін жауап беретінін мойындайды.

Осы бастама аясында мыналар жоспарлануда:

- Компания басшысының әйелдердің мүмкіндіктерін кеңейту қағидаттарын қолдау туралы мәлімдемесіне қол қою;
- WEP's гендерлік алшақтықты талдау құралы арқылы өзін-өзі бағалау. Ол гендерлік теңдікке стратегиялық көзқарасты бағалайды, үздіксіз жетілдіру үшін олқылықтар мен мүмкіндіктерді анықтайды және мақсаттар мен міндеттер қоюға көмектеседі;
- мүдделі тараптарға ілгерілеу туралы хабарлау үшін тұрақтылық туралы есептерде деректерді жынысы бойынша бөлініспен ашу.

АРЗАН, СЕНІМДІ, ОРНЫҚТЫ ЖӘНЕ ЗАМАНАУИ ЭНЕРГИЯ КӨЗДЕРІНЕ ҚОЛ ЖЕТКІЗУДІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ӨНДІРІСТІҢ ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ ҚОЛ ЖЕТІМДІ ТАЗА ЭНЕРГИЯ ҮЛЕСІН АРТТЫРУ

7.1. Арзан, сенімді және заманауи энергиямен жабдықтауға қол жеткізуді қамтамасыз ету

Топтың энергия үнемдеу мен энергия тиімділігін дамытудың негізгі стратегиялық бағыттары – технологиялық жабдықты жаңғырту, энергия үнемдейтін технологияларды енгізу, жылу энергиясын өндіру мен тұтынуды оңтайландыру, сондай-ақ меншікті генерациялау көздерін, оның ішінде ЖЭК-ні пайдалана отырып дамыту.

Біздің бастамаларымыз:

2031 жылға дейінгі Төмен көміртекті даму бағдарламасы бекітіліп, қызметтің басым бағыттары айқындалды.

Энергия тиімділігін арттыру бойынша:

- үздік қол жетімді техниканы (ҮҚТ) енгізу;
- қазандық және пеш жабдықтарын жаңғырту;
- жылу энергиясын тұтынатын технологиялық қондырғыларды жаңғырту;
- механикалық қорды жаңғырту;
- механикалық қорды және сорғы жабдықтарын оңтайландыруға бағытталған басқару бағдарламаларын іске асыру;
- негізгі және қосалқы жабдықтарды жылумен оқшаулау;
- көлік техникасын оңтайландыру;
- ОЭР есепке алу мен басқарудың автоматтандырылған жүйелерін енгізу;
- энергоменеджмент қызметтерін құру.

Технологиялық пештер мен қазандық жабдықтарының нысаналы энергия аудиті

ҚМГ (ӨМГ, ЕМГ, ММГ және ҚБМ) компаниялар тобының өндіру активтерінде пештер мен қазандық жабдықтарына технологиялық аудит жүргізілді. Жұмыс қорытындысы бойынша қазандық-пеш отынын тұтынуды азайту жөніндегі қосымша шаралар – зерттелетін ЕТҰ-лардың 2022–2031 жылдар кезеңіне арналған ҚМГ Төмен көміртекті даму бағдарламасын іске асыру бойынша іс-шаралар жоспарына енгізілетін болады.

Нәтижесі

Ағымдағы жылы жобалық-сметалық құжаттаманы дайындау бойынша 8 іс-шара, сондай-ақ отын-энергетикалық ресурстарының есептік жылдық үнемделуі 22 289 мың тоннаны (716,6 мың ГДж) (2023 қорытындысы бойынша энергияның жиынтық тұтынуының 0,6%) құраған 52 ТҚДБ іс-шарасы іске асырылды, бұл шығарындыларды 45 054 тонна CO₂-ге төмендетуге баламалы.

2023 жылғы 20 желтоқсанда ҚМГ Басқармасының шешімімен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы басқару регламенті бекітілді. Осы Регламент ҚМГ-ның 2022–2031 жылдарға арналған Төмен көміртекті даму бағдарламасын іске асыру тетігі болып табылады және мақсаттар мен энергетикалық міндеттерді белгілеу және талдау үшін негіз құрайды.

Тұрақты авиациялық отын өндірісі (SAF)

2023 жылғы қыркүйекте Air Astana-мен бірлесіп, Еуропалық қайта құру және даму банкінің қолдауымен экологиялық таза авиаотын (SAF) нарығын техникалық-экономикалық зерттеу және Қазақстан Республикасындағы өндіріс перспективалары бойынша жұмыстар басталды.

2023 жылғы 23-24 қарашада жүргізілген зерттеуге қатысушылардың жұмыс кездесуінің қорытындысы бойынша Қазақстан үшін неғұрлым перспективалы SAF өндіру технологиялары бірлесіп айқындалды.

Зерттеудің келесі кезеңдерінде ҚМГ үшін SAF өндірісінің орындылығын айқындау мақсатында SAF өндірісінің таңдалған технологияларын неғұрлым егжей-тегжейлі зерделеу, сондай-ақ тұрақты авиаотын (SAF) өндіру үшін ҚР нормативтік-құқықтық базасын зерделеу жоспарлануда. ТЭБ нәтижелері 2024 жылдың бірінші жартыжылдығында ұсынылатын болады.

7.b. Заманауи және орнықты энергиямен жабдықтау үшін инфрақұрылымды кеңейту және технологияларды жаңғырту

ЖЭК жобаларын дамыту:

1 ГВт ЖЭС – Total Eren-мен бірлесіп,
 120 МВт гибридті электр станциясы – Epi-мен бірге;
 2031 жылға қарай «жасыл» электр энергиясын кемінде 15% мөлшерінде сатып алу;
 2023 жылғы желтоқсанда ЖЭК генерациялау көздерінен электр энергиясын тұтынуды растау үшін 10 000 бірлік мөлшерінде I-REC жасыл сертификаттарын сатып алу жүзеге асырылды.

Нәтижесі

2031 жыл:
 15% – ҚМГ электр тұтыну балансындағы ЖЭК үлесі;
 кемінде 300 МВт ЖЭК жобаларын іске асыру;
 Қазақстанда сутегі энергетикасын дамыту;
 ЕТҰ-ны энергоменеджмент қызметтерімен 100% қамту.
 Қосымша ақпарат «Төмен көміртекті даму бағдарламасы» бөлімінде берілген.

ҮДЕМЕЛІ, ТОЛЫҚ ҚАМТЫЛҒАН ЖӘНЕ ОРНЫҚТЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУГЕ, ТОЛЫҚ ЖӘНЕ НӘТИЖЕЛІ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУҒА ЖӘНЕ ЛАЙЫҚТЫ ЖҰМЫСҚА ЖӘРДЕМДЕСУ

8.5. Әйелдер мен ерлер, соның ішінде жастар мен мүгедектер үшін толық және нәтижелі жұмыспен және лайықты еңбекпен және бірдей еңбекақымен қамтамасыз ету

ҚМГ 49 мыңнан астам адамды жұмыспен қамтамасыз етеді, оның ішінде 81% ерлер мен 19% әйелдер.

8.6. Жұмыс істемейтін, оқымайтын және кәсіби дағдыларды игермейтін жастардың үлесін айтарлықтай азайту

ҚМГ компаниялар тобында өндірісте жас мамандарды тарту және дамыту бағдарламалары іске асырылуда.

Нәтижесі

Жас маман – АМӨЗ және ПМХЗ-ға жас мамандарды тарту және дамыту бағдарламасы. 2022 жылдан 2023 жылға дейін АМӨЗ-де оқып, жұмыс істейтін 31 адам бар, оның ішінде 7 адам жұмысқа орналастырылды, ПМХЗ-ға 1 адам жұмысқа орналастырылды.

Дуальды оқыту – ҚМГ компаниялар тобына оқытуды, тағылымдамадан өтуді және одан әрі жұмысқа орналастыруды қамтитын бағдарлама. Мәселен, 2022–2023 жылдар аралығында ЕМГ-ге осы бағдарлама бойынша оқитын 99 адамның 4-үі жұмысқа орналастырылды; АМӨЗ-ге 62 адамның 17-сі жұмысқа орналастырылды; ПМХЗ-ға 53 адамның 36-сы жұмысқа орналастырылды.

«Тағылымгер» – бағдарлама үш мамандық бойынша басталды – технологиялық қондырғылардың операторы, технологиялық сорғылар мен компрессорлардың машинисі, БӨАЖА аспапшысы. Тағылымдамадан өтушілер оқып, АМӨЗ-де өндірістік тағылымдамадан өтеді. 2022–2023 жылдар аралығында осы бағдарлама бойынша 60 адам оқиды, оның ішінде 29 адам жұмысқа орналастырылды.

8.8. Еңбек құқықтарын қорғау және барлық жұмысшылар үшін сенімді және қауіпсіз жұмыс жағдайларын қамтамасыз етуге жәрдемдесу

ҚМГ қызметкерлеріне әлеуметтік қолдау ұжымдық шарттарға және жұмыс берушінің ішкі актілеріне сәйкес ұсынылады. ҚМГ компаниялар тобында ұжымдық шарттар 24 кәсіпорында жұмыс істейді. Кәсіпорындардың әлеуметтік топтамасы әлеуметтік жеңілдіктердің 50-ден астам түрін қарастырады, бүгінгі таңда ұжымдық шарттар мен актілердің барлық талаптары ҚМГ-ның барлық кәсіпорындарында толық көлемде сақталады.

ТҰРАҚТЫ ИНФРАҚҰРЫЛЫМ ҚҰРУ, ОРНЫҚТЫ ИНДУСТРИЯЛАНДЫРУ МЕН ИННОВАЦИЯЛАРҒА ЖӘРДЕМДЕСУ

9.1. Адамдардың экономикалық дамуы мен әл-ауқатын қолдау мақсатында өңірлік және трансшекаралық инфрақұрылымды қоса алғанда, сапалы, сенімді, орнықты және тұрақты инфрақұрылымды негіздеу

ҚМГ Цифрлық трансформациялау бағдарламасы ғылыми зерттеулерді кеңейтуге, өнеркәсіптік секторлардың технологиялық мүмкіндіктерін жетілдіруге ықпал етеді. ҚМГ ғылыми зерттеулерге және осы саладағы жергілікті әлеуетті арттыруға қомақты қаражат салады. Өнеркәсіптік әртарапандыруды қамтамасыз ету үшін отандық технологиялық қуаттарды дамыту елдегі климаттық жағдайға да оң әсерін тигізеді.

«АВАІ АЖ әзірлеу» жобасы ҚМГ тобының барлық өндірістік ақпаратын Big Data платформасындағы бірыңғай деректер базасында орталықтандыруды, сондай-ақ оны жасанды интеллект пен машиналық оқытуды қолдана отырып өңдеу мен талдауды көздейді.

АВАІ ақпараттық жүйесі – әрқайсысы нақты өндірістік мәселелерді шешуге бағытталған 17 дербес модуль.

Нәтижесі

6 АВАІ модулі енгізілді («Деректер базасы», «Картақұрушы», «Тереңдік-сорғы жабдықтарын іріктеу», «Геологиялық-техникалық іс-шаралардың тиімділігін іріктеу және талдау», «Технологиялық режим», «Өндіруді жоспарлау және мониторинг»).

Қол жеткізілген әсерлер:

- автоматтандырылған деректерді жинау және өндірістік есептерді жүктеп түсіру функциясы іске асырылды;
- ӨМГ мен ҚГМ-да неғұрлым тиімді технологиялық режим есебінен қосымша өндіру көлемі алынды;
- ӨМГ мен ММГ тереңдік-сорғы жабдықтарының істен шығуын қысқарту есебінен ұңғымаларды жерасты жөндеу саны азайды;
- ӨМГ және ММГ-да геологиялық-техникалық іс-шаралардың тиімділігі артты;
- ҚГМ-де қабаттық қысымды ұстап тұрудың неғұрлым тиімді жүйесі есебінен қосымша өндіру алынды.

9.4. Ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыру және таза және экологиялық таза технологиялар мен өндірістік процестерді кеңінен қолдану арқылы оларды орнықты ете отырып, инфрақұрылымды жаңарту және өнеркәсіптік кәсіпорындарды қайта жабдықтау

2031 жылға дейінгі Төмен көміртекті даму бағдарламасы бекітілді, энергия тиімділігін арттыру жөніндегі қызметтің басым бағыттары айқындалды: энергия менеджментін оңтайландыру және энергия менеджменті қызметтерін құру, ОЭР есепке алу мен басқарудың автоматтандырылған жүйелерін енгізу, нақты ЕТҰ активтерінде серпінді жобалардың қолданылуын айқындау, үздік қолжетімді техникаларды (ҮҚТ) енгізу, механикалық қорды жаңғыртуды, көлік техникасының құрамын оңтайландыру мен жаңғыртуды жүзеге асыру.

Нәтижесі

2031:

ЕТҰ-ны энергоменеджмент қызметтерімен 100% қамту;
 энергия сыйымдылығының 2019 жылғы деңгейден 10%-ға төмендеуі.

ҚАЛАЛАР МЕН ЕЛДІ МЕКЕНДЕРДІҢ АШЫҚТЫҒЫН, ҚАУІПСІЗДІГІН, ӨМІРШЕҢДІГІН ЖӘНЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ОРНЫҚТЫЛЫҒЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

11.2. 2030 жылға қарай жол қозғалысы қауіпсіздігін арттыру, атап айтқанда, осал жағдайдағы адамдардың, әйелдердің, балалардың, мүгедектердің және қарттардың қажеттіліктеріне ерекше назар аудара отырып, қоғамдық көлікті пайдалануды кеңейту негізінде барлығының қауіпсіз, арзан, қолжетімді және экологиялық тұрақты көлік жүйелерін пайдалана алуын қамтамасыз ету

ҚМГ қосымша декарбонизация шараларын іске асыру бойынша жұмыс істейді, оның ішінде электр жанармай құю станциялары бойынша, енгізу бойынша пилоттық жобаларды іске қосу көміртекті ұстау, сақтау және пайдалану технологиялары (CCS), іске асыру орман-климаттық жобалар және т.б.

2023 жылғы ақпанда Қазақстан Республикасының 2060 жылға дейінгі Төмен көміртекті даму стратегиясы қабылданды. Көлік секторын күкіртсіздендірудің перспективасы бағыттарының бірі электромобильдерді дамытуды көздейді. Бұдан басқа, «Самұрық-Қазына» АҚ Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы шеңберінде барлық портфельдік компаниялардың алдына бензин көлігін біртіндеп электр көлігіне ауыстыру мақсаты қойылды. Үкімет климаттық мақсаттарға қол жеткізуге ықпал ететін корпоративтік сектордың бастамаларын қоса алғанда, ынтымақтастықтың барлық нысандарын құптайды, ҚМГ Қазақстанда электромобильдер үшін зарядтау инфрақұрылымын дамыту жобасын іске асыру мүмкіндігі қарастырылуда.

11.6. 2030 жылға қарай қалалардың жан басына шаққандағы теріс экологиялық әсерін азайту, оның ішінде ауа сапасына және қалалық және басқа да қалдықтарды жоюға ерекше назар аудару арқылы азайту

Қоршаған ортаға теріс әсерді кезең-кезеңімен төмендетуге бағытталған ең үздік қолжетімді әдістерді енгізу

Қазақстанда ластаушы заттар шығарындылары бойынша 50 ірі ластаушылардың қатарына кіретін ҚМГ-ның бірқатар компаниялары 2024 жылы ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігінен кейіннен кешенді экологиялық рұқсат ала отырып, ұлттық салалық ҮҚТ анықтамалықтары негізінде экологиялық тиімділікті арттыру бағдарламасын әзірлеуге ниетті.

Ластаушы заттар шығарындыларын азайту жөніндегі бағдарламасын әзірлеу

ҚМГ компаниялар тобы бойынша ластаушы заттардың шығарындыларын төмендету мақсатында қоршаған ортаға ЛЗ шығарындыларын азайту бағдарламасын әзірлеу және нысаналы көрсеткіштерді белгілеу жоспарлануда.

Дүниежүзілік Банктің «2030 жылға қарай ІМГ-ні тұрақты алаулатып жағуды толық тоқтату» бастамасын іске асыру

ҚМГ Дүниежүзілік Банктің 2030 жылға қарай ілеспе мұнай газын тұрақты жағуды толық тоқтату жөніндегі бастамасының қатысушысы болып табылады. Жоғарыда аталған бастаманы іске асыру шеңберінде Компания 2030 жылға қарай газды тұрақты алаулатып жағуды толық тоқтатуға бағытталған ҚМГ шығарындыларын басқару жөніндегі саясатты басшылыққа алады.

«Жасыл белдеу» құру – көгалдандыру жобалары

АМӨЗ 2023 жылғы 5 маусымда экологиялық конференция барысында Атырау облысының әкімдігі мен ҚМГ арасында қол қойылған Атырау қаласын көгалдандыру жөніндегі ынтымақтастық туралы меморандум аясында үш жыл ішінде 10 мың ағаш отырғызады.

Нәтижесі

- Халық үшін қолайлы өмір сүру ортасын құру және экологиялық жағдайды жақсарту, оның ішінде атмосфералық ауаның сапасын жақсарту мақсатында МӨЗ «Жасыл Қазақстан» ұлттық жобасының көрсеткіштеріне сәйкес іс-шараларды іске асырады. Бағыт шеңберінде бес жыл ішінде шығарындыларды 20%-ға қысқарту көзделіп отыр.
- Ластаушы заттар эмиссияларын мониторингілеудің автоматтандырылған жүйелерін орнату бойынша жұмыстар жүргізілуде. Қазіргі уақытта Жол карталарына сәйкес осы жүйені орнату бойынша құрылыс-монтаж жұмыстары жүргізілуде.
- Атырау облысының әкімдігі мен «Ембімұнайгаз» АҚ арасында «жасыл белдеу» құру мақсатында Атырау облысының әкімдігі бөлген Талқайран ауылындағы 243 гектар аумақты көгалдандыру жұмыстарын жүргізу туралы меморандумға қол қойылды.
- 2023 жылы АМӨЗ Атырау облысының әкімдігіне жабық тамыр жүйесі бар 200 шаған ағашын берді. Ағаштар ретропарк аумағына отырғызылды. 2022–2023 жылдары ЕМГ Меморандум аясында 22 мыңға жуық көшет отырғызды.

ТҰТЫНУ МЕН ӨНДІРІСТІҢ ҰТЫМДЫ ҮЛГІЛЕРІНЕ КӨШУДІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

12.4. Келісілген халықаралық қағидаттарға сәйкес химиялық заттарды және олардың бүкіл өмірлік циклі бойындағы барлық қалдықтарды экологиялық тұрғыдан ұтымды пайдалануға қол жеткізу және олардың адам денсаулығы мен қоршаған ортаға теріс әсерін азайту үшін олардың ауаға, суға және топыраққа түсуін айтарлықтай азайту

12.5. 2030 жылға қарай қалдықтардың пайда болуын болдырмау, оларды азайту, өңдеу және қайта пайдалану бойынша шаралар қабылдау арқылы олардың көлемін едәуір азайту

12.6. Компанияларға, әсіресе ірі және трансұлттық компанияларға тұрақты өндіріс әдістерін қолдануға және өз есептерінде ресурстарды ұтымды пайдалану туралы ақпаратты көрсетуге кеңес беру

Су ресурстарын басқару бағдарламасы

Су алуды қысқарту, суды қайта пайдалануды ұлғайту жөніндегі нысаналы көрсеткіштерді айқындау мақсатында ҚМГ компаниялар тобы бойынша Су ресурстарын басқару жөніндегі ұзақ мерзімді бағдарлама әзірленді.

TAZALYQ

АМӨЗ қоршаған ортаның жай-күйін жақсартуға арналған TAZALYQ ауқымды экологиялық жобасын белсенді түрде іске асыруда.

Тарихи жинақталған мұнай қалдықтарын кәдеге жарату бағдарламасы

Тарихи жинақталған мұнай қалдықтары мен мұнаймен ластанған аумақтарды кәдеге жарату бағдарламасын іске асыру.

Нәтижесі

Тарихи мұнай қалдықтарын жою: 2018–2023 жылдары 3,2 млн тонна мұнай қалдықтары қалпына келтірілді.

Carbon Disclosure Project

Компания су ізін есептейді және Carbon Disclosure Project алаңында Су қауіпсіздігі сауалнамасын орналастырады.

Жасыл кеңсе

Корпоративтік «жасыл» бағыт белсенді дамып келеді және «жасыл кеңсе» қағидаттары кезең-кезеңімен енгізілуде, мысалы, қалдықтарды бөлек жинауды енгізу, кеңсе үй-жайларында су және энергия үнемдеу.

Нәтижесі

Жасыл кеңсені енгізу аясында және пластик пен металл қалдықтарының пайда болуын азайту мақсатында біздің кеңсенің бірінші қабатында фандомат орнатылды. Бүкіл кезеңде «Изумруд кварталы» БО-да фандоматтың көмегімен 18 741 пластикалық бөтелке және 3 619 алюминий бөтелке тапсырылды.

2022 жылдың қорытындысы бойынша CDP су қауіпсіздігі бойынша сауалнама жарияланды.

КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІНЕ ЖӘНЕ ОНЫҢ САЛДАРЫНА ҚАРСЫ ШҰҒЫЛ ШАРАЛАР ҚАБЫЛДАУ

13.2. Климаттың өзгеруіне ден қою шараларын саясатқа, стратегияларға және жоспарлауға енгізу

Метан шығарындыларын азайту

Carbon Limits (метанның жылыстауын басқару саласындағы әлемдік көшбасшы) компаниясымен Меморандум жасалды. Меморандумға Жол картасы шеңберінде ҚМГ мамандарын метанның жылыстауын басқару бойынша оқыту жүргізілді, ал 2024 жылы LDAR метанның жылыстауын анықтау және жою бағдарламасының демонстрациясын өткізу жоспарланған.

Сондай-ақ COP28 алаңдарында метан шығарындыларын азайту және салдарын жұмсарту мақсатында Компания USAID (PCA) қаржыландыратын «Орталық Азия энергетикасы» жобасын іске асыратын Tetra Tech ES, Inc корпорациясымен ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды.

ҚМГ 2023 жылғы желтоқсанда Baker Hughes Services Kazakhstan LLP компаниясымен төмен көміртекті жобаларды іске асыру, оның ішінде метанның жылыстауын мониторингілеу және жою, алауларда күнделікті күйдіруді қысқарту жобаларын іске асыру мәселелері бойынша ынтымақтастық жөнінде келісімге қол қойылды.

OGMP 2.0-ге қосылу

Компания UNEP OGMP 2.0 метан бастамасына қосылды, бұл метан шығарындыларын азайту және UNEP-ке метан шығарындылары туралы есеп беру үшін өз мақсатын белгілеуді көздейді.

Мұнай-газ секторын күкіртсіздендіру туралы хартияға қосылу

Компания тараптардың COP-28 климаттың өзгеруі жөніндегі конференциясында осы бастамаға қосылды.

Орман-климаттық жобалар

Павлодар облысында 2000 га алқапта учаске айқындалды, парниктік газдарды сіңіру әлеуеті бағалануда.

Нәтижесі

- 2022 жылдан 2031 жылға дейінгі кезеңге арналған Төмен көміртекті даму бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары әзірленіп, бекітілді.
- ҚМГ-ның CO₂ ұстау, сақтау және пайдалану (CCUS) және өндірілген мұнай қабаттарын мұнай беруді ұлғайту үшін айдау әлеуетін айқындау бойынша пилоттық жобасы әзірленуде.
- Ашық түсті мұнай өнімдері үшін бенчмарк әзірленді.

Басым міндеттер
ҚМГ үлесі

13.3. Климаттың өзгеруінің ауырлығын азайту және әлсірету және адамдар мен мекемелерді оларға бейімдеу және ерте алдын алу бойынша ағарту жұмыстарын жақсарту, ол туралы ақпарат тарату

Ішкі көміртекке баға белгілеу тұжырымдамасы

ЕТҰ-ның көміртегі ізін азайту жөніндегі шараларды жоспарлау мен қамтамасыз етуді енгізу, сондай-ақ көміртекті реттеудің қаржы-экономикалық көрсеткіштерге әсерін жан-жақты есепке алу мақсатында ішкі көміртекті баға белгілеу тетіктері әзірленді. Қазіргі уақытта оларды «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобының бизнес-процестеріне интеграциялау бойынша жұмыс жүргізілуде.

CDP

Компания көміртегі ізін есептейді және CDP алаңына климаттық сауалнаманы орналастырады.

Әлеуметтік көрсеткіштер бойынша төмен көміртекті ауысу мен тиімділікті бағалауға негізделген World Benchmarking Alliance Oil and Gas рейтингіне сәйкес, 2023 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2022 жылы 77-орыннан көтеріліп, әлемнің 100 негізгі мұнай-газ компаниясы арасында 37-орынға ие болды.

Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD)

Климаттың өзгеруіне байланысты қаржылық ақпаратты ашу жөніндегі жұмыс тобының, TCFD-ның ұсыныстарына сәйкес климаттық тәуекелдерді ашу.

Парниктік газдар шығарындылары бойынша есептіліктің қамтуын кеңейту

Парниктік газдар бойынша есептілікті жетілдіру және парниктік газдар шығарындыларын басқару жүйесін жақсарту мақсатында ҚМГ компаниялар тобы бойынша парниктік газдардың жанама шығарындыларын түгендеу бойынша 12 санат бойынша 3-қамту жұмыстары жүргізілді, сондай-ақ оны кейіннен ҚМГ парниктік газдар шығарындылары бойынша мониторинг және есептілік әдістемесіне енгізу мақсатында ақпарат жинау әдістемесі әзірленді.

Нәтижесі

Парниктік газдар шығарындыларын сандық бағалаудың корпоративтік әдістемесі енгізілді.

Score бойынша парниктік газдар шығарындыларын есептеу әдістемесі әзірленуде.

Басым міндеттер
ҚМГ үлесі

ҚҰРЛЫҚ ЭКОЖҮЙЕЛЕРІН ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУҒА ЖӘРДЕМДЕСУ, ОРМАНДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ, ШӨЛЕЙТТЕНУГЕ ҚАРСЫ КҮРЕС, ЖЕРДІҢ ТОЗУ ПРОЦЕСІН ТОҚТАТУ ЖӘНЕ КЕРІ ҚАЙТАРУ ЖӘНЕ БИОЛОГИЯЛЫҚ ӘРТҮРЛІЛІКТІҢ ЖОҒАЛУ ПРОЦЕСІН ТОҚТАТУ

15.3. Шөлейттенуге қарсы күрес жүргізу, тозуға ұшыраған жерлер мен топырақты, соның ішінде шөлейттену, құрғақшылық және су тасқынынан зардап шеккен жерлерді қалпына келтіру және жердің жағдайын нашарлатпауға тырысу

ҚМГ ластаушы заттардың төгінділерін азайтуға және табиғи көздерден су алуды азайтуға бағытталған жобалар мен іс-шараларды іске асыруда.

Carbon Disclosure Project

Компания су ізін есептейді және CDP алаңында су қауіпсіздігі сауалнамасын орналастырады. ҚМГ компаниялар тобы бойынша Су ресурстарын басқару бағдарламасы әзірленуде.

TAZALYQ

АМӨЗ Атырау қаласының қоршаған ортасының жай-күйін жақсартуға арналған TAZALYQ ауқымды экологиялық жобасын белсенді түрде іске асыруда.

Тұщыландыру зауыттарын салу

Қатты суды тұщыландыру зауыты Маңғыстау облысын сумен қамтамасыз ету мәселесін шешудегі бірегей жоба болып табылады. Зауыт өңірді дамыту үшін жылына кемінде 6,2 млн м³ көлемінде Еділ суының көлемін шығарады.

Маңғыстау облысының «Кендірлі» демалыс аймағы ауданындағы тұщыландыру зауыты. Болжалды қуаты тәулігіне 50 мың м³ суды құрайды.

Жерді қалпына келтіру

Компанияда «тарихи» мұнай қалдықтарын қалпына келтіру және мұнаймен ластаған жерлерді тазарту жұмыстары жүргізілуде.

Нәтижесі

TAZALYQ: жоба аясында АМӨЗ-де «Механикалық тазарту құрылыстарын (жабық үлгідегі МТҚ) қайта құру» жобасын іске асыру аяқталуға жақын. Қазіргі уақытта 1-кезеңді іске асыру аяқталып, жобаның 2-кезеңінің құрылысы аяқталуда.

«Нормативтік-тазартылған ағындардың арнасын қайта құру және АМӨЗ булану алқаптарын қалпына келтіру» жобасы іске асырылуда. Булану өрістері кезең-кезеңмен жұмыс жүргізілетін 4 секторға бөлінген. 1 және 2-секторлар толығымен құрғатылған және қалпына келтірілген. АМӨЗ ақаба суларын АМӨЗ булану алаңдарына ағызған қолданыстағы ашық каналдың орнына құбыр орнатылды.

15.5. Табиғи мекендеу орындарының тозуын тежеу, биологиялық әртүрліліктің жоғалуын тоқтату және жойылып кету қаупі төнген түрлердің сақталуын және жойылып кетуін болдырмау үшін маңызды шаралар қабылдау

Орман-климаттық жобалар

ҚМГ-ның 2031 жылға дейінгі Төмен көміртекті даму бағдарламасы шеңберінде құрлық экожүйелерін сақтауға қолайлы әсер ететін орман-климаттық жобаларды іске асыру жоспарлануда.

Биоәртүрлілікке әсерді азайту шараларының иерархиясы

Компанияда өндірістік қызметті жоспарлау мен жүзеге асыру кезінде мынадай төрт негізгі әрекет ескеріле отырып, биоәртүрлілікке әсер етудің салдарын азайту шараларының иерархиясы қолданылады: ықтимал елеулі тікелей әсерлердің алдын алу, азайту, қалпына келтіру және өтеу.

Биоәртүрлілікті сақтау бағдарламасы

Биоәртүрлілікті сақтауға байланысты мақсаттар мен мерзімдерді, биоәртүрлілікті сақтау мәселелері бойынша жергілікті немесе халықаралық табиғат қорғау ұйымдарымен ынтымақтастықты қамтитын Биоәртүрлілікті сақтау бағдарламасын әзірлеу.

Нәтижесі

Павлодар облысында 2000 га алқапта учаске айқындалды, парниктік газдарды сіңіру әлеуеті бағалануда.

ОРНЫҚТЫ ДАМУ МҮДДЕСІНДЕ ЖАҒАНДЫҚ ӘРІПТЕСТІК ШЕҢБЕРІНДЕ ЖҰМЫСТЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ҚҰРАЛДАРЫН НЫҒАЙТУ ЖӘНЕ ЖАНДАНДЫРУ

17.1. Салықтар мен басқа да кірістерді жинау бойынша ұлттық мүмкіндіктерді арттыру мақсатында ішкі көздерден алынатын, оның ішінде дамушы елдердің халықаралық қолдауының арқасында алынатын ресурстарды жұмылдыруды күшейтеу

ҚМГ **GRI стандартына және Country by country OECD Action 13 бастамасына** сәйкес салықтар туралы ақпаратты ашады.

Мемлекеттердің пайдасына аударымдар

Компания жыл сайын Есепте мемлекеттердің пайдасына мынадай төлем түрлері бойынша төлемдер бойынша ақпарат ұсынады:

• Салықтар

Тау-кен салығынан басқа барлық салықтар.

• ПҚӨС

Пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салық жер қойнауын пайдаланушының өндірілетін минералдық шикізаттың, мұнайдың, жер асты суларының және емдік балшықтардың әрбір түрі бойынша жеке-жеке міндетті төлемі болып табылады.

Жер қойнауын пайдаланушы салық кезеңінде өндірген шикі мұнайдың, газ конденсатының және табиғи газдың нақты көлемі пайдалы қазбаларды өндіруге салық салу объектісі болып табылады.

• Қол қою бонусы

Қол қою бонусы жер қойнауын пайдаланушының келісімшарттық аумақта (жер қойнауы учаскесінде) жер қойнауын пайдалану құқығын сатып алғаны үшін, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен келісімшарттық аумақты (жер қойнауы учаскесін) кеңейту кезінде біржолғы тіркелген төлемі болып табылады.

• Өзге төлемдер

Басқа төлемдер мемлекеттерге барлық басқа төлемдерді, соның ішінде экспорттық кедендік бажды қамтиды.

Нәтижесі

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ мемлекетке төлемдер саласындағы ашықтықты арттыру, сектордан түсетін кірістер мәселелерінде өндіруші компаниялардың жауапкершілігін күшейту, өңірлердегі компания қызметі туралы халықтың хабардарлығын арттыру бойынша үздік әлемдік тәжірибелерді ұстанады.

17.16. Барлық елдерде, әсіресе дамушы елдерде орнықты даму мақсаттарына қол жеткізуді қолдау үшін білімді, тәжірибені, технологияны және қаржылық ресурстарды жұмылдыратын және тарататын көптеген мүдделі тараптардың қатысуымен серіктестіктермен толықтырылған орнықты даму мүдделерінде Жағандық серіктестікті нығайту

БҰҰ ОДМ іске асыру мақсатында ҚМГ салалық компаниялармен, халықаралық агенттіктермен белсенді ынтымақтасады және энергия үнемдеу, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау, климаттық өзгерістерге қарсы күрес, шығарындыларды азайту, сондай-ақ жасыл энергетиканы және басқа да осыған ұқсас бағыттарды ілгерілету саласындағы мемлекетаралық ұйымдардың қатысушысы болып табылады.

17.17. Әріптестердің ресурстарын пайдалану тәжірибесі мен стратегияларына сүйене отырып, мемлекеттік ұйымдар, мемлекеттік және жеке секторлар мен азаматтық қоғам ұйымдары арасындағы тиімді әріптестікті ынталандыру және көтермелеу

ESG ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ

Компанияда бизнесті жүргізудің және Компанияны басқарудың негізгі үдерістеріне интеграцияланған және ҚМГ құнының өсуі, оның табыстылығы мен тәуекелдері арасындағы оңтайлы теңгерімге қол жеткізуге бағытталған тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі (ТБКЖ) енгізілді және тиімді жұмыс істейді. Компаниядағы тәуекелдерді басқару стратегиялық және операциялық мақсаттарға қол жеткізуге әсер ететін қауіпті оқиғаларды болдырмауға және олардың пайда болу әсерін шектеуге мүмкіндік береді.

ТБКЖ ҚМГ корпоративтік басқару жүйесінің негізгі құрамдас бөлігі болып табылады, оның барлық басқару деңгейлерінде тәуекелдерді басқарудың тік процесі құрылған және барлық елеулі тәуекелдерді уақтылы сәйкестендіруге, бағалауға және мониторингілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін төмендету бойынша уақтылы және барабар шаралар қабылдауға бағытталған.

Директорлар кеңесі Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитетінің қолдауымен Компанияның стратегиялық мақсаттарына сәйкестік кепілдігін, Компанияның негізгі тәуекелдерін уақтылы сәйкестендіруді, оларды бағалау мен басқару әдістерін қамтамасыз ету үшін тәуекелдерді басқаруды дамытудың негізгі векторын айқындайды, сондай-ақ тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігі жөніндегі есептерді қарайды.

Басқарма ТБКЖ ұйымдастыру мен оның тиімді жұмыс істеуіне, Қорғау, Аудит жөніндегі комитетке және Директорлар кеңесіне тәуекелдер бойынша тоқсан сайынғы есептерді уақтылы ұсынуға, ТБКЖ саясатының іске асырылуын қамтамасыз етуге, Компанияның тәуекелдерді басқару саласындағы ішкі нормативтік құжаттарды жетілдіруге және тәуекелдерді басқару бойынша қажетті шараларды қабылдауға жауапты болады. Басқарма жанынан Тәуекелдер жөніндегі комитет жұмыс істейді, ол тұрақты жұмыс істейтін консультативтік-кеңесші орган болып табылады және ҚМГ компаниялар

тобының тәуекелдерді басқару мәселелерін алдын ала қарау және олар бойынша ҚМГ Басқармасына шешімдер қабылдау үшін ұсынымдар дайындау үшін құрылған. Комитет Компанияның тәуекелдерін және оларды басқару жөніндегі шаралардың тиімділігін, тәуекелдерді басқару жөніндегі әдіснамалық құжаттарды, тәуекелдерді басқару саясатын, рәсімдерін және құрылымын дамыту жөніндегі ұсыныстарды; тәуекелдерді басқарудың жаңа тәсілдерін, ТБКЖ жетілдіру жөніндегі жұмыс жоспарларын қарайды.

ҚМГ-дағы үш қорғаныш желісінің тұжырымдамасына сәйкес бірінші қорғаныш желісі (бизнес-функциялар) – құрылымдық бөлімшелердің басшылары мен қызметкерлері – тәуекелдерді өз деңгейінде бағалауға және басқаруға, сондай-ақ ішкі бақылаудың тиімді жүйесін қамтамасыз етуге жауапты болады; екінші қорғаныш желісі (мониторинг функциялары) – құрылымдық бөлімшелердің басшылары мен қызметкерлері – тәуекелдерді басқарудың, ішкі бақылаудың, заңнаманың, ішкі құжаттардың сақталуының тиімді практикасын енгізуді қамтамасыз ету мен қадағалау және ҚМГ қызметкерлері тарапынан жосықсыз әрекеттер фактілерін тергеу; үшінші қорғаныш желісі (тәуелсіз функция) – Ішкі аудит қызметі – ҚМГ Директорлар кеңесі мен Басқармасына бірінші және екінші қорғаныш желілерінің басқару жүйелері мен жұмысының тиімділігі туралы растауды ұсынады.

ҚМГ компаниялар тобының қызметіне тән басталуы жоспарланған мақсаттарға қол жеткізу және қойылған міндеттерді іске асыру қабілетіне теріс әсер етуі мүмкін тәуекелдерді/тәуекел факторларын сәйкестендіруді, оларды басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарын бағалау мен әзірлеуді барлық басқару деңгейлерінде тәуекел/тәуекел факторларының иелері жүзеге асырады. 2023 жылы Компания тәуекелдердің шоғырландырылған тіркелімін, оның ішінде ҚМГ компаниялар тобының орнықты дамуына әсер ететін тәуекелдерді өзектендірді.

НЕГІЗГІ ESG ТӘУЕКЕЛДЕРІ ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ АЗАЙТУ ҮШІН ҚАБЫЛДАНАТЫН ШАРАЛАР

Тренд (бір жыл ішінде)	Тәуекел мен ықтимал салдардың сипаттамасы	Тәуекелді азайту және тәуекелді басқару үшін қабылданатын шаралар
Экологиялық аспектілер		
	<p>Климаттық қауіптер және төмен көміртекті даму</p> <p>Компания өз қызметінде энергияға ауысу мен климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдерге тап болады, олар мынадай қауіп факторларын қамтиды:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Энергия ауысуымен байланысты тәуекелдер (көміртегі бірліктерін сатудағы шектеулер, іс-шараларды іске асыруға қомақты шығындар, төмен көміртекті жобалардың төмен рентабельділігі, заңнамалық және рұқсат беру нормативтерінің болмауы, электр энергиясына тарифті арттыру). 2. Климаттың өзгеруінің Компанияға физикалық әсері (қысқа мерзімді: су тасқыны, көшкін, сел, құрғақшылық, өрт, дауыл; жүйелі: ауаның қалыптан тыс жоғары температурасының ұзақ кезеңі, теңіз деңгейінің көтерілуі және жағалау ұңғымаларын су басу, Каспий теңізі деңгейінің төмендеуі). <p>Әсері:</p> <p>Бұл тәуекелдер Компанияның қазба отындарының ірі өндірушісі және парниктік газдар эмитенті ретіндегі қызметіне шығындардың өсуі, кірістіліктің төмендеуі және одан әрі даму мүмкіндіктерін шектеу түрінде теріс әсер етуі мүмкін.</p> <p>Жекелеген контрагент елдерде жаңартылатын көздерден энергия өндіру көлемінің өсуін күтуге болады, бұл Компания жеткізетін өнімді тұтынудың төмендеуіне әкелуі мүмкін.</p>	<p>Климаттың өзгеруіне және оның салдарына байланысты тәуекелді азайту шеңберінде ҚМГ компаниялар тобында мынадай іс-шаралар жүзеге асырылады және іске асырылған:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2023 жылы Еуропалық Қайта құру және даму банкінің қолдауымен климат саласындағы корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі іс-қимыл жоспары әзірленді (TCFD ұсынымдарына сәйкес); 2. Baker Hughes-пен көміртекті ұстау және сақтау (CCUS) туралы өзара түсіністік туралы келісімге қол қойылды; 3. Күн электр станцияларын салу жобасы бойынша «Самұрық-Энерго» АҚ-мен ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды; 4. Ішкі көміртекке баға белгілеудің жаңартылған бағдарламасы бекітілді; 5. Жасыл жобаларға инвестициялар жөніндегі корпоративтік стандарттың жобасы дайындалды; 6. Корпоративтік мүдделерді ескере отырып, төмен көміртекті даму, энергия тиімділігі және энергия үнемдеу, ЖЭК және баламалы энергетика саласындағы заңнамалық базаны жетілдіру жөніндегі жұмыс топтарына қатысу; 7. CO₂ ұстау, пайдалану және сақтаудың «толық тізбегін» құру бойынша пилоттық жобаны іске асыру әлеуетін бағалау (2-кезең); 8. Орман-климаттық жоба іске асырылуда. Stantec компаниясы мердігер болып айқындалды; 9. Компанияның парниктік газдар шығарындыларының мониторингі мен есептілігі жөніндегі әдістемеге имплементациялау мақсатында Парниктік газдар шығарындыларын түгендеу әдістемесі (3-қамту) әзірленді; 10. «Орталық Азия энергетикасы» жобасын іске асыратын Tetra Tech Inc корпорациясымен меморандум жасалды. (Компания объектілеріндегі метан шығарындыларының көздерін түгендеу және шығарындылар көлемін азайту мақсатында). 11. ҚМГ мұнай-газ компаниялары арасында метан шығарындылары бойынша есептілік бойынша OGMP 2.0 (Мұнай-газ метаны бойынша әріптестік) бастамасына қосылды.

Тренд (бір жыл ішінде)	Тәуекел мен ықтимал салдардың сипаттамасы	Тәуекелді азайту және тәуекелді басқару үшін қабылданатын шаралар
	<p>Экологияға теріс әсер ету қаупі</p> <p>Компанияның қоршаған ортаға қолайсыз экологиялық әсер ету қаупіне және экологиялық заңнама талаптарын сақтамағаны үшін міндеттемелерді қатаңдату қаупіне ұшырау мүмкіндігі бар.</p> <p>Әсері:</p> <p>Экологиялық тәуекелдің іске асуы айыппұлдар, нормативтен тыс төлемдер, қоршаған ортаны қалпына келтіру шығындары түріндегі қаржылық шығындарға, сондай-ақ заңды жауапкершілікке және әлеуметтік-экологиялық шиеленісті арттыруға әкелуі мүмкін.</p>	<p>Қоршаған ортаны қорғау саласында Компания үшін басым бағыттар мыналар болып табылады:</p> <ul style="list-style-type: none"> • атмосфералық ауаға шығарындыларды басқару және шикі газды алаулатып жағуды азайту; • су ресурстарын басқару; • өндіріс қалдықтарын басқару; • жерді қалпына келтіру; • энергия тиімділігін арттыру. <p>Қоршаған ортаға қолайсыз экологиялық әсер ету қаупін азайту үшін Компания мыналарды жүзеге асырады:</p> <ul style="list-style-type: none"> • жобаларды басқаруға және экологиялық көрсеткіштерді жақсарту үшін тәуекелге бағытталған тәсілге негізделген маңызды экологиялық аспектілерді алдын ала басқару; • экологиялық мәселелер бойынша мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау; • ЕТҰ қалдықтарын кәдеге жарату және өңдеу мақсатында уәкілетті органмен қол қойылған қоршаған ортаны қорғау саласындағы ынтымақтастық туралы меморандумды іске асыру; • жиналған қалдықтарды түгендеу және ластанған жерлерді қалпына келтіру жобаларын мониторингілеу; • корпоративтік экологиялық бағытты толыққанды дамыту, сондай-ақ Компанияның жасыл экономика қағидаттарына бейілділігін қамтамасыз ету; • ЕТҰ-ға ең үздік қолжетімді технологияларды (ҮДТ) және экологиялық мониторингтің автоматтандырылған ақпараттық жүйесін (АМЖ) енгізу бойынша жұмыс жүргізілуде.
	<p>Теңіз операцияларын жүргізу кезіндегі мұнайдың төгілу қаупі</p> <p>Технологиялық режимнің бұзылуы, құбырлардағы авариялар, өндірістік және технологиялық жабдықтардың штаттан тыс жұмысы, барлау және бағалау ұңғымаларын бұрғылау кезіндегі газ-мұнай көріністері, сондай-ақ Каспий теңізі экожүйесінің тұйықталуы, таяз су, кен орнындағы қалыптан тыс жоғары қабат қысымы, күкіртсутегінің жоғары болуы және жер бетінің маусымдық қатуы мұнай төгілуіне әкелуі мүмкін.</p> <p>Әсері:</p> <p>Бұл факторлар қоршаған ортаға айтарлықтай зиян келтіруі, өндіріс процесін тоқтатуы және авариялар мен авариялардың салдарын жоюға арналған қаржылық шығындарға әкелуі мүмкін.</p>	<p>Мұнай төгілу қаупін азайту мақсатында Компания мынадай іс-шараларды жүргізеді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық режимдердің сақталуын тұрақты бақылау және мониторинг. 2. Өндірістік және технологиялық жабдықтар мен құбырлардың жұмыс істеуін тұрақты бақылау. Жоспарлы-алдын алу жөндеулерін және техникалық қызмет көрсетуді уақтылы жүргізу. 3. Мұнайдың авариялық төгілуін жоюға дайындық, ҚР ТЖ министрлігімен бірлесіп 1, 2 және 3-деңгейдегі оқу-жаттығуларды оқыту және өткізу. 4. Төгілуге ден қоюдың Солтүстік Каспий экологиялық базасының тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету. 5. Жойылған ұңғымалардың жай-күйіне мониторинг жүргізу. 6. Тиісті ұсынымдармен және түзетулер енгізе отырып, жоспарлы-алдын алу іс-шараларын қарау жөніндегі ҚК ӨБК комитеттеріне, жұмыс топтарына қатысу.

Тренд (бір жыл ішінде)	Тәуекел мен ықтимал салдардың сипаттамасы	Тәуекелді азайту және тәуекелді басқару үшін қабылданатын шаралар
	<p>Өндірістік объектілердегі авариялық жағдайлардың, техногендік апаттардың қаупі</p> <p>Компанияның өндірістік қызметінің әлеуетті қаупі бар. Авариялық және штаттан тыс жағдайлар, өндірістік объектілердегі техногендік апаттар нәтижесінде мүлікке, үшінші тұлғаларға және қоршаған ортаға зиян келтіру қаупі бар.</p> <p>Есепті кезеңде «Ембімұнайгаз» АҚ Мұнай-газ өндіру басқармасында апат тіркелді: 2023 жылғы 16 қарашада бұрғылау процесінде ұңғымадан өзек алу кезінде газ-мұнай-су белгілері (ГМСБ) орын алды. Зардап шеккендер жоқ.</p> <p>Әсері:</p> <p>Өндірістегі апаттар мынадай салдарға әкелуі мүмкін:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызметкерлердің жарақаттары мен өлімі 2. Жабдықтардың, ғимараттар мен құрылыстардың ішінара немесе толық бұзылуы 3. Қоршаған ортаға әсерді жоюға, өртті сөндіруге, өндірісті қалпына келтіруге арналған шығыстар 4. Қоршаған ортаға нормативтен тыс әсері үшін айыппұлдар төлеу. 	<p>Ұңғымаларды бұрғылау жұмыстарын жүргізу кезінде оқыс оқиғаларды болдырмау мақсатында мынадай алдын алу шаралары қабылданады:</p> <ul style="list-style-type: none"> • геологиялық сипаттамаларды нақтылау бойынша зерттеулер; • бұрғылау ерітіндісін тұтыну параметрлерін, бұрғылау ерітіндісіндегі газ концентрациясының көрсеткіштерін және технологиялық процесті бақылау; • ұңғымалардың құрылысын авторлық қадағалау мамандарының бұрғылау ерітіндісін дайындаудың рецептурасы мен әдістемесін міндетті бақылау; • ГМСБ ерте анықтау үшін тікелей және жанама белгілерді бақылау; • Түсіру-көтеру операцияларын жүргізу процесінде толтырылатын (ығыстырылатын) бұрғылау ерітіндісі көлемдерінің көтерілетін (түсірілетін) бұрғылау құбырларының көлеміне сәйкестігін тексеру. <p>Өндірістік тәуекелдерді азайту мақсатында Компания:</p> <ul style="list-style-type: none"> • нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес жабдыққа техникалық қызмет көрсетуді және жөндеуді уақтылы жүргізуді қамтамасыз етеді; • ықтимал қауіпті факторларды уақтылы диагностикалау және анықтау, сондай-ақ өндірістік объектілердің өнеркәсіптік қауіпсіздігіне сараптама жүргізу; • Қызмет мерзімі өткен жабдықтардың өнеркәсіптік қауіпсіздігіне сараптама жүргізу жөніндегі іс-шаралардың орындалуын бақылау; • жабдықтарды (техникалық құрылғыларды) қауіпсіз пайдалану бойынша нұсқама жүргізеді; • Біліктілік куәліктерін бере отырып, қауіпсіз пайдаланудың техникалық регламентінің талаптарын білуін тексереді (рұқсат береді). <p>Жыл сайын сақтандыру жағдайының басталуы нәтижесінде мүлікті залалдан (кездейсоқ жойылу, жоғалту немесе бүліну қаупінен) ерікті сақтандыру шарттары жасалады.</p>

Тренд (бір жыл ішінде)	Тәуекел мен ықтимал салдардың сипаттамасы	Тәуекелді азайту және тәуекелді басқару үшін қабылданатын шаралар
Әлеуметтік аспект		
	<p>Өндірістік жарақат алу қаупі</p> <p>Қызметкерлердің еңбекті қорғау саласында белгіленген ережелерді сақтамауы, өндірістік тәртіпті бұзу қызметкерлердің өміріне қауіп төндірудің және денсаулығына зиян келтірудің көзі болып табылады.</p> <p>2023 жылдың қорытындысы бойынша ҚМГ компаниялар тобының 29 қызметкері зардап шекті, 2022 жылмен салыстырғанда 19%-ға төмендеу байқалады.</p> <p>2023 жылы мердігер ұйымдардың қатысуымен еңбек ету қабілетінен айыратын жазатайым оқиғалардың ұлғаюына байланысты ӨҚ, ЕҚОҚ саласындағы тәуекелдерді азайтуға бағытталған мердігер ұйымдармен өзара іс-қимыл процестерін жақсарту бойынша шаралар қабылдануда.</p> <p>Әсері:</p> <p>Қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелерін бұзу денсаулыққа зиян келтіруге, сондай-ақ өндірістің бұзылуына, қаржылық шығындарға және Компанияның іскерлік беделіне нұқсан келтіруге әкелуі мүмкін.</p> <p>Қосымша ақпарат – «Денсаулық сақтау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау» бөлімінде.</p>	<p>Өндірістегі жазатайым оқиғаларды болдырмау мақсатында Компания мыналарды қамтамасыз ететін ұйымдастыру-техникалық іс-шараларды жүргізеді:</p> <ul style="list-style-type: none"> • жұмыстарды қауіпсіз жүргізу, өндірістік жарақаттанудың және кәсіптік аурулардың алдын алу; • оқытуды және білімді тексеруді уақтылы жүргізу; • еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы ішкі бақылау; • еңбекті механикаландырудың жаңа технологиялары мен құралдарын енгізу; • өндірістік объектілердің өнеркәсіптік қауіпсіздік деңгейін арттыру; • «Қорғау» картасын және жұмыс істеу мен жүргізу мінез-құлқын бақылау карталарын пайдалану арқылы Near Miss салдарсыз оқиғалар бойынша есеп беру бағдарламасы іске асырылуда. • ЕТҰ-да Жұмыс қауіпсіздігі бойынша мінез-құлықты бақылау бағдарламасын және Жүргізу қауіпсіздігі бойынша мінез-құлықты бақылау бағдарламасын іске асыру бойынша жұмыс жалғасуда; • бірқатар ЕТҰ-да өндірістік қауіпсіздік және еңбекті қорғау саласында кешенді тексерулер жүргізілді.

Тренд
(бір жыл
ішінде)

Тәуекел мен ықтимал
салдардың сипаттамасы

Тәуекелді азайту және тәуекелді
басқару үшін қабылданатын шаралар

Пандемия қаупі

Жаңа вирустардың/штамдардың пайда болуы жұмысшылардың денсаулығына қауіп төндіреді. Қазақстан Республикасында коронавирустық инфекциямен (КВИ) сырқаттанушылық бойынша эпидемиологиялық жағдай салыстырмалы түрде қолайлы, ауруға шалдығушылық деңгейі төмендегені байқалды. 2023 жылдың мамырында Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы COVID-19 үшін «Халықаралық маңызы бар денсаулық сақтау саласындағы төтенше жағдай» мәртебесін алып тастады. Алайда, бұл вирус қауіп төндірмейді дегенді білдірмейді.

Әсері:

1. ҚМГ компаниялар тобында ауру жұқтырудың таралуы және байланыста болған тұлғалар санының ұлғаюуы.
2. Наразылық, жұмысқа барудан бас тарту, жалған ақпарат, дүрбелең және наразылық сезімдері, ксенофобия.
3. Денсаулыққа зиян, уақытша еңбекке жарамсыздық, өлім, өтемақы төлеу.
4. Білікті операциялық персоналдың және инженерлік-техникалық қызметкерлердің болмауы немесе жетіспеушілігі (еңбек өнімділігінің төмендеуі).
5. Жұқтырған және байланысқан адамдарды мәжбүрлеп оқшаулау және ауруханаға жатқызу, мемлекеттік органдар тарапынан шектеу шаралары (карантинге жабу).

Ағымдағы эпидемиологиялық жағдайға және нақты өңірдегі эпидемиологиялық тәуекел аймағына байланысты корпоративтік орталық пен ЕТҰ-да бас мемлекеттік санитариялық дәрігерлердің қолданыстағы қаулыларының талаптары мен ұсынымдары орындалады.

Жаңа штамдардың таралуына байланысты жағдай нашарлаған жағдайда, ҚМГ және оның ЕТҰ қызметінің әзірлігі мен үздіксіздігін қамтамасыз ету үшін бекітілген алгоритмдерге сәйкес іс-шаралар кешені іске асырылуда.

Тренд
(бір жыл
ішінде)

Тәуекел мен ықтимал
салдардың сипаттамасы

Тәуекелді азайту және тәуекелді
басқару үшін қабылданатын шаралар

Терроризм қаупі

ҚМГ қызметкерлеріне, мердігерлері мен активтеріне қарсы бағытталған террористік және өзге де зорлық-зомбылық акциялары

Әсері:

Компания – Компания активтеріне қатысты террористік актілер мен басқа да қылмыстық әсерлер жасау ықтималдығы бар бірқатар елде қызмет атқарады. Есепті кезеңде ҚМГ компаниялар тобында осы тәуекелдің іске асу фактілері анықталған жоқ.

Компанияда алдын алу шараларының кешені іске асырылады, оның ішінде:

- техникалық қауіпсіздік құралдарының, хабарлау жүйелерінің жай-күйін, эвакуациялау схемаларының өзектілігін, шығу жолдарының және эвакуациялау жолдарының ағымдағы жай-күйін тексеру;
- күзет және сервистік қызмет қызметкерлерін объектілердің терроризмге қарсы қорғалуы және төтенше жағдайлар туындаған кезде жеке қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселелері бойынша оқыту.
- ЕТҰ объектілерінің физикалық қауіпсіздігі және терроризмге қарсы қорғалуы тұрғысынан тексеру.
- объектілерді терроризмге қарсы қорғауды және дене қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша құқық қорғау және арнайы органдармен өзара іс-қимыл;
- ҚМГ объектілерінде жұмысқа жіберілген мердігерлік ұйымдардың қызметкерлеріне қатысты тексеру іс-шараларын жүзеге асыру.
- объектілерде штаттан тыс жағдайлар туындаған кезде күзет персоналының, сервистік және техникалық бөлімшелердің іс-әрекеттері бойынша оқу-жаттығу сабақтарын өткізу;
- видеобақылау жүйелеріне, интеграцияланған қауіпсіздік жүйесіне, кіруді бақылау мен басқару жүйесіне және шлагбаумдарға қызмет көрсетудің регламенттік жұмыстарына қызмет көрсету бойынша бақылауды қамтамасыз ету;
- әртүрлі ТЖ туындаған жағдайдағы іс-әрекеттер бойынша күзет қызметкерлерінің білімін тексеру;
- өткізу және объектішілік режимді ұйымдастыру бойынша әзірленген регламенттерді өзекті күйде ұстау;
- терроризмге қарсы іс-қимыл саласындағы заңнаманың талаптарына сәйкес террористік тұрғыдан осал объектілерге паспорттау жүргізу.

Тренд
(бір жыл
ішінде)

Тәуекел мен ықтимал
салдардың сипаттамасы

Тәуекелді азайту және тәуекелді
басқару үшін қабылданатын шаралар

Қатысу аймақтарындағы әлеуметтік жағдай

Компанияда рұқсат етілмеген ереуілдер қаупі бар.

Әсері:

Компанияның беделіне теріс әсер, өндірістік қызметтің бұзылуына және операциялық шығындардың жоғарылауына, сондай-ақ күрделі шығындар мен жобалар кестесіне әсер. Шикізат тауарларына бағаның өсуі, ел ішіндегі инфляцияның неғұрлым жоғары деңгейі немесе теңгенің әлсіреуі еңбекақы мөлшерінің өзгеруіне қатысты келіссөздерге әсер етуі мүмкін.

2023 жылы мердігерлік ұйымдардың қызметкерлері мен ЕТҰ-ның кейбір қызметкерлері арасында бірқатар рұқсат етілмеген ереуілдер болды. Кәсіподақ комитеттерінің жетекшілерімен келіссөздер және еңбек ұжымдарымен кездесулер, сондай-ақ Компания қызметкерлері мен мердігерлер арасындағы жалақы алшақтығын азайту шаралары жүргізілді.

2023 жылдың қорытындысы бойынша Маңғыстау облысы бойынша ҚМГ ЕТҰ мен олардың мердігерлік ұйымдарында ереуілдер саны 59%-ға төмендеді (2023 жылы 9 ереуіл болды, ал 2022 жылы – 22).

Әлеуметтік тәуекелдерді төмендету үшін Компанияда мынадай іс-шаралар жүзеге асырылады:

1. Маңғыстау облысы бойынша әлеуметтік-еңбек жанжалдарын уақтылы реттеу үшін Ақтау қаласындағы ҚМГ өкілдігі жұмыс істейді. ҚМГ Маңғыстау облысы Жаңаөзен қаласының проблемалық мәселелерін шешу бойынша ведомствоаралық штабтың жұмысына қатысады.
2. ҚМГ кәсіпорындары мен олардың мердігерлік ұйымдарындағы әлеуметтік ахуалды үздіксіз бақылау ұйымдастырылды. Наразылық акцияларын реттеу жөніндегі әзірленген іс-қимыл алгоритмі шеңберінде үкілетті мемлекеттік органдармен бірлесіп бірыңғай ұстаным әзірленді. Ықтимал жанжалдардың алдын алу және әлеуметтік жағдайды жақсарту мақсатында ҚМГ ЕТҰ мердігерлік ұйымдарында өндірістік қатынастар (Industrial Relations) бағыты бойынша тұрақты бақылау ұйымдастырылған.
3. ЕТҰ жұмыскерлердің еңбек және демалыс жағдайларын жақсарту, іске асыру кезеңі 2023–2027 жылдарға арналған жол карталарын әзірледі, ол әлеуметтік-тұрмыстық инфрақұрылым объектілерін салуды және қолданыстағы әлеуметтік инфрақұрылым объектілеріне күрделі жөндеу жүргізуді қамтиды. 2023 жылы корпоративтік орталық барлық ЕТҰ үшін SRS жақсарту жөніндегі жоспардың бірыңғай нысанын әзірледі (Samruk Research Services), сондай-ақ ЕТҰ-ға бару практикасы және тұрақтылық деңгейін арттыру жөніндегі іс-шаралар жоспарларын әзірлеуге жәрдемдесу енгізілді. Ағымдағы жылы «ПКОП» ЖШС ӘӨҚО-мен бірлесіп тереңдетілген әлеуметтанулық зерттеулер жүргізді. 2023 жылдың қорытындысы бойынша SRS индексі 75%-ды құрады.
4. ҚМГ тобында Ішкі коммуникациялардың бірыңғай жүйесі (Регламент) жұмыс істейді. Барлық кәсіпорындарда басшылықтың еңбек ұжымымен әлеуметтік, тұрмыстық, өндірістік мәселелерді талқылауға және шешімдердің нұсқаларын бірлесіп әзірлеу үшін міндетті жоспарлы кездесулері өткізіледі. 2023 жылы ҚМГ ЕТҰ-ның 14 000 қызметкерін қамтумен 101 есептік кездесу өткізілді, онда қызметкерлер 500-ден астам сұрақ қойды, барлығы бойынша түсініктемелер берілді.
5. ҚМГ Маңғыстау облысындағы жұмыссыздықты төмендетуге белсенді жәрдемдеседі. 2023 жылдың басынан бастап ҚМГ өкілдігін тікелей үйлестіру кезінде Маңғыстау облысының әкімдігімен бірлесіп ЕТҰ мен ҚМГ мердігерлік ұйымдарына 2 216 адам жұмысқа орналастырылды. Сондай-ақ ҚМГ мен Abu-Dhabi Ports Group (ADP) компаниясы қол қойған келісім шеңберінде облыс тұрғындары арасында ADP-де бос лауазымдарға орналасуға конкурс басталды.
6. Еңбек ұжымдарын шоғырландыру, командалық рухты және саламатты психологиялық атмосфераны қалыптастыру мақсатында корпоративтік мәдениетті дамыту үшін үнемі түрлі іс-шаралар өткізіледі (ҚМГ барлық ЕТҰ қатысуымен ҚМГ спартакиадасы, «Үздік маман» кәсіби шеберлік конкурсы).
7. Жаңаөзен қаласы жастарының білім деңгейін арттыру үшін еліміздің үздік мамандандырылған мектеп-интернаттары мен колледждерінде оқушыларды оқытуды қаржыландыру бағдарламасы іске қосылды. Бағдарлама жыл сайын орта есеппен 1300 оқушыны оқытуға арналған.

Тренд
(бір жыл
ішінде)

Тәуекел мен ықтимал
салдардың сипаттамасы

Тәуекелді азайту және тәуекелді
басқару үшін қабылданатын шаралар

Корпоративтік басқару аспектілері

Комплаенс-тәуекелдер

Жеке пайда мен мүліктік мүдделерді, оның ішінде оларды үшінші тұлғалар үшін алуға бағытталған сыбайлас жемқорлық сипатындағы қасақана іс-әрекеттер. Сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің кез келген фактілері қаржылық залалдың мөлшеріне қарамастан Компания қызметіне мүлдем жат әрекет болып табылады.

Әсері:

Қаржылық шығындар, беделге нұқсан.

Компания ішкі бақылау жүйелерін енгізу және күшейту, үшінші тұлғалар тарапынан да, Компания қызметкерлері тарапынан да заңсыз және жосықсыз әрекеттердің алдын алудың бірыңғай саясатын белгілеу, қызметкерлер тарапынан құқыққа қайшы және жосықсыз әрекеттер жасау фактілері бойынша ішкі тергеулер жүргізу тәртібін белгілеу жөнінде дәйекті жұмыс жүргізеді. Компанияда жетекші әлемдік тәжірибелер, сондай-ақ мыналар бойынша міндеттемелер ескеріле отырып, саясаттар мен стандарттар қолданылады:

- ішкі және комплаенс-бақылау жүйелерін жетілдіру және күшейту, есепті кезеңде ҚМГ-да тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуды жоспарлау, ұйымдастыру және өткізу қағидаларына бір көзден алу тәсілімен сатып алу үшін негіздемелерді қолданудың негізділігі бөлігінде толықтырулар енгізілді;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізу;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізу;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, қызметкерлер арасында ықтимал бұзушылықтар мен шаралар туралы профилактикалық іс-шаралар мен түсіндіру жұмыстарын жүргізу;
- шешім қабылдау рәсімдерінің есептілігі мен ашықтығын қамтамасыз ететін ұйымдық-құқықтық тетіктерді белгілеу;
- іскерлік әдеп нормаларын қабылдау және сақтау;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыпта семинарлар мен тренингтер ұйымдастыру;
- сыбайлас жемқорлық факторларын анықтауға арналған ішкі құжаттардың жобаларын сараптау;
- мүдделер қақтығысының алдын алу;
- контрагенттердің және CEO-1, CEO-2 деңгейлеріндегі лауазымдарға кандидаттардың сенімділігі тұрғысынан тексерулер жүргізу;
- инсайдерлер тізімін жасау және инсайдерлерге шектеулер, міндеттемелер және жауапкершілік туралы хабарламалар жіберу;
- Директорлар кеңесіне есеп бере отырып, жедел желіге келіп түскен өтініштерді өңдеу.

ҚМГ ESG-тәуекел-рейтингі

32,3

Жоғары тәуекел

Sustainalytics агенттігі «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ экология, әлеуметтік саясат және корпоративтік басқару (ESG) саласындағы қызметінің тиімділігіне жыл сайынғы кешенді зерттеу жүргізді.

ҚМГ ESG-тәуекелдерін басқаруды Рейтингтік агенттік 32,3 балл деңгейінде бағалады, бұрын рейтинг 28,5 балды құраған болатын.

Салыстырмалы рейтингте ҚМГ 18-ші орыннан Sustainalytics агенттігі бағалаған 315 әлемдік мұнай-газ компаниясы арасында 40-шы орынға көшті.

Сарапшылардың пікірінше, ESG-тәуекелдерге ұшырау рейтингінің жоғары мәні сала бойынша орташа мәндерге, яғни мұнай-газ саласына тән тәуекелдерге сәйкес келеді. Алынған бағалау Компанияның шығарындылар мен қалдықтар көлеміне, өндірістік қауіпсіздік көрсеткіштеріне және корпоративтік басқару мәселелеріне қатысты ESG тәуекелдерін көрсетеді.

Бұл ретте ҚМГ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша тәуекелдерді басқару бойынша оң сараптамалық баға алды, адами капитал мәселелері бойынша тәуекелдерді басқару деңгейін арттырды, сондай-ақ ресурстарды пайдалану, биоәртүрлілік және іскерлік әдеп мәселелері

бойынша тәуекелдерді басқарудың тұрақты деңгейін сақтап қалды.

ҚМГ ESG-аспектілері бойынша шаралар мен жұмыстарды күшейтудің маңыздылығын түсінеді. ҚМГ үшін негізгі ESG-сын-қатерлер – шығарындыларды, қалдықтарды азайту, төмен көміртекті даму бағдарламасын іске асыруды жалғастыру, еңбекті қорғау мен қызметкерлердің қауіпсіздігіне қатысты жұмысты күшейту, сондай-ақ озық халықаралық тәжірибелер деңгейінде корпоративтік басқару жүйесін қолдау болып табылады.

Sustainalytics компанияларға ESG рейтингін беру кезінде олардың экология, әлеуметтік жауапкершілік және басқару тәуекелдерін және бәсекелестермен салыстырғанда осы тәуекелдерді басқару мүмкіндігін бағалайды. Sustainalytics рейтингі туралы толық ақпаратты мына сілтеме арқылы алуға болады:

<https://www.sustainalytics.com/esg-rating/national-company-kazmunaygas-jsc/1028382256>

MORNINGSTAR | SUSTAINALYTICS

«Sustainalytics» халықаралық рейтингтік агенттігі (Амстердам, Нидерланды)

Sustainalytics компаниясы – бұл экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару саласындағы жетекші тәуелсіз зерттеу компаниясы, бүкіл әлемдегі инвесторларға жауапты инвестициялық стратегияларды әзірлеуге және енгізуге көмектесетін рейтингтік және аналитикалық компания.

Анықтама ретінде:

ESG-рейтинг (Environmental, Social and Governance) – бизнестің экологиялық және әлеуметтік тәуекелдерін, сондай-ақ компаниядағы корпоративтік басқару тәуекелдерін бағалау.

ESG рейтингі инвестициялық шешімдер қабылдау кезінде инвесторлар үшін стратегиялық құрал болып табылады және компанияның ұзақ мерзімді орнықтылығын айқындау үшін тәуекелдер мен мүмкіндіктерді анықтауға көмектеседі.

ЦИФРЛЫҚ ДАМУ

2-6

Есепті кезеңде индустрияландыру, инновациялар және инфрақұрылым бойынша орнықты даму мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған ҚМГ цифрлық жобаларын іске асыру жалғастырылды.

1. ЦИФРЛАНДЫРУ БОЙЫНША ІСКЕ АСЫРЫЛҒАН ЖОБАЛАР

Наряд-рұқсат беру процесін жақсарту және қызметкерлердің қауіпсіздігін күшейту мақсатында «Ембімұнайгаз» АҚ пилоттық түрде электрондық наряд-рұқсат берудің цифрлық жүйесін енгізді. Жоба рұқсат-нарядты ресімдеуді жеңілдету мен жеделдетуге бағытталған, ол қауіпті жұмыстардың мониторингін жақсартуға және рұқсат-нарядтарды қашықтықтан келісу және қол қою есебінен ілеспе шығындарды қысқартуға мүмкіндік береді.

Бұдан басқа АМӨЗ қондырғыларында технологиялық процесті (АРС) жетілдірілген басқару жүйесін енгізу бойынша жұмыс жүргізілуде. АРС нысаналы мұнай өнімдерінің тұрақты шығуына қол жеткізу үшін қондырғылардың технологиялық режимінің параметрлерін автоматты түрде түзетеді және адам факторының әсерін болдырмау арқылы қондырғының апаттық тоқтауын болдырмауға мүмкіндік береді.

Бүгінгі таңда АРС АТ-2 мұнайын бастапқы өңдеу қондырғысына және АВТ-3 қондырғысына енгізілді.

2. ЦИФРЛАНДЫРУ БОЙЫНША ІСКЕ АСЫРЫЛЫП ЖАТҚАН ЖОБАЛАР

2.1. «Сапарларды басқару» жобасы

Қауіпсіз жүргізу мәдениетін қалыптастыру, көліктік қауіпсіздік деңгейін арттыру және көлікті басқару процесі иелерінің жұмысын жеңілдету мақсатында «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Қаражанбасмұнай» АҚ және «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-да «Сапарларды басқару» жобасын тираждау бойынша жұмыстар жүргізілуде:

- автоматтандыру деңгейін, GPS-трекерлермен жабдықталуын ескере отырып, ЕТҰ-дағы процестердің жетілуін диагностикалау;
- әрбір ЕТҰ үшін көлікті басқару процестерін дамытудың жеке бағдарламаларын дайындау;
- қозғалыс қауіпсіздігіне назар аударатырып, көлікті басқару жүйесін кезең-кезеңімен енгізу.

Жоғарыда көрсетілген ЕТҰ-да жобаны іске асыру бойынша Жол карталары бекітілді.

2.2. «Электрондық тапсырыс-наряд (ҰЖАЖ/ҰКЖ)» жобасы

«Өзенмұнайгаз» АҚ-да операциялық жұмысты жеңілдету және қағаз құжат айналымының санын азайту мақсатында келісу уақыты мен кезеңдерін азайту мақсатында тапсырыс-нарядтарды қалыптастыру мен бекітудің бірыңғай автоматтандырылған жүйесін енгізу арқылы ҰЖАЖ/ҰКЖ бригадалары жұмыстарының тиімділігін арттыру бойынша жұмыстар басталды. Ұңғымаларды күрделі және жерасты жөндеу тапсырыс-нарядтарын қалыптастыру, келісу және бекіту процесін цифрландыру шеңберінде «Электрондық тапсырыс-наряд» жобасы іске асырылатын болады, ол тапсырыс-нарядтарды құру және редакциялау мүмкіндігін, өрістерді толтырудың дұрыстығын автоматты тексеруді, тапсырыс-нарядтың бірегей нөмірін автоматты түрде генерациялауды, сондай-ақ тапсырыс-нарядтарды процестің әртүрлі қатысушыларымен көп деңгейлі келісуді қамтамасыз етеді. Жоба «Өзенмұнайгаз» АҚ қызметкерлеріне тапсырыс-нарядтардың жай-күйі және олардың өзгерістері туралы хабарлама алуға, сондай-ақ тапсырыс-нарядтарға байланысты түрлі параметрлер бойынша есептер шығаруға мүмкіндік береді. Осы шешімнің тұжырымдамасын басқа ЕТҰ-ға тарату жоспарлануда.

2.3. HR-процестерді автоматтандыру

HR-процестерді автоматтандыру және цифрландыру бөлігінде HR-процестердің автоматтандырылған операцияларын енгізу және қағаз жеткізгіштерден бас тарту есебінен HR-процестердің орындалу сапасы мен жылдамдығын арттыруға, операциялық жұмысты жеңілдетуге, ҚМГ АРБД басшыларының, мамандарының еңбек шығындарын азайтуға және стратегиялық бастамаларды, жобалар мен іс-шараларды іске асыру мақсатында тұрақты менеджмент құралдарын енгізуге мүмкіндік беретін ҚМГ КО адами ресурстарын басқару үшін ақпараттық жүйе енгізілуде.

2.4. «Орындалған жұмыстардың онлайн актісі» жобасы

Орындалған жұмыстар актілерін (бұдан әрі – ОЖА) және көрсетілетін қызметтерді келісу және қол қою процестерінің ашықтығын және бюрократиясыздандыруды қамтамасыз ету мақсатында «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Қаражанбасмұнай» АҚ және «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-да «Орындалған жұмыстардың онлайн актісі» жобасын тираждау бойынша жұмыстар басталды. Бұл жоба ҚМГ ЕТҰ қызметкерлері мен мердігер компаниялар арасындағы ОЖА келісумен байланысты күнделікті операцияларды азайтуға мүмкіндік береді.

DIGITAL KMG

ҚМГ компаниялар тобы шеңберінде алғаш рет Digital KMG цифрландыру бойынша I практикалық форумы өткізілді. Форумның негізгі мақсаты – компаниялар арасында цифрландыру саласында тәжірибе алмасу, цифрлық шешімдерді енгізу тәсілдерін талқылау, компаниялардың IT-өнімдерге қажеттіліктерін анықтау, цифрлық даму тұжырымдамасын қалыптастыру және АТ және цифрландыру қызметкерлерінің құзыретін арттыру үшін алаң ұсыну.

Іс-шараға корпоративтік орталық пен мұнай барлаумен, өндірумен, өңдеумен және тасымалдаумен айналысатын ҚМГ еншілес компанияларының, сондай-ақ мұнай сервистік кәсіпорындардың өндірісті автоматтандыру, ақпараттық технологиялар және цифрландыру департаменттерінің 100-ге жуық басшылары мен қызметкерлері қатысты.

Форум аясында цифрлық трендтердің мұнай-газ саласына әсері, цифрландыру саласындағы ағымдағы және жоспарланған жобалар, компаниялардың кешенді АТ-архитектурасы қаралды. Кездесу бағдарламасына дизайн-ойлау бойынша сессия кірді, оның шеңберінде ҚМГ еншілес тәуелді ұйымдарын цифрландыру бойынша ашық мәселелердің тізбесі дайындалды.

LEAN 6 SIGMA ФОРУМЫ

Ағымдағы жылы «КазМұнайГаз» ҰК АҚ «Мұнай және газ өндіру» және «Мұнай өңдеу» бизнес-бағыттарында «Lean 6 SIGMA бағдарламасы бойынша IV Конференция» өткізілді.

Конференцияның негізгі мақсаты – ҚМГ компаниялар тобының қызметкерлерін қызметті оңтайландыру және олардың өнімділігін арттыру процесіне тиімді тарту, МӨҰ және МӨЗ қызметкерлерінің үздіксіз жетілдіру мәдениеті бойынша құзыретін арттыру, Компанияның барлық деңгейлерінде тұрақты жетілдіру процесін ұйымдастыру, сондай-ақ 2023 жылғы Lean 6 Sigma үздік жобасына конкурс өткізу болып табылады.

Конференция бағдарламасына ҚМГ басшыларының арасынан таңдалатын Lean 6 Sigma атқарушы демеушілерін оқыту, топтарда жұмыс істеу, сондай-ақ «Ембімұнайгаз» АҚ, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «КазГерМұнай» БК ЖШС, «ПМХЗ» ЖШС, «АМӨЗ» ЖШС, «ГКОП» ЖШС және «CASPI Bitum» БК ЖШС үздік Lean 6 sigma жобаларының тұсаукесері кірді.

Конференция аясында «АМӨЗ» ЖШС Медет Зинуллиевтің жетекшілігімен ЭЛТҚ-АВТ-3 қондырғысында химиялық тазартылған суды тұтынуды оңтайландыруға бағытталған жобасы «КазМұнайГаз» ҰК АҚ ЕТҰ арасындағы Lean 6 Sigma үздік жобасы» номинациясы бойынша жоғары марапатқа ие болды.

- 7-ҚАҒИДА.** Іскер топтар экологиялық мәселелерге көзқарасты қолдауы керек, сақтық принципін негізделген.
- 8-ҚАҒИДА.** Іскер топтар мыналарға бағытталған бастамалар қабылдауы керек қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыру.
- 9-ҚАҒИДА.** Іскер топтар дамуға және таралуға ықпал етуі керек экологиялық қауіпсіз технологиялар».

БІЗДІҢ БАСҚАРУ ТӘСІЛІМІЗ

3-3, 306-2, 403-1, 403-7

Біз өз қызметіміздің сипаты мен әсер ету ауқымын жақсы түсінеміз, оларды табиғи ресурстарды ұтымды пайдаланудың, Компания қызметінің барлық бизнес-бағыттарында жұмыс істейтін персоналдың және өзіміз қатысатын аймақтарда тұратын халықтың денсаулығын қорғаудың, сондай-ақ қолайлы қоршаған ортаны сақтаудың маңыздылығымен байланыстырамыз.

Компания өз қызметінің экологиялық қауіпсіздігін арттыруда айтарлықтай ілгеріледі. Бұл тиімді ішкі стандарттардың, экологиялық мәдениеттің енгізілуіне және менеджмент жүйесінің үнемі жетілдіріп отырумен байланысты. Компания теріс экологиялық әсерлерді болдырмауға бағытталған «нөлдік нәтиже» мақсатын қояды.

Өндірістік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау (бұдан әрі – ӨБ, ЕҚОҚ) мәселелерін басқару жөніндегі мақсаттар Компанияның 2022–2031 жылдарға арналған Даму стратегиясына тікелей байланысты. Стратегия экологиялық жауапкершілікті арттыру бойынша стратегиялық

бастамаларды көздейді. Қоршаған ортаны қорғау бөлігінде ҚМГ компаниялар тобы үшін басым бағыттарға атмосфералық ауаға шығарындыларды басқару, шикі газды алаулатып жағуды қысқарту, су ресурстарын, өндіріс қалдықтарын басқару және топырақ құнарлығын қалпына келтіру, биоәртүрлілікті сақтау жатады.

ҚМГ мен оның еншілес және тәуелді ұйымдарының басшылығы қоршаған ортаның ластануына байланысты шығындар мен залалдарға қатысты нөлдік төзімділік қағидатын ұстанады. Жаңа ҚР Экологиялық кодекстің талаптарына сәйкес, өз қызметінде экологиялық ақпаратты жинауды, жинақтауды, сақтауды, талдауды және таратуды қамтамасыз ету мақсатында Компания ҚМГ Экологиялық саясатын басшылыққа алады.

Компания сегіз негізгі қағидаттан тұратын Шығарындыларды басқару саясатын бекітті, олардың алтауы климаттың өзгеруіне тікелей қатысты, тұрақты алаулатып жағуды толығымен тоқтатуға бағытталған.

ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІК

Шикі газды тұрақты жағу көлемін барынша азайту мақсатында Компания 2015 жылы Дүниежүзілік банктің «2030 жылға қарай ілеспе мұнай газын толық кәдеге жарату» бастамасын қолдады. Атмосфералық ауаға шығарындылардың азайту жөніндегі ең маңызды міндеттердің бірі – ілеспе мұнай газын тиімді пайдалануды және кәдеге жаратуды арттыру, газды алаулатып жағуды барынша азайту болып табылады. Осы бастама шеңберінде шикі газды жағу көлемі бойынша есептілік жыл сайынғы негізде Дүниежүзілік банктің ҚР-дағы өкілдігіне тапсырылады.

ҚМГ ЕТҰ-да су ресурстарын басқару тәсілін жүйелейтін «Сегіз су қағидаты» – су ресурстарын пайдалану бөлігіндегі ҚМГ-ның негізгі қағидаттары болып табылады. Қазір біз халықтың пайдасына тұщы су көлемін босату үшін, өндірістік қажеттіліктерге арналған ақпа сулар мен тұзды суларды тазарту бойынша бірнеше ауқымды жобаларды жүзеге асырудамыз. Су ресурстары тапшылығының алдын алу, экономиканың жоспарланған өсуін қамтамасыз ету мәселесін шешу үшін, сондай-ақ ҚМГ-да су ресурстарын басқару жүйесін жетілдіру үшін ҚМГ компаниялар тобында Су ресурстарын басқарудың ұзақ мерзімді бағдарламасы әзірленді.

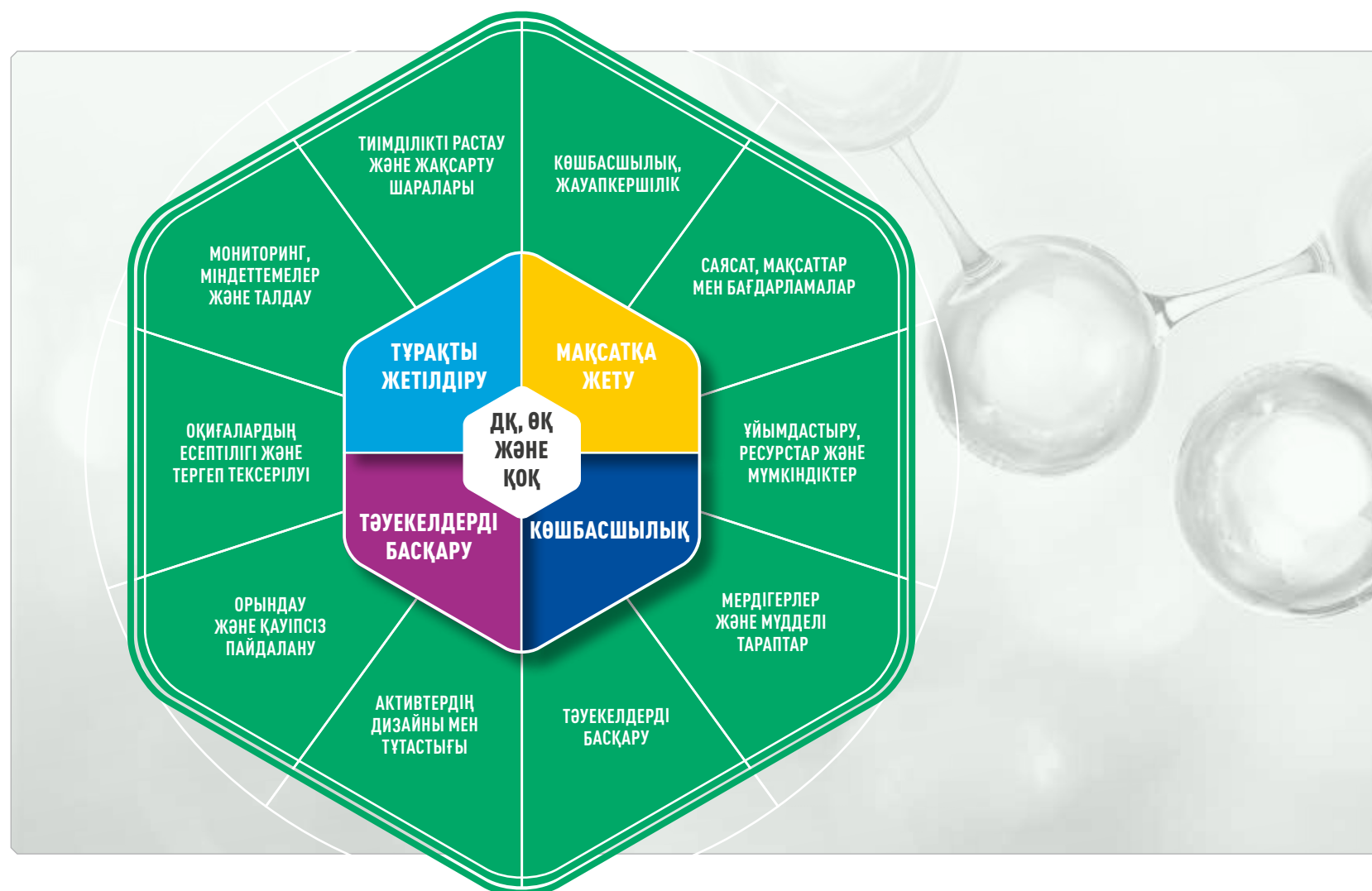
ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ, ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ (ДҚ, ӨҚ ЖӘНЕ ҚОҚ) ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ

3-3, 403-1, 403-4, 403-7

Өндірістік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі менеджмент жүйесі (МЖ) Қазақстан Республикасы заңнамасының, ISO 14001 және ISO 45001 салалық және халықаралық стандарттарының талаптарына, әлемдік озық тәжірибелер мен тәсілдерді, Халықаралық Мұнай және газ өндірушілер қауымдастығының (IOGP) ұсынымдарын пайдалана отырып, ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы ішкі басшылық құжаттарға сәйкес әзірленді, іргелі

қағидаттарға негізделген 10 негізгі элементті қамтиды: мақсатқа жету, көшбасшылық, тәуекелдерді басқару және үздіксіз жетілдіру.

2006 жылдан бастап ҚМГ ISO 9001, ISO 14001 және ISO 45001 талаптарына сәйкес сапа, қоршаған ортаны қорғау, денсаулықты қорғау және еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы интеграцияланған басқару жүйесін (ИБЖ) енгізді. Энергияның едәуір деңгейін тұтынатын ЕТҰ ISO 50001

ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ ЖАҚСARTU

- ЕҚОҚ бойынша бағалауды басқару жүйесі
- ЕҚОҚ комитеттерінің жүйесі
- HSE Compliance and RT Audits
- ЕҚОҚ мәдениетін арттыру жөніндегі іс-шаралар кешені

МОНИТОРИНГ

- ЕҚОҚ бойынша есеп беру қағидалары
- ЕҚОҚ бойынша қозғалыс қауіпсіздігін автоматтандыру
- ЕҚОҚ бойынша ҚНҚ жүйесі
- Оқиғаларды тексеру рәсімі
- «Авариялардың себептерін тексеру» автоматтандырылған модулі
- Салыстырмалы талдау

ӨТКІЗУ

- Денсаулық сақтауды басқару жүйесі
- Көлік қауіпсіздігі бағдарламасы
- Дағдарыс жағдайларын басқару стандарты
- Метанның ағып кетуін анықтау бағдарламасы
- Қалдықтарды басқару стандарты
- Сумен қамтамасыз етуді басқару стандарты
- Энергия пайдалану тиімділігінің жол картасы

ӨНДІРІСТІҢ ТҰТАСТЫҒЫ

- Өртке қарсы қауіпсіздікті қамтамасыз ету
- LOTO
- Өндірістік процестің қауіпсіздігін қамтамасыз ету жүйесі

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

- EIA тәуекелдерді бағалау стандарты
- «Қауіпсіздіктің мінез-құлықтық қадағалау бағдарламасы»

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАР

- Мердігерлер бойынша стандарт
- Мердігерлердің есептілігі
- Көпшілік тыңдаулар

СТАНДАРТТАР

- Үздік әлемдік практикаларға негізделген ЕҚОҚ стандарттарын әзірлеу және енгізу

КУРС

- ЕҚОҚ саясаты
- Көлік саясаты
- Алкоголь саясаты
- Атмосферадағы шығарындыларды басқару саясаты

СТРАТЕГИЯ

- Жұмыста қауіпсіздікті қамтамасыз ету
- Экологиялық жауапкершілік

МАҚСАТТАР

- Нөл:
- оқыс оқиғалар;
 - төгілулер;
 - төгінділер;
 - күнделікті жағу.

БАСШЫЛЫҚ

- Басшылықтың қызығушылығы: Басшылар форумы, SPE
- ЕҚОҚ бойынша комитеттердің үш деңгейлі жүйесі

стандартына сәйкес сертификатталған. ИБЖ тиімділігін тәуелсіз аудиторлар үнемі растап отырады. Менеджмент жүйесін жетілдіру мақсатында Денсаулық сақтау және еңбек қауіпсіздігі менеджменті жүйесі бойынша ISO 45001 халықаралық стандартының талаптарына сәйкестігіне сертификатталады.

МЖ ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару үшін ортаны қамтамасыз етеді. МЖ жұмысының күтілетін нәтижелері Компания қызметкерлерінің жарақаттануын болдырмау және денсаулығына зиян келтірмеу, сондай-ақ денсаулығы мен еңбек жағдайлары тұрғысынан жұмыс орындарының қауіпсіз болуын қамтамасыз ету болып табылады. Тиімді ескерту шараларын қабылдау арқылы ӨБ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы тәуекелдерді болдырмау немесе азайту Компания үшін өте маңызды.

Өндірістік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны басқару саласындағы озық және үздік тәжірибелер ескеріле отырып, барлық деңгейдегі басшылар мен қызметкерлерді ӨҚ, ЕҚОҚ басқару процестеріне тарту және бейілділік дәрежесін арттыру үшін Компанияда комитеттердің үш деңгейлі жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді:

- **Бірінші деңгей** – Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік, еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитеті (ЕҚЕҚОҚОДК);
- **екінші деңгей** – ҚМГ деңгейіндегі ЕҚ, ӨҚ және ҚОҚ жөніндегі комитет;
- **үшінші деңгей** – ЕТҰ ЕҚ, ӨҚ және ҚОҚ жөніндегі комитеттері.

2023 жылы ҚМГ компаниялар тобында ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласында жақсартуға бағытталған өзгерістер мен толықтыруларды енгізе отырып, жаңа редакцияда МЖ бойынша басшылықты өзектендіру және бекіту жүргізілді:

- ҚМГ компаниялар тобы қызметкерлерінің ҚМГ Өмірлік маңызды қағидаларын сақтауын қамтамасыз ету бойынша басшылардың жауапкершілігі;
- ҚМГ компаниялар тобының қызметкерлеріне жұмыскерлердің өмірі мен денсаулығына не қоршаған ортаға негізді түрде қауіп төндіретін ықтимал

қауіпті жағдай туындаған кезде жұмыстан бас тартуға немесе тоқтатуға заңды құқық кепілдігін беру;

- денсаулық үшін тәуекелдерді бағалауға негізделген ҚМГ компаниялар тобында персоналдың денсаулығын басқару жөніндегі бағдарламаны әзірлеу және енгізу;
- ҚМГ компаниялар тобы мен мердігерлер қызметкерлерін тәуекелдерді басқару процестеріне тарту, «Қорғау» картасын қолдану арқылы ықтимал қауіпті жағдайларды анықтау және хабардар ету.

Құжаттаманың жарамдылығы мен сәйкестігін сақтау мақсатында 2023 жылы бірқатар ішкі регламенттеуші құжаттар қайта қаралды:

- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында қауіптілігі жоғары жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау саласындағы тәуекелдерді басқару регламенті;
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында шұғыл медициналық көмекті ұйымдастыру регламенті;
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ оқиғаларды хабарлау және тергеп-тексеру тәртібі туралы ереже;
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында арнайы киіммен, арнайы аяқ киіммен, жеке қорғаныш құралдарымен қамтамасыз ету стандарты.

Экологиялық тәуекелдерді, климаттың өзгеруіне және су ресурстарының тапшылығына байланысты тәуекелдерді қоса алғанда, ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы тәуекелдерге тоқсан сайынғы негізде мониторинг жүргізіледі. ҚМГ қоршаған ортаны қорғау саласындағы көрсеткіштерді үнемі талдайды, мұнай-газ саласының жетекші халықаралық қауымдастықтарының (IOGP, CDP) ұқсас көрсеткіштерімен бенчмаркинг жүргізеді. Компания экологиялық аспектілерге және экологиялық тәуекелдерді бағалауға баса назар аударады.

Жыл сайын ҚМГ еңбекті және қоршаған ортаны қорғау департаменті ҚМГ компаниялар тобының бас директорларының ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы форумын өткізеді.

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

2023 жылғы 5 қазанда «Өндірістік қауіпсіздік саласындағы көшбасшылық. Қауіпсіздік мәдениетін дамытудағы көшбасшылық» тақырыбында сегізінші жыл сайынғы форум өтті.

Форумға «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ және ҚМГ Директорлар кеңесінің мүшелері мен басшылығы, 30-дан астам еншілес және тәуелді ұйымдардың бас директорлары, шетелдік қатысуы бар ҚМГ бірқатар серіктес компанияларының өкілдері шақырылды.

Форумға қатысушыларды құттықтай отырып, ҚМГ Басқарма төрағасы Мағзұм Мырзағалиев: «ҚазМұнайГаз» қауіпсіз еңбек жағдайларын жасауға және біздің қызметімізбен байланысты барлық адамдардың денсаулығын қорғауға, сондай-ақ жұмыс істейтін өңірлерімізде экологиялық тұрақтылықты сақтауға басымдық беретінін атап өтті. Бұл құндылықтар біз үшін даусыз. Оқиғаларға нөлдік төзімділік – бұл барлық басқару деңгейлерінде ұстануға тырысуымыз керек маңызды қағида».

Жыл қорытындысы, Компания кәсіпорындары қол жеткізген көрсеткіштер шығарылды және оқиғалардың нөлдік деңгейіне қол жеткізу үшін жақсартуға арналған ұйымдастырушылық шаралар қабылдау қажет болатын салалар атап өтілді.

Форумда сондай-ақ JMJ компаниясының консультанттарының қатысуымен ҚМГ-да қауіпсіздік саласындағы көшбасшылық бойынша пікірталас семинарлары өткізілді, онда компания кәсіпорындарының бірінші басшылары қауіпсіздік техникасындағы көзге көрінбейтін аспектілерді талқылау және байланыс нүктелерін құру топтарында талқылау бойынша ашық диалог жүргізді.

Өндірістік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау саласындағы жетістіктері үшін марапаттау рәсімінде форумның барлық қатысушыларын бірыңғай мақсаты — жүйелі корпоративтік қауіпсіздік мәдениетін құру біріктіретіні айтылды. ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ-ға қосқан үлесі үшін марапатталған үздік қызметкерлер марапатталды, сондай-ақ ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ бағыттары бойынша көшбасшы компаниялар айқындалды.

ҚМГ Басқарма төрағасы Мағзұм Мырзағалиев Компанияның барлық қызметкерлеріне Компанияда қабылданған «ҚМГ өмірлік маңызды ережелерін» және Халықаралық Мұнай және газ өндірушілер қауымдастығының (IOGP) тиісті Life-Saving Rules ережелерін мүлтіксіз сақтау қажеттігі туралы жолдау жасады.

СУ РЕСУРСАРЫН БАСҚАРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

3-3, 303-1, 303-2, 303-3, 303-4, 303-5

Су ресурстары осал және қазірдің өзінде климаттың өзгеруі мен өзгергіштігіне ұшырауда, бұл қауымдастықтарға, адам денсаулығына, экономикаға және қоршаған ортаға әртүрлі әсер етеді. ҚМГ өндірістік қызмет және өнімді жеткізу процесінде туындайтын су ресурстарына теріс әсерді азайтуға және мүмкіндігінше болдырмауға басымдық береді.

Компанияның орнықты даму мәселелеріне көзқарасы Компанияның мүдделері мен жоспарларының БҰҰ-ның негізгі қағидаттарымен, жалпыадамзаттық құндылықтармен, жаһандық үрдістермен және Қазақстанның даму басымдықтарымен үйлесуіне негізделген. Компания БҰҰ-ның орнықты дамуының 17 мақсатын ұстанады, оның бірі – 6-мақсат. «Таза су және санитария». Орнықты даму мақсаты 6 – барлығы үшін су ресурстары мен санитарияның бар болуын және ұтымды пайдаланылуын қамтамасыз ету – барлық басқа ТДМ-мен тығыз байланысты.

ТДМ 6 ауыз сумен жабдықтау және базалық санитария мәселелеріне, оның ішінде су шаруашылығын басқару, ақпа суларды тазарту және экожүйелерді сақтау мәселелеріне бағытталған қамту аясын кеңейтеді. Осы аспектілерді қызмет саласына қосу секторлық бытыраңқылық мәселесін шешуге және үйлесімді және орнықты басқаруды қамтамасыз етуге, яғни сумен жабдықтау саласындағы орнықты болашаққа апаратын жолдағы аса маңызды алғашқы қадам болып табылады.

Экологиялық саясатқа сәйкес ҚМГ және оның еншілес және тәуелді ұйымдары орнықты даму қағидаттарына бейілділігін білдіреді және қоршаған ортаны қорғау мен қоршаған ортаға теріс әсердің алдын алуды өз қызметінің негізгі басымдықтарына жатқызады.

Компания суды басқару процестерін үздіксіз жақсартуды қамтамасыз ету, суды үнемдеу және айналымдағы сумен жабдықтау жобаларын енгізу, су тапшылығына байланысты тәуекелдерді бағалау және басқару бойынша міндеттеме алды.

Су ресурстарын пайдалану мен қорғаудың тиімділігін арттыру, су алу мен су тұтынуды қысқарту, айналымдық сумен жабдықтауды және суды қайта пайдалануды ұлғайту, ластаушы заттардың төгінділерінің көлемін және ҚМГ қоршаған ортаға әсерін азайту жөніндегі іс-шаралар мен нысаналы көрсеткіштерді айқындау мақсатында 2023 жылы ҚМГ компаниялар тобында 10 жылдық кезеңге арналған су ресурстарын басқару бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) әзірленді. Бағдарлама экожүйелерді сақтау үшін су ресурстарының тапшылығын болдырмау, экономиканың жоспарланған өсуін қамтамасыз ету, сондай-ақ Компаниялар тобы бойынша су ресурстарын басқару жүйесін жетілдіру мәселесін шешуге бағытталған. Бағдарламаның шекарасына ҚМГ негізгі операциялық ЕТҰ кірді, сондай-ақ ҚМГ инвестициялық жобалары бойынша талдау жүргізілді. Бағдарлама 2024 жылы бекітіледі деп күтілуде.

Бағдарлама шеңберінде Компаниялар тобы бойынша су ресурстарын басқаруды дамытудың 3 сценарийі айқындалды: базалық сценарий, жасыл даму сценарийі, қарқынды қысқарту сценарийі. Бағдарлама шеңберінде су ресурстарын басқару бойынша ҚМГ ЕТҰ даму сценарийлеріне ірілендірілген салыстырмалы талдау жүргізілді және суды үнемдеу мен сақтау бойынша барынша тиімділікке қол жеткізу бойынша ықтимал ұтымды нұсқалар ұсынылды.

Базалық сценарийге ЕТҰ бизнес-жоспарлары шеңберінде іске асырылатын немесе іске асырылуы жоспарланатын бекітілген бюджеті бар іс-шаралар енгізілген.

Жасыл даму сценарийінің іс-шараларына «базалық сценарий» іс-шаралары, сондай-ақ су тұтыну және су бұру жүйелеріне техникалық аудит жүргізу жөніндегі іс-шаралар: жабдықтың қалдық қызмет ету мерзімін және олардың пайдалануға жарамдылығын бағалау аудиті, айдау объектілеріндегі, тазарту құрылыстарындағы, буландырғыш тоғандардағы аудит; түпкілікті өнімнің су ізінің аудиті жатады.

Қарқынды қысқарту сценарийі – су тұтыну мен су бұру көлемінің қарқынды төмендеуін көздейтін, елеулі қаржылық салымдарды талап ететін қосымша іс-шараларды іске асыру, бұл дамудың ең қымбат сценарийі болып табылады. Бұл сценарий базалық сценарий мен жасыл даму сценарийінің іс-шараларын,

сондай-ақ «судың нөлдік ағызылуына» қол жеткізуге мүмкіндік беретін технологиялық шешімдерді кейіннен енгізе отырып, базалық жобалауды жүргізу жөніндегі іс-шараларды, буландырғыш тоғандарда SMART өлшеу аспаптары-анализаторлар мен геомембрана жүйелерін орнатуды және т.б. қамтиды.

Бағдарлама даму сценарийлерін талдау негізінде Бағдарламада жоспарланған аудиттерді өткізгеннен кейін қарқынды қысқарту сценарийінің іс-шараларына біртіндеп ауыса отырып, іс-шаралар жоспарын толық көлемде орындай отырып, жасыл даму сценарийін іске асыру ұсынылады.

Сонымен қатар Бағдарлама аясында Компанияның су ізі талданды, су ресурстарын басқару саласындағы тәуекел санаттары және оларды азайту бойынша ұсыныстар айқындалды, қол жетімді үздік техникалар тақырыбы зерттелді және ұсынылған іс-шаралармен корреляция жүргізілді.

Бағдарламаға сәйкес су ресурстарын басқару тәсілін жетілдіру су ресурстарының сипатына, осы ресурстарға әртүрлі қажеттіліктерге және сумен жабдықтау мен сұраныс арасындағы динамикалық тепе-теңдікке үлкен сенімділікті қамтамасыз етеді. Ең бастысы, бұл қадамдар суды әртүрлі пайдалану үшін бағалауға және суды тиімді, әділ және тұрақты басқаруды арттыратын шешімдер қабылдауға мүмкіндік береді.

ҚМГ СУ ҚАҒИДАТТАРЫ

Су – өмірдің негізі, тіршіліктің бастауы.

Таза тұщы судың молдығы мемлекеттің тұрақтылығы мен қауіпсіздігін, ал оған жауапты ұқыпты қарау – бизнестің табысы мен тұрақтылығын айқындайды. Бұл қағидаттар Компанияның бейілділігін білдіреді және біздің еліміздің қазіргі және болашақ ұрпақтарының адамдары, табиғаты мен әл-ауқаты үшін су ресурстарын қорғау ниетін көрсетеді.

Біз күнделікті қажеттіліктен бастап мұнай өндіру мен өңдеуге дейін суды үнемі пайдаланамыз. Бұл ретте біз әдепкі тірлігімізде судың қаншалықты маңызды екенін ұмытпауымыз керек. Компанияның әрбір қызметкері оны сақтауға үлес қосуы тиіс.

«КазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма Төрағасы

СУ РЕСУРСТАРЫН ҚОРҒАУ ЖӘНЕ СУДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ

3-3, 303-1, 303-2, 303-3, 303-4, 303-5

Компания су ресурстарын пайдалану тиімділігін арттыруға, тұщы су шығынын азайтуға, тазартылған ағынды суларды қайта өңдеу және қайта пайдалану көлемін арттыруға ұмтылады.

ҚМГ миссиясы энергетикалық қауіпсіздікті қамтамасыз етуді, Қазақстанның дамуы мен өркендеуі үшін болашақ ұрпаққа деген қамқорлықпен табиғи ресурстарды тиімді және ұтымды игеруді көздейді.

Су ресурстарын пайдалану бөлігіндегі ҚМГ-ның негізгі қағидаттары «сегіз су қағидаты» болып табылады. Бұл қағидаттар 2018 жылы бекітілген Су ресурстарын басқару жөніндегі корпоративтік стандартта (бұдан әрі – Стандарт) көрсетілген. Стандарт ҚМГ ЕТҰ-да су ресурстарын басқару тәсілін жүйелейді, сондай-ақ Компания басшылары мен қызметкерлерінің тұщы суды сақтау мәселесіне бейілділігін арттыруға көмектеседі.

Су ресурстарын басқару бағдарламасын бекіту қорытындысы бойынша ағымдағы жылы осы корпоративтік стандартты жаңарту күтілуде.

Компания өз қызметін халықаралық талаптарға, экологиялық және су заңнамасына толық сәйкестікте жүзеге асырады. Ластаушы заттарды төгу нормативтерінің жобаларын әзірлейді, Уәкілетті орган бекіткен әдіснамаларға сәйкес есептеулер жүргізеді, ластаушы заттарды төгу тәртібі бөлігінде әсер етуге экологиялық рұқсат алады, су пайдалануға арнайы рұқсат алады.

AMӨЗ жабық типті МТҚ

Су ресурстарын пайдаланудың тиімділігін арттыру, тұщы су шығыны көлемін қысқарту, тазартылған ақпа суларды тұрақты негізде айналымдық пайдалану мен қайта пайдалану көлемін арттыру мақсатында ҚМГ ЕТҰ-да мынадай іс-шаралар іске асырылуда және іске асыру жоспарлануда:

- тұрмыстық ақпа суларды механикалық, химиялық және биологиялық тазарту қондырғыларын жаңғырту, қайта жаңарту, ескі тазарту жабдықтарын қазіргі заманғы модульдік қондырғыларға ауыстыру;
- булану өрістерін қайта құру бойынша жұмыстарды жобалау;
- тазарту қондырғыларын қосымша технологиялармен (кері осмос) қайта жарақтандыру, бұл кейіннен бұл суды технологиялық қажеттіліктер үшін бу өндіру үшін пайдалануға мүмкіндік береді;
- таза ауыз судың ағып кетуін және технологиялық ысыраптарын азайту үшін ескі ауыз су құбырларын жаңаларына ауыстыру;
- TAZALYQ жобасы шеңберінде механикалық тазарту құрылыстарын (МТҚ) қайта құру, бұл бұдан әрі биологиялық тазарту блогына жіберілетін ағындардағы мұнай өнімдері мен өлшенген заттардың құрамы бойынша шекті жол берілетін төгінділер нормативтеріне қол жеткізе

отырып, МТҚ өнімділігін 2 есеге арттыруға мүмкіндік береді;

- нормативтік тазартылған ақпа арнасын қайта құру және AMӨЗ булану өрістерін қалпына келтіру;
- TAZALYQ жобасы шеңберінде кері осмосы қолдана отырып, ақпа суларды толық тазарту қондырғысын салу;
- ПКOP тазарту құрылыстары жүйесін толық қайта құру және жаңғырту, кейіннен мұнай өнімдері мен өлшенген заттар бойынша өндірістік ақпа суларды тазарту тиімділігі 76-дан 98%-ға дейін жақсарды, бұл қоршаған ортаға эмиссияларды қысқарту есебінен экологиялық жүктемені азайтты.

Қоғамның, акционерлердің, мүдделі мемлекеттік органдардың және басқа да тараптардың алдында экологиялық ақпараттың кең қолжетімділігін және Компанияның табиғатты қорғау қызметінің ашықтығын қамтамасыз ету ҚМГ Экологиялық саясатының постулаттарының бірі болып табылады.

2020 жылдан бастап Компания өзінің су ізін есептейді және Су қауіпсіздігі сауалнамасы аясында Carbon Disclosure Project алаңында суды басқару туралы ақпаратты орналастырады.

2023 жылы жарияланған сауалнаманың қорытындысы бойынша 2022 жылы ҚМГ-ға CDP су қауіпсіздігі бойынша «С» бағасы берілді. Алайда Компания осы Бағдарламаны іске асыру шеңберінде осы рейтингті кезең-кезеңімен жақсартуды жоспарлап отыр.

Толығырақ ақпаратты ҚМГ-ның жарияланған есептерінен алуға болады, олар мына сілтеме бойынша ашық қолжетімді: [CDP су қауіпсіздігі жөніндегі сауалнама](#).

ҚМГ қатысу өңірлерінде «Астрахань – Маңғышлақ су құбырын қайта жаңарту» және «Кендірліде теңіз суын тұщыландыру зауытын салу» сияқты сумен қамтамасыз ету мәселелерін шешуге бағытталған әлеуметтік жобаларды іске асыруда.

2023 жылдың желтоқсанында «Астрахань – Маңғышлақ» магистральдық су құбырын қайта жаңарту және кеңейту» жобасының бірінші кезегін іске асыру аяқталды. Жоба «Астрахань – Маңғышлақ» магистральдық су құбырының өткізу қабілетін арттыруға және Атырау мен Маңғыстау облыстарының халқын, ауыл шаруашылығы өндірушілерін, өнеркәсіптік және мұнай-газ өндіруші кәсіпорындарын сумен қамтамасыз ету үшін тозған жабдықтарды жаңартуға бағытталған.

«Астрахань-Маңғышлақ» магистральдық су құбыры – Атырау облысының Құрманғазы, Исатай және Жылыой аудандарының тұтынушыларына, сондай-ақ Маңғыстау облысының Жаңаөзен қаласы, Бейнеу, Маңғыстау, Қарақия және Түпқараған аудандарына су берудің жалғыз орталықтандырылған көзі болып табылады. Жыл сайын халықтың су тұтынуы 4-5%-ға артады.

Сондай-ақ қуаттылығы тәулігіне 50 мың м³ Кендірліде теңіз суын тұщыландыру зауытының құрылысы басталды. Бұл жоба Жаңаөзен қаласының тұрғындары үшін ауыз су тапшылығы проблемасын шешуге мүмкіндік береді, сондай-ақ туризмді, кәсіпкерлікті және ауыл шаруашылығын дамытуға мультипликативтік әсер етеді. Құрылысты 2024 жылдың соңына дейін аяқтау жоспарлануда, ал зауыттың жобалық қуатқа шығуы – 2025 жылдың көктеміне жоспарланған.

Бұған дейін «Қаражанбасмұнай» АҚ Қаражанбас кен орнында Маңғыстау облысында кен орнын сумен қамтамасыз ету мәселесін шешуге арналған қабаттық суды тұщыландыру зауыты іске қосылған болатын.

Толық қуатқа шыққан кезде қабат суын өңдеу тәулігіне 42,5 мың м³ құрайды, бұл ретте тұщыландырылған су өндіру тәулігіне 17,0 мың м³ жетеді, бұл өңір халқының мұқтаждықтары үшін судың едәуір көлемін босатуға мүмкіндік береді. Осы жобаны іске асыруға байланысты 2023 жылдың қорытындысы бойынша ҚБМ-да тұщы су алу көлемі 2022 жылмен салыстырғанда 2,2 млн м³-ке қысқарды.

Сондай-ақ Өзенмұнайгазда өндірістік қажеттіліктер үшін альбсеноман суының жерасты су алу ұңғымалары іске қосылды, осыған байланысты теңіз суын алу 25%-ға қысқарды.

CASPI BITUM-да 2023 жылы өндірістік судың авариялық қоры үшін 2000 м³ ТБР резервуары салынды, осылайша өндірістік судың авариялық қорын 2000 м³-ке дейін ұлғайту есебінен зауытты сумен жабдықтаудың сенімділігі артты (ДГО құбырында оқыс оқиғалар болған жағдайда зауыт 3,5 тәулікке дейін жұмыс істейді). Жасыл желектерді суару үшін тазартылған ақаба суды қайта пайдалануды оңтайландыру жобасы енгізілуде. НК-2 Ду-400 желісін пайдалана отырып, битум зауытының КТҚ-на АТУ учаскесіне дейін тазартылған ақаба суды бұру бойынша жұмыстар орындалды.

ҚМГ бас кеңсесінде 2023 жылы терең био тазарту қондырғыларының блок-модулі ауыстырылды, бұл тазартылған сулардың 50%-на дейін жасыл желектерді суару үшін қайта пайдалануға мүмкіндік береді.

СУ ІЗІ

3-3, 303-1, 303-2, 303-3, 303-4, 303-5, 306-1

ҚМГ компаниялар тобы бойынша су жинау 2023 жылы 80,44 млн м³ құрады, оның ішінде: жер үсті көздері – 35,40 млн м³, жер асты көздері – 21,02 млн м³, қалалық сумен жабдықтау жүйелері – 10,63 млн м³, теңіз – 13,29 млн м³, басқа кәсіпорындардың ақаба сулары – 0,1 млн м³. 1000 мг/л дейін минералдану санаты

ПҚОП тазарту құрылыстары жүйесін қайта құру және жаңғырту жүргізілді. Нәтижесінде мыналар пайдалануға берілді:

- қайта пайдалану үшін ақаба суларды алдын ала өңдеу құрылысы;
- ультрасүзгілеу және кері осмос жүйесі. Шығатын су ішінара ұңғымалардан алынған сумен араластырылғаннан кейін айналмалы суды салу үшін қоректендіру суы ретінде пайдаланылады;
- ақаба суларды алдын ала тазартудың қолданыстағы бөлігінің орнына жаңа «тік мұнай ұстағыш» секциялары және еріген ауамен флотациялауға арналған тік резервуар орнатылды;
- ақаба суларды алдын ала тазарту бөлімінде мұнай мен лайды кетіруге арналған автоматты құрылғыларды орнату қарастырылған;
- ақаба суларды алдын ала тазарту секциясының басында жағымсыз иісі бар газдарды жинауға және кейіннен оларды дезодорациялау жүйесіне тасымалдауға арналған қалпақшалар орнатылған;
- ақаба суларды терең тазарту қондырғысы.

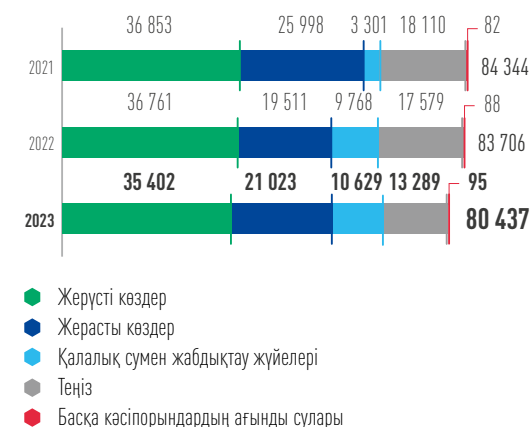
ПҚОП-да тазарту құрылыстарын жаңғырту жөніндегі жұмыстардың аяқталуына байланысты мұнай өнімдері мен өлшенген заттар бойынша өндірістік ақаба суларды тазарту тиімділігі 76-дан 98%-ға дейін жақсарды, бұл қоршаған ортаға эмиссияларды қысқарту есебінен экологиялық жүктемені азайтады.

Сумен қамтамасыз ету жобалары туралы ақпарат «Инвестициялық жобаларды іске асыру» бөлімінде де берілген.

бойынша өндірістік қажеттіліктерге арналған су тұтыну көлемі 37,58 млн м³, ал 1000 мг/л немесе одан да көп минералдану санаты бойынша – 42,85 млн м³ құрады.

Бұл ретте, Атырау және Маңғыстау облыстарының тұтынушыларына тұщы

ҚМГ КОМПАНИЯЛАР ТОБЫ БОЙЫНША СУ АЛУ (Көздер бойынша бөліністе) мың м³

техникалық су жеткізу қызметтерін көрсететін еншілес ұйымның көлемі су алудың 80,44 млн м³ көлеміне қосылғанын атап өтеміз, яғни ҚМГ-ның бұл көлемі өзінің шаруашылық-ауыз су және / немесе өндірістік қажеттіліктеріне пайдаланбайды. Осыған байланысты, жоғарыда көрсетілген көлемді есепке алмағанда, 2023 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша өз қажеттіліктеріне су тұтынудың жалпы көлемі 56,27 млн м³ құрады.

World Resource Institute (WRI) жүргізген және жариялаған зерттеулерге сәйкес, Қазақстан – су ресурстарын пайдаланудың сыни деңгейіне жатқызылған және алдағы 15-20 жылда су ресурстары стресінің өте жоғары деңгейі болжанады.

Компания сондай-ақ Каспий теңізі, Сырдария және Орал өзендерінің бассейндеріне жататын WRI Aqueduct¹ су стресі көрсеткішіне сәйкес су тапшылығы жоғары өңірлерде орналасқан ҚМГ ЕТҰ-ның объектісіне талдау мен есепке алуды жүргізеді. Осы ұйымдардың су жинауының жалпы көлемі 27,32 млн м³ құрады.

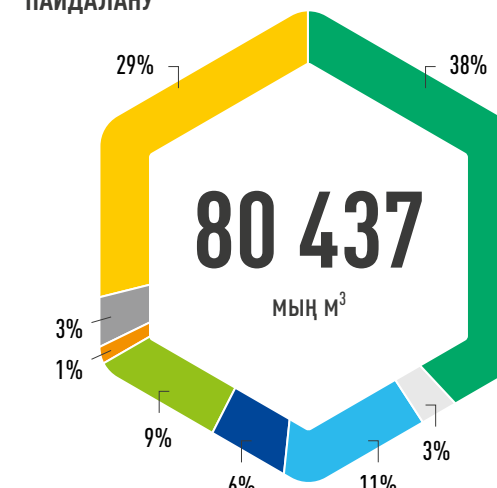
Су тапшылығы жоғары өңірлерде ҚМГ тұщы суды аз пайдалану, айналымдағы суды ұлғайту және суды пайдалануды мұқият мониторингілеу үшін су ресурстарын басқару жөніндегі іс-шараларды әзірлейді.

¹ WRI Aqueduct бойынша: жоғары санат – жалпы су жүктемесі 40-80%, өте жоғары санат – > 80%.

Бұл ретте өндірістік қызметтің су ресурстарына қажеттілігі технологиялық процестердің қажетті шарты болып табылатынын атап өтеміз.

2023 жылы ҚМГ компаниялар тобы 11,23 млн м³ ақаба су бөлді. Ақаба суларды тазарту қондырғыларында тазартқаннан кейін нормативті тазартылған су мамандандырылған қабылдағыштарға жіберіледі: сақтау тоғандары, булану өрістері және сүзу өрістері. Жер үсті су объектілеріне төгу және жергілікті жердің рельефі жоқ. Өз жинақтағыштары жоқ кәсіпорындар жасалған шарттарға сәйкес сарқындарды арнайы компанияларға тазарту және төгу үшін береді.

2023 ЖЫЛЫ ҚМГ КОМПАНИЯЛАР ТОБЫНДА ОПЕРАЦИЯЛАР ТҮРІ БОЙЫНША СУ РЕСУРСТАРЫН ПАЙДАЛУ

- ҚҚҰ-ға айдау
- Бұрғылау, айдау, ҰКЖ, ҚСЖ
- Өзге өндірістік қажеттіліктер
- MAS айналымдық суын толықтыру
- MAS-та бу өндірісі
- Жоғалтулар
- Шаруашылық-ауыз су
- Пайдаланусыз берілгені

2023 ЖЫЛЫ МҰНАЙ ӨНДЕУ БАҒЫТЫ БОЙЫНША ОПЕРАЦИЯЛАР ТҮРІ БОЙЫНША СУ РЕСУРСТАРЫНЫҢ ПАЙДАЛАНЫЛУЫ

Берілген ақпа сулардың жалпы көлемі 0,77 млн м³ (минералдануы 1000 мг/л-ден астам) құрады. 1000 мг/л дейін минералданған ақпа сулардың ағуы жоқ.

Бұл ретте су тапшылығы өңірлеріндегі кәсіпорындардың ақпа суларын ағызу 2,9 млн м³ құрады, оның ішінде өз қабылдағыштарына 2,86 млн м³ тасталды және мамандандырылған компанияларға (қабылдаушы объектілерге) – 0,04 млн м³ берілді.

Ақпа суларды ауыр ауыртпалық ретінде емес, судың, энергияның, қоректік заттардың және басқа да алынатын жанама өнімдердің тұрақты көзі ретінде қарастырған жөн.

Біздің кәсіпорындардағы тазарту қондырғылары мұнай өнімдерімен және тоқтатылған заттармен ластанған ақпа суларды тазартуға арналған.

Мысалы, мұнай өңдеу зауытында ақпа сулар құм ұстағыштарда, мұнай ұстағыштарда, радиалды тұндырғыштар мен флотаторларда қатарынан механикалық және физика-химиялық бөлек тазартудан өтеді. Флотаторлардан кейінгі тазартылған өндірістік ақпа сулар биологиялық тазартуға жіберіледі.

Компанияның алдында тұрған маңызды міндеттердің бірі – тазартылған ақпа суларды технологиялық процеске қайтару, жасыл желектерді суару үшін пайдалану, салынып жатқан алаңдар мен жолдардағы шаңды басу арқылы қайта пайдалануды арттыру. Тазартудан кейінгі ақпа судың бір бөлігі көлікті жуу, шаңды басу және өртке қарсы жүйелерді толтыру үшін қайта пайдаланылады. Бұл ретте тазартылған ақпа судың айтарлықтай көлемі мұнай өңдеу зауыттарында ғана екінші рет пайдаланылады, онда 2023 жылы 4,28 млн м³ тазартылған ақпа су қайта пайдаланылған, негізінен бұл су айналымдық сумен жабдықтау блоктарын толықтыру үшін пайдаланылады. ҚМГ зауыттарында суды қайта пайдалану пайызы («Мұнай өңдеу» бағыты бойынша су жинау көлемінен) 25% -ды құрайды.

2023 жылы ҚМГ МӨЗ айналымдағы сумен жабдықтау жүйелерінде барлығы 437,53 млн м³ пайдаланылды (айналымда).

ҚМГ МӨЗ-ДЕ АЙНАЛЫМДАҒЫ СУМЕН ЖАБДЫҚТАУ ЖҮЙЕЛЕРІНДЕ АЙНАЛҒАНЫ (Айналымдағы су көлемі, млн. м³)

ҚОЙНАУҚАТ ҚЫСЫМЫН ҰСТАП ТҮРУ ҮШІН ҚОЙНАУҚАТҚА АЙДАЛҒАНЫ (Өндірілген ілеспе-қабаттық су, млн. м³)

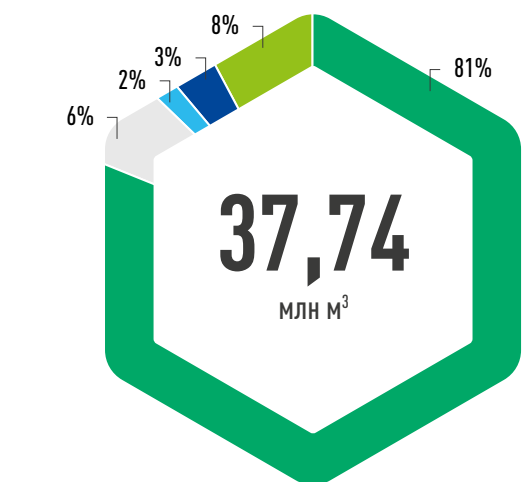
Мұнай өндіру барысында ілеспе-қабаттық сулар деп аталатын үлкен көлемдер пайда болады – жер бетіне су-мұнай эмульсиясы алынады, ол кейіннен су мен мұнайға гравитациялық әдіспен бөлінеді. Осылайша тұнған су қабатқа айдауға жіберіледі.

2023 жылы өндірілген 136,96 млн м³ ілеспе-қабаттық судың 97%-ы қабаттық қысымды ұстап тұру үшін кері айдалды.

Компанияның қызметі ерекше экологиялық, шаруашылық, тарихи-мәдени және рекреациялық құндылығы бар Қазақстанның батыс өңірінің су объектілеріне (Жайық, Қиғаш өзендері, Көкжиде құмдары) айтарлықтай әсер етеді.

Сезімтал экожүйелерге теріс әсердің алдын алу үшін бақылаушы органдар қоршаған ортаға тұрақты экологиялық мониторинг жүргізеді.

2023 ЖЫЛЫ БАРЛАУ ЖӘНЕ ӨНДІРУ БАҒЫТЫ БОЙЫНША ОПЕРАЦИЯЛАР ТҮРІ БОЙЫНША СУ РЕСУРСТАРЫНЫҢ ПАЙДАЛАНЫЛУЫ

- ҚҚҰ-ға айдау
- Бұрғылау, аяқтау, ҰҚЖ, ҚСЖ
- Басқа өндірістік қажеттіліктер
- Шаруашылық-ауыз су
- Бу өндірісі

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ

3-3, 2-27, 305-5

ҚМГ биоәртүрлілікті сақтай отырып, табиғи ресурстарды ұтымды пайдалана отырып, өндіріс пен тұтыну қалдықтарын кәдеге жаратып, халықтың экологиялық хабардарлығын арттыра отырып, қоршаған ортаға әсерін барынша азайтуға тырысады.

Қоршаған ортаны қорғау мәселелері ҚМГ-ның басты басымдықтарының бірі болып табылады, Компания өзінің экологиялық көрсеткіштерін жақсарту үшін ұдайы жұмыс істейді.

ҚМГ экологиялық қызметі атмосфералық ауаны қорғау, су ресурстарын ұтымды пайдалану, жер қойнауы мен жер ресурстарын қорғау, қалдықтарды басқару сияқты түрлі бағыттар бойынша жүзеге асырылады. ҚМГ Экологиялық саясаты өндірістік қызмет нәтижесінде атмосфераға шығарындыларды азайту арқылы қоршаған ортаға әсерді барынша азайтуға бағытталған. Саясаттың негізгі қағидаттары: өндірістік қызметтен ластаушы заттардың шығарындыларын азайту арқылы қоршаған ортаға әсерді азайту, өндірістің экологиялық қауіпсіздігін арттыру және экологиялық көрсеткіштерді жақсарту.

ҚМГ табиғи ресурстарды дұрыс пайдалану және ҚМГ өз қызметін жүргізетін аумақтарда қолайлы экологиялық жағдайды қолдау ҚМГ-ның қоғам алдындағы негізгі міндеттерінің бірі болып табылатынын түсінеді.

Компания табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға, ластаушы заттардың қоршаған ортаға әсерін барынша азайтуға, энергия мен ресурс үнемдеуге жәрдемдесуге, қалдықтарды мейлінше аз бойынша өндіруге, сондай-ақ қоршаған ортаға зиян келтірмейтін технологияларды, жабдықтар мен материалдарды енгізуге ниетті. Сонымен қатар біз климаттың өзгеруіне бейімделу және қоршаған ортаға келтірілген зиянды өтеу бойынша шаралар қабылдаймыз.

Мақсаттарға қол жеткізу үшін экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған бірқатар іс-шаралар іске асырылды, мысалы, тарихи мұнай қалдықтарын кәдеге жарату және мұнаймен ластанған жерлерді тазарту жөніндегі жұмыстар, қызметкерлер арасында қоршаған ортаны қорғау мәселелерін насихаттау идеологиясы жөніндегі жұмыстарды күшейту, ағаш отырғызу жөніндегі акцияларға қатысу, атмосфералық ауаға шығарындыларды азайту жөніндегі іс-шаралар жоспарларын әзірлеу, экологиялық бағдарламаларды іске асыру және т.б.

Компанияның бірқатар еншілес және тәуелді ұйымдарында санитарлық-қорғау аймағында, сондай-ақ экологиялық жағдай туралы ақпаратты көрсететін шығарындылар көздерінде атмосфералық ауаның сапасын автоматты бақылау жүйелері орнатылған.

«ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МОНИТОРИНГТІҢ АВТОМАТТАНДЫРЫЛҒАН АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕСІ» ЖОБАСЫ

Экологиялық мониторингтің автоматтандырылған ақпараттық жүйесі (бұдан әрі – ЭМААЖ) қоршаған ортаны қорғау саласында бірыңғай ақпараттық кеңістік құруға арналған.

Жобаның мақсаты:

- Қоршаған ортаны қорғау саласында бірыңғай ақпараттық кеңістік құру;
- Ықтимал экологиялық айыппұлдарды болдырмау үшін ашықтықты, жеделдікті арттыру және адам қателіктерін азайту.

ЭМААЖ негізгі міндеттері:

- Мемлекеттік органдарға қоршаған ортаны қорғау саласындағы есептілікті қалыптастыру процестерін автоматтандыру;

- Нормативтік рұқсат беру құжаттарының деректер базасын жүргізу және қоршаған ортаға эмиссиялар үшін төлемдерді есептеу;
- Технологиялық процестерде туындаған ақауларды өндірістік құрылымдармен уақтылы түзету арқылы әлеуетті нормативтен тыс эмиссияларға жедел ден қою;
- Өндірістік экологиялық бақылау нәтижелері бойынша қоршаған ортаның жай-күйіне жедел мониторинг жүргізу;
- HSE KMG жүйесімен синхрондау арқылы корпоративтік есептілікті қалыптастыру.

2023 жылғы өндірістік көрсеткіштер

- SOx шығарындыларының қарқындылығы – 0,23 (IOGP – 0,09)
- NOx шығарындыларының қарқындылығы – 0,36 (IOGP-0,35)
- Ілеспе мұнай газын (ІМГ) жағу қарқындылығы – 1,4 (IOGP – 8,6)
- ІМГ пайдалану коэффициенті – 98,9%
- Тарихи қалдықтар мен мұнаймен ластанған жерлерді қалпына келтіру: 1 145,04 мың тонна (2022 жыл – 693,7 мың тонна)
- CDP климаттық рейтингі: «С»
- CDP су қауіпсіздігі рейтингі: «С»

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР, КСШ ӨНДІРУДІҢ 1 МЫҢ ТОННА М.Б. ШАҚҚАНДА, ТОННА

Жыл	SOx шығарындылар индексі	NOx шығарындылар индексі	Шикі газды жағу қарқындылығы	Шикі газды кәдеге жарату деңгейі, %
2021	0,22	0,24	2,09	98
2022	0,21	0,31	1,5	98,8
2023	0,23	0,36	1,4	98,9

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ

305-5, 305-7

ҚМГ қоршаған ортаны қорғау мәселелеріне ерекше назар аударады, өйткені бұл халықтың денсаулығы мен әл-ауқатымен тікелей байланысты. Экологиялық саясат шеңберінде ҚМГ компаниялар тобының міндеттерінің бірі – цифрландыру арқылы қоршаған ортаны қорғау саласындағы процестерді үздіксіз жақсарту болып табылады.

Қоршаған ортаны қорғау бөлігінде ҚМГ үшін басым бағыттарға атмосфералық ауаға ластаушы заттардың шығарындыларын басқару, шикі газды алаулатып жағуды қысқарту, су ресурстарын, өндіріс қалдықтарын басқару және топырақ құнарлығын қалпына келтіру, биоәртүрлілікті сақтау жатады.

Алауларда газ жағудың азаюының арқасында ҚМГ бүкіл тобы бойынша атмосфераға ластаушы заттардың шығарындылары да азайды.

Қоршаған ортаға әсерді барынша азайту жөніндегі негізгі бағыттардың бірі – Компанияның өндірістік қызметі барысында атмосфералық ауаға ластаушы заттардың шығарындыларын азайту болып табылады. Атмосфералық ауаға ластаушы заттар шығарындыларын азайту жөніндегі іс-шаралар шеңберінде мынадай іс-шаралар іске асырылады:

- Мұнайды жылыту пештеріндегі техникалық ескірген оттықтарды кезең-кезеңімен ауыстыру жүргізілуде.
- Газды кешенді дайындау және өңдеу қондырғылары салынуда.
- Тік мұнай резервуарларында көмірсутектердің булануын болдырмау үшін понтондар орнатылған.
- Мұнайды жылытуға арналған пештерде, мысалы, ластаушы заттар шығарындыларының катализдік түрлендіргіштері орнатылған;
- Режимдік-реттеу жұмыстарының кестесіне сәйкес пештердің жанарғы

- құрылғыларының жай-күйін жүйелі бақылау жүзеге асырылады;
- Ұңғымаларды өндіруші қордан айдау қорына ауыстыру арқылы су айдау жүйесін кеңейту жүргізілуде;
 - Өндіруші мұнай ұңғымаларының сағалық жабдықтары жаңартылды;
 - Бу генерациясы мен ұңғымалардың жаңа алаңдары пайдалануға берілді;
 - Қазандықтардың оттықтарында және мұнай мен суды жылыту пештерінде мұнай мен ілеспе газдарды жағуға арналған орташа қысымды алауаралық инжекциялық жанарғы орнатылған.

Атмосфералық ауаға әсерді азайту үшін «энергия және ресурс үнемдеу және атмосфералық ауаға шығарындыларды 2031 жылға дейін азайту жөніндегі нысаналы көрсеткіштері бар іс-шаралар жоспары» бағдарламасы шеңберінде АМӨЗ қолданыстағы мұнай және мұнай өнімдері бар резервуарларды понтондармен толық жарақтандыру бойынша жұмыстар жалғасуда.

2022-2025 жылдар аралығында автобензин мен жеңіл мұнай сақтайтын резервуарларда 12

бірлік көлемінде понтондар орнату жұмыстары іске асырылуда. 2024-2025 жылдарға автобензинді сақтайтын үш резервуарға және жеңіл мұнайды сақтайтын екі резервуарға понтондарды орнату бойынша жұмыстар жоспарланған. Сондай-ақ, «Теңіз мұнайын қайта өңдеу» бағдарламасына сәйкес, 9 бензин мен жеңіл мұнай сақтайтын резервуарларға понтондар орнату жоспарлануда.

Понтондардың болуы мұнай өнімінің атмосфераға булануына жол бермейді, оның жоғалуын азайтады, сапасын сақтайды, объектінің өрт қауіпсіздігі мен жарылыс қаупін азайтады, сондай-ақ қоршаған ортаға теріс әсерін азайтады. Понтондарды резервуарларға орнату ең жақсы қол жетімді техникалар туралы анықтамалық жобада қарастырылған. Дизайнды Maxwell Continental Tank Serv Engineering BV (Нидерланды) компаниясы АМӨЗ-нің арнайы тапсырысы бойынша оның жоғалуын азайту, сапасын сақтау, объектінің өрт және жарылыс қаупін азайту, сондай-ақ қоршаған ортаға теріс әсерін азайту мақсатында әзірледі және дайындады.

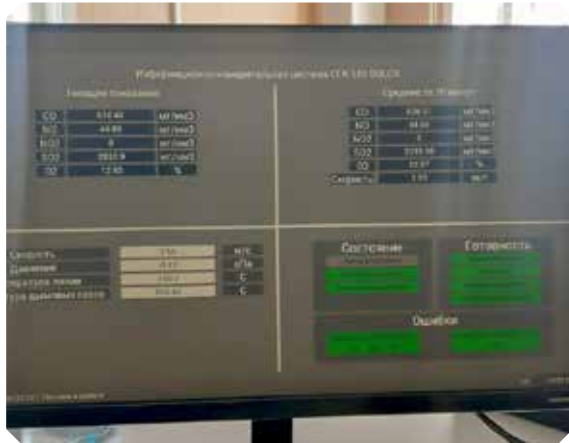

Tazalyq жобасы шеңберінде жабық типтегі ағынды сулардың механикалық тазарту құрылыстарын қайта жаңартудың екінші кезеңі жалғасуда: орташа резервуарлар, сорғы станцияларының ғимараттары, өзін-өзі жуу сүзгілері мен флотаторлар алаңдары құрылысы бойынша жұмыстар жүргізілуде.

Бірінші кезең аяқталғаннан кейін жаңартылған механикалық тазарту қондырғыларында айына орта есеппен 12 000 м³ мұнай шламы өңделеді. 2023 жылдың қорытындысы бойынша сарқынды суларды мұнай өнімдерінен тазарту тиімділігінің көрсеткіші 83%-ға жетті, ал

сарқынды суларды өлшенген заттардан тазарту тиімділігі 20%-ға артты. Мұнай шламын тұрақты өңдеу есебінен өңдеуге қайтарылған мұнай көлемі айына орта есеппен 3 280 тоннаны құрайды.

Осылайша, 2023 жылы өңдеуге 39 653 тонна тауарлық мұнай өнімі қайтарылды. Бұл экологиялық жағдайдың жақсаруына және қоршаған ортаға антропогендік әсердің төмендеуіне, флора мен фаунаның жақсаруына және зиянды факторлардың адам денсаулығына әсерінің төмендеуіне әкелді.

Компания негізінен елді мекендердің жанында немесе шегінде орналасқан өзінің өндірістік объектілерінен қоршаған ортаға шығарындылар мен табиғи ресурстардың мониторингіне ерекше назар аударады. ҚМГ өндірістік қызмет нәтижесінде қоршаған ортаға теріс әсерді тиімді төмендету мақсатында қоршаған орта компоненттеріне (атмосфералық ауа, су ресурстары, топырақ жамылғысы және басқалар) тұрақты мониторинг жүргізеді.

Экологиялық мониторинг – бұл қоршаған ортаның сапасы туралы алынған деректерді бақылау, өлшеу, жинау, жинақтау, сақтау, есепке алу, жүйелеу, жалпылау, өңдеу және талдаудың, сондай-ақ олардың негізінде экологиялық ақпарат өндірудің кешенді жүйесі.

Елді мекендерде атмосфералық ауаның сапасын қамтамасыз ету үшін ҚМГ компаниялар тобында атмосфералық ауаға ластаушы заттардың деңгейін төмендету жобалары іске асырылады, сондай-ақ ауа сапасын бақылау жүйелерін ұйымдастыру және санитарлық-қорғау аймақтарының шекараларында ауа сапасын бақылаудың стационарлық бекеттерін орнату жөнінде шаралар қабылданады.

I санаттағы объектілердің операторлары үшін Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 418-бабының 16-тармағына сәйкес

2023 жылғы 1 қаңтардан бастап эмиссияларды мониторингілеудің автоматтандырылған жүйесінің (бұдан әрі – АМЖ) міндетті түрде болуы туралы талап қолданылады. АМЖ эмиссиялардың негізгі стационарлық көздеріндегі қоршаған ортаға эмиссиялардың көрсеткіштерін қадағалайды және уәкілетті органның ақпараттық жүйесімен онлайн-байланысы болады.

2023 жылы «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ және «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС «Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ-ға (ҰАТ) қосылу арқылы ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігіне (ҚР ЭТРМ) автоматтандырылған мониторинг жүйесінен деректерді онлайн-режимде беруді жүзеге асырды. ҚМГ-ның қалған объектілерінде АМЖ орнату жұмыстары жалғасуда.

ҚМГ компаниялар тобы бойынша атмосфералық ауаға барлық ластаушы заттар шығарындыларының нормативтік көлемі 2023 жылы 119,5 мың тоннаны құрады (2022 жылы: 120,6 мың тонна).

Атмосфералық ауаға ластаушы заттар шығарындыларының 2022 жылмен салыстырғанда 0,9%-ға төмендеуі қосалқы көздерден (дәнекерлеу жұмыстары, бояу жұмыстары) болғаны байқалады.

ҚМГ КОМПАНИЯЛАР ТОБЫНДА АТМОСФЕРАҒА ЛАСТАУШЫ ЗАТТАРДЫҢ ЖАЛПЫ ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ, МЫҢ ТОННА

	2021	2022	2023
Атмосфераға ластаушы заттардың шығарындылары, барлығы, оның ішінде:	110,2	120,6	119,5
NOx шығарындылары	12,7	16,0	15,2
SOx шығарындылары	12,2	10,5	11,0
басқа ластаушы заттардың шығарындылары	85,3	94,1	93,2

Мұнай өңдеу зауыттарын жаңғырту жобаларының нәтижесінде Кеден одағының Техникалық регламентінің талаптарына сәйкес K4-K5 кластарына сәйкес келетін еуропалық

сапа стандарттарына сай мұнай өнімдерін өндіру арқылы зауыттар шығаратын отынның экологиялық көрсеткіштері жақсарды.

ҚМГ КОМПАНИЯЛАР ТОБЫНДАҒЫ ЛАСТАУШЫ ЗАТТАРДЫҢ ҮЛЕСТІК ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ

	2021	2022	2023
КСШ өндіру, т/1000 т өндірілген көмірсутек шикізаты м.б.	1,9	2,1	2,2
Мұнай өңдеу, т/1000 т өңделген мұнай	2,8	3,1	3,0
Мұнай тасымалдау, т/1000 т тасымалданатын мұнай	0,5	0,5	0,4

2023 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша мұнай баламасында көмірсутек шикізатын өндірудің жалпы көлеміне қатысты NOx шығарындыларының орташа көрсеткіші КСШ өндірудің мың тоннасына 0,36 тоннаны құрады, IOGP орташа көрсеткіші – 0,35. 2022 жылмен салыстырғанда NOx шығарындыларының үлесі 13%-ға өсті, бұл мердігерлік ұйымдардың жаңа көздерін қосумен байланысты.

SOx шығарындыларының мұнай баламасында көмірсутек шикізатын өндірудің жалпы көлеміне қатынасының орташа көрсеткіші ҚМГ компаниялар тобы бойынша КСШ өндірудің мың тоннасына 0,23 тоннаны құрады, IOGP орташа көрсеткіші – 0,09. 2022 жылмен салыстырғанда SOx үлестік шығарындыларының 9,5%-ға ұлғайғаны байқалады.

305-7

Компания өз қызметінде тұрақты органикалық ластағыштар эмиссиясын шығармайды.

ШИКІ ГАЗДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ

3-3, 305-5

ҚМГ мен оның еншілес кәсіпорындарының басымдықтарының бірі – атмосфераға зиянды заттар мен парниктік газдар шығарындыларын бақылау, сондай-ақ алауларда газ жағуды азайту болып табылады. Экологиялық саясатқа сәйкес Компания алауларда газ жағудың нөлдік деңгейіне жетуге және олардан шығарындыларды азайтуға тырысады. Біз алдымызға шикі газды пайдалану мен кәдеге жаратуды арттыру, сондай-ақ алаулатып жағуды азайту міндетін қойып отырымыз.

Мұнай газын әзірлеу және өңдеу бағдарламасының арқасында Компания жылу мен электр энергиясын өндіру үшін газ пайдалануды арттырды, осылайша мұнай газын жағу нәтижесінде пайда болатын зиянды заттар мен парниктік газдар шығарындыларын азайтты.

2023 жылы шикі газды кәдеге жарату 98,9%-ды құрады. Шикі газды алаулатып жағу көлемі 2017 жылмен салыстырғанда 89,4%-ға қысқарды.

Газды жағу көрсеткіші өндірілген КСШ-ның 1 мың тоннасына 1,4 тонна деңгейінде (2021 жылы — 2,1, 2022 жылы – 1,5), бұл 2022 жылғы көрсеткіштен 7%-ға төмен және IOGP орташа салалық көрсеткішінен 84%-ға төмен.

2015 жылы ҚМГ Дүниежүзілік Банктің «2030 жылға қарай ілеспе мұнай газын тұрақты

жағуды толық кәдеге жарату» бастамасын қолдады. Компания шикі газды жағу көлемін барынша азайтуға тырысады. Осы бастама шеңберінде шикі газды жағу көлемі бойынша есептілік жыл сайынғы негізде Дүниежүзілік банктің ҚР-дағы өкілдігіне тапсырылады.

ШИКІ ГАЗДЫ АЛАУЛАТЫП ЖАҒУ КӨЛЕМІ

Көрсеткіш	2019	2020	2021	2022	2023
Шикі газды алаулатып жағудың жалпы көлемі, млн м³	80,2	57,6	52,5	35,7	33,35
Шикі газды тиімді пайдалану деңгейі, %	97	98	98	98,8	98,9
Шикі газды жағу қарқындылығы, өндірілген 1 мың КСШ-ға тоннаға шаққанда	2,95	2,2	2,1	1,5	1,4

ҚАЛДЫҚТАРДЫ ӨНДЕУ ЖӘНЕ ТОПЫРАҚ ҚҰНАРЛЫҒЫН ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ

2-25, 3-3, 306-1, 306-2, 306-3, 306-4, 306-5.

ҚМГ өндірістік қызметі: бұрғылау қалдықтары (пайдаланылған бұрғылау ерітінділері мен қоқырдар), құрамында мұнай бар қалдықтар (түбіндегі жауын-шашын, мұнаймен ластанған топырақ, мұнай қоқырдары), пайдаланылған катализаторлар және химиялық реагенттер сияқты өндіріс қалдықтарының пайда болуына алып келеді.

Барлық объектілер бойынша қосалқы қызметтен де қалдықтар түзіледі, мысалы: құрылыс қалдықтары, майланған шүберек, пайдаланылған жаққыш майлар және т.б.

ҚМГ қалдықтарды басқару саласындағы мемлекеттік экологиялық саясат қағидаттарын мүлтіксіз сақтауға, сондай-ақ қалдықтарды басқару бөлігінде ҚМГ Экологиялық саясат қағидаттарын іске асыруға және енгізуге ұмтылады:

- Қалдықтардың түзілу көлемін қысқартуды және олармен қауіпсіз жұмыс істеуді қамтамасыз ету.
- Топырақтың, атмосфералық ауаның немесе су ресурстарының қайталама ластануын болдырмайтын қалдықтарды қалпына келтіру технологияларының жиынтығын қолдану.

- Ресурстарды үнемдейтін, қалдықтары аз, экологиялық қауіпсіз технологияларды енгізу.

Объектілерде түзілетін қалдықтар олардың пайда болуының бастапқы кезеңінде бөлек жиналады, түзілетін қалдықтар өлшеу жабдығында өлшенеді, сұйық қалдықтар үшін қалдықтар көлемін өлшеу стандартталған немесе градуирленген ыдыстарда жүзеге асырылады.

ҚМГ-ның барлық объектілерінде қалдықтардың түрлері, саны және қасиеттері бойынша есепке алу жүзеге асырылады.

Қалдықтарды есепке алу нәтижелері қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органға, сондай-ақ ҚМГ-ға HSE KMG ақпараттық жүйесіне ұсынылады.

Қалдықтар пайда болған сәттен бастап қалдықтарды жинақтау, қалдықтарды көму немесе оларды өз күшімен немесе мамандандырылған ұйымдарды тарта отырып қалпына келтіруге және/немесе жоюға жіберу жүзеге асырылады.

Қалдықтарды қалпына келтіру немесе жою бойынша тартылатын мамандандырылған ұйымдарда міндетті түрде барлық қажетті рұқсат беру құжаттары болады:

- Тиісті қауіпті қалдықтарды өңдеуге, залалсыздандыруға, кәдеге жаратуға және (немесе) жоюға арналған лицензия.
- Қалдықтарды жинау, сұрыптау және (немесе) тасымалдау, қауіпті емес тиісті қалдықтарды қалпына келтіру және (немесе) жою қызметінің басталғаны туралы хабарлама.
- Әсер етуге экологиялық рұқсат.

Тасымалдау кезінде қалдықтардың әсерін азайту мақсатында ҚМГ ЕТҰ мамандандырылған ұйымдарға қалдықтардың ең аз орын ауыстыруы немесе оларды ҚМГ ЕТҰ аумағында қалпына келтіру туралы талаптар белгіленеді.

Мамандандырылған ұйымдар жаңадан түзілген және бұрын жинақталған қалдықтарды

қалпына келтіру жөніндегі жұмыстарды ҚМГ ЕТҰ тарапынан жасалған шарттың техникалық ерекшелігіне, сондай-ақ қалдықтарды қалпына келтіру мен жоюдың, оның ішінде қалдықтарды қалпына келтіру жөніндегі объектілерге барудың жобалық шешімдеріне сәйкестігін бақылайды, қажет болған жағдайда қалпына келтірілген қалдықтарға бақылау зертханалық талдаулар жүргізіледі.

2023 жылы ҚМГ-ның түзілген және жинақталған қалдықтарды қалпына келтіруге жұмсаған шығыстары 22,9 млрд теңгені құрады.

2019 жылғы 6 тамыздағы Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі мен ҚМГ арасындағы «Ынтымақтастық туралы меморандум» шеңберінде ММГ, ӨМГ және ҚБМ объектілерінде құрамында мұнайы бар тарихи қалдықтарды кәдеге жарату және мұнаймен ластанған жерлерді тазарту жөніндегі жұмыстар жалғасуда.

ДЕЙІН

КЕЙІН

 КЦ1 – ЭМГ аумағындағы тарихи ластану учаскесі

ЕМГ сондай-ақ тарихи ластануларды жою бойынша жұмыстар жүргізеді, 2022 жылы келісімшарттық аумақтар шегінде тарихи мұнаймен ластанған жерлерді тазарту жөніндегі жұмыстарды аяқтады, қалпына келтіру жобасына және оған Мемлекеттік экологиялық сараптама қорытындысына сәйкес келісімшарттық аумақтардан тыс жерлерде тарихи ластануларды жою жөніндегі жұмыстар жүргізілуде.

2023 жылы барлығы 1 145,04 мың тонна тарихи қалдықтар кәдеге жаратылды, оларды орналастыру орындарының учаскелері қалпына келтірілді, тарихи мұнай қалдықтарының қалған көлемін нақтылау бойынша жұмыстар жүргізілуде.

Қалдықтардың құрамы (тонна)	Түзілетін қалдықтар	Қалпына келтіруге жіберілген қалдықтар	Жоюға жіберілген қалдықтар
Қауіпті қалдықтар	383 096,52*	1 561 543,06**	115,50
оның ішінде бұрғылау қалдықтары (бұрғылау ерітінділері мен қоқыр)	228 355,8	228 355,8	--
Қауіпсіз қалдықтар	52 758,55	31 702,58	20 246,98
Барлық қалдықтар	435 855,07	1 593 245,63	20 362,49

* – түзілетін қалдықтардың саны ҚМГ ЕТҰ объектілерінің аумағында жұмыстарды орындайтын мердігерлік ұйымдар қалдықтарының түзілу көлемі ескеріліп ұсынылған.

** – тарихи қалдықтарды кәдеге жарату көлемін, сондай-ақ өткен жылдың ауыспалы көлемін ескергенде.

ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУГЕ ЖӘНЕ ЖОЮҒА ЖІБЕРІЛГЕН ҚАЛДЫҚТАР (ТОННА)

	ЕТҰ аумағында	Мердігер аумағында	Барлығы
Қауіпті қалдықтар			
Қалдықтарды қалпына келтіру (өңдеу/кәдеге жарату)	825 150,70	736 392,36	1 561 543,06
оның ішінде бұрғылау қалдықтары (бұрғылау ерітінділері мен қоқыр)	--	228 355,8	228 355,8
Қалдықтарды жою (көму/орналастыру)	115,50	--	115,50
оның ішінде бұрғылау қалдықтары (бұрғылау ерітінділері мен қоқыр)	--	--	--
Қауіпсіз қалдықтар			
Қалдықтарды қалпына келтіру (өңдеу/кәдеге жарату)	2 241,20	29 461,37	31 702,58
Қалдықтарды жою (көму/орналастыру)	929,11	19 317,87	20 246,98
Барлығы			1 613 608,12

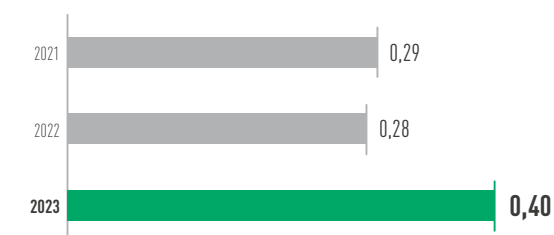
КӘДЕГЕ ЖАРАТЫЛҒАН ҚАЛДЫҚТАР САНЫНЫҢ ЖАҢАДАН ПАЙДА БОЛҒАН ҚАЛДЫҚТАР САНЫНА ҚАТЫНАСЫ (т/т)

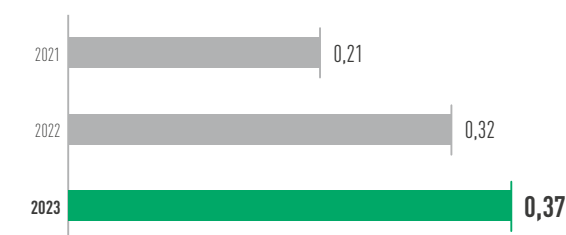
ЖЫЛ СОҢЫНДАҒЫ ЛАСТАНҒАН ЖЕРЛЕР АЛАҒЫНЫҢ ЖЫЛ БАСЫНА ҚАТЫНАСЫ (га/га)

КӘДЕГЕ ЖАРАТЫЛҒАН ҚАЛДЫҚТАР САНЫНЫҢ ЖИНАҚТАЛҒАН ЖӘНЕ ЖАҢАДАН ПАЙДА БОЛҒАН ҚАЛДЫҚТАР САНЫНА ҚАТЫНАСЫ (т/т)

ЖЫЛ ІШІНДЕ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРІЛГЕН ЖЕРЛЕР АЛАҒЫНЫҢ ЖЫЛ ІШІНДЕ ЛАСТАНҒАН ЖЕРЛЕР АЛАҒЫНА ҚАТЫНАСЫ (га/га)

ЖҰМЫС АЛАҒДАРЫН ЖАБУ ЖӘНЕ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ

АКТИВТЕРДІ ШЫҒАРУ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Мұнай-газ активтері

Белгілі бір келісімшарттардың талаптары бойынша, заңнамаға және нормативтік құқықтық актілерге сәйкес, ҚМГ тобы кен орындарының әрқайсысында негізгі құралдарды бөлшектеу мен тарату және жер учаскелерін қалпына келтіру бойынша заңды міндеттемелер алады. Атап айтқанда, ҚМГ міндеттемелеріне барлық өндірістік емес ұңғымаларды біртіндеп жауып, құбырларды, ғимараттарды бөлшектеу және келісімшарттық аумақты қалпына келтіру, сондай-ақ пайдаланудан шығару сияқты қызметті түпкілікті тоқтату бойынша іс-қимылдар және өндірістік учаскедегі қоршаған ортаны ластамау жөніндегі міндеттемелер жатады. Лицензиялардың қолданылу мерзімін Топтың қалауы бойынша ұзартуға болмайтындықтан,

кен орнындағы міндеттемелерді түпкілікті жабу бойынша өтеудің есептік мерзімі әрбір лицензиялық кезеңнің аяқталу күні болуына жол беріледі. Топтың ұңғымаларды жоюды қаржыландыру жөніндегі міндеттемелерінің көлемі және түпкілікті жабу жөніндегі шығындар тиісті келісімшарттардың талаптарына және қолданыстағы заңнамаға байланысты болады.

Келісімшарт та, заңнама да лицензиялық кезеңнің соңында түпкілікті тарату және түпкілікті жабуға арналған осындай шығыстарды қаржыландыру жөніндегі белгілі бір міндеттемені білдірмеген жағдайларда міндеттемелер болып танылмайды. Мұндай шешім қабылдау кейбір белгісіздіктермен және маңызды пайымдаулармен бірге жүреді. Басшылықтың мұндай міндеттемелердің болуы немесе болмауы туралы бағалары Үкіметтің саясаты мен тәжірибесіндегі немесе жергілікті салалық тәжірибеге өзгерістермен бірге өзгеруі мүмкін.

Бұзылған жерлерді қалпына келтірудің жалпы ауданы 2023 жылы 151 гектарды құрады

Топ активтерді шығару бойынша міндеттемелерді әрбір келісімшарт бойынша бөлек есептейді. Міндеттеме сомасы инфляцияның күтілетін деңгейіне түзетілген және өтпелі экономикасы бар елдердің мемлекеттік борышы бойынша қазақстандық нарыққа тән тәуекелдерге түзетілген орташа ұзақ мерзімді тәуекелсіз пайыздық мөлшерлемелерді пайдалана отырып, дисконтталған міндеттемелерді өтеу үшін талап етілетін бағаланған шығындардың ағымдағы құны болып табылады.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың мұнай-газ активтерін тарату жөніндегі міндеттемелерге арналған резервінің баланстық құны 123,785 миллион теңгені құрады (2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 88,207 миллион теңге).

«Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне сәйкес:

- Жер қойнауын пайдалану салдарын жою жер қойнауын пайдаланушы бекіткен және осы Кодексте және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында көзделген оң қорытындылар алған жер қойнауын пайдалану салдарын жою жобасына сәйкес жүргізіледі.
- Жер қойнауы учаскесін консервациялау жер қойнауын пайдаланушы бекіткен және осы Кодексте және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында көзделген оң қорытындылар алған жер қойнауы учаскесін консервациялау жобасына сәйкес жүргізіледі.
- Көмірсутектер саласындағы уәкілетті орган бекітетін көмірсутектерді барлау мен өндіруді жүргізу кезінде консервациялау және тарату қағидаларында көзделген ұңғымалардың жекелеген санаттарын қоспағанда, технологиялық объектілер жер

қойнауын пайдаланушы бекіткен және осы Кодексте және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында көзделген сараптамалардың оң қорытындыларын алған технологиялық объектілерге сәйкес таратылады немесе консервацияланады, тарату немесе консервациялау тарату және консервациялау жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

Ұңғымаларды тарату жөніндегі жұмыстарды жүргізуге қойылатын талаптар Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2018 жылғы 22 мамырдағы №200 бұйрығымен бекітілген көмірсутектерді барлау мен өндіру және уран өндіру кезінде консервациялау және тарату қағидаларында белгіленеді. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 19 маусымда № 17094 болып тіркелді (4-тарау. Көмірсутектерді барлау және өндіру кезінде әртүрлі мақсаттағы мұнай, газ және айдау ұңғымаларын тарату).

ҚР қолданыстағы заңнамасын басшылыққа ала отырып, 2023 жылы Компания ҚМГ Барлау учаскелері мен кен орындарында объектілерді жабу және жерлерді рекультивациялау саласындағы саясатты бекітті.

Магистральдық мұнай құбырлары және газ құбырлары

2012 жылғы 4 шілдеде күшіне енген «Магистральдық құбыр туралы» ҚР Заңына сәйкес «ҚазТрансОйл» АҚ-ның (бұдан әрі – ҚТО) пайдалану аяқталғаннан кейін магистральдық құбырды тарату және кейіннен қоршаған ортаны қалпына келтіру, оның ішінде топырақ құнарлығын қалпына келтіру жөніндегі іс-шараларды жүргізу бойынша заңды міндеттемесі бар. Құбырларды тарату және топырақ құнарлығын қалпына келтіру міндеттемесіне арналған резерв бөлшектеу және топырақ құнарлығын қалпына келтіру жұмыстарын жүргізудің Топ есептеген құны негізінде бағаланады. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша топ резервінің құбырларды жою және ҚМГ жерлерін қалпына келтіру жөніндегі міндеттеме бойынша баланстық құны 45,649 миллион теңгені құрады (2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 40,665 миллион теңге).

ТЕҢІЗ ҰҢҒЫМАЛАРЫН БАСҚАРУ

ҚМГ Каспий теңізінің қазақстандық секторында стратегиялық әріптестермен бірлесіп «Жеңіс», «Абай», «Әл-Фараби» және т.б. жер қойнауын пайдалану учаскелерінде геологиялық барлау жұмыстары жүргізілуде. Теңізде барлау жұмыстарының жоғары құнын ескере отырып, ҚМГ барлаумен байланысты тәуекелдерді халықаралық серіктестермен (Eni, Лукойл және т.б.) бөлісуге тырысады. Жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттарға және бірлескен қызмет туралы келісімдерге сәйкес теңіз ұңғымаларын басқару жөніндегі барлық қажетті міндеттемелер арнайы құрылған бірлескен кәсіпорындарға беріледі.

Бұл ретте бірлескен кәсіпорындарда теңізде ұңғымаларды бұрғылау және теңіз сейсмикалық барлау жұмыстары процестері бойынша басқарушылық шешімдерді ҚМГ және әріптестер Операциялық комитеттер мен олардың кіші комитеттері шеңберінде (қаржылық, техникалық, ЕҚ, ӨҚ және ҚОҚ бойынша, сатып алу бойынша) халықаралық стандарттар мен ҚР заңнамасының талаптарына толық сәйкес қабылдайды.

Теңіз ұңғымаларын басқарумен байланысты барлық міндеттер Операциялық комитет туралы ережелерде және Бірлескен қызмет туралы келісімде көрсетілген.

МҰНАЙ ТӨГІЛУІНІҢ АЛДЫН АЛУ ЖӘНЕ ЖОЮ

306-3

Мұнайдың авариялық төгілуін жоюға ұдайы дайын болу біз үшін сөзсіз басымдық болып табылады.

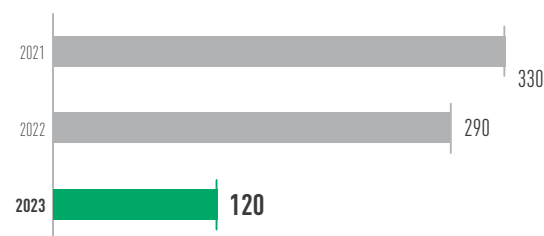
Каспий теңізі бірегей табиғи объект болып табылады, оның нәзік экожүйесі оның тұйықтығына байланысты мұнаймен ластануға ерекше сезімтал. Біз теңіздегі мұнай операцияларын жүргізу кезінде экологиялық қауіпсіздікке жоғары талаптар қоямыз: кез келген жұмыс түрі басталғанға дейін келісімшарттық аумақтарда фондық экологиялық зерттеулер жүргіземіз және біздің әлеуетті әлеуметтік және экологиялық әсерімізді бағалаймыз, сондай-ақ әсер ету мониторингін, эмиссиялар мониторингін және авариялық жағдайлардың мониторингін – операциялар жүргізу кезінде де және одан кейін де жүзеге асырамыз.

Теңіздегі бұрғылау операцияларын бастамас бұрын біз мұнайдың барлық ықтимал авариялық төгілулерін жоюға ұдайы дайын болуды қамтамасыз етеміз. Жұмыстар аяқталғаннан кейін біз жойылған ұңғымаларға үздіксіз экологиялық мониторинг жүргіземіз.

Келісімшарттық аумақтардағы таратылған ұңғымалардың мониторингі мыналарды: атмосфералық ауаның сапасын, теңіз суы мен түптік шөгінділердің ластануын, биоалуантүрліліктің жай-күйін, сондай-ақ зертханалық-талдамалық жұмыстарды, жойылған ұңғымалардың сағаларын фото және бейнетүсіруді бақылауды қамтиды.

Теңіздегі операциялар кезінде біз мынадай қағидаттарды қатаң ұстанамыз:

- Жобалық шешімдерді қатаң сақтау
- «Нөлдік төгу» қағидаты – барлық қалдықтар мен ақпа сулар жағаға шығарылады
- Барлық жүзу құралдарын балық қорғау құрылғыларымен қамтамасыз ету және льяльді сулардың болмауын қамтамасыз ету
- Уылдырық шашу кезеңінде өндірістік операцияларды жүргізуге тыйым салу – 1 сәуірден бастап 15 шілдені қоса алғанда
- Өндірістік кемелерден балық аулауға тыйым салу
- Түнгі мезгілде ұңғымаларды сынауға және көмірсутек шикізатын жағуға тыйым салу
- Арнайы пайдалану режимін сақтау.

МҰНАЙДЫҢ ТӨГІЛУ КӨЛЕМІ (тонна)

Компанияда мұнайдың төгілуінің негізгі себебі коррозиялық процестер нәтижесінде пайда болатын мұнай құбырларының екпіні болып табылады. Коллектордың жарылуы нәтижесінде және құбырдың болат бөлігінің тозуына байланысты төгілу пайда болуы мүмкін. Компаниялар құрамында мұнай бар топырақты тазарту және су-мұнай эмульсиясын ақпа суларға арналған резервуарға тасымалдау, содан кейін үшінші тарап ұйымына тазарту жұмыстарын жүргізеді. Биологиялық қалпына келтіру процесінде түр құрамына сәйкес келетін көпжылдық өсімдіктер отырғызылды.

2023 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша мұнай төгілудің 119 жағдайы тіркелді.

Бұл ретте барлық жағдайлар көмірсутектерді өндіру және тасымалдау процесінде жағалау объектілерінде тіркелді. Қайраңда мұнай төгілген жоқ.

Компания құбырлардың бүтіндігі мен сенімділігін арттыру мақсатында құбырларды диагностикалау, қайта жаңарту, ауыстыру, ингибиторлармен қорғау және тазарту бойынша іс-шараларды уақтылы және сапалы орындау арқылы кәсіпшілік құбырларының авариялары мен тесілуі санын төмендету бойынша жұмысын жалғастырды.

Құқық қорғау органдарымен тығыз қарым-қатынас жасай отырып, «ҚазТрансОйл» АҚ Компанияның құбырларына кесекірумен байланысты заңсыз қылмыстық жағдайды өзгертті. Соңғы 4 жылда **магистральдық құбырларға қылмыстық кесекіру фактілері нөлдік көрсеткішке дейін азайтылды** (2019 жылы 2 кесекіру анықталды, залал 6,4 млн теңгені құрады; 2020 және 2021, 2022, 2023 жылдары қылмыстық кесекіру фактілері тіркелген жоқ).

Осы көрсеткіштерге мынадай іс-шараларды орындау арқасында қол жеткізілді:

- GPS-жүйелер бойынша мобильді топтардың жұмысына мониторингті бақылауды күшейту және мобильді топтардың мұнай құбырларын шолып өтуді және шолып тексеруді уақтылы жүзеге асыруы;
- «Optosense» мониторинг жүйесі арқылы мұнай құбырларын күзету.

Мұнайдың авариялық төгілуін жоюға (МАТЖ) ұдайы дайын болу біз үшін сөзсіз басымдық болып табылады.

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

Каспийдегі жобалар айтарлықтай жинақталған құзыреттері болатын, Компания үшін стратегиялық өңірде ресурстық базаны кеңейтудегі маңызды қадам болып табылады.

2024 жылы Абай учаскесінде Абау-1 барлау ұңғымасын жою, Әл-Фараби учаскесінде сейсмикалық барлау жұмыстарын жүргізу жоспарланған. Сондай-ақ 2024 жылы «Абай» құрылымында геологиялық құрылымды зерделеу және көмірсутектер кен орындарын іздеу мақсатында бір барлау ұңғымасын бұрғылау жоспарлануда.

Мұнайдың авариялық төгілуін жою кезінде еріктілер қозғалысын дамыту бастамасы

ҚМГ компаниялар тобы МАТЖ кезінде еріктілерге көңіл бөледі. МАТЖ бойынша еріктілер қозғалысын дамыту бағдарламасы аясында «KMG Systems & Services» ЖШС 2023 жылғы 16 қыркүйекте, 29 қазанда, 25 қарашада Маңғыстау облысының жергілікті тұрғындарының қатысуымен мұнайдың төгілуіне ден қоюды қамтамасыз ету бойынша еріктілердің 14-ші және 15-ші легі үшін тренинг өткізілді. Тренингке Ақтау қаласының жоғары оқу орындарының студенттері қатысты. Оқытылған еріктілердің жалпы саны 200-ден астам адамды құрады.

Тренинг Ақтау қаласында Өмірзақ кентіндегі МТАЖ базасында өткізілді.

2023 жылғы 6, 20 мамырда Атырау облысының жергілікті тұрғындарының қатысуымен мұнайдың төгілуіне ден қоюды қамтамасыз ету бойынша 7, 8, 9-шы еріктілер легі үшін тренинг өткізілді. Тренингке Атырау қаласының жоғары оқу орындарының студенттері қатысты. Қазіргі уақытта оқытылған еріктілердің жалпы саны 113-тен астам адамды құрады. Тренинг Атырау қаласында Дамба кентіндегі мұнайдың төгілуіне ден қоюдың Солтүстік Каспий экологиялық базасында (СКЭДБ) өткізілді.

БИОӘРТҮРЛІЛІКТІ САҚТАУ ЖӘНЕ ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН ТАБИҒИ АУМАҚТАРДЫ ҚОЛДАУ

БІЗДІҢ ОРНАЛАСҚАН АЙМАҚТАРДАҒЫ ҚОРҒАЛАТЫН ТАБИҒИ АУМАҚТАР ЖӘНЕ ФЛОРА МЕН ФАУНАНЫҢ ШАЛЫНАТЫН ТҮРЛЕРІ

304-1, 304-2, 304-3, 304-4

Солтүстік Каспий – Каспийдің ең өнімді бөлігі. Теңіздің осы акваториясының биологиялық ресурстары мол. Ихтиофаунаының негізгі коммерциялық объектісіне балықтың 25 түрі жатады, олардың ішіндегі ең құндысы бекіре болып саналады, ол бассейндегі әлемдік қорлардың 70-80%-дан астамын құрайды.

Солтүстік Каспийдің шығыс бөлігінің және Еділ (ҚР-да) және Орал өзендерінің атырау сулары Солтүстік Каспийдің мемлекеттік қорғалатын аумағының құрамына кіреді. Солтүстік Каспийдің сулы-батпақты жерлері, әсіресе Еділ, Орал және Ембі өзендерінің атыраулары, іргелес жағалау сызығы және теңіздің өзі Еуразиядағы ең маңызды сулы-батпақты жерлер болып табылады, онда ұя салу, түлеу, маусымдық көші-қон және қыстау кезінде миллиондаған суда жүзетін және суға жақын құстар мекендейді. Каспий теңізінің солтүстік бөлігі арқылы Еуразияның ең ірі ұшу жолдарының бірі – Сібір-Қара теңіз – Жерорта теңізі ұшу жолы өтеді.

Аялық зерттеулердің деректері бойынша құстардың 70-тен астам түрі Солтүстік-Шығыс Каспийдің жағалаудан 20-60 км қашықтықтағы ашық учаскелері арқылы қоныс аударады (олардың бесеуі Қазақстанның Қызыл кітабына енгізілген сирек кездесетін түрлер).

Жағалау аймақтарында кіші ақ құтан, жалбағай, бірқазан, сұңқылдақ аққу, алакөз қара ала үйрек және қарабас өгізшағала ұялайды. Сондай-ақ сұлтанбалық жыл құсы, аққұйрық субүркіт және балықшы түйғын байқалды.

Жер үсті ценоздарында Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына енгізілген бес құстардың түрлері ұя салады. Олардың ішіндегі ең көбі – дала бүркіті. Ерекше құстардың қатарына бізтұмсық, сауысқан және кіші құтан жатады.

Каспий итбалығы (*Phocaeasprica*) – Каспий теңізінде мекендейтін жалғыз ірі теңіз сүтқоректісі (ескекаяқты). Бұл сүтқоректілердің эндемиялық түрі. Итбалықтар Каспий теңізінде кең таралған, бірақ солтүстікте олардың саны маусымға қарай өзгеріп отырады. Итбалықтардың маусымдық таралуы жылдық циклдің үш кезеңімен айқындалады: көбею маусымы, түлеу маусымы және қоңдану маусымы. Олардың көбею орындары қыста қатып қалатын Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде орналасқан; қоректену маусымы сәуірден қыркүйекке дейін негізінен Каспий теңізінің орталық және оңтүстік бөліктерінде өтеді. Жазда аздаған бөлігі (шамамен 30 000) Солтүстік Каспийде, ал халықтың негізгі бөлігі Оңтүстік Каспийдің терең суық суларында тұрады. Күздің соңында олар солтүстіктегі таяз суларға қоныс аударады. Популяциялардың көпшілігі қазан және қараша айларында Солтүстік Каспийде жиналады.

Қазақстанда және тұтастай Еуразияда биоәртүрлілікті сақтау үшін елеулі маңызы бар мұндай аумақтар тұрақты мониторингілеуді және табиғат қорғау іс-шараларын уақтылы жүргізуді қажет етеді. ҚМГ өз жұмысының басынан бастап Солтүстік Каспийде осы саладағы табиғатты қорғау мәселелеріне назар аударады.

«Исатай» учаскесі Маңғыстау облысындағы Бозашы түбегінің жағалауынан солтүстікке қарай 45 км қашықтықта Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде орналасқан.

Абай учаскесі Каспий теңізінің қазақстандық секторының солтүстік-батыс бөлігінде Каспий теңізінің акваториясында Бозашы түбегінің жағалауынан солтүстікке қарай 60-70 км жерде орналасқан және аумақтық жағынан Атырау облысына жатады. Учаске Каспий қорық аймағында орналасқан.

«Әл-Фараби» учаскесі Каспий теңізінің қазақстандық секторының оңтүстік бөлігінде орналасқан және аумақтық жағынан ҚР Маңғыстау облысына жатады. «Әл-Фараби» учаскесінің батыс шекарасы Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы арасындағы Орта Каспий су айдынындағы мемлекеттік шекараға іргелес.

Маңғыстау облысы. Маңғыстау облысында Үстірт мемлекеттік табиғи қорығы мен Кендірлі-Қаясан Республикалық маңызы бар қорық аймағын, сегіз қорық пен өңірлік табиғи паркті қоса алғанда, ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың кең желісі бар. Маңғыстау облысының аумағында мекендейтін рептилия түрлерінің ішінен Қазақстан Республикасының

Қызыл кітабына (2010) *Elaphe sauromates* абжыланы енгізілген. Орталық Азия тасбақасы Маңғыстау облысында кең таралған және кейбір жерлерде өте көп, бірақ IUCN Қызыл кітабының критерийлеріне сәйкес жойылып кету қаупі бар.

Кендірлі-Қаясан мемлекеттік қорық аймағы Маңғыстау облысы Қарақия ауданының аумағында орналасқан және ителгі мен дуадақ мекендеу ортасын сақтау және табиғи өсімін молайту мақсатында құрылған. Белгіленген режимдер: қорықтық режим, тапсырыс режимі, реттелетін режим.

Қаражанбас кен орны Бозашы түбегінің солтүстік-батыс бөлігінде, Каспий маңы ойпатының шегінде, батыстан Каспий теңізіне іргелес аумақта орналасқан. Кен орнының батыс жағынан Каспий теңізінің солтүстік бөлігінің мемлекеттік қорық аймағымен шектеседі. Өндірістік экологиялық бақылау шеңберінде жылына екі рет флора мен фаунаға мониторинг жүргізіледі.

Ақтөбе облысы. Жергілікті маңызы бар «Көкжиде-Құмжарған» мемлекеттік табиғи кешенді қорықшасы. Осы қорықтың аумағында республикалық маңызы бар мемлекеттік табиғи-қорық қорының екі объектісі орналасқан: республикалық және халықаралық маңызы бар мемлекеттік табиғи-қорық қорының геологиялық объектілерінің тізбесіне енгізілген Көкжиде құмдары мен Көкжиде жерасты сулары.

Өріктау, Әлібекмола және Қожасай кен орындары ҚР Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданында орналасқан. Өріктау кен орнының келісімшарттық аумағының солтүстік-батыс бөлігі Көкжиде құмында орналасқан,

сондай-ақ кен орындары жергілікті маңызы бар «Көкжиде-Құмжарған» мемлекеттік табиғи кешенді қорықшасымен шектеседі. Жер асты суларының ластануына жол бермеу мақсатында Компания тобының қызмет аймағында, сондай-ақ келісімшарттық аумаққа іргелес Көкжиде құмды алабында қоршаған ортаның жай-күйін тұрақты бақылау бойынша жұмыстар жүргізілуде. Сондай-ақ қоршаған ортаны қорғау және жер қойнауын пайдалану саласындағы уәкілетті органдармен осы жер қойнауы учаскесін басқару және одан әрі қауіпсіз жұмыс жүргізу бойынша қажетті шараларды әзірлеу бойынша консультациялар жүргізіледі.

ШЕКАРАЛАР ШЕГІНДЕ ЖӘНЕ ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН ТАБИҒИ АУМАҚТАРДЫҢ ЖАНЫНДА ОРНАЛАСҚАН ӨНДІРІСТІК АЛАҢДАР

ЕҚТА түрі	Шекара ішінде	Іргелес шекаралар (аумақтың бөлігі кіреді)	Шекаралардан тыс (1-10 км жақын орналасқан)
IUCN I-IV санат	-	-	-
IUCN V-VI санат	Исатай Абай Kalamkas-Khazar	Өріктау	Әлібекмола Қожасай Қаражанбас Рожков
Дүниежүзілік мұра объектілері	-	-	-
Рамсар алқаптары	-	-	-

2023 ЖЫЛЫ БИОӘРТҮРЛІЛІКТІ САҚТАУҒА ҚОСҚАН ҮЛЕСІМІЗ:

304-1, 304-2, 304-3

Экологиялық саясат аясында біз:

- сирек кездесетін және жойылып кету қаупі төнген жануарлардың бағалы түрлерінің тіршілік ету ортасы ретінде ерекше құндылығы бар ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда қызметті жүзеге асырмауға, экологиялық сезімтал аумақтарда жұмыстарды іске асыру кезінде тәуекелдерді бағалауға;
- өндірістік қызметті жоспарлау мен жүзеге асыру кезінде ықтимал елеулі тікелей әсерлердің алдын алу, азайту, қалпына келтіру және өтеу сияқты төрт негізгі әрекетті ескере отырып, биоәртүрлікке

әсердің салдарын азайту жөніндегі шаралар иерархиясын қолдануға;

- қоршаған ортаны қорғау және биоалуантүрлілікті қорғау саласындағы инновациялық шешімдерді әзірлеу және одан әрі білім жинақтау үшін зерттеу бағдарламалары мен салалық әріптестіктерге қатысуға;
- келісімшарттық аумақтарда өз қызметкерлеріміздің, сондай-ақ мердігерлік және қосалқы мердігерлік ұйым қызметкерлерінің өсімдіктер мен жануарлар дүниесі объектілерін заңсыз аулауына, балық аулауына және басқа да пайдалануына жол бермеуге міндеттенеміз.

Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі мемлекеттік қорық аймағында орналасқан учаскелерде аялық экологиялық зерттеулер, ұңғыманы бұрғылау және сынау жүргізілді. Қызметтің қазіргі кезеңінде осы аудандардағы антропогендік әсер шамалы және жабайы жануарлар мен құстардың өз мекендеу ортасында еркін жүріп-тұруына кедергі келтірмейді. Бұрғылау барысында қоршаған ортаға мынадай жұмыс түрлері әсер етеді: бұрғылау қондырғысын орнату, ұңғымаларды бұрғылау және сынау, кеме қатынасы. Әсер ету факторлары мыналар: теңіздегі құрылыс кезеңінде суда жүзінділер концентрациясының артуы, су түбіндегі шөгінділердің табиғи құрылымының бұзылуы, соның ішінде қарқынды кеме қатынасы, шуылдың физикалық әсері.

Қоршаған ортаға, жойылған ұңғымаларға өндірістік экологиялық мониторинг жүргізіледі және гидрология, гидрохимия, гидробиология және ихтиология бойынша ғылыми-зерттеу жұмыстарын (ФЗЖ) жүргізу өндірістік қызметті

жүзеге асыру нәтижесінде балық ресурстарына залал келтіргені үшін өтемақының бір бөлігі болып табылады.

Биоәртүрлікке әсер ететін өндірістік қызметтің жағымсыз әсерлерінің бірі – орнитофаунаға үлкен қауіп төндіретін электр желілері. Сымдармен соқтығысу және электр тогының соғуы нәтижесінде болатын құстардың өлімі жануарлар әлемін қорғаудың ең өткір проблемаларының біріне айналуда, әсіресе елдің дала және шөлейт аймақтарында, ағаш өсімдіктері болмағандықтан, жыртқыш құстардың көптеген түрлері үшін электр берудің әуе желілерінің бағандары ұя салуға және тынығуға тартымды болады.

Құстар үшін электр қондырғыларының қауіптілігі жоғары учаскелерді анықтау және зерттеу арнайы зерттеулер барысында немесе өндірістік экологиялық бақылау шеңберінде жүзеге асырылады.

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

«Жеңіс Оперейтинг» ЖШС 2023 жылғы шілдеде «Ақтау-балық ЛТД» ЖШС-мен шарт бойынша Орал өзенінде (Атырау облысы, ҚР) 4 467 дана көлемінде балық (қарыш) отырғызу материалын шығару арқылы V-1 ұңғымасын салу және жою кезінде балық ресурстарына келтірілген зиянды өтеу бойынша жұмыстарды жүзеге асырды. Бұл жұмыс Каспий теңізінің биоалуантүрлілігін толықтыру және балық ресурстарына келтірілген сөзсіз залалды өтеу мақсатында жүргізілді. Балық ресурстарына келтірілген зиянды өтеу мөлшері ақшалай түрде 5,9 млн теңгені құрады.

	Құрлықтағы операциялар			Теңіз операциялары		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Биоалуантүрлілігі ҚОӘБ-мен немесе ұқсас құжатпен қамтылған учаскелер (%)	100	100	100	100	100	100
Тұрақты түрде экологиялық мониторинг жүргізілетін учаскелер (%)	100	100	100	100	100	100
Жойылған ұңғымаларға үнемі мониторинг жүргізілетін жойылған ұңғымалар бар учаскелер (%)	100	100	100	100	100	100

ҚМГ компаниялар тобы қызметінің биоалуантүрлілікке теріс әсерін азайту қорғалатын табиғи аумақтар шегінде де, одан тыс жерлерде де жүзеге асырылады. Биоәртүрлілікті сақтау саласындағы саясат тіршілік ету ортасын, жануарлардың көші-қон жолдарын сақтауды, қоршаған ортаға ықтимал залалды барынша азайтуды және

өтеуді, бұзылған аумақтар ауданын азайтуды көздейді. Теріс әсерді азайту жөніндегі шаралар мұнай өндіру және тасымалдау объектілеріндегі жұмыстардың ұзақтығын, қарқындылығын, сондай-ақ тікелей және жанама әсер ету деңгейлерін қысқартуды көздейді.

Компания биоәртүрлілікті сақтау бойынша кез келген бастамаларды, идеяларды және шараларды қарауға әрдайым ашық, және оларды hse@kmg.kz адресіне жіберуді сұрайды.

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

2023 жылы «ҚазТрансОйл» АҚ магистральдық құбыр объектілерінде электр беру әуе желілерінде электр тогының соғуынан құстардың өлімін болдырмау үшін Павлодар мұнай құбыры басқармасында 15 045 мың теңге сомасына, Қарағанды мұнай құбыры басқармасында 15 300 мың теңге сомасына құс қорғау құрылғыларын (ҚҚҚ) орнату бойынша жұмыстар жүргізілді.

2023 жылғы наурызда ҚМГ сарапшылары Oil Spill Preparedness Regional Initiative ұйымдастырған Каспий теңізінің қазақстандық секторында мұнайдың төгілуін жою мақсатында сезімталдық картасын әзірлеу жөніндегі семинар-кеңеске қатысты.

Жаңа технологияларды пайдалана отырып, теңіз аумақтарын мониторингілеудің өзекті әдістері таныстырылды, мұнай өнімдерімен ластануға дайындықты қамтамасыз ету және ден қою және ынтымақтастықты ұйымдастыру шараларын қабылдау мақсатында Каспий теңізінің қазақстандық секторында сезімталдық картасын жасау қажеттілігі айтылды.

2023 жылдың қыркүйегінде ҚМГ сарапшылары «Биоалуантүрлілікті зерттеу және сақтау орталығы» қоғамдық қоры (BRCC) ұйымдастырған «Палеарктика бүркіттері: зерттеу және қорғау» III Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы шеңберінде «Жыртқыш құстар және энергетика» ғылыми-практикалық семинарына қатысты. Дала және шөлді өңірлердегі жыртқыштарға әсер ететін теріс факторларды нивелирлеу бойынша практикалық іс-қимылдарды әзірлеу бойынша, мысалы, электр желілік кешен объектілерінде құстардың өлімі, ЖЭК, орнитофауна саласындағы заңнаманы жетілдіру, құстарды құтқару жөніндегі халықаралық тәжірибе, әуе электр станциялары мен қосалқы станциялардың құстарды қорғау құрылғыларының түрлері бойынша осындай өзекті тақырыптар таныстырылып, талқыланды.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МЕНЕДЖМЕНТ МӘСЕЛЕЛЕРІ БОЙЫНША ПЕРСОНАЛДЫ ОҚЫТУ

3-3, 404-2

Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау мәселелерін оқыту ҚМГ компаниялар тобында өзекті болып қала береді. Осыған байланысты осы салаларда персоналды міндетті оқыту, даярлау және біліктілігін арттыру басым бағыт болып табылады.

2022 жылдан бастап ҚМГ КО қызметкерлерін еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және өрт-техникалық минимум бойынша міндетті оқыту «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС платформасында өтеді.

Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау мәселелері бойынша оқыту «70/20/10» (жұмыс орнында / ішкі / сыртқы) оқыту моделі бойынша қолда бар оқу-курстық комбинаттар/орталықтар базасында жүргізіледі. Тәжірибелі қызметкерлер арасында тәлімгерлік және ішкі жаттықтырушылық жөніндегі бағдарламалар іске асырылады, шеберлік сабақтары мен тренингтер, озық қызметкерлер арасында әртүрлі конкурстар өткізіледі, бұл ішкі коммуникацияларды жетілдіруге және қызметкерлерді өз кәсіптерінде үздік болуға ұмтылуға ынталандыруға мүмкіндік береді.

Меншікті оқу-курстық комбинаттары/орталықтары бар: «Өзенмұнайгаз» АҚ-да (Жаңаөзен), «ҚазТрансОйл» АҚ (Ақтау қ.), «Павлодар мұнайхимия зауыты» ЖШС (Павлодар қ.) және «Oil Services Company» ЖШС (Ақтау қ.).

NEBOSH (National Examination Board in Occupational Safety and Health) – еңбекті қорғау және қызметкерлердің денсаулығы саласында біліктілік пен оқытуды ұсынатын халықаралық танылған ұйым.

NEBOSH курстары мұнай-газ саласын қоса алғанда, әртүрлі салаларда жоғары біліктілігімен және сұранысымен танымал. NEBOSH курстары бойынша оқыту ҚМГ және оның ЕТҰ қызметкерлеріне тәуекелдерді бағалау, жұмыс орнындағы қауіпсіздікті басқару бойынша практикалық дағдыларды алуға көмектеседі, бұл өз кезегінде жұмыс тиімділігін арттырады және өндірістік жазатайым оқиғалар қаупін азайтады.

ҚМГ компаниялар тобында қоршаған ортаны қорғау мәселелері бойынша қызметкерлер үшін жыл сайын оқыту сессиялары, семинарлар өткізіледі. 01.07.2021 ж. бастап ҚР жаңа Экологиялық кодексі қолданысқа енгізілуіне байланысты енгізілген жаңалықтарды түсіндіру үшін, оның ішінде ҚОӘБ рәсімі, экологиялық жобалау, мемлекеттік экологиялық сараптамадан өту және оның мерзімдері, ҚР Кәсіпкерлік кодексіндегі өзгерістер мен толықтырулар бойынша енгізілген жаңалықтарды түсіндіру үшін, Компания қызметкерлері семинарларға қатысып, оларда спикерлер ретінде жаңа Экологиялық кодексті әзірлеушілер және Экология және табиғи ресурстар министрлігінің тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қызметкерлері сөз сөйледі. Семинар қорытындысы бойынша қатысушылар сертификаттар алды.

2023 жылы ӨБ, ЕҚ және ОЖ мәселелері бойынша оқудан өткен ҚМГ компаниялар тобы қызметкерлерінің ішінен санаттар бойынша білім алғандардың деңгейі: ӘБП – 2 919, ИТҚ – 20 406 және өндірістік персонал – 85 139 адамды құрады. 2023 жылы 12 055 әйел мен 96 409 ер адам оқудан өтті, бұл жалпы 108 464 адамға шаққанда – әйелдердің 11.1%-ы және 88,9%-ы.

ЖОСПАРЛАНҒАН ШАРУАШЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БАҒАЛАУ

Компания қоршаған ортаға жоспарланған және жүзеге асырылатын қызметті экологиялық бағалау арқылы қоршаған ортаны қорғау саясатын жүзеге асырады. Мұндай бағалау процесінде белгілі бір экономикалық қызметті жүзеге асыру нәтижесінде мүмкін болатын жағымсыз әсерлер анықталады, зерттеледі және бағаланады.

Жаңа жобаны жүзеге асыру бойынша жоспарланған жобалық шешімдер немесе ниеттер қоғамдық пікірді есепке алудан өтеді және қоршаған орта үшін ықтимал тәуекелдерді бағалаумен іске асырылады. Қоғамдық пікірді есепке алу бейресми кездесулер, жиналыстар, жазбаша және ауызша ұсыныстарды жинау, ашық жиналыстар арқылы көзделеді, мұнда әрбір пікір қаралуға және оларға жауап дайындалуға тиіс.

Әрбір жоба үкіметтік емес ұйымдардың, мемлекеттік органдардың, жұртшылықтың және басқа да мүдделі тараптардың қатысуымен қоғамдық тыңдауларға шығарылады. Қоғамдық тыңдаулар барлық ниет білдірушілер үшін ашық. Тыңдаулардың нәтижелері жазбаша жазылып, жұртшылыққа ұсынылады.

2021 жылдан бастап Компания өз жұмысында **Қоршаған ортаға әсерді бағалаудың корпоративтік стандартын басшылыққа** алады. Стандарт көзделіп отырған қызметтің қоршаған ортаға әсерін бағалау процесінің корпоративтік қағидаттарын айқындайды, ҚМГ компаниялар тобының, ҚМГ компаниялар тобының қызметкерлері мен мердігерлерінің, оның ішінде қызметі қоршаған ортаға әсерді бағалаудың техникалық құжаттамасы мен материалдарын әзірлеумен, қоршаған ортаға әсерді бағалау материалдары бойынша қоғамдық пікірді есепке алуды ұйымдастырумен және жүргізумен, сондай-ақ эмиссияларға рұқсат алумен байланысты жобалау ұйымдарының қызметін регламенттейді. 2024 жылы стандарттың өзектендірілуі күтілуде.

ҚОҒАМДЫҚ ҰЙЫМДАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

2-28, 3-3

2022 жылы АМӨЗ Қоғамдық экологиялық кеңесі (бұдан әрі – ҚЭК) өз жұмысын бастады. Сараптамалық топта – зауыт басшылығы, өңірдің кәсіби экологтары мен экобелсенділері, техника ғылымдарының кандидаттары, экономика ғылымдарының докторы, депутаттар, БАҚ өкілдері және қала тұрғындары бар. ҚЭК құрудың мақсаты АМӨЗ өндірістік қызметінің шешімдерін қабылдау процесіне азаматтық қоғамдастықтың қатысу мүмкіндігі, қоршаған ортаны қорғау саласындағы АМӨЗ қызметі туралы азаматтық қоғамның пікірін білдіру, экологиялық жобаларды іске асыру және экологиялық проблемаларды шешуде тиімді ұсынымдар әзірлеу болып табылады.

2023 жылғы 30 қыркүйекте ЭЫҰ кезекті отырысы өтті, онда экологиялық жобаларды іске асыру мәселелері талқыланды.

Қоғам белсенділері «Механикалық тазарту құрылыстарын қайта құру» жобасының алаңына барып, екінші кезеңнің іске асырылу барысымен танысты.

Сондай-ақ АМӨЗ-де электрмен жабдықтау сенімділігін арттыру бойынша қабылданып жатқан шаралар туралы баяндама тыңдалды.

Сұрақ-жауап сессиясында алдағы ЭЫҰ отырысының жоспары мен форматы талқыланды, сондай-ақ кәсіпорында адами факторларды басқару жүйесін жақсарту бойынша ұсыныс айтылды.

2023 жылғы 2 маусымда «Ембімұнайгаз» АҚ Атырау қаласының жұртшылығымен көгалдандыру мәселелері бойынша кездесу өткізді. «Ембімұнайгаз» АҚ Атырау қаласының жұртшылығын облыс орталығының аумағын көгалдандыру бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы хабардар етті. ЕМГ ұйымдастырған кездесуге Атырау облысы Экология департаментінің, Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасының өкілдері, экобелсенділер, БАҚ қызметкерлері қатысты. Кездесу барысында мемлекеттік органдардың өкілдері, экобелсенділер мен журналистер сұрақтарына жауап алды. Тараптар атап өткендей, жиі жиналып отыру, қарым-қатынас жасау, өзекті мәселелерді шешудің бірлескен көзқарасы мен тәсілдерін талқылау мен дамыту маңызды.

2023 жылы Компанияда **KMG-Volunteer еріктілер қозғалысы басталды**. Еріктілер қозғалысының іс-шаралар жоспары және Президенттің Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру аясында еріктілер елордалық Ә. Бөкейхан атындағы №76 мектеп-лицейінің аумағына ағаш отырғызды. ҚМГ оқу орнына 129 ағаш сыйлады.

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

2023 жылы жергілікті қоғамдастықпен және қоғамдық ұйымдармен 19 кездесу және 90 қоғамдық тыңдау өтті. Мысалы, 2023 жылғы маусымда «Ембімұнайгаз» АҚ көгалдандыру мәселелері бойынша жұртшылықпен кездесу өткізді, онда облыс орталығының аумағын көгалдандыру бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы жұртшылықты хабардар етті.

Кездесу барысында Талқайран ауылында көшеттер отырғызылды. Сондай-ақ экобелсенділер, журналистер мен мемлекеттік органдардың өкілдері өз сұрақтарына жауап алды.

ҚМГ-ДАҒЫ ЖАСЫЛ КЕҢСЕ ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ

2-28, 3-3, 302-4, 305-5

Компания барлық ресурстарды үнемді пайдалануды және экологиялық тазалықты қамтамасыз етуге бағытталған Жасыл кеңсе қағидаттарын ұстанады. ҚМГ еңбек жағдайларын тұрақты жақсартуға, жайлылықты арттыруға, кеңсенің дизайны мен архитектурасын жетілдіруге, жасыл аймақтар алаңын ұлғайтуға және қызметкерлердің демалысы үшін мүмкіндіктерді қамтамасыз етуге бағытталған іс-шараларды іске асыруға белсенді қатысады. Жасыл кеңсе қағидаттарын ұстана отырып, Компания ресурстарды тұтынуды азайтуға, қолайлы экологиялық жағдай жасауға және қызметіміздің экономикалық тиімділігіне қол жеткізуге тырысады. Біздің күш-жігерімізге қызметкерлерді экологиялық оқытуға, ресурстарды үнемдеуге (энергияны үнемдеу, электр энергиясын үнемдеу, қоқысты бөлек жинау, қағазды үнемдеу және т.б.) және жасыл іс-шараларды ұйымдастыруға бағытталған.

Қазіргі уақытта мынадай бастамалар іске асырылды:

- кабинеттерде, дәліздерде, фойеде, паркінгте қағаз, пластик, шыны және металл қалдықтарды бөлек жинауға арналған экокөрнеулер орнатылған;

- пайдаланылған батареяларды жинауға арналған арнайы контейнерлерді орнатылған;
- қызметкерлерге жұмыс күнінің соңына дейін компьютерлер мен техниканы өшіру қажеттігі туралы «қалқымалы терезе» хабарламасы;
- кеңсе қызметкерлеріне ағаштарды сақтау және қағаз басып шығару көлемін азайту қажеттілігі туралы жадынама;
- электрондық құжат айналымы енгізілді. ҚМГ корпоративтік орталығында «Жазу қағазын тұтынуды 2019 жылғы деңгеймен салыстырғанда 3%-ға төмендету» мақсаты белгіленді. Жыл қорытындысы бойынша 3264 бума қағаз пайдаланылды, бұл 3000 бума жоспарлы көрсеткіштен 8,8%-ға жоғары және 2022 жылғы фактіден 25,8%-ға жоғары, қағазды тұтынудың өсуі ҚМГ КО қызметкерлері санының 1,12%-ға, сондай-ақ Басқарманың шешуіне түрлі мәселелерді шығару есебінен өсті. Талаптарға сәйкес барлық материалдар қағаз нұсқасында 2 тілде басып шығарылуы тиіс. Бұл ретте, жазу қағазын тұтынуды азайту мақсаты 2019 жылы белгіленгенін және 2019 жылмен салыстырғанда қағаз тұтыну 73,3%-ға азайғаны байқалғанын атап өтеміз (2019 жылы 12 228 қорап пайдаланылды);

- презентациялар үшін проекторлар пайдаланылады;
- жаңадан қабылданған қызметкерлер үшін бейімдеу курсына экокөрнеулер бойынша ақпарат жаңартылды;
- ҚМГ корпоративтік орталығының ғимаратында фаномат – пластикалық бөтелкелер мен шыны ыдыстарды қабылдау терминалы орнатылды. 2023 жылы өңдеуге 17 516 пластикалық бөтелке және 3 403 алюминий бөтелке тапсырылды.

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

«Жер сағаты» халықаралық іс-шарасына қатысу

Жыл сайын бүкіл әлемде «Жер Сағаты» халықаралық іс-шарасы өткізіледі. Бұл табиғатты қастерлеудің нышанды әрекеті, планетаның климатын және оның шектеулі ресурстарын сақтау бойынша шаралар қабылдауға қоғамдық шақыру. 2023 жылы ҚМГ электр энергиясын үнемдеу бойынша аталған акцияға қосылды.

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

ҚМГ Дүниежүзілік қоршаған ортаны қорғау күніне орай Атырау қаласында «Атырау экологиялық диалогы: Экология және өнеркәсіп. Қоғам игілігі үшін серіктестік». Іс-шара барысында экологиялық жобалар, сондай-ақ компания активтеріндегі атмосфералық ауаға шығарындыларды азайту жөніндегі іс-шаралар кеңінен талқыланды. ҚМГ бастамасы бойынша компаниялар тобының ерекше көзге түскен қызметкерлеріне ҚМГ Басқарма төрағасының атынан белгілер мен грамоталар табыс етілді. Осындай марапаттарға қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган да бастамашылық жасады.

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

Экологиялық жауапкершілікке бейілділік ҚМГ ЕТҰ-дағы көгалдандыру жұмыстарынан да көрініс тапты.

Қазақстан Республикасының Президенті Қ. Тоқаевтың Қазақстан халқына Жолдауында айтылған орман қорында 2 миллиардтан астам және елді мекендерде 15 миллионнан астам ағаш отырғызуға қатысты тапсырмасын орындау шеңберінде, сондай-ақ Кешенді жоспарды орындау шеңберінде Атырау облысында орналасқан ҚМГ ЕТҰ-да 2021-2024 жылдарға арналған «ірі мұнай компанияларының көгалдандыру жұмыстарын жүргізу» іс-шарасын іске асыру көзделген.

ҚМГ ЕТҰ-ның барлығында санитарлық-қорғау аймақтарының аумағында және қатысу өңірлерінде жасыл желектерді отырғызу жұмыстары жүргізілді. «Бүкілқазақстандық ағаш отырғызу күні» республикалық экологиялық акциясы аясында Атырау мұнай өңдеу зауытының санитарлық-қорғау аймағында (СҚА) жасыл желектерді отырғызу бойынша іс-шара өтті. Акцияға 100-ге жуық қызметкер қатысты. Акция барысында 0,7 гектарға өңірдің сортаң топырағына төзімді 450-ден астам қарағаш және сұр терек көшеттері отырғызылды. Зауыт аумағында 300 ағаш пен бұта отырғызылды.

2021 жылы жасалған ЕМГ мен Атырау облысының әкімдігі арасындағы Көгалдандыру туралы меморандум аясында Талқайран ауылында көшеттер отырғызылды. Қазіргі уақытта 10,5 гектар жерге 9000-ға жуық көшет отырғызылды. Ағаштар сәтті тамыр жайып, оларға мұқият күтім жасалуда.

2023 жылғы 22 сәуірде «Ембімұнайгаз» АҚ орталық аппаратының қызметкерлері «Ағаш ек» акциясын өткізді. Оның барысында 850 көшет отырғызылды. 2023 жылдың басынан бастап «Ембімұнайгаз» АҚ қызметкерлері 8 гектар жерді көгалдандырып, 7200 жас ағаш отырғызды. Бұл негізінен жергілікті топыраққа жерсінуде деңгейі жоғары болатын үйеңкі, терек, шегіршін, қарағаш ағаштары.

World Cleanup Day экологиялық акциясы аясында миллиондаған адамдар бірігіп, табиғатқа деген қамқорлығын көрсетіп, оны қоқыстардан тазартады, сондай-ақ «Жаңа Қазақстан. Таза табиғат» экологиялық акциясы аясында ҚМГ компаниялар тобында экологиялық сенбіліктер өткізу бойынша эчочеллендж іске қосылды.

ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ

3-3, 403-1, 403-2, 403-3, 403-9

ҚМГ және оның еншілес ұйымдары қызметкерлердің денсаулығы мен қауіпсіздігі өндірістік қызмет нәтижелерінен басым болатын қағидатты ұстанады. Компания жүргізетін еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саясаты осы саладағы жоғары басшылықтың міндеттемелеріне негізделген және әрбір қызметкерді қауіпсіздік мәдениетін құруға тартуға бағытталған. Компания басшылығы жазатайым оқиғаларға, сондай-ақ алкогольді, есірткі мен психотроптық заттарды тұтынуға және жол-көлік оқиғаларына нөлдік төзімділік ұстануға ұмтылады. Компания ұлттық заңнаманы да, халықаралық және ұлттық стандарттардың талаптарын да сақтауға міндеттенеді. ҚМГ әлемдік стандарттар мен озық тәжірибелерге сәйкес өндірістегі қауіпсіздіктің жоғары деңгейін қамтамасыз етуге ерекше мән береді.

IOGP-ге мүшелік шеңберінде ҚМГ компаниялар тобында IOGP «Өмірлік маңызды ережелері» әзірленіп, енгізілді. Қызметкерлерді «Өмірлік маңызды ережелердің» сақталуы туралы ақпараттандыру мақсатында ЕТҰ-да қызметкерлерге нұсқау беру, видеоматериалдарды телехабар тарату арқылы науқандар өткізілді. ҚМГ Басқарма төрағасының атынан «Өмірлік маңызды ережелерді» сақтаудың маңыздылығы және

орындалатын жұмыстардан қауіпсіз бас тарту құқығы туралы жолдау жолданды. Сонымен қатар қызметкерлерде еңбек қауіпсіздігі мәдениетін дамыту мақсатында, сондай-ақ «Самұрық-Қазына» АҚ Өндірістік қауіпсіздік жөніндегі іс-шаралар жоспарына сәйкес, 2023 жылы «Еңбек қауіпсіздігі мәдениеті» бағдарламасы бойынша ҚМГ мен ЕТҰ-ның 30 мыңға жуық қызметкері оқытылды.

2023 жылдың қорытындысы бойынша еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалардың салдарынан зардап шеккендердің саны өткен жылмен салыстырғанда 19%-ға (2022 жылғы 36 жағдайдан 2023 жылы 29 жағдайға дейін) төмендеді.

Жол-көлік оқиғаларының саны 21%-ға (2022 жылы 24 жағдайдан 2023 жылы 19 жағдайға дейін) төмендеді, өрттердің саны 100%-ға төмендеді (2023 жылы өрттер тіркелген жоқ, 2022 жылы – 1 жағдай).

2023 жылы еңбек қызметімен байланысты өліммен аяқталған 2 жазатайым оқиға болды (ЖКО салдарынан «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-ның 1 қызметкері және жылжымалы заттардың әсері салдарынан «Кен-Құрылыс-Сервис» ЖШС-ның 1 қызметкері).

ЕҚ және ӨҚ негізгі көрсеткіштері	Өлш.бірл.	2021	2022	2023	Ауытқу 2023/2022	%
Жазатайым оқиғалар	Жағдайлар	28	35	28	-7	-20
Жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендер	Адам	32	36	29	-7	-19
Соның ішінде өлім жағдайлары	Адам	3	1	2	+1	+100
Жол-көлік оқиғалары	Оқиға	22	24	19	-5	-21
Өрт	Оқиға	6	1	0	-1	-100

ЖАЗАТАЙЫМ ОҚИҒАЛАР МЕН ӨЛІМ-ЖІТІМ КОЭФФИЦИЕНТІ

Көрсеткіш	2021	2022	2023	IOGP ¹
1 миллион адам-сағатқа жұмыс уақыты жоғалатын жазатайым жағдайлардың коэффициенті	0,31	0,36	0,30	0,26
100 миллион адам-сағатқа өлім жағдайларының коэффициенті	2,93	1,0	2,11	0,30

Компания ҚМГ тобы ішінде және мердігерлер бойынша есеп жүргізеді, мердігерлер бойынша деректер жазатайым оқиғалар мен өлім-жітім көрсеткіштеріне енгізілмеген.

ӨНДІРІСТІК ПРОЦЕСТЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІН БАСҚАРУ

2023 жыл ішінде авариялар мен инциденттердің алдын алу бойынша қабылданып жатқан шаралар шеңберінде өндірістік процестердің қауіпсіздігін ұйымдастыру және қамтамасыз ету / кедергілерді басқару мәселелері бойынша ЕТҰ-ға түсіндіре отырып, кеңестік-консультациялық жұмыс жүзеге асырылды. Сондай-ақ, 2023 жылы ЕТҰ-ның өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы қызметі бойынша 23 жоспарлы тексеру жүргізілді. ҚМГ компаниялар тобындағы қауіпті өндірістік объектілердегі

өнеркәсіптік қауіпсіздіктің жай-күйін жақсарту бойынша 220 ұсыныс берілді.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ энергия көздерін оқшаулаудың корпоративтік қағидаларын енгізу шеңберінде ЕТҰ-мен LOTO өндірістік қауіпсіздік жүйесін енгізу бойынша түсіндіру жұмыстары жүргізілді. Жоспарға сәйкес, 2024 жылы ҚМГ компаниялар тобының өндірістік қызметінде LOTO өндірістік қауіпсіздік жүйесін енгізу және практикалық қолдану бойынша жұмыстар жалғасады.

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

ҚМГ ЕТҰ объектілерінде өндірістік қауіпсіздікті жүйелі жетілдіру мақсатында «Кәсіби әскерлендірілген авариялық-құтқару қызметтерінің республикалық орталық штабы» ЖШС Маңғыстау филиалы бөлімшесінің, «Семсер Өрт сөндіруші» мемлекеттік емес өртке қарсы қызметтің қатысуымен «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ «Жетібаймұнайгаз» ЖШС өндірістік басқармасының оқу полигонында жанып тұрған ұңғымадағы ашық субұрқақты жою және зардап шеккен адамды құтқару бойынша апатқа қарсы жаттығу өткізілді. Іс-шараның барысын «Самұрық-Қазына» АҚ, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ, Өнеркәсіптік қауіпсіздік комитеті департаментінің, Маңғыстау облысы бойынша Төтенше жағдайлар департаментінің өкілдері және ҚМГ ЕТҰ өкілдері қадағалады.

Жаттығу барысында ұңғыма жабдықтарын салқындату, субұрқақтың жылу шығару қарқындылығын төмендету, газдану аймағын айқындау, аузын тығыздау және ауырлатылған бұрғылау ерітіндісін айдау арқылы ұңғыманы сөндіру бойынша іс-шаралар пысықталды.

¹ 2022 жылға арналған қолжетімді IOGP көрсеткіштері (<https://www.iogp.org/>)

КӨЛІК ҚАУІПСІЗДІГІ

3-3, 403-1, 403-2, 403-9

Бүгінгі таңда Компанияда **11000-нан астам** автокөлік пен арнайы техника бар, олар көбінесе ірі қалалар мен елді мекендерде қарқынды қалалық трафик жағдайында пайдаланылады, мұндайда үшінші тараптың кінәсінен болатын ЖКО туындау қаупі жоғары. Мәселен, 2023 жылы болған 19 ЖКО-ның 15-і жол қозғалысының басқа қатысушыларының кінәсінен болған.

Көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету, автокөлікті пайдалану және қызмет көрсету барысында адамдардың өмірі мен денсаулығын сақтау, ЖКО алдын алу, Компания қызметкерлерінің жарақаттануының ықтимал тәуекелдерін азайту шеңберінде көлік қауіпсіздігі деңгейін арттыру бойынша тұрақты негізде жұмыстар жүргізілуде:

- 2023 жылы ЕТҰ мен мердігерлік ұйымдардың RoSPA халықаралық

стандарттарына сәйкес «Қорғаныштық жүргізу» әдістемесі бойынша оқудан өтті.

- ҚМГ компаниялар тобы қызметкерлерінің қауіпсіздік белдіктерін пайдалану қажеттілігі туралы хабардарлығын арттыру және ЖКО кезінде жарақаттануды азайту мақсатында ЖКО кезінде маңдайлық соқтығысу тренажер-имитаторының (конвинсер) практикалық демонстрациясы өткізілді, оған ҚМГ ЕТҰ-ның 7 783 қызметкері қатысты.

- «Сапарларды басқару» көлік құралдарын мониторингілеудің автоматтандырылған жүйесінің жобасын іске асыру шеңберінде 2023 жылы ҚБМ, ӨМГ, ММГ, ОТК, ОСК-да көлікті басқару процестерінің диагностикасы жүргізілді (ҚБМ, ОМ, ОТК, ОСК-да жобаны іске асыру бойынша жол карталары бекітілді).

ӨРТ ҚАУІПСІЗДІГІ

3-3, 403-1, 403-2, 403-9

2023 жылы ҚМГ нысандарында өрт жағдайлары тіркелген жоқ (2022 жылы электр жабдықтарын пайдаланудың бұзылуы себебінен зардап шеккендерсіз 1 өрт жағдайы тіркелген).

Бұл ретте өрт қауіпсіздігі бөлігінде мынадай оқиғалар тіркелді: 11 жану («АМӨЗ» ЖШС (2), «ӨМГ» АҚ (2), «ӨМС» ЖШС, «ММГ» АҚ, «Petromidia» МӨЗ (2), «ЕМГ» АҚ, «Қазгермұнай» БК ЖШС, «OSC» ЖШС), 1 жарқыл («ӨМГ» АҚ), 3 бықсу («ҚазТрансОйл» АҚ, «АМӨЗ» ЖШС, «ММГ» АҚ). Қолданыстағы заңнамаға сәйкес, «өрт», «жану», «бықсу» және «жарқыл» белгілері мен анықтамалары әртүрлі, осыған байланысты жоғарыда аталған барлық жағдайлар өрт статистикасына кірмеген.

Өртке қарсы қауіпсіздік шараларын арттыру мақсатында 2021 жылғы қазанда ҚМГ 2022–2024 жылдарға арналған Өрт қауіпсіздігі саласындағы кешенді жоспарды қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді, сондай-ақ профилактикалық іс-шараларымен бірге әзірлеп, бекітті.

Кешенді жоспарға сәйкес және «Самұрық-Қазына» АҚ тапсырмасын орындау аясында барлық ЕТҰ-да жыл бойы жоспарлы өрт-тактикалық оқу-жаттығулар өткізілді.

2023 жылғы шілдеде «Самұрық-Қазына» АҚ, Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі өкілдерінің қатысуымен «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-да оқу-жаттығулар өткізілді.

2023 жылғы 20 қыркүйекте ҚР ТЖ министрінің қатысуымен «Caspi Bitum» БК ЖШС резервуарлық паркінде өртті жою бойынша өрт-тактикалық оқу-жаттығулар өткізілді.

ҚМГ корпоративтік орталығында 2023 жыл ішінде адамдарды эвакуациялаумен және ғимараттағы шартты өртті сөндірумен өртке қарсы екі жаттығу өткізілді.

Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша жұмысты ұйымдастыруды жақсарту мақсатында жыл ішінде ҚМГ ЕТҰ-да әдістемелік көмек ретінде өрттен қорғау

нормаларын күшейту және түсіндіру бойынша іс-шаралар жүргізілді.

2024 жылға Компанияда өрт қауіпсіздігін арттыруға бағытталған мынадай бастамалар жоспарланған:

- 2022–2024 жылдарға арналған Өрт қауіпсіздігі саласындағы кешенді жоспардың ұзақ мерзімді іс-шараларын іске асыру;
- ЕТҰ мен мемлекеттік емес өртке қарсы қызметтердің Компания объектілерінде өрттердің алдын алуға және сөндіруге дайындығын тексеру және бағалау жүргізу.

ӨҚ, ЕҚ ЖӘНЕ ҚО БАҒЫТЫН ЦИФРЛАНДЫРУ

Көлік қауіпсіздігі деңгейін арттыру, қауіпсіз жүргізу мәдениетін және бірыңғай орталықтандырылған цифрлық платформаны құру мақсатында 2022 жылы ЕМГ-де «Сапарларды басқару» көлік құралдарын мониторингілеудің автоматтандырылған жүйесін енгізу бойынша пилоттық жобаны іске асыру аяқталды.

«Сапарларды басқару» көлік құралдарын мониторингілеудің автоматтандырылған жүйесін ЕМГ-де енгізу нәтижесінде көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету бөлігіндегі оң әсерді ескере отырып, жобаны ҚМГ-ның басқа ЕТҰ-ға кезең-кезеңімен көбейту шеңберінде, 2023 жылы ҚБМ, ӨМГ, ММГ, ОТК, ОСК-да көлікті басқару процестеріне диагностика жүргізілген (ҚБМ, ӨМГ, ОТК, ОСК-да жобаны іске асыру бойынша жол карталары бекітілді).

Өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы процестерді цифрландыру шеңберінде «Ембімұнайгаз» АҚ базасында электрондық наряд-рұқсаттар жүйесін енгізу процесі жалғасуда. 2023 жылғы желтоқсаннан бастап электрондық наряд-рұқсат беру жүйесі «Ембімұнайгаз» АҚ барлық өндірістік құрылымдық бөлімшелері бойынша пайдалануға енгізілді.

Сондай-ақ, 2024 жылы ұңғымаларды жерасты жөндеу кезінде қауіпті технологиялық операцияларды жүргізу кезінде оқыс оқиғалардың алдын алуға және қызметкерлерге теріс әсерді азайтуға бағытталған «TUMAR» өндірістік қауіпсіздігі бойынша автоматтандырылған зияткерлік жүйені әзірлеу бойынша жұмыстар жүргізілді.

МЕРДІГЕРЛІК ҰЙЫМДАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

Компания ҚМГ компаниялар тобының өндірістік объектілерінде мердігерлік және қосалқы мердігерлік ұйымдардың жұмыстарды орындауы мен қызметтер көрсетуінің барлық кезеңдерінде тәуекелдерді анықтауға, бағалауға және төмендетуге негізделген ӨБ, ЕҚОҚ саласындағы мердігерлік ұйымдармен өзара іс-қимыл процестерін жақсартуға ұмтылады.

Компания мердігер ұйымдардан ҚР заңнамалық талаптарын, ҚМГ өмірлік маңызды ережелерін, Компанияның ӨБ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы саясаттары мен стандарттарының талаптарын мүлтіксіз сақтауды және орындауды талап етеді.

ҚМГ мердігерлік ұйымдарының қатысуымен болған оқиғаларды азайту мақсатында 2023 жыл ішінде 12 ЕТҰ-ға ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы мердігерлік ұйымдармен өзара

іс-қимыл процестерінің сәйкестігіне аудиттер жүргізілді, олар бойынша жағдайды жақсартуға 587 ұсыным берілді.

2023 жылы компания ұйымдарында ӨБ, ЕҚ және ОЖ қызметтерінің ұйымдық құрылымдарын талдау негізінде ЕТҰ-ға ӨБ, ОТиОС саласындағы мердігерлік ұйымдармен өзара іс-қимыл жөніндегі маманды штатқа қосу ұсынылды.

Сондай-ақ, мердігерлермен жасалатын шарттарда ҚР заңнамалық талаптарын және ҚМГ стандарттарының талаптарын бұзатын мердігерлік ұйымдарға қатысты айыппұл санкцияларын енгізу көзделген.

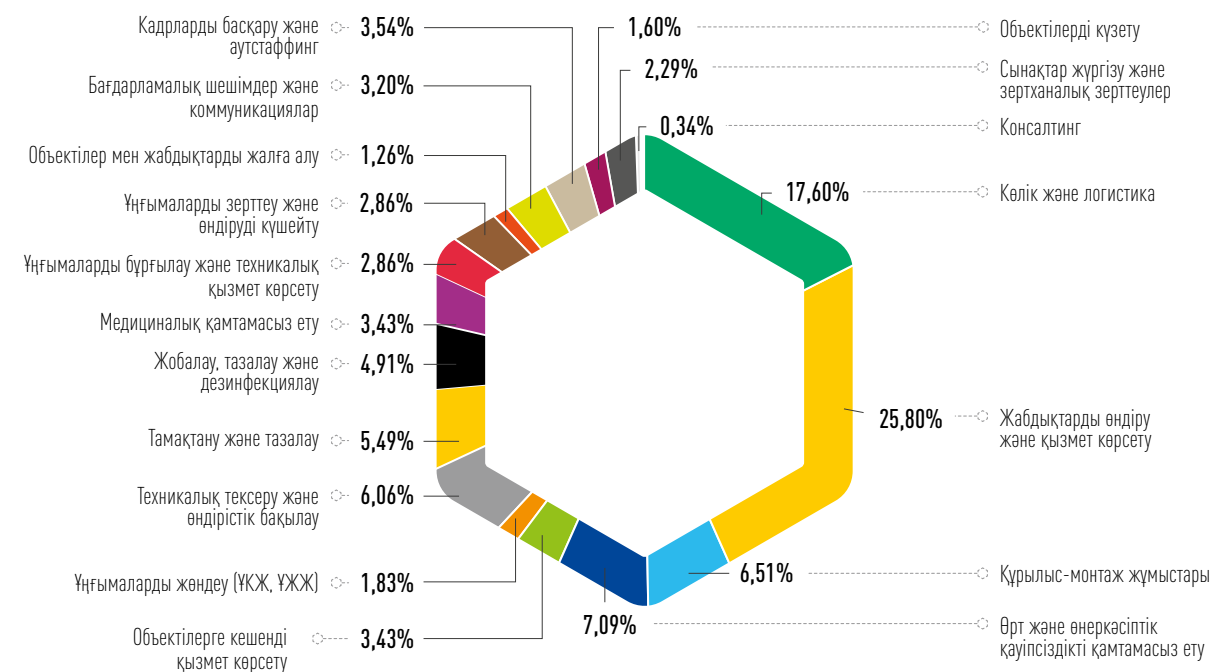
Потенциалды қауіпті жағдайларды басқару және ӨҚ, ЕҚ және ОЖ саласындағы оқиғаларды болдырмау үшін компанияда «ҚМГ-ның өмірлік маңызды ережелері» енгізілді, ол мердігерлік ұйымдарға да қолданылады, бұл қызметкерлерге өздерін және әріптестерін жазатайым оқиғалардан қорғау үшін қабылдай алатын іс-әрекеттерімен танысуға мүмкіндік береді.

Саясатқа сәйкес және ЖМ, мердігерлерді қоса алғанда, Компания қызметкерлеріне өмірі мен денсаулығына не қоршаған ортаға негізді түрде қауіп төндіретін ықтимал қауіпті жағдай туындаған кезде жұмыстан бас тартуға немесе тоқтатуға заңды құқық берілді.

2023 жылы ЕТҰ-дағы процестерді жақсарту шеңберінде ӨБ, ЕҚ және ОЖ саласындағы мердігерлік ұйымдардың нәтижелілігін бағалау бойынша жоспарлы жұмыс жүргізілді, бұл әрбір ЕТҰ-ға жағдайды жақсартуға бағытталған мақсаттар қою үшін мердігерлерді Басқару жүйелеріндегі әлеуетті олқылықтарды анықтауға мүмкіндік берді.

2023 жылы жүргізілген жұмыс нәтижелері бойынша 873 мердігерлік ұйым Компания қызметінің барлық бизнес-бағыттары бойынша ЕТҰ үшін қызметтер көрсетті және жұмыстар жүргізді.

КӨРСЕТІЛЕТІН ҚЫЗМЕТ ТҮРЛЕРІ БОЙЫНША КӨЛЕМ ҚҰРЫЛЫМЫ

КӨРСЕТИЛЕТІН ҚЫЗМЕТ ТҮРЛЕРІ БОЙЫНША ОҚИҒАЛАРДЫҢ ПАЙЫЗЫ

Қызметтер мен жұмыстардың жалпы көлеміндегі неғұрлым елеулі үлестер «жабдықтарды өндіру және қызмет көрсету» – 25,8%, «Көлік және логистика» – 17,6%, «өрт және өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету» – 7,09%, «құрылыс-монтаждау жұмыстары» – 6,51%, бұл ретте мұнай сервистік қызметтердің жалпы көлемі 36,8%-ды құрайды.

2023 жылы ӨБ, ЕҚОҚ саласындағы мердігерлік ұйымдардың нәтижелілігін бағалау өндіріске байланысты оқиғалардың ең көп саны «Ұңғымаларды бұрғылау және қызмет көрсету» – 21,1%, «Тамақтану және тазарту» – 21,1% және «көлік және логистика» – 15,8% бағыттарында болғанын көрсетті.

ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласында мердігерлік ұйымдармен қарым-қатынасты және өзара іс-қимылдың тиімділігін арттыру мақсатында 2023 жылы «Самұрық-Қазына» АҚ өкілдері мен Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша оқыту және кеңес беру қызметтерін көрсететін «Baitau Partners» компаниясының консультанттарының қатысуымен «Оқиғаларды тергеп-тексерудің тиімділігі және мердігерлік ұйымдардың ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ басқару тиімділігі» тақырыбында ЕТҰ ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ қызмет басшыларының форумы өткізілді.

Форумда ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы мердігерлік ұйымдардың процестік тәсілдері мен басқаруы бойынша ең өзекті кейстер, атап айтқанда Деминг/PDCA циклі негізінде процестік басқарудағы проблемалық міндеттердің шешімдерін іздеуге аналитикалық тәсіл және оны Chevron компаниясының мысалында мердігерлік ұйымдарды басқаруға қолдану қарастырылды.

ҚМГ мердігерлік ұйымдарының қатысуымен болатын оқиғаларды азайту мақсатында 2023 жылы болған оқиғалардың (жазатайым оқиғалар, өрттер, ЖКО) жүйелік себептеріне талдау жүргізілді, оның нәтижелері бойынша мердігерлік ұйымдармен өзара іс-қимыл бойынша одан әрі жұмыс шоғырландырылып, мыналарға бағытталатын болады:

- ЕТҰ-ның ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы мердігерлермен өзара іс-қимыл жөніндегі корпоративтік талаптарға сәйкестігіне аудит жүргізу, одан әрі жақсарту үшін мердігерлерді басқару жүйелеріндегі олқылықтарды айқындау;
- ӨБ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы коммуникацияны арттыру және мердігерлерді хабардар ету (Компанияда болған оқиғалар бойынша жедел хабарлар мен ақпараттық парақтарды жіберу, кеңестер мен форумдар өткізу, тәжірибе алмасу, оқыту және тренингтер);
- жұмыс басталар алдында тәуекелдерді басқару жөніндегі аса маңызды рәсім ретінде мердігерлердің жұмылдыру алдындағы аудитін жүргізу жөніндегі талаптарды орындау;
- жасалатын шарттар шеңберінде ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы мердігерлерге қойылатын талаптарды бақылау және мониторингілеу;
- ақпараттық жүйені дамыту және ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ басқаруды автоматтандыру процесі шеңберінде мердігерлік ұйымдар бойынша есептілікті қалыптастыру;
- мердігерлерді ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы нәтижелілік негізінде саралау және мердігерлік ұйымдар қызметкерлерінің ЕҚ, ӨҚ және ҚОҚ саласындағы құзыретіне және оқытылуына, ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы көшбасшылық пен бейілділікті дамытуға қойылатын талаптарды арттыру.

ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы Компанияның негізгі талаптары – жұмылдыру алдындағы аудит болып табылады – техника мен жабдықтың, мердігер персоналының жұмыс басталғанға дейін сәйкестігі, мердігердің негізгі қызметкерлері қатарынан ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ бойынша жауапты қызметкерлерді тағайындау, мердігермен бастапқы кеңес өткізу, мердігердің ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ жоспарын әзірлеу және іске асыру (жұмыс басталар алдында, жұмыстарды орындау барысында, жұмыстарды аяқтағаннан кейін) және мердігердің ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы нәтижелілігін бағалау.

2023 жылы мердігерлік ұйымдардың қатысуымен LTIR (LOST TIME INJURY RATE) жұмыс уақытын жоғалтумен жарақаттану коэффициенті 0,15 құрады.

Мердігерлік ұйымдардың қатысуымен 100 млн адамға/сағатқа өлім-жітім коэффициенті - FAR (FATALITY ACCIDENT RATE) 2023 жылы өрт салдарынан болған мердігерлік ұйымдар қызметкерлерінің 8 өліміне байланысты 5,08 құрады.

МЕРДІГЕР ҰЙЫМДАРДЫҢ ҚАТЫСУЫМЕН БОЛАТЫН ЖАЗАТАЙЫМ ЖӘНЕ ӨЛІМ ЖАҒДАЙЛАРЫНЫҢ, ЖОЛ-КӨЛІК ОҚИҒАЛАРЫНЫҢ КОЭФФИЦИЕНТТЕРІ

Көрсеткіш	2020 ²	2021 ³	2022	2023 ⁴	IOGP ⁵
1 миллион адам-сағатқа жұмыс уақыты жоғалатын жарақаттану жағдайларының коэффициенті (LTIR)	0,00	0,27	0,52	0,15	0,28
100 миллион адам-сағатқа өлім жағдайларының коэффициенті (FAR)	0,00	0,00	1,28	5,08	1,62
Жүріп өткен 1 млн километрге жол-көлік оқиғаларының коэффициенті (MVCR)	0,00	0,24	0,17	0,28	0,076

² Деректер жоқ.

³ Деректер ҚТГ және оның құрылымдық бөлімшелерін есепке алмағанда.

⁴ ҚМГ компаниялар тобының ұйымдарына сервистік қызметтер көрсететін ЕТҰ есебінсіз деректер

⁵ 2022 жылға арналған IOGP көрсеткіштері (<https://www.iogp.org/>)

2023 жылы мердігерлік ұйымдардың қатысуымен өткен миллион км – MVCR (MOTOR VEHICLE CRASH RATE) жол-көлік оқиғаларының коэффициенті 0,28 құрады.

Мердігерлік ұйымдардың қатысуымен болатын жазатайым және өлім жағдайларының, жол-көлік оқиғаларының коэффициенттері.

GAP талдау деректерін растау үшін, жүргізген ЕТҰ және оларды верификациялау, 2023 жылы сәйкестік аудиттерін өткізу жоспарланған мердігерлермен өзара әрекеттесу процестері ЕТҰ-дағы ұйымдардың талаптарға сәйкестігі саласындағы корпоративтік саясаттар мен стандарттар ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ, оның ішінде: бақылау және мониторинг саясаттар мен стандарттарды енгізу, сараптама, тәуекелдерді талдау және бағалау, ЕТҰ-дағы ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы мердігер ұйымдармен өзара іс-қимыл бойынша тежегіш факторларды (жүйелік себептерді) жою жөніндегі ұсынымдар.

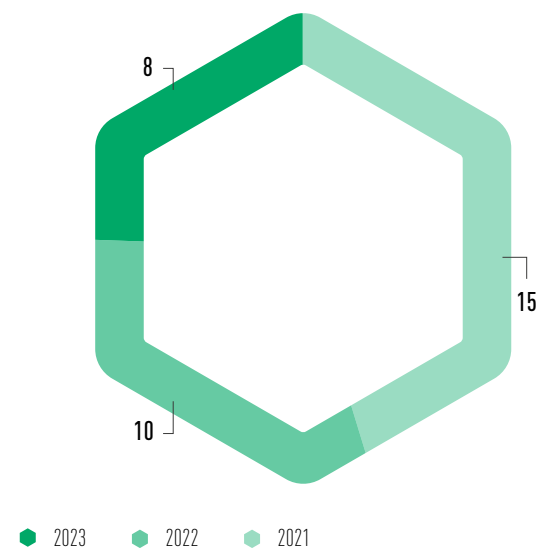
ӨНДІРІСТІК САНИТАРИЯ ЖӘНЕ ЕҢБЕК ГИГИЕНАСЫ

3-3, 403-1, 403-3, 403-4, 403-5, 403-6, 403-7, 403-8, 403-9, 403-10

Қазақстан Республикасы заңнамасының және қызметкерлердің денсаулығын қорғау, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы саласындағы халықаралық стандарттардың талаптарына сәйкес Компанияда денсаулық сақтау және еңбек гигиенасы мәселелерін басқару жүзеге асырылады. ҚМГ өндірістік процеске қарамастан өз қызметкерлерінің денсаулығын сақтау және оларды сауықтыру жөнінде белсенді саясат жүргізеді.

ЕТҰ жұмыскерлері арасында жарақаттанумен байланысты емес өлім-жітім жағдайларының саны 2 жағдайға немесе 2022 жылмен салыстырғанда 20%-ға азайды, бұл көрсеткіш негізінен жұмыскерлерде жүрек-қан тамырлары ауруларының болуымен байланысты.

КЕСТЕГЕ АРНАЛҒАН ДЕРЕКТЕР: ЖАРАҚАТТАНУМЕН БАЙЛАНЫСТЫ ЕМЕС ӨЛІМ-ЖІТІМ САНЫ

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ДЕНСАУЛЫҒЫН БАСҚАРУ ЖӨНІНДЕГІ ҚМГ БАҒДАРЛАМАСЫ

«Персоналдың денсаулығын басқару» стратегиялық бастамасын орындау шеңберінде ҚМГ Басқармасының 2022 жылғы 23 желтоқсандағы шешімімен (№68 хаттама) **«КазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында персоналдың денсаулығын басқару жөніндегі бағдарлама бекітілді.** Бағдарламаның мақсаты – өндірістік объектілерде медициналық қызмет көрсету және медициналық көмек көрсету сапасын арттыру, ҚМГ компаниялар тобында қызметкерлерді сауықтыру жөніндегі іс-шараларды енгізу және іске асыру.

Қызметкерлердің денсаулығын басқару бойынша ҚМГ бағдарламасының негізгі міндеттері:

- ҚМГ компаниялар тобының өндірістік объектілерінің қызметкерлеріне медициналық қызмет көрсету және медициналық көмек көрсету сапасын арттыру;
- Қызметкерлерді салауатты өмір салтына тарту мен ынталандыруды күшейту тетіктерін әзірлеу;
- ҚМГ компаниялар тобының өндірістік объектілерінің қызметкерлері үшін еңбек, демалыс және тұрмыс жағдайларын жақсарту.

2023 жылы Персоналдың денсаулығын басқару бағдарламасы шеңберінде өндірістік санитария бағыттары бойынша іс-шаралар әзірленіп бекітілді:

- ҚМГ компаниялар тобындағы персоналдың денсаулығын басқару жөніндегі 2023–2025 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары;
- ҚМГ компаниялар тобында міндетті медициналық тексерулерді ұйымдастырудың корпоративтік стандарты;
- ҚМГ компаниялар тобында өндірістік санитарлық бақылаудың бірыңғай үлгілік бағдарламасын жасау регламенті;
- Жаңа редакциядағы ҚМГ компаниялар тобында шұғыл медициналық көмекті ұйымдастыру регламенті.

2023 жылы ҚМГ ЕТҰ-мен бірқатар семинарлар өткізілді Регламенттің талаптарын түсіндіру бойынша ҚМГ компаниялар тобында өндірістік

санитарлық бақылаудың бірыңғай үлгілік бағдарламасын және ҚМГ компаниялар тобында міндетті және мерзімді медициналық тексерулерді ұйымдастыру жөніндегі корпоративтік стандартты жасау. Сонымен қатар 2023 жылдың қорытындысы бойынша қызметкерлердің денсаулық жағдайының күрт нашарлауына байланысты еңбек қызметімен байланысты емес өлім-жітім саны бойынша ахуал талданды, «КазТрансОйлда» медициналық қарап-тексерудің электрондық жүйесін (ЭМТЖ) енгізу бойынша тәжірибе қарауға ұсынылды, ЕТҰ мен медициналық қызмет көрсетушілердің жұмысын жақсарту үшін ұсынымдар берілді.

Медициналық оқу жаттығулары

ҚМГ компаниялар тобында шұғыл медициналық көмекті ұйымдастыру регламентіне сәйкес жыл сайын және тұрақты негізде медициналық оқу дабылдарын жүргізу арқылы әрбір өндірістік объектіде шұғыл медициналық ден қою жоспары тестіленеді. ЕТҰ объектілерінде 2023 жылы 560-тан астам медициналық оқу дабылдары, оның ішінде өндірістік аумақтарда орналасқан мердігерлік ұйымдардың қатысуымен өткізілді. Медициналық оқу дабылдары мынадай тақырыптар бойынша жүргізілді: биіктіктен құлаған кезде, есінен танған кезде, уланған кезде, жүрек тоқтаған кезде және т.б., «КазТрансОйл» АҚ Маңғыстау мұнай құбыры

басқармасында авариялық-құтқару, өртке қарсы және жедел медициналық қызметті тарта отырып, медициналық оқу дабылы жүргізілді. Әрбір жүргізілген медициналық оқу дабыл жаттығуының нәтижелері бойынша анықталған сәйкессіздіктер мен түзету әрекеттері ескеріле отырып, есеп жасалды.

Электрондық медициналық тексеру жүйесі

2021 жылдан бастап ЕТҰ-да Электрондық медициналық тексеру жүйесі (ЭМТЖ) кезең-кезеңмен енгізілуде. Жүйе медициналық тексерулер жүргізу кезінде қызметкерлердің денсаулығын зерттеу процесін автоматтандырып, жеңілдетеді. 2-3 минут ішінде ЭМТЖ аппараттық кешені қызметкердің денсаулығының 10 негізгі параметрін талдап, қорытынды немесе жол парағын беруге мүмкіндік береді. ЭМТЖ аппараттық кешені қызметкердің денсаулық жағдайындағы қандай да бір ауытқуды тіркесе, онда ол дәрігерге қаралуға жіберіледі.

2023 жылдың соңына қарай мынадай ЕТҰ-да ЭМТЖ аппараттық кешендерінің 45 бірлігі енгізілді: «Ембімұнайгаз» АҚ – 10 бірлік, «ҚазТрансОйл» АҚ – 25 бірлік, «АМӨЗ» ЖШС – 3 бірлік, «ПМХЗ» ЖШС – 1 бірлік, «Қаражанбасмұнай» АҚ – 4 бірлік және «Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС – 2 бірлік.

Медициналық тексерулерді автоматтандыру мынадай кемшіліктерді болдырмайды:

- адам факторына байланысты қателіктер;
- дұрыс емес ақпарат алу;
- тексерудің шынайы нәтижелерін жасыру;
- медициналық персоналдың қатысуымен тексеруге ұзақ уақыт кетіру;
- журналдарды физикалық жүргізу және оларды сақтау.

ЭМТЖ артықшылықтары:

- Медициналық тексеру процесін толық автоматтандыру, адами факторды алып тастау, барынша сенімді, бейтарап ақпарат алу мүмкіндігі;
- Уақыт бойынша ММТ-дан салыстырмалы түрде жеделдетіп өту;
- Электрондық журнал жүргізу мүмкіндігі;
- Процесті фото және видео түсіру мүмкіндігі.

Маңызды мәселелердің бірі өндіріс пен бірлескен әсер жағдайында зиянды өндірістік факторлардың (мысалы, микроклимат, шу, дріл, аэрозольдер, қызу еңбек және т.б.) біріктірілген әсерін зерттеу, олардың әсерінің салдарын болжау, сонымен қатар кәсіби патологияның дамуын зерттеу болып табылады.

Осы мәселені шешу үшін ЕТҰ Қазақстан Республикасының заңнамасына және «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобындағы ішкі құжаттарға сәйкес өндірістік бақылау жүргізуге міндетті. Осылайша, «Өндірістік бақылауды жүзеге асыруға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 7 сәуірдегі №62

ҚМГ компаниялар тобында кәсіптік аурулар тіркелген жоқ.

бұйрығының негізінде «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында Өндірістік санитариялық бақылаудың бірыңғай үлгілік бағдарламасын жасау регламенті әзірленіп, бекітілді.

Өндірістік санитарлық бақылаудың негізгі міндеттеріне өндірістік және қоршаған ортаның жай-күйіне, оның ішінде зертханалық сынақтар мен зерттеулер жүргізу кезінде бақылауды ұйымдастыру, тамақ өнімдерінің, азық-түлік шикізатының, қоғамдық тамақтану өнімдерінің сапасы мен қауіпсіздігіне өндірістік бақылауды ұйымдастыру, стандарттар мен техникалық шарттарға, өндірістік қызметтің барлық кезеңдеріндегі шығарылатын өнімнің, жұмыстардың және көрсетілетін қызметтердің нормативтік құжаттарының талаптарына сәйкестігін бақылауды ұйымдастыру кіреді.

7-ҚАҒИДА. Іскер топтар экологиялық мәселелерге көзқарасты қолдауы керек, сақтық принципін негізделген.

8-ҚАҒИДА. Іскер топтар мыналарға бағытталған бастамалар қабылдауы керек қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыру.

9-ҚАҒИДА. Іскер топтар дамуға және таралуға ықпал етуі керек экологиялық қауіпсіз технологиялар».

КОМПАНИЯДАҒЫ ТӨМЕН КӨМІРТЕКТІ САЯСАТ

3-3, 305-1, 305-4, 305-5, 305-7

2060 жылға қарай Қазақстанның көміртегі бейтараптығына қол жеткізу стратегиясы

Қазақстан жаһандық температураның 1,5-2 оС-ден астам өсуіне жол бермеу туралы Париж келісімі бойынша өзінің міндеттемелерін растай отырып, 2060 жылға қарай көміртегі бейтараптығына қол жеткізудің жаңа мақсаты туралы жариялады. 2023 жылғы ақпанда Қазақстан Республикасының 2060 жылға дейінгі көміртегі бейтараптығына қол жеткізу стратегиясы қабылданды.

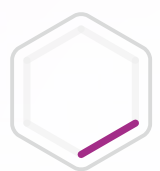
Стратегияның негізгі мақсаты – Қазақстан экономикасының 2060 жылға қарай климаттың өзгеруіне және көміртегі бейтараптығына қарай орнықты дамуына қол жеткізу. Орта мерзімді мақсат ретінде 2030 жылға қарай парниктік газдар шығарындыларын 1990 жылғы деңгейге қатысты 15%-ға және экономиканы күкіртсіздендіруге халықаралық қолдау алған жағдайда 25%-ға қысқарту күтілуде.

Бұл Стратегия климаттың өзгеруімен күресу үшін нөлдік көміртегі шығарындыларының өршіл мақсаттарын белгілейді және елді күкіртсіздендіру үшін қажетті негізгі технологиялық өзгерістерді айқындайды. Осы өзгерістерге қол жеткізу үшін Қазақстанға ел экономикасының ауқымында саясат пен бағдарламалардың тиімді және нысаналы шараларын айқындау және іске асыру қажет болады.

ТКД БАҒДАРЛАМАСЫН 2060 ЖЫЛҒА ДЕЙІН ЖАҒАРТУ

ҚМГ Директорлар кеңесі 2023 жылғы 5 қазанда бекіткен ҚМГ ESG-тәуекел-рейтингін жақсарту жөніндегі іс-шаралардың жаңа жоспарына сәйкес Компания 2023 жылы Қазақстан Республикасының Үкіметі бекіткен

2060 жылға дейінгі көміртегі бейтараптығына қол жеткізу стратегиясына сәйкес келтіру үшін 2060 жылға дейінгі Төмен көміртекті даму бағдарламасын әзірлеуі қажет.

ТӨМЕН КӨМІРТЕКТІ ДАМУ

Жаңа бағдарламада халықаралық стандарттарға сәйкес барлық Score (1, 2 және 3) қамтитын және Париж келісіміне сәйкес келетін парниктік газдар шығарындыларын азайту бойынша қысқа, орта және ұзақ мерзімді нысаналы көрсеткіштер белгіленетін болады. Екінші қадам Компанияның метан шығарындыларын азайту мақсаттарын өлшеу және белгілеу болады. Бұдан басқа, ЖЭК дамыту, энергия тиімділігін арттыру және жасыл инвестициялар және т.б. бойынша мақсаттар белгіленетін болады.

ҚМГ үшін 2060 жылға дейінгі ТҚДБ негізгі бағыттарында энергия тиімділігі мен энергия үнемдеу, ЖЭК дамыту, метан менеджментін енгізу, қосымша құны жоғары төмен көміртекті тауарларды өндіру, офсеттік жобаларды іске асыру, көміртекті реттеу, қаржыландыру және жасыл инвестициялар мәселелері айқындалатын болады.

АШЫҚ ТҮСТІ МҰНАЙ ӨНІМДЕРІ ҮШІН БЕНЧМАРКТЕР ӘЗІРЛЕУ

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне сәйкес көміртегі квоталарын бөлу Қазақстан Республикасы Экология, Геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 2021 жылғы 19 шілдедегі №260 бұйрығымен бекітілген бенчмарктерді қолдану арқылы есептеледі. Қолданыстағы мұнай өнімдерінің эталоны көбінесе қара мұнай өнімдерін ескеретін мәліметтерге негізделген. Бұл ретте ашық түсті мұнай өнімдерін өндіру

технологиялық жағынан анағұрлым күрделі процесс болып табылады, өнімді тазартудың көптеген кезеңдері бар, нәтижесінде қара мұнай өнімдерін өндірумен салыстырғанда энергия мен көміртекті көп қажет етеді, соның негізінде ашық түсті мұнай өнімдерін өндіретін үш ірі зауыт – АМӨЗ, ПК ОП және ПМХЗ – жыл сайын осындай сұраудың негізділігін дәлелдей отырып, қосымша квоталар сұратады.

Әділ бенчмарк орнату және ҚМГ зауыттарында квота тапшылығын қысқарту бойынша одан әрі негіздеу мақсатында 2023 жылы ашық түсті мұнай өнімдеріне арналған бенчмарктерді есептеу бойынша жұмыс жүргізілді. 2024 жылы ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігінде жаңа бенчмарктердің жобасын келісу және бекіту бойынша жұмыстарды жалғастыру жоспарлануда.

ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ БОЙЫНША ЕСЕПТІЛІКТІ ҚАМТУЫН КЕҢЕЙТУ

Парниктік газдар бойынша есептілікті жетілдіру және парниктік газдар шығарындыларын басқару жүйесін жақсарту мақсатында ҚМГ компаниялар тобы бойынша парниктік газдардың жанама шығарындыларын түгіндеу бойынша 12 санат бойынша 3-қамту жұмыстары жүргізілді, сондай-ақ оны кейіннен ҚМГ парниктік газдар шығарындылары бойынша мониторинг және есептілік әдістемесіне енгізу мақсатында ақпарат жинау әдістемесі әзірленді. Бұған дейін ҚМГ «Сатылған өнімдерді

пайдалану» санаты бойынша ғана Score 3 шығарындылары бойынша ақпаратты ашқан болатын. Бұл бастама ҚМГ өндіретін өнімнің жанама шығарындыларын жоспарлы түрде азайту мақсатында біздің өнім берушілермен және тұтынушылармен өзара іс-қимыл стратегиясын әзірлеу үшін негіз болады.

ІШКІ КӨМІРТЕККЕ БАҒА БЕЛГІЛЕУ БАҒДАРЛАМАСЫ

2022 жылғы желтоқсанда «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасының шешімімен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Ішкі көміртекке баға белгілеу бағдарламасы бекітілді, ол ішкі көміртекке баға белгілеу тетігін енгізу жөніндегі халықаралық тәжірибені сипаттайды. Халықаралық тәжірибеде ішкі көміртекке баға белгілеудің үш түрі бар:

- ішкі көміртекті жинау – компанияның шығарындыларды азайту жөніндегі күш-жігерін қаржыландыруға инвестицияларды қайта бөлуді қалыптастыру мақсатында көміртекті көп қажет ететін объектілер үшін көміртегі шығарындыларының тоннасына белгіленген төлем;
- жасырын баға – бұл компания төмен көміртекті жобаларды жүзеге асыру үшін төлеуге дайын теориялық баға. Бұл баға төмен көміртекті жобаларды іске асыру үшін инвестициялардың шекті шегін айқындайды;
- күңгірт баға – парниктік газдар шығарындыларын қысқарту шығындары және/немесе мемлекеттік қаулыларды сақтау шығындары шеңберінде CO₂ балама тоннасының құнын бағалауды көздейді.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасының 2023 жылғы бұйрығына сәйкес құрамына ҚМГ-ның барлық мүдделі құрылымдық бөлімшелерінің өкілдері кірген ішкі көміртекке баға белгілеу тетігін әзірлеу жөніндегі құрылған жұмыс тобы ҚМГ-ның көміртекті реттеуден қаржылық шығасыларын бағалау мақсатында көміртегіге күңгірт бағаны қолдану тетігін әзірледі.

2023 жылғы желтоқсанда «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы ішкі көміртекке баға белгілеудің жаңартылған бағдарламасын бекітті, онда күңгірт бағаның мөлшерін айқындау тетігі және оны инвестициялық жобаларды қарау шеңберінде қолдану тетігі ашылды. Ішкі көміртекті жинау және күңгірт баға механизмдерін қолдану кейінгі жылдары қарастырылатын болады.

Сонымен қатар біз есептілікті жақсартуға, Компанияның инвестициялық тартымдылығын арттыруға және халықаралық рейтингтерді жақсартуға бағытталған бірқатар бастамаларды жүзеге асыруға кірістік.

Task Force on Climate-related Financial Disclosures

Еуропалық Қайта құру және даму банкінің қолдауымен 2022 жылғы маусым айында қол қойылған Ынтымақтастық туралы меморандум шеңберінде 2023 жылы TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) климатпен байланысты қаржылық ақпаратты ашу жөніндегі нысаналы топтың ұсынымдарына сәйкес климаттық есептілікті енгізу жобасын іске асыру жоспарлануда. Жоба төрт кезеңнен тұрды.

Жобаны іске асырудың «бастапқы диагностика» деген **бірінші кезеңінде** күкіртсіздендіру және орнықты даму саласындағы ҚМГ бизнес-процестерінің ағымдағы тәжірибелеріне TCFD ұсынымдарына сәйкестігі тұрғысынан талдау жүргізілді. TCFD ұсынымдарына сәйкес ақпаратты ашу саласындағы үздік секторлық тәжірибелерді айқындау және ұсыну мақсатында салыстырмалы талдау (бенчмаркинг) орындалды, оның ішінде «Қазмұнайгаз» ҰК АҚ бизнес-моделіне олардың қысқа (2030 жылға дейін), орташа (2045 жылға дейін) және ұзақ мерзімді (2060 жылға дейін) мерзімді келешекте әсеріне терең сценарийлік талдау жүргізу мақсатында климаттық тәуекелдер парағы айқындалды.

«Тәуекелдерді бағалау, климаттың өзгеру сценарийі, талдаулар және стресс-тестілер» жобасының **екінші кезеңінде** климаттық тәуекелдерге ұшырау тұрғысынан тиісті сегменттерді кейіннен талдау үшін Компанияның құн тізбегіне талдау жасалды.

Компанияның шетелдік активтерін қоса алғанда, құн тізбегінің әрбір сегменті (өндіру, тасымалдау, өңдеу) шеңберінде 17 ЕТҰ шеңберінде 30 стратегиялық актив кейіннен сценарийлік талдау жасалатын болып айқындалды. Бұдан әрі осы активтер үшін уәкілетті орган тарапынан температураның өзгеруінің және реттеудің әртүрлі сценарийлері кезінде осы активтердің климаттық тәуекелдерге ұшырауын айқындау бойынша сценарий талдауы орындалды.

Климаттық тәуекелдерге ұшырауды талдау нәтижелері бойынша ЕТҰ-ның негізгі қаржылық көрсеткіштеріне және «Қазмұнайгаз» АҚ-ның таза пайда және EBITDA margin сияқты шоғырландырылған қаржылық көрсеткіштеріне осы тәуекелдердің қаржылық әсерінің есептеулері орындалды. Әрі қарай Компанияның активтері мен тиісті ЕТҰ олардың негізгі климаттық тәуекелдерге ұшырауына сәйкес сараланды. Талдау жүргізу кезінде энергоөткізуге байланысты мүмкіндіктер және қабылданған ТҚДБ шеңберінде «ҚазМұнайГаз» АҚ іске асыруға жоспарланған тиісті күкіртсіздендіру жобалары да ескерілді.

Жобаның **үшінші кезеңі** барысында компанияның ағымдағы жоспарларын толық түсіну үшін ҚМГ күкіртсіздендіру шараларына талдау жасалды. Жүргізілген талдау негізінде ex-ante және ex-post сандық бағалау үшін климаттың өзгеруіне қарсы күрестің басым шараларын іске асыру нәтижелерін сандық бағалау бойынша әдіснама бөлігінде ұсынымдар келтірілді.

Ex-ante сандық бағалаулары стратегиялық жоспарлау және іске асырылатын климаттық іс-әрекеттердің басымдықтарын айқындау үшін пайдаланылатын болады, ал ex-post сандық бағалаулары ҚМГ климаттық есептілігі үшін пайдаланылатын болады. Ұсынылған сандық әдістемелер парниктік газдар хаттамасы сияқты парниктік газдарды есепке алудың халықаралық стандарттарына негізделген. Сондай-ақ «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ белгілеген

мақсаттарды (2031 жылға арналған парниктік газдар шығарындыларының нысаналы көрсеткіші және 2060 жылға арналған төмен көміртекті болжамдар) қайта қарау бойынша ұсынымдар келтірілді:

- халықаралық стандарттармен (мысалы, SBTi нысаналы көрсеткіш белгіленген жылдан бастап 5-10 жылға қысқа мерзімді мақсатты және 2050 жылдан кешіктірмей ұзақ мерзімді мақсатты әзірлеуді ұсынады);
- парниктік газдар шығарындыларын есепке алу стандарттары (мысалы, GHG Protocol), оның ішінде шекаралар мен деректердің толықтығы.

Сонымен қатар ҚМГ-ның климаттық мақсаттары халықаралық стандарттармен қалай жақсырақ келісілуі мүмкін екендігі туралы ұсыныстар берілді (мысалы, SBTi ұсынғандай 3 Қамту шығарындыларын қосуға қатысты). Талдау негізінде күкіртсіздендіру жөніндегі шаралар тізімін өзінің климаттық мақсаттарына қол жеткізу, тәуекелдерді азайту және климаттық мүмкіндіктерді пайдалану үшін салдарын жұмсарту және ҚМГ-ға бейімдеу жөніндегі қосымша шаралармен толықтыру бөлігінде ұсынымдар келтірілді. Бұл тізім көбінесе энергия және ресурс үнемдеу жөніндегі шараларға, сондай-ақ «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ айқындаған жаңартылатын энергия көздеріне енгізуге/инвестицияларға негізделген.

Жобаның **төртінші және соңғы кезеңі** барысында алдыңғы кезеңдердің нәтижелерін және жүргізілген талдауды қорытындылай келе, Климат саласындағы корпоративтік басқару жөніндегі іс-қимыл жоспары әзірленді.

ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ

2023 жылғы шілдеде Carbon Disclosure Project алаңында Румыния мен Грузиядағы еншілес ұйымдарды қоса алғанда, ҚМГ-ның барлық активтері бойынша парниктік газдардың тікелей және жанама шығарындыларының көлемі туралы деректерді қамтитын 2022 жылғы Климаттық сауалнама жарияланды.

Есепке сәйкес, 2022 жылдың нәтижелері бойынша ҚМГ компаниялар тобындағы көмірқышқыл газының тікелей шығарындыларының көлемі 7,6 млн тонна CO₂ (8,1 млн тонн. CO₂-экв) құрады. CO₂-балама деректер IPCC Fifth Assessment Report жаһандық жылыну потенциалының коэффициенттері (метан — 28, азот оксиді — 265) пайдаланыла отырып ұсынылған. Есептеуге көмірқышқыл газы (CO₂), метан (CH₄), азот оксиді (N₂O) кіреді. Парниктік газдардың тікелей шығарындылары бойынша деректер әрбір ЕТҰ бойынша тәуелсіз аккредиттелген ұйымдардың қорытындыларымен расталды.

2023 жылғы ақпарат CDP есебінде 2024 жылдың IV тоқсанында ашылады. Ақпаратты ашқан кезде біз жүйелілік пен салыстырмалылық қағидатын ұстанамыз. Біз ақпаратты ашудың толықтығын арттыру үшін үздіксіз жұмыс істеудеміз.

CDP сауалнамаларымен мына сілтеме бойынша танысуға болады: <https://www.kmg.kz/rus/investoram/reporting-and-financial-result/>.

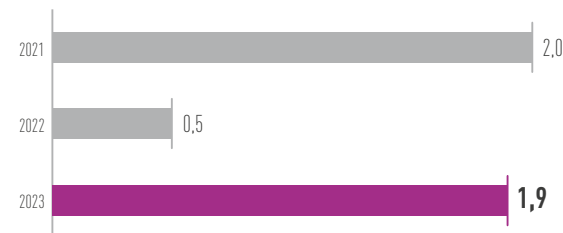
2023 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша парниктік газдардың (CO₂) тікелей шығарындыларының көлемі 7,44 млн тонна CO₂ (8,57 млн тонна CO₂-экв) құрады.

1-деңгей		2021	2022	2023
Тікелей шығарындылар				
Қызмет бағыттары бойынша бөлініс				
Өндіру	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	2,2/4,3	2,4/2,8	2,33/3,44
Өңдеу	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	4,5/6,1	5,1/5,2	5,01/5,03
Тасымалдау	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	0,2/0,2	0,1/0,1	0,1/0,1
Елдер бойынша бөлініс				
Қазақстан	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	6,2/9,9	6,6/7,1	6,55/7,68
Румыния	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	0,7/0,7	0,9/0,9	0,88/0,88
Грузия	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	0,01/0,01	0,02/0,02	0,02/0,02
Парниктік газдар түрлері бойынша шығарындылар бөлінісі				
CO ₂	млн т CO ₂	6,9	7,6	7,44
CH ₄	млн т CO ₂ -экв	3,2	0,4	1,11
N ₂ O	млн т CO ₂ -экв	0,5	0,1	0,02
2-деңгей	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	3,3/3,3	3,2/3,2	2023 жылғы ақпарат CDP есебінде 2024 жылдың IV тоқсанында ашылады
Жанама шығарындылар (нарықтық әдіс)				
2-деңгей	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	3,3/3,3	3,3/3,3	
Жанама шығарындылар (географиялық әдіс)				
3-деңгей	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	61,9/62,1	61,6/61,8	
Сатылған өнімдерді пайдаланудан				

CO₂ ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ ҚАРҚЫНДЫЛЫҒЫ
 (тонна / 1 000 тонна өндірілген КСШ)

Өткен жылмен салыстырғанда КСШ өндіруге CO₂ шығарындыларының қарқындылығы өзгеріссіз қалды.

2022 жылмен салыстырғанда CH₄ шығарындыларының қарқындылығының айтарлықтай артуы ұлттық деңгейде метан шығарындыларын есептеу әдістемесінің өзгеруіне байланысты. Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрінің 18.03.2024 жылғы бұйрығымен

CH₄ ШЫҒАРЫНДЫЛАРДЫҢ ҚАРҚЫНДЫЛЫҒЫ
 (тонна/1000 тонна өндірілген КСШ)

парниктік газдар шығарындыларын есептеудің қолданыстағы әдістемесіне толықтырулар мен өзгерістер қабылданды, оның ішінде метан бойынша да қолданылатын шығарындылар коэффициенттері ұлғайтылды.

Компания өз қызметінде климаттың өзгеруіне әсер ететін озонды бұзатын заттарды шығаруды жүзеге асырмайды. Мерзімді бақылау және мониторинг жүргізіледі.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ИНДИКАТОРЛАР

	Өндіру			Тасымалдау			Өңдеу		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Парниктік газдар (ПГ) шығарындылары									
ПГ тікелей шығарындылары (CO ₂ , млн тонна)	2,2	2,4	2,3	0,2	0,1	0,1	4,5	5,1	5,01
ПГ шығарындыларының қарқындылығы (КСШ 1000 тоннасына CO ₂)	102	114	114				226	236	238
ІМГ жағу				-	-		-	-	
Алаулатып жағу (млн тонна CO ₂)	0,11	0,09	0,08	-	-		-	-	
Өндірілген КСШ бірлігіне жағылған газ саны (өндірілген КСШ 1000 тоннаға тонна)	2,1	1,5	1,4	-	-		-	-	
Алаулатып жағу (млн м ³)	52,5	35,7	33,3	-	-		-	-	

ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ ЖӘНЕ ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ

3-3, 302-1, 302-3, 302-4, 302-5, 305-1, 305-2

Күкіртсіздендірудің негізгі шаралары стационарлық жану көздерінің энергия тиімділігін арттыру, газды алаулатып жағуды азайту және метанның жылыстауын бақылау бойынша жұмыстарды күшейту іс-шаралары арқылы және көлік құралдарының шығарындыларын азайтуға бағытталған іс-шаралар тобы

арқылы тікелей шығарындыларды (Score 1) азайтуға бағытталған.

Жанама шығарындыларды азайту (Score 2) энергия тиімділігін арттыру, «таза» энергия көздерінен энергия тұтынуды арттыру арқылы жүзеге асырылады.

ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ РЕСУРСТАРДЫ ПАЙДАЛАНУ ЖӘНЕ ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ

Компанияның энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы қызметі «Энергетикалық менеджмент жүйесі» ISO 50001 халықаралық стандартының әдіснамасына негізделеді, ол осы қызметте жүйелі басқару бойынша ең үздік жалпы танылған халықаралық тәжірибе болып табылады.

және энергетикалық тиімділікті арттыруға бағытталған ең үздік қолжетімді техникаларды, халықаралық практикаларды, стандарттар мен әкімшілік шешімдерді енгізеді және 2022–2031 жылдарға арналған ҚМГ Төмен көміртекті даму бағдарламасының ажырамас құрамдас бөлігі болып табылып, мақсаттар мен энергетикалық міндеттерді белгілеу мен талдауға негіз жасайды.

ҚМГ ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ САЯСАТЫ

2-23

ҚМГ 2022–2031 жылдар кезеңіне арналған ҚМГ төмен көміртекті даму бағдарламасын орындау шеңберінде 2022 жылғы желтоқсанда ҚМГ Корпоративтік энергетикалық саясаты (бұдан әрі – Саясат) әзірленіп, бекітілді, ол ҚМГ-ның барлық еншілес тәуелді ұйымдарына, сондай-ақ мердігер ұйымдарға қолданылады, Саясатпен мына сілтеме бойынша танысуға болады: <https://www.kmg.kz/ru/sustainable-development/corporate-governance/corporate-documents/>

Саясат энергияны тұтыну тұрғысынан тиімді сатып алулар мен жобалау қызметіне қолдау көрсетеді, энергетикалық менеджмент бөлігіндегі жауапкершілікті айқындайды және экономикалық орындылыққа бағдарлана отырып, энергия үнемдеуге

ЭНЕРГИЯ РЕСУРСТАРЫН ТҰТЫНУ

Ұйымның энергетикалық ресурстарын тұтыну

2023 жылы барлығы 124,1 млн ГДж (4 088 мың ш.о.т.) отын-энергетикалық ресурстар тұтынылды (2022 жылмен салыстырғанда 6%-ға аз, энергия ресурстарын тұтынудың төмендеуі табиғи газ бен ІМГ тұтынудың төмендеуімен байланысты), оның ішінде электр энергиясы – 12,9 млн ГДж, жылу энергиясы – 4,0 млн ГДж, мотор отыны – 1,6 млн ГДж және қазандық-пеш отыны – 105,8 млн ГДж (бұл ретте мұнай зауыты газы – 24%, табиғи газ – 22%, бензин газы – 15% және қазандық-пеш отыны – энергия ресурстарын жалпы тұтынудың 12%-ды құрайды).

Энергия тұтыну көлемі «Мұнай және газ өндіру», «Мұнай тасымалдау» және «Мұнай және газ өңдеу» деген үш бизнес-бағыт арасында бөлінген.

2023 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша өндірілетін меншікті энергия көлемі 740 000 мың кВт электр энергиясын және 3 988 мың Гкал жылу энергиясын құрады.

Жаңартылатын көздерден энергия тұтыну

2023 жылы ЖЭК қолдауға арналған тарифті айқындау қағидаларына сәйкес, АМӨЗ «Жаңартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі есеп айырысу-қаржы орталығы» ЖШС-дан жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілері өндірген өз қажеттіліктеріне 3741 мың кВт көлемінде электр энергиясын сатып алды. 2023 жылы «ПКОП» ЖШС және «CASPI Bitum» БК ЖШС күн панельдерімен аумақтағы көшелерді жарықтандыру үшін электр энергиясын өндіру 101 мың кВт сағатты құрады.

Энергия тиімділігі және энергия мен ресурс үнемдеу жөніндегі шаралардың сипаттамасы

ҚМГ компаниялар тобының энергия үнемдеу мен энергия тиімділігін дамытудың негізгі стратегиялық бағыттары – технологиялық жабдықты жаңғырту, энергия үнемдейтін технологияларды енгізу, жылу энергиясын өндіру мен тұтынуды оңтайландыру, сондай-ақ меншікті генерациялау көздерін, оның ішінде ІМГ-ны пайдалана отырып дамыту.

Ағымдағы жылы жобалық-сметалық құжаттаманы дайындау бойынша 8 іс-шара, сондай-ақ отын-энергетикалық ресурстарының есептік жылдық үнемделуі 22 289 т.ш.о.

(716,6 мың ГДж) (2023 қорытындысы бойынша энергияның жиынтық тұтынуының 0,6%) құраған 52 ТКДБ іс-шарасы іске асырылды, бұл шығарындыларды 45 054 тонна CO₂-ге төмендетуге баламалы. Энергияны үнемдеудің ең үлкен әсеріне табиғи газ (69%) және басқа отын ресурстары (мұнай зауыты газы, мазут – 17%, жылу және электр энергиясы – 14%) бойынша қол жеткізілді.

Заттай көріністегі әсері – 13 287 мың кВт электр энергиясы, 10 776 Гкал жылу энергиясы, 2 489 т қазандық-пеш отыны және 13 149 мың м³ табиғи газ. Энергия үнемдеу және энергия тиімділігі жөніндегі іс-шараларды іске асырудың жалпы шығындары 3 509 млн теңгені құрады.

ЕТҰ-ға бюджетті оңтайландыруға және тендерлік сатып алуды кеш өткізу мерзімдеріне байланысты Төмен көміртекті даму бағдарламасы бойынша 22 іс-шара іске асырылмаған. Бұл іс-шаралар 2024 жылы іске асырылатын болады.

Энергетикалық ресурстарды тұтынудың нақты көрсеткіштері

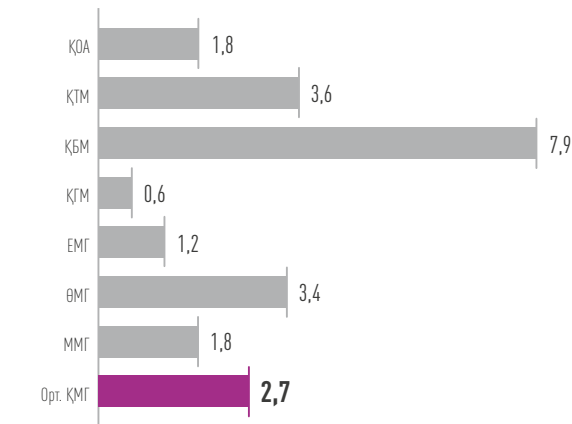
302-3

2023 жылы көмірсутектерді өндіру бағыты бойынша үлестік энергия тұтыну ҚМГ компаниялар тобы бойынша өндірілген КСШ тоннасына шаққанда 2,7 ГДж құрады, бұл IOGP Мұнай және газ өндірушілерінің халықаралық қауымдастығының көрсеткішінен 80%-ға жоғары, ол 2022 жылы өндірілген көмірсутектердің тоннасына шаққанда 1,5 ГДж құрады.

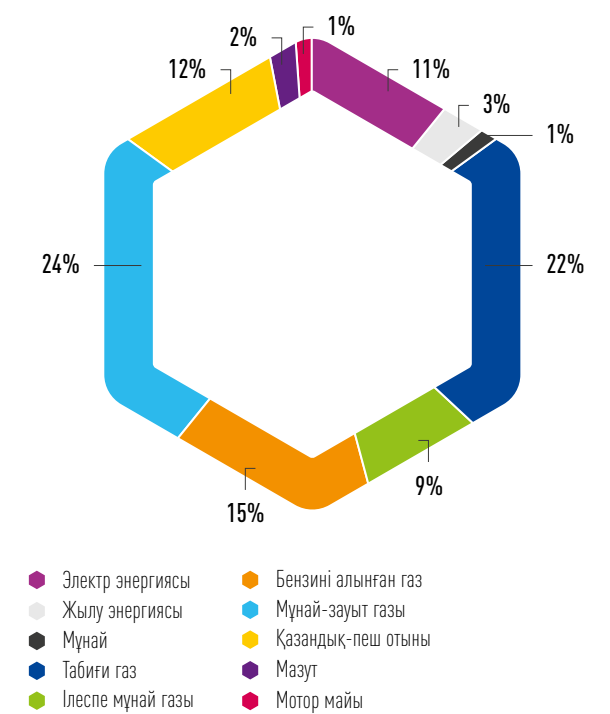
«КазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобы бойынша орташа мән ӨМГ және ҚБМ жоғары үлестік тұтыну есебінен қатты бұрмалануға байланысты репрезентативті болып табылмайды. Қаражанбас кен орнында мұнайды жерасты қабаттарынан бұмен және ыстық сумен ығыстыру арқылы ғана өндіруге болатындықтан, IOGP деректері

бойынша бір тонна ҚБМ көмірсутек өндіруге жұмсалатын энергия ресурстарының үлестік шығындары орташа әлемдік мәндерден 6 есе көп. Бұл еріген парафиндердің көп болуына және өндірілетін мұнайдың реологиялық қасиеттеріне байланысты, осының нәтижесінде мұнай өндіру мен тасымалдау барысында оны тек қыста ғана емес, жазда да жылыту қажет.

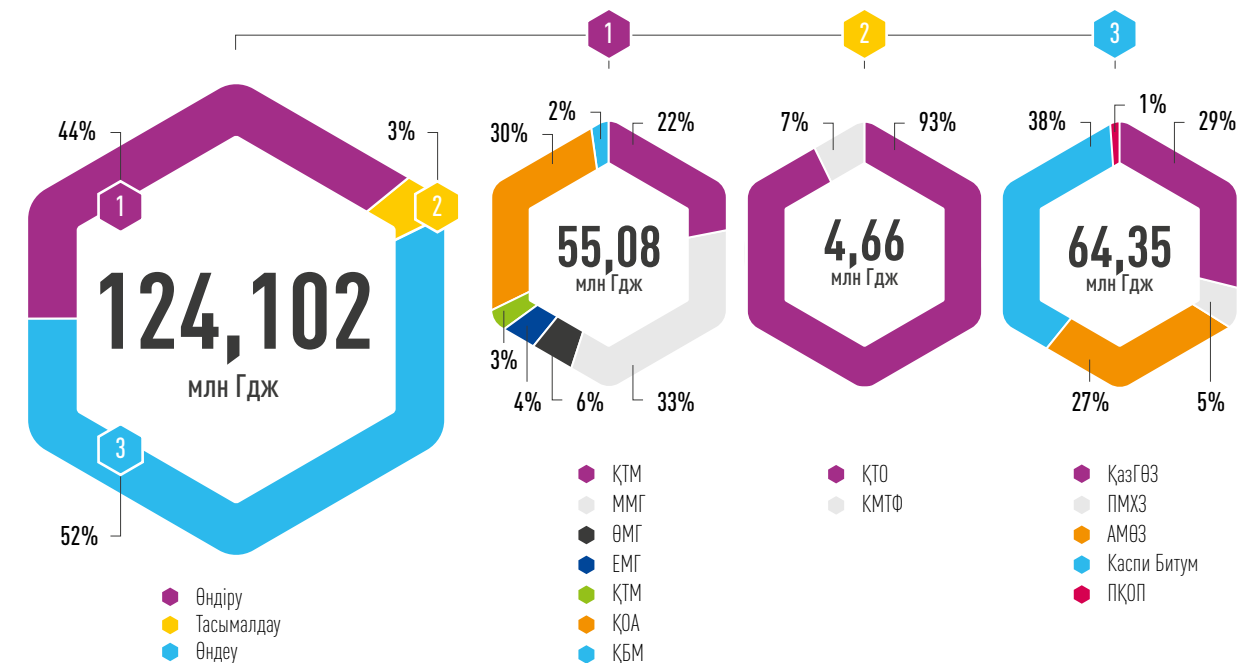
Үлестік тұтыну (ГДж/тонна КСШ)

ОТЫН ТҮРЛЕРІ БОЙЫНША ЭНЕРГИЯ РЕСУРСТАРЫНЫҢ ТҰТЫНЫЛУЫ (%)

БИЗНЕС-БАҒЫТТАР БОЙЫНША ЭНЕРГИЯ РЕСУРСТАРЫН ТҰТЫНУ (%)

ОЭР ТҰТЫНЫЛУЫ (млн. ГДж)

Ұйымнан тыс энергия тұтыну

Қазіргі уақытта біз ұйымның ішінде ғана энергетикалық ресурстарды тұтынуды есепке аламыз, осыған байланысты ұйымнан тыс энергия тұтыну осы Есепте көрсетілмеген.

«КазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы басқару регламенті

2023 жылғы 20 желтоқсанда ҚМГ Басқармасының шешімімен «КазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы басқару регламенті бекітілді. Регламент энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы басқару шеңберінде ҚМГ компаниялар тобы бөлімшелері мен қызметкерлерінің өзара іс-қимыл тәртібін, өкілеттіктерінің, міндеттері мен жауапкершілігінің көлемін айқындайды, ол мынадай процестерден тұрады:

- заңнамалық талаптарды басқару;
- энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы жұмыстарды жоспарлау;
- энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы басқару жүйесін құру / оңтайландыру;
- энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы жұмыстар мен іс-шаралардың нәтижелілігі мен тиімділігін талдау.

«Энергия үнемдеу, ЖЭК және төмен көміртекті даму» тақырыбындағы онлайн-семинар

2023 жылы кәсіби мереке қарсаңында 11 қарашада атап өтілетін Халықаралық энергия үнемдеу күні қарсаңында ҚМГ төмен көміртекті даму департаменті «Energy Partner» ЖШС-мен бірлесіп ҚМГ ЕТҰ-ның қатысуымен «Энергия үнемдеу, ЖЭК және төмен көміртекті даму» тақырыбында онлайн-семинар ұйымдастырды.

Семинар барысында шақырылған дәріскерлер бүгінгі таңда энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы даму перспективаларына қатысты өзекті тақырыптарды атап өтті. Бұл семинар атқаратын лауазымы мен кәсіби міндеттеріне қарамастан, ҚМГ ҰК АҚ-ның барлық қызметкерлерінде энергия үнемдеу және төмен көміртекті даму, энергия үнемдеу тұрғысына ойлауды қалыптастыру саласындағы өзекті бағыттар туралы пікірталас алаңын ұсынды.

Электр энергиясының көтерме сауда нарығын реформалау

2023 жылғы 1 шілдеден бастап электр энергиясын орталықтандырылған сатып алу-сатуды (бірыңғай сатып алушының тетігі) және электр энергиясының теңгерімдеуші нарығын нақты уақыт режимінде енгізу арқылы электр энергиясының көтерме сауда нарығы (ЭКН) реформаланды.

Жаңа тетік шеңберінде ел бойынша ЭКН барлық тұтынушылары үшін электр энергиясына бірдей тариф белгіленеді, сондай-ақ ЭКН субъектілері жіберілген теңгерімсіздіктер үшін қаржылық жауаптылықта болады.

ҚМГ ЕТҰ бірқатары қазірдің өзінде электр энергиясының көтерме нарығында жұмыс істейді.

«ЕМГ» АҚ, «ӨМГ» АҚ, «ММГ» АҚ, «ҚБМ» АҚ мұнай өндіруші компанияларының технологиялық пештері мен қазандық жабдықтарының нысаналы энергия аудиті

2023 жылы технологиялық пештер мен қазандық жабдықтарының нақты жай-күйін, сондай-ақ қазандық-пеш отынын нақты тұтынуды бағалау және отын ресурстарын тұтынуды азайтудың қосымша әлеуетін айқындау мақсатында «ММГ» АҚ, «ӨМГ» АҚ, «ЕМГ» АҚ, «ҚБМ» АҚ қазандықтарының технологиялық пештері мен қазандық жабдықтарының нысаналы аудиті орындалды. Нысаналы энергия аудитінің қорытындысы бойынша жалпы энергия үнемдеу әлеуеті 56 667 тонна болатын 23 іс-шара әзірленді, осы іс-шараларды енгізуден CO₂ төмендеу әлеуеті 87 517 тонна CO₂ құрады. Бұл ретте жалпы энергия үнемдеу әлеуеті 32 145 ш.о.т. және CO₂-ні 42 874 тоннаға дейін төмендету әлеуеті бар экономикалық және техникалық тұрғыдан орынды ретінде 14 іс-шара мақұлданды. Жұмыс қорытындысы бойынша қазандық-пеш отынын тұтынуды азайту жөніндегі қосымша шаралар – зерттелетін ЕТҰ-лардың 2022–2031 жылдар кезеңіне арналған ҚМГ Төмен көміртекті даму бағдарламасын іске асыру бойынша іс-шаралар жоспарына енгізілетін болады.

2024 ЖЫЛҒА ЖОСПАРЛАНҒАН ЖОБАЛАР:

- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның 2060 жылға дейінгі Төмен көміртекті даму бағдарламасын және оны іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу
- Технологиялық пештер мен қазандық жабдықтарының нысаналы аудитінің қорытындылары бойынша ұсынылған іс-шараларды «КазМұнайГаз» ҰК АҚ Төмен көміртекті даму бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарына имплементациялау
- Тұрақты авиациялық отын өндіру нарығын (SAF) зерделеу бойынша зерттеу жүргізу
- CO₂ ұстау, пайдалану және сақтаудың «толық тізбегін» құру бойынша пилоттық жобаны іске асыру әлеуетін бағалау (2-кезең)
- Төмен көміртекті сутекті (ілеспе мұнай газынан/табиғи газдан, кен орындарында түзілетін кәдеге жаратылатын қабат және/немесе ақпа сулардан) өндіру мүмкіндігін талдау
- «Қазақстанда электромобильді көлікке арналған электр жанармай құю станцияларының инфрақұрылымын дамыту» жобасын іске асыру мүмкіндігін қарастыру
- ҚМГ компаниялар тобында метан менеджментін енгізуге бағытталған іс-шараларды өткізу
- Оффсеттік жобаларды іске асыру

ЖАҢАРТЫЛАТЫН ЭНЕРГИЯ КӨЗДЕРІ

ТҚДБ-ны іске асыру жоспарында энергия тиімділігі мен энергияны үнемдеуден басқа, жаңартылатын энергия көздерінің жобаларына және офсеттік саясатты жүзеге асыруға көп көңіл бөлінеді, бұл көміртегі ізін азайтуы керек.

ҚМГ сутекті төмен көміртекті өндіру үшін ресурстық әлеуетті, құрылысқа инвестициялардың техникалық мүмкіндігін, коммерциялық және экономикалық орындылығын айқындау және бағалау үшін, сондай-ақ мұнай беруді қарқындату үшін кейіннен мұнай-газ кен орындарында көмірқышқыл газын айдай отырып, «көгілдір» сутекті өндіру мүмкіндіктерін айқындау

үшін техникалық-экономикалық есептеу (ТЭЕ) орындалады.

Осылайша, көмірқышқыл газын ұстау, тасымалдау және сақтау технологияларымен байланысты «көгілдір» сутегі өндірісі жіктемеге сәйкестік үшін ажырамас болып табылады.

ҚМГ көмірсутек шикізатын өндіру операторы ретінде процестердің көміртекті қажетсіну талаптарына сәйкес көмірқышқыл газын алуды және көмуді қамтамасыз ете отырып, табиғи және/немесе ілеспе мұнай газын бүмен риформингілеу немесе пиролиздеу әдісімен сутегін өндіру мүмкіндігіне ие.

КҮКІРТСІЗДЕНДІРУДІҢ ҚОСЫМША ШАРАЛАРЫ

ҚМГ қосымша күкіртсіздендіру шараларын іске асыру, оның ішінде электр жанармай құю станциялары бойынша пилоттық жобаларды

іске қосу, көміртекті ұстау, сақтау және пайдалану (CCUS) технологияларын енгізу, орман-климаттық жобаларды іске асыру және т.б. бойынша жұмыс істейді.

КӨМІРТЕКТІ ҰСТАУ, САҚТАУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ ЖОБАСЫ (CCUS)

ҚМГ CO₂ ұстау, сақтау және пайдалану (CCUS) және өндірілген мұнай қабаттарын мұнай беруді ұлғайту үшін айдау әлеуетін айқындау бойынша пилоттық жобаны іске асырумен айналысуда.

ҚМГ ЕТҰ бойынша CO₂ шығарындыларының көздерін скринингтік талдау бойынша жұмыстар жүргізілді. CO₂ ұстау, пайдалану және сақтау технологиясы бойынша пилоттық жобаны іске асыруға жарамды шығарындылар көздерінің «негізгі топтары» айқындалды.

Шығарылатын CO₂-ні айдау және сақтау мақсатында перспективалы тұзақтарды іздеу жүргізілді және аталған шығарындылар көздерінен 100 км радиуста ең көп шығарындылары бар өңірлер таңдалды.

Барлық айқындалған перспективалық тұзақтар бойынша жақын арадағы шығарындылар көзін ескере отырып, сақтаудың ықтимал көлемі мен айдаудың болжамды максималды ұзақтығы айқындалды. CO₂-ні МАК арттыру мақсатында пайдалануға болатындықтан, қолайлы кен орындарының скринингі жүргізілді, игеру объектілері бойынша деректер базасы жиналды. Осы объектілер бойынша CO₂ айдауды ескере отырып, әзірлеудің болжамды көрсеткіштері есептелген.

CO₂ көздерінен шығатын газдарды жинау және салқындату жүйесінің жабдықтары мен құбырларының жер үсті бөлігі бойынша шешімдерді, CO₂ ұстап қалуды, CO₂ құрғатуды және есепке алуды, компримирлеуді және тасымалдауды, сондай-ақ CO₂ айдау ұңғымаларына айдауды қамтитын жайластыру бойынша есептеулер мен жобалық шешімдер орындалды.

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

I-REC ЖАСЫЛ СЕРТИФИКАТТАРЫ

Парниктік газдардың (ПГ) жанама шығарындыларын азайту мақсатында «КазМұнайГаз» ҰК АҚ I-REC (International Renewable Energy Certificate) жаңартылатын энергияның халықаралық сертификаттарын алып, оларды 10,0 млн кВтсағ-қа сөндіруді жүзеге асырды, бұл 2023 жылы ҚМГ Корпоративтік орталығының электр энергиясын болжалды тұтынатынына сәйкес келеді.

I-REC ерікті сертификаттары жаңартылатын энергия (ЖЭК) арқылы электр энергиясын өндіру фактісі туралы ақпаратты растайды. Сертификат 1 МВт*сағ таза электр энергиясына, электр станциясының географиялық орналасуына және электр энергиясын өндірудің уақыт аралығына байланыстырылған. ҚМГ 2023 жылы Алматы және Түркістан

облыстарында орналасқан күн және гидроэлектростанциялардан шығарылған сертификаттарды сатып алды. Олар The International REC Foundation әзірлеген халықаралық стандарт негізінде шығарылады және GHGP, CDP, RE100, ISO және т.б. сияқты халықаралық ұйымдар мойындайды. I-REC сертификаттары бүкіл әлемде сатылады және 51 елде шығарылады.

СУТЕГІ ЭНЕРГЕТИКАСЫН ДАМУ

Сутегі энергетикасын дамыту жөніндегі жұмыс шеңберінде сутекті төмен көміртекті өндіру үшін ресурстық әлеуетті, құрылысқа инвестициялардың техникалық мүмкіндігін, коммерциялық және экономикалық орындылығын айқындау және бағалау үшін, сондай-ақ мұнай беруді қарқындату үшін кейіннен мұнай-газ кен орындарында көмірқышқыл газын айдай отырып, «көгілдір» сутекті өндіру мүмкіндіктерін айқындау үшін техникалық-экономикалық есептеу (ТЭЕ) орындалады.

«Көгілдір» сутекті өндіру көмірсутектерді, атап айтқанда сутекті алу арқылы табиғи газды өңдеуді білдіреді және қазіргі уақытта мынадай үш тәсілмен жүзеге асырылып жатқан табиғи газды өңдеудің барлық ірі тоннаждық технологияларының негізі болып табылады:

- бу конверсиясы (бу риформингі);
- көмірқышқыл газының конверсиясы (құрғақ риформинг);
- парциалды тотығу (тотығу конверсиясы).

Содан кейін көмірқышқыл газын ұстау және сақтау технологиялары қолданылады.

Сутегі өндірісінде табиғи газды бумен конверсиялау технологиясында көмірқышқыл газын ұстау парниктік газдар шығарындыларын азайту талаптарына сәйкес келу үшін міндетті шарт болып табылады, бұл сутекті «көгілдір» етеді. Көмірқышқыл газын алу технологияларының ауқымы өте кең.

Осылайша, көмірқышқыл газын ұстау, тасымалдау және сақтау технологияларымен байланысты «көгілдір» сутегі өндірісі жіктемеге сәйкестік үшін ажырамас болып табылады.

ҚМГ көмірсутек шикізатын өндіру операторы ретінде процестердің көміртекті қажетсіну талаптарына сәйкес көмірқышқыл газын алуды және көмуді қамтамасыз ете отырып, табиғи және/немесе ілеспе мұнай газын бумен риформингілеу немесе пиролиздеу әдісімен сутегін өндіру мүмкіндігіне ие.

ТҰРАҚТЫ АВИАЦИЯЛЫҚ ОТЫН ӨНДІРІСІ (SAF)

2023 жылғы қыркүйекте Air Astana-мен бірлесіп, Еуропалық қайта құру және даму банкінің қолдауымен экологиялық таза авиаотын (SAF) нарығын техникалық-экономикалық зерттеу және Қазақстан Республикасындағы өндіріс перспективалары бойынша жұмыстар басталды. Бүгінгі күні конкурста жеңіске жеткен және зерттеуді жүзеге асыратын ICF SH&E Limited авиация саласындағы жаһандық және жергілікті күкіртсіздендіру стратегияларын зерттеу нәтижелері бойынша нәтижелер ұсынды, сондай-ақ сұранысты талдау, SAF өндірісі үшін шикізаттың қолжетімділігін талдау, тұрақты авиакеросин өндірісінің қолданылатын технологияларына шолу сияқты SAF нарығын зерттеу нәтижелерін көрсетті.

2023 жылғы 23-24 қарашада жүргізілген зерттеуге қатысушылардың жұмыс кездесуінің қорытындысы бойынша Қазақстан үшін неғұрлым перспективалы SAF өндіру технологиялары бірлесіп айқындалды.

Зерттеудің келесі кезеңдерінде ҚМГ үшін SAF өндірісінің орындылығын айқындау мақсатында SAF өндірісінің таңдалған технологияларын неғұрлым егжей-тегжейлі зерделеу, сондай-ақ тұрақты авиаотын (SAF) өндіру үшін ҚР нормативтік-құқықтық базасын зерделеу жоспарлануда. ТЭБ нәтижелері 2024 жылдың бірінші жартыжылдығында ұсынылатын болады.

«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЭЛЕКТРОМОБИЛЬДЕР ҮШІН ЗАРЯДТАУ ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫН ДАМУ»

2023 жылғы ақпанда Қазақстан Республикасының 2060 жылға дейінгі Төмен көміртекті даму стратегиясы қабылданды. Көлік секторын күкіртсіздендірудің перспективалы бағыттарының бірі электромобильдерді дамытуды көздейді. Бұдан басқа, «Самұрық-Қазына» АҚ Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы шеңберінде барлық портфельдік компаниялардың алдына бензин көлігін біртіндеп электр көлігіне ауыстыру мақсаты қойылды. Үкімет климаттық мақсаттарға қол жеткізуге ықпал ететін корпоративтік сектордың бастамаларын қоса алғанда, ынтымақтастықтың барлық нысандарын құптайды, ҚМГ Қазақстанда электромобильдер үшін зарядтау инфрақұрылымын дамыту жобасын іске асыру мүмкіндігі қарастырылуда.

ОРМАН-КЛИМАТТЫҚ ОФСЕТТІК ЖОБАЛАР

Шығарындыларды өтеу және офсеттік бірліктерді алу тәсілдерінің бірі орман-климаттық жобаларды іске асыру болып табылады.

Шеврон компаниясымен жасалған меморандум бойынша ынтымақтастық бағыттарының бірі ретінде Павлодар облысында 2000 га алқапта орман-климаттық жобаны бірлесіп іске асыру айқындалды. 2023 жылы осы жоба бойынша зерттеудің алғашы кезеңі басталды, оның шеңберінде жұмыс жобасын әзірлеу, отырғызылған орманның CO₂ сіңіру көлемін есептеу, сондай-ақ Орман көміртекті офсеттік жоба тұжырымдамасын әзірлеу көзделеді.

МЕТАН МЕНЕДЖМЕНТІ

2023 жылғы желтоқсанда Климаттың өзгеруі жөніндегі Тараптар конференциясының (COP28) алаңында Қазақстан Жаһандық метан бастамасына (The Global Methane Pledge) қосылды.

Бастамаға қосылған қатысушылар 2030 жылға қарай **жаһандық** метан шығарындыларын 2020 жылғы деңгейден кемінде 30%-ға азайту бойынша ұжымдық күш-жігерге үлес қосу үшін ерікті іс-қимыл жасауға міндеттенеді. Бұл қысқартудың ұлттық емес, жаһандық мақсаты.

Қазіргі уақытта бастамаға жаһандық антропогендік метан шығарындыларының 50%-дан сәл астамын құрайтын 155 қатысушы ел қосылды.

ЖМБ орындау метан шығарындыларын 1,5°C траекториясына сәйкес деңгейге дейін азайтады және адам денсаулығы мен экожүйелер, азық-түлік қауіпсіздігі және біздің экономикамыз үшін айтарлықтай артықшылықтар береді. Ол 2050 жылға қарай жылынуды кем дегенде 0,2°C-қа төмендетіп, жыл сайын 26 миллион тонна егіннің жоғалуын, 255 мың мезгілсіз өлімді, демікпе салдарынан 775 мың ауруханаға жатқызуды және қатты ыстықтан 73 миллиард сағат жұмыс уақытын жоғалтуды болдырмайды.

2023 жылы ҚМГ метан менеджментін енгізу бойынша мынадай жұмыстар жүргізілді.

БҰҰ-ның Климаттың өзгеруі жөніндегі конференциясы (COP28) аясында 2023 жылдың желтоқсанында ҚМГ UNEP-пен Өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойды және UNEP және IMEO ұйымдастырған OGMP 2.0 (The Oil & Gas Methane Partnership) серіктестігіне қосылды. Осылайша, ҚМГ OGMP 2.0 бастамасына қосылған алғашқы қазақстандық ұлттық компания болды.

Бастамаға қосылу Компания үшін метанның жылыстауын басқару мен қысқартуда құрылған менеджменті бар халықаралық компаниялармен тәжірибе алмасу, метан шығарындыларын түгендеу және есептеу мәселелерінде әдіснамалық көмек, метанның жылыстауын қысқарту жөніндегі техникалық шешімдерді іріктеу, инвесторлар үшін Компанияның рейтингін арттыру, оның ішінде CDP халықаралық климаттық сауалнаманы тапсыру кезінде мүмкіндіктер береді.

COP28 алаңдарында метан шығарындыларын азайту және салдарын жұмсарту мақсатында Компания USAID (PCA) қаржыландыратын «Орталық Азия энергетикасы» жобасын іске асыратын Tetra Tech ES, Inc корпорациясымен Ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды.

USAID метан шығарындыларын бағалауға және азайтуға, экологиялық тұрақтылықты арттыруға және бизнесті жүргізудің жауапты әдістерін ілгерілетуге көмек көрсетеді, бұл Қазақстан Үкіметінің 2060 жылға қарай ұлттық климаттық жоспар шеңберінде көміртегі бейтараптығына қол жеткізу жөніндегі ұлттық мақсаттарына сәйкес келеді.

ҚМГ 2023 жылғы желтоқсанда Baker Hughes Services Kazakhstan LLP компаниясымен төмен көміртекті жобаларды іске асыру, оның ішінде метанның жылыстауын мониторингілеу және жою, алауларда күнделікті күйдіруді қысқарту жобаларын іске асыру мәселелері бойынша ынтымақтастық жөнінде келісімге қол қойылды.

Carbon Limits компаниясымен Ынтымақтастық және өзара түсіністік жөніндегі қол қойылған меморандум шеңберінде 2023 жылғы қыркүйекте ҚМГ компаниялар тобының мамандары үшін метан шығарындыларын басқару мәселелері бойынша, оның ішінде метан шығарындыларын сандық бағалау, газды кәдеге жарату және жылыстаудың негізгі

көздерін айқындау, сондай-ақ оларды жою тәсілдері бойынша семинар өткізілді.

Бұдан басқа, 2024 жылдың бірінші тоқсанында ҚМГ өндірістік объектілерінің екеуінде LDAR өткізу технологиялары мен рәсімдерінің жүйесі көрсетілді.

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ӘЛЕУЕТІН АРТТЫРУ

ҚМГ тобы қызметкерлерінің әлеуетін арттыру мақсатында мамандар үшін төмен көміртекті дамудың әртүрлі аспектілері бойынша тренингтер мен семинарлар өткізіледі.

«Carbon Limits» компаниясының сараптамалық қолдауымен 2023 жылдың қыркүйегінде ҚМГ еншілес компанияларының қызметкерлері үшін «Метан шығарындыларын басқару» тақырыбы бойынша 2 күндік воркшоп өткізілді.

1-ҚАҒИДА. Іскер топтар жарияланғандарды қорғауды қолдауы және құрметтеуі керек адам құқықтарының халықаралық деңгейінде.

2-ҚАҒИДА. Іскер топтар адам құқықтарының бұзылуына қатысы болмауы тиіс.

3-ҚАҒИДА. Іскер топтар бірлестік еркіндігін және нақты жағдайды қолдауы керек ұжымдық шарттар жасасу құқығын тану.

4-ҚАҒИДА. Іскер топтар мәжбүрлі және міндетті еңбектің барлық түрлерін жоюды жақтауы керек.

5-ҚАҒИДА. Іскер топтар балалар еңбегін толығымен жоюды жақтауы керек.

6-ҚАҒИДА. Іскер топтар Еңбек және жұмыспен қамту саласындағы кемсітушілікті жоюды жақтауы керек.

БІЗДІҢ БАСҚАРУ ТӘСІЛІМІЗ

2-7, 2-8, 3-3, 401-1, 401-2, 401-3, 404-3, 405-1, 405-2

Кадр саясатының тұжырымдамасы ҚМГ тобында адами капиталдың құнын арттыру үшін жағдай жасауға бағытталған.

Осы мақсатқа қол жеткізу мынадай HR міндеттерін іске асыруды көздейді:

- **корпоративтік мәдениетті дамыту және басшылардың дағдыларын арттыру** – сабақтастыққа, нәтижеге бағдарлануға және жауапкершілікті өз мойнына алуға дайын болуға баса назар аударып, меритократия және «коммерциялық» ойлау қағидаттарында корпоративтік мәдениетті дамыту. Көшбасшылық құзыреттерді дамыту;
- **HR функциясын біріздендіру және тиімділігін арттыру** – ҚМГ стратегиясын іске асыруға толыққанды қолдау көрсететін, клиентке бағытталған HR функциясын құру. ҚМГ ЕҰ үздік әлемдік және ішкі тәжірибелерді ескеретін HR процестері мен стандарттарын

біріздендіру. Автоматтандырудың бірыңғай шешімдері арқылы бірыңғай ақпараттық кеңістік құру. Жалпы қызмет көрсету орталығына қосымша құн әкелмейтін күнделікті операцияларды беру;

- **бизнес қажеттіліктерін ескере отырып, персоналдың сапалық құрамын арттыру** – лауазымдарға қойылатын өзекті біліктілік талаптарын айқындау, қызметкерлердің жүйелік процестер (іріктеу, дамыту, бағалау және т.б.), сондай-ақ жекелеген жобалар (лауазымға қойылатын талаптарға сәйкестігін бағалау сияқты) арқылы осы талаптарға сәйкестігін қамтамасыз ету. Стратегиялық мақсаттарға жету үшін қажетті персоналдың негізгі құзыреттерін күшейту;
- **қатысу мен әлеуметтік тұрақтылықтың оң деңгейіне қол жеткізу** – жоспарларды тұрақты

БІЗДІҢ АДАМДАР ЖӘНЕ ҚАТЫСУ АЙМАҚТАРЫН ДАМУ

өлшеу, әзірлеу және іске асыру арқылы белсенділік пен әлеуметтік тұрақтылықты басқарудың жүйелі тәсіліне баса назар аударуды күшейту. Қатысу және әлеуметтік тұрақтылық бойынша оң мәндерге қол жеткізу және сақтау;

- **таланттарды тартудан сабақтастық пен сыйақыны басқаруға дейінгі кешенді басқару жүйесін енгізу** – ҚМГ тобының тиімді және әлеуетті қызметкерлерін ұстап қалу, ілгерілету және түйінді позицияларға тағайындау мақсатында персоналдың ашықтығын, жағдай жасау мен уәждемелеуді қамтамасыз ететін таланттарды басқару жүйесін енгізу. Таланттарды басқарудың кешенді жүйесінің негізгі элементтері:
 - жалдау кезіндегі ашықтық пен объективтілік;
 - сыйақы деңгейлерінің қызметті және нарықты бағалау нәтижелеріне тәуелділігі;

- негізгі позициялардағы сабақтастық;
- таланттарды анықтау және кадр резервін дамыту;
- қызметкерлерде бизнестің тиімділігі мен қажеттіліктерін бағалау нәтижелеріне негізделген даму жоспарларының болуы;
- ҚМГ тобындағы түйінді позицияларға іріктеу кезінде ішкі кандидаттарға басымдық беру.
- **өнімділікті арттыру үшін кадрлар санын тиімді басқару** – ҚМГ-ның ағымдағы және нысаналы қажеттіліктерін ескере отырып, адами ресурстарды тиімді жоспарлау және болжау. Кадрлар санының бірыңғай нормалары мен нормативтерін әзірлеу, экономикалық негізделген құралдар арқылы кадрлар санын оңтайландыру бағдарламаларын іске асыру (мысалы, бейінді емес функцияларды шығару) және персоналды артық және еңбек тапшылығы бар ұйымдар арасында қайта бөлу.

КАДР САЯСАТЫНЫҢ ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ МЫНАДАЙ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРҒА НЕГІЗДЕЛЕДІ:

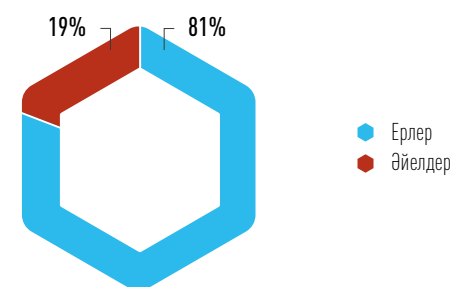
Қызметкерлер мен ҚМГ мүдделерінің теңгерімі	ҚМГ бүкіл тобы үшін бірыңғай кадрлық саясат	HR рөлін бизнес үшін стратегиялық қолдау көрсетушіден стратегиялыққа жылжыту	Бизнес үшін қосымша құнды жасау	Оңтайлы ұйымдық құрылым мен қызметкерлер саны	Бизнестің қажеттіліктеріне және еңбек нарығының конъюктурасына сүйене отырып, қызметкерлер санын жоспарлау
Оқыту және біліктілікті арттыру бағдарламаларын үнемі жетілдіру	70-20-10 моделі бойынша өзін-өзі оқытатын ұйымды құру	Басшылардың персоналды басқару үшін жауапкершілігі	Қызметкерлерді стратегиялық мақсаттарға бірлесіп қол жеткізуге тарту мәдениетін құру	Қызметкерлерді ынталандыру үшін жағдай жасау	Заңнаманы бұзуға жол бермеу

ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУ

2023 жылы ҚМГ 49 мыңнан астам адамды жұмыспен қамтыды.

2023 жылдың соңында жұмыскерлердің нақты саны ҚМГ компаниялар тобы бойынша 46 603 адамды, аутстаффинг – 3 107 адамды құрады (2022 жылы – 44 688, 2021 жылы – 44 650 адам, аутстаффинг – 2022 жылы – 2 838, 2021 жылы – 2 787 адам).

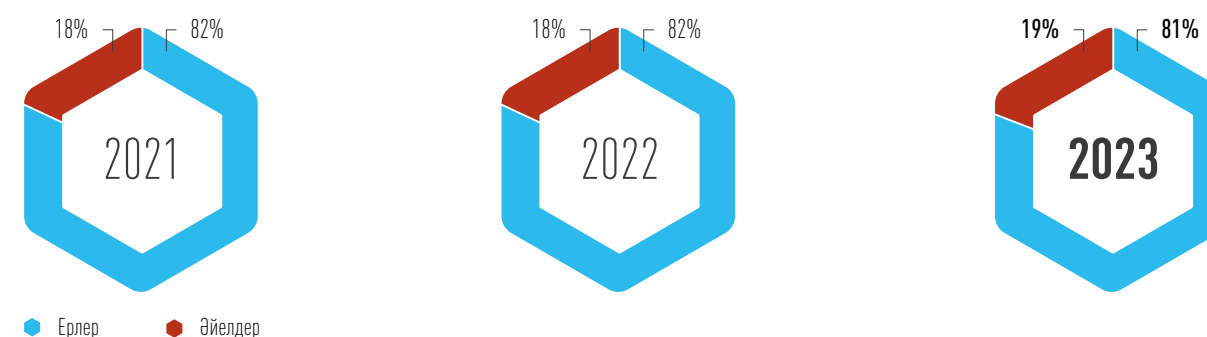
ЕСЕПТІ КЕЗЕҢДЕГІ ЖҰМЫСКЕРЛЕР - ЖЫНЫСЫ БОЙЫНША БӨЛІНІСТЕ (%)

Компаниялар қызметінің бағыты ауыр, қауіпті және зиянды еңбек жағдайларымен байланысты екенін ескергенде, ерлер үлесі 81%, әйелдер үлесі 19%-ды құрайды.

Персоналдың жалпы санындағы өндірістік персоналдың үлесі – 92%, әкімшілік-басқару персоналының үлесі – 8%-ды құрайды.

2021-2023 ЖЫЛДАРДАҒЫ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР, ЖЫНЫСЫ БОЙЫНША БӨЛІНІСТЕ (%)

ЕСЕПТІ КЕЗЕҢДЕГІ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР, ЖЫНЫСЫ МЕН САНАТТАР БОЙЫНША БӨЛІНІСТЕ, %

Қызметкерлер санаттарының атауы	Ерлер	Әйелдер	Қызметкерлердің жалпы санындағы әр санаттағы қызметкерлердің үлесі, %
Басшылар	85	15	10
Мамандар	62	38	18
Жұмысшылар	86	14	72

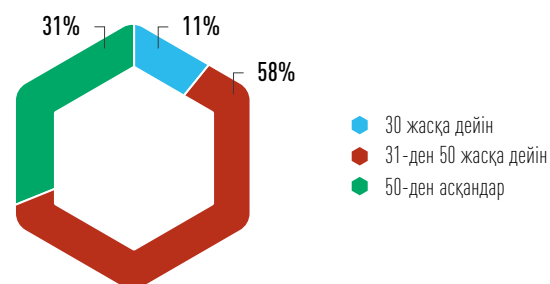
2023 жылы ҚМГ компаниялар тобында әйелдердің үлесі 19%-ды құрады. Өткен жылмен салыстырғанда әйелдердің үлесі 1%-ға өсті. Бұл ретте әйел басшылардың үлесі 3%-ға азайып, ҚМГ компаниялар тобындағы басшылардың жалпы санының 15%-ын құрады (2022 – 18, 2021 – 18), мамандар – мамандардың жалпы санындағы әйелдердің 38%-ы (2022 – 39, 2021 – 40), жұмысшылар – жұмысшы мамандықтардың жалпы санындағы әйелдердің 14%-ы (2022 – 12, 2021 – 12).

Жас санаты бойынша қызметкерлердің негізгі үлесі 31-ден 50 жасқа дейінгі топта – 58%-ды құрайды, бұл ретте ерлер үлесі 81%, әйелдер үлесі 19%-ды құрайды.

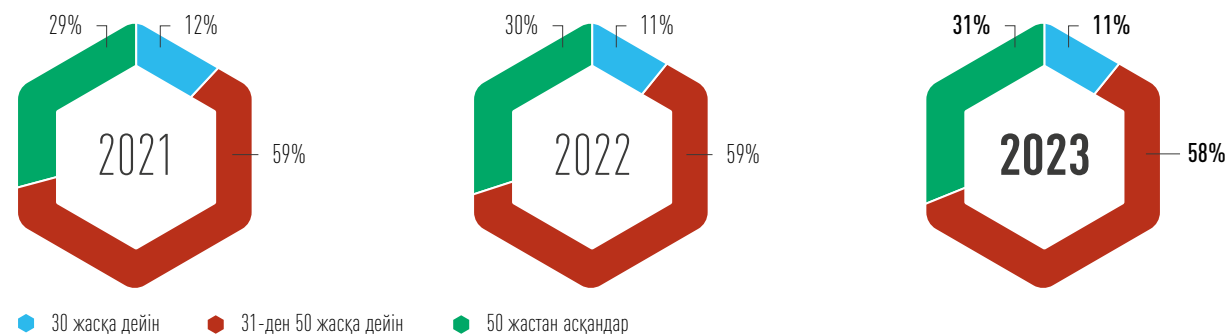
50 жастан асқан қызметкерлердің саны персоналдың жалпы санының 31%-ын құрайды, бұл ретте ерлердің үлесі 81%, әйелдердің үлесі 19%-ды құрайды.

30 жасқа дейінгі жастардың үлесі қызметкерлердің жалпы санының 11%-ын құрайды, бұл ретте ерлердің үлесі 88%, әйелдердің үлесі 12%-ды құрайды.

ЕСЕПТІ КЕЗЕҢДЕГІ ЖҰМЫСКЕРЛЕР - ЖАС ТОБЫ БОЙЫНША БӨЛІНІСТЕ (%)

2021-2023 ЖЫЛДАРДАҒЫ ЖАС ТОПТАРЫ БОЙЫНША ҚМГ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ (%)

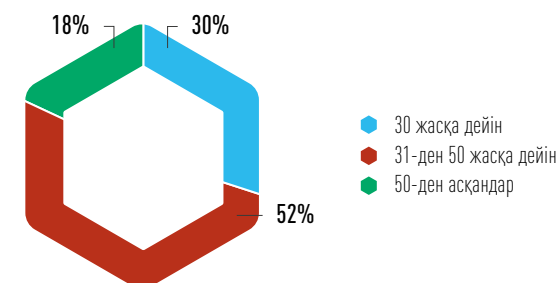
2023 жылы жалданған қызметкерлердің саны 5 746 адамды немесе орташа тізімдік санның 12%-ын құрайды.

2021-2023 ЖЫЛДАРЫ ЖАЛДАНҒАН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР, %

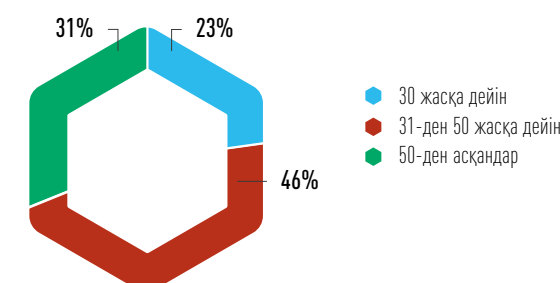
жылдар	2021	2022	2023
қабылданған қызметкерлер %	9	10	12

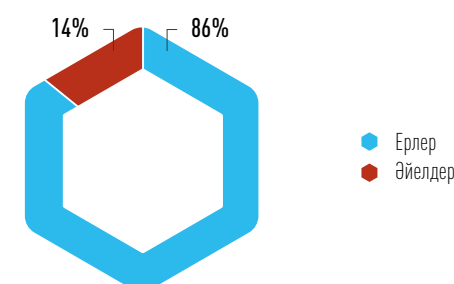
ЕСЕПТІ КЕЗЕҢДЕ ҚАБЫЛДАНҒАН ЖҰМЫСКЕРЛЕР - ЖАС ТОБЫ БОЙЫНША БӨЛІНІСТЕ (%)

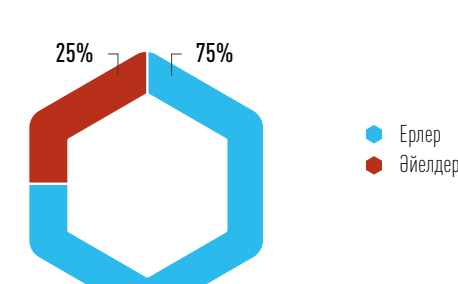
ЕСЕПТІ КЕЗЕҢДЕ ЕҢБЕК ҚАТЫНАСТАРЫ БҰЗЫЛҒАН ЖҰМЫСКЕРЛЕР - ЖАС САНАТТАРЫ БОЙЫНША БӨЛІНІСТЕ (%)

ЕСЕПТІ КЕЗЕҢДЕ ҚАБЫЛДАНҒАН ЖҰМЫСКЕРЛЕР - ЖЫНЫСЫ БОЙЫНША БӨЛІНІСТЕ (%)

ЕСЕПТІ КЕЗЕҢДЕ ЕҢБЕК ҚАТЫНАСТАРЫ БҰЗЫЛҒАН ЖҰМЫСКЕРЛЕР - ЖЫНЫСЫ БОЙЫНША БӨЛІНІСТЕ (%)

Еңбек қатынастары тоқтатылған қызметкерлердің саны есепті кезеңде 2 124 адамды немесе орташа тізімдік санның 4,5%-ын құрады, оның ішінде жас санаттары бойынша:

30 жасқа дейін – 23% (27% – 2022, 29% – 2021), 31 жастан 50 жасқа дейін – 46% (45% – 2022, 44% – 2021), 50 жастан асқан – 31% (28% – 2022, 27% – 2021).

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

ГЕНДЕРЛІК БАСТАМАЛАР

2023 жылы ҚМГ мен ЕТҰ мұнай-газ саласында жұмыс істейтін әйелдерді қолдауға бағытталған бірқатар гендерлік бастамалар жүргізді.

2023 жылдың сәуір айында «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-да «TechWomen» бағдарламасы бойынша Америка Құрама Штаттарынан келген делегацияның Қазақстанға сапары аясында әйелдердің әлеуетін дамыту бойынша сессия өтті. Келген делегацияның миссиясы әйелдердің мүмкіндіктерін кеңейтуге, оларды ғылым, технология, инженерия және математика салаларында қолдауға және елдер арасындағы кәсіби және мәдени алмасуға бағытталған. Делегация құрамына АҚШ-тың жетекші технологиялық компаниялары мен қоғамдық институттарының, Кремний алқабындағы кәсіби даму және алмасу ұйымдарының 50 сарапшысы мен өкілдері кірді. Іс-шарада ҚМГ-ға 100-ге жуық қатысушы, оның ішінде геология, өндіру, мұнай сервисі, мұнай тасымалдау және қайта өңдеуді қоса алғанда, ұлттық компанияның түрлі бизнес-бағыттары бойынша жұмыс істейтін өңірлерден келді.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасының орынбасары Диана Арысова KAZENERGY «EmpowerHER energy forum» Әйелдер энергетикалық клубы форумының пленарлық сессиясына қатысты. Пленарлық сессияда энергетика секторында тең мүмкіндіктер құру талқыланды. Д. Арысова «ҚазМұнайГаз» тұрақты дамуының бөлігі ретінде әйелдердің іскерлік әлеуетін ашу» тақырыбында сөз сөйледі. Панельдік сессияға Қазақстанның ірі мұнай-газ компанияларының, мемлекеттік органдардың, KAZENERGY қауымдастығының басшылары мен іскер топтардың өкілдері қатысты.

«Ембимұнайгаз» АҚ «Мұнайшы қыз» әйелдер клубының бес жылдығына орай Атырауда компания басшылығының, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ еншілес кәсіпорындарының қызметкерлерінің, ірі мұнай-газ жобаларының, мемлекеттік құрылымдар мен жұртшылықтың өкілдерінің қатысуымен форум өтті. Мерейтойлық іс-шараның тақырыбы – ESG, гендерлік теңдік және әсіресе мұнай-газ секторында жұмыс істейтін әйелдердің құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту.

«Қазмұнайгаз» ҰК АҚ және «ҚМГ Инжиниринг» өкілдері ЕҚЫҰ-ның «Энергетикалық сектордағы Орталық Азия әйелдерінің құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту» («Empowering Central Asian women in Energy Sector») Жаһандық энергетикалық ауысудағы әйелдер желісімен (GWNET) бірлескен бағдарламасы бойынша оқудан өтті.

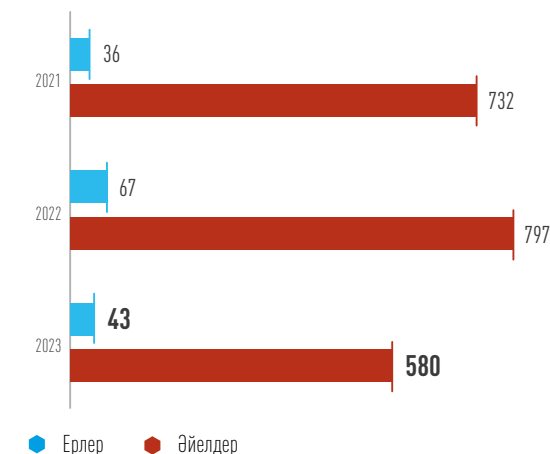
жылдар	2021	2022	2023
ҚМГ компаниялар тобы бойынша кадрлардың тұрақтамау коэффициенті ⁶	6%	6%	4,5%

Компанияның барлық қызметкерлерінің 32%-ы есепті кезеңдегі нәтижелілікті бағалаудан өтті (2022 – 46%, 2021 – 43%). Оның ішінде әйелдер – 22%, ерлер – 78%. Қызметкерлер санаттары бойынша бөліністе: басшылар – 9%, мамандар – 21%, жұмысшылар – 70%.

Есепті кезеңнің соңында бала күтімі бойынша жалақысы сақталмайтын демалыстағы қызметкерлердің саны 623 адамды құрады, бұл ретте әйелдердің үлесі 93%, ерлер – 7%-ды құрайды.

Есепті кезеңде жүктілік және босану бойынша демалыстағы әйелдер – 184 адам.

БАЛА КҮТІМІ БОЙЫНША ДЕМАЛЫСТАҒЫ ЖҰМЫСҚЕРЛЕР (адам)

ЕСЕПТІ КЕЗЕҢДЕ ЖҮКТІЛІГІ МЕН БОСАНУЫ БОЙЫНША ДЕМАЛЫСТАҒЫ ӘЙЕЛДЕР

жылдар	2021	2022	2023
әйелдер саны	231	352	184

⁶ Қызметкерлердің тұрақтамау коэффициенті = A/B*100, мұнда А – өз бастамасы бойынша, тараптардың келісімі бойынша немесе қызметкердің кінәсінен жұмыстан босатылған қызметкерлердің есепті кезеңнің соңындағы саны; В – есепті кезең ішіндегі орташа тізімдік саны

ПЕРСОНАЛДЫ ДАМУ

2-24, 3-3, 404-1, 404-2

Жыл сайынғы негізде ҚМГ қызметкерлерді оқытуды және дамытуды қамтамасыз етеді, ҚМГ компаниялар тобы қызметкерлерін дамытудың жаңа тәсілдері мен бағдарламаларын қалыптастырады.

ҚМГ тобында бекітілген Кадр саясатына сәйкес персоналды оқыту мен дамытудың бірыңғай процесі енгізілді. Басшы қызметкерлерді, әкімшілік-басқарушылық және инженерлік-техникалық персоналды оқытуға қажеттіліктер персоналдың тиімділігін тұрақты кешенді бағалау нәтижелері бойынша жасалған Жеке даму жоспарларына және құрылымдық бөлімшенің мақсаттарына сүйене отырып, қызметкерлердің тікелей басшылары мәлімдеген қажеттіліктер негізінде қалыптастырылады.

Өндірістік персоналды оқыту кәсіптік білімді, дағдыларды және бизнестің қажеттіліктерін бағалау негізінде қалыптасады. Осылайша, қызметкерлерді оқытуды жоспарлау нақты регламенттелген және бизнестің нақты мақсаттары мен міндеттерімен өзара байланысты.

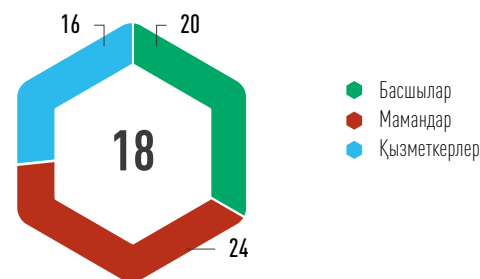
Қызметкерлерді міндетті бағдарламалар – өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өрт-техникалық минимум бойынша оқыту тұрақты негізде жүргізіледі.

Қазіргі уақытта ҚМГ қызметкерлері үшін бұл бағдарламалар ҚМГ еншілес компаниясы – «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС қашықтықтан оқыту жүйесі платформасында жүргізіледі. «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС Құзыреттерді дамыту орталығының осы оқытуды жүргізуге және белгіленген үлгідегі сертификаттар беруге лицензиялық рұқсаты бар. Біздің Компанияның қызметкерлерін ішкі ресурста оқыту бағдарламаларды компанияның ішкі сұраныстарына сәйкес бейімдеуге және оқыту ресурстарына үздіксіз қол жеткізуді қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

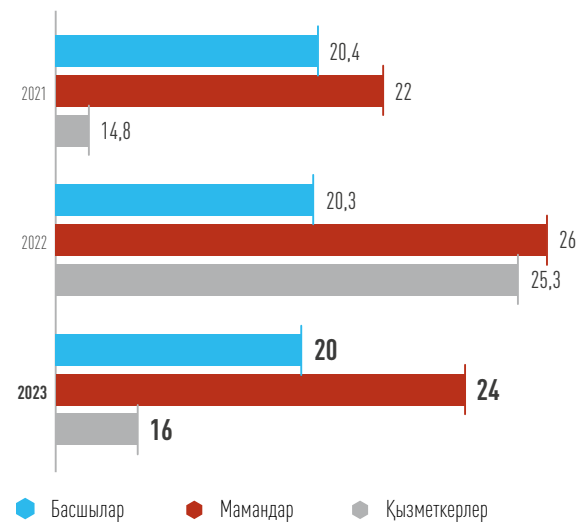
Бір қызметкерге орташа жылдық академиялық сағат саны 18 сағатты (22 сағат – 2022, 16,7 сағат – 2021), оның ішінде бір ер адамға – 16 сағатты (20 сағат – 2022, 16,4 сағат – 2021), бір әйелге – 31 сағатты (31 сағат – 2022, 18,6 сағат – 2021) құрайды.

Сонымен қатар қызметкерлерді оқыту мен дамыту олардың жынысы мен атқаратын қызметіне қарамастан жүзеге асырылады.

САНАТТАРЫ БОЙЫНША БІР ЖҰМЫСКЕРГЕ ОРТАША ЖЫЛДЫҚ САҒАТТАР САНЫ (сағат)

ЖЫЛДАР БОЙЫНША САЛЫСТЫРҒАНДА САНАТТАР БОЙЫНША ОРТАША ЖЫЛДЫҚ САҒАТТАР САНЫ (сағат)

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ОҚЫТУ ЖӘНЕ БІЛІКТІЛІГІН АРТТЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ІСКЕ АСЫРЫЛАТЫН БАҒДАРЛАМАЛАРДЫҢ НЕГІЗГІ ТАҚЫРЫПТАРЫ

Персоналды басқару	Жеке іскерлік дағдылар	Менеджмент және желілік менеджерлер үшін басқару дағдылары	Коммуникация дағдылары	Тайм-менеджмент	Қаржылық сауаттылық
Ішкі бақылау және аудит	Тәуекелдерді басқару	Экономика және қаржы	Интеграцияланған басқару жүйелері, ISO стандарттары	Заңнама	Ел ішіндегі құндылық және тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді сатып алу
Корпоративтік басқару. Жобаны басқару	Корпоративтік қауіпсіздік	Ақпараттық технологиялар	Тілдік оқыту	Өндіріс	Қауіпсіздік бойынша міндетті оқыту
Экология	Магистрлік бағдарламалар	Сертификаттық оқыту	Жұмысшы кәсіптерге оқыту	Әртүрлілік, теңдік және инклюзия курсы	Орнықты даму

Сондай-ақ өндірістегі жол-көлік оқиғаларының алдын алу мақсатында ROSPA (Ұлыбритания) халықаралық стандартына сәйкес «Қорғаныштық жүргізу» бағдарламасы бойынша ҚМГ компаниялар тобының

жүргізушілерін оқыту іске қосылды. 2023 жылы жұмыскерлерді жеткізуді/тасымалдауды және қауіпті жүктерді тасымалдауды жүзеге асыратын 691-ден астам адам (350 адам – 2022ж.) оқытылды, «Ойл Транспорт

Корпорейшн» ЖШС – 420 адам, «KMG – Security» ЖШС – 271 адам. Сондай-ақ алдағы жылдары ҚМГ компаниялар тобының барлық санаттарының жүргізушілері үшін «Қорғаныштық жүргізу» бағдарламасы іске асырыла бермек. 2023 жылы ҚМГ ұстанатын Vision Zero (Нөлдік жарақаттану) жаһандық тұжырымдамасы негізінде еңбек қауіпсіздігі мәдениетін қалыптастыру мен қолдауға бағытталған **«Еңбек қауіпсіздігі мәдениеті»** курсы бойынша оқыту іске қосылды, оған ҚМГ-ның 16 000-нан астам қызметкері қатысты.

Мәселен, ҚМГ компаниялар тобының қызметкерлері үшін **«ISO 9001, ISO 14001 және ISO 145001 және OHSAS бойынша интеграцияланған менеджмент жүйесінің ішкі аудиторы» тақырыбында оқытылды**, онда КО – 12 адам, ЕТҰ – 219 адам оқыды.

Сондай-ақ тәуекелдерді бағалау дағдыларына оқыту жүргізілді, оған КО – 51, ЕТҰ – 1108 адам қатысты (ӨМГ – 2, КТМ – 1, УО – 1, ҚТКФ – 4, ҚМГАэро – 1, ҚМГИ – 3, KMG D&S – 3, KMG PetroChem – 1, KMG International – 49, ҚМГ S&S – 1, ПМХЗ – 1040, АМӨЗ – 2).

Компания	Саны	Тақырыбы
ӨМГ	2	ҚР СТ ISO 19011-2019 талаптарына сәйкес менеджмент жүйесінің ішкі аудиті. Өлшеу құралдарын тексеру (калибрлеу) және өнімді сынау кезінде өлшеу нәтижелерінің белгісіздігін бағалау
ЕМГ	16	ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 және ISO 45001:2018 бойынша интеграцияланған менеджмент жүйесінің ішкі аудиторы
КМТФ	31	Интеграцияланған басқару жүйелері, ISO және OHSAS стандарттары
ҚазГӨЗ	10	ҚР СТ ИСО 9001-2016; ҚР СТ ИСО 14001-2016; ҚР СТ ИСО 50001-2019; ҚР СТ ИСО 45001:2019. Менеджменттің интеграцияланған жүйесінің ішкі аудиті бойынша мамандарды даярлау және олардың біліктілігін арттыру
ҚМГИ	73	ISO 9001: 2015 «MEMCT ISO/IEC 17043-2013 «Сәйкестікті бағалау. Біліктілікті тексеруге қойылатын негізгі талаптар», оның ішінде ISO/IEC 17043-2022 жаңа талаптары бойынша сапа менеджменті жүйесінің аудиторы/ жетекші аудиторы
МТК	23	ҚР СТ ISO 9001-2016 (ISO 9001:2015), ҚР СТ ISO 14001-2016 (ISO 14001:2015), ҚР СТ ISO 45001-2019 (ISO 45001:2018) менеджмент жүйелері бойынша оқыту
МЭМ	22	API Q2 ерекшелігінің талаптары
KMG D&S	7	API Q2 талаптарына сәйкес ішкі аудитор
ПМХЗ	31	«MEMCT (ISO/IEC 17025-2019) бойынша сынақ және калибрлеу зертханаларының құзыреттілігіне қойылатын жалпы талаптар»
ҚМГ Секьюрити	4	ISO 45001: 2018 бойынша денсаулық сақтау және еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету менеджменті жүйесінің менеджері / ішкі аудиторы, ISO 90001:2015 бойынша сапа менеджменті жүйесінің ішкі аудиті
219		

ҚМГ халықаралық стандарттар бойынша қызметкерлердің біліктілігін арттыруға ықпал етеді. 2023 жылы қызметкерлердің DipIFR, ACCA, IPMA, CIMA, PMP, CFA, CIA және т.б.

сертификаттау бағдарламалары бойынша халықаралық біліктіліктер мен сертификаттар алу үшін ҚМГ КО-ның 61 қызметкері мен ЕТҰ-ның 171 қызметкері оқытылды.

Сондай-ақ 2023 жылы «Самұрық-Қазына» АҚ қолдауымен PR School, HR School бағыттары бойынша және IR бөлігі бойынша модульдік оқыту іске асырылды, оған ҚМГ компаниялар тобының қызметкерлері қатысты:

тиімділігін арттыру	HR School	IR	PR School
ҚМГ КО	0	0	4
ӨМГ	0	0	1
ЕМГ	42	10	1
ҚТМ	5	0	0
КМТФ	1	0	0
МТК	1	0	0
МЭМ	19	0	0
ПМХЗ	0	0	1
Барлығы:	68	10	7

IPMA жобаларын басқарудың халықаралық стандарты бойынша стратегиялық маңызды жобаларды іске асырумен айналысатын ҚМГ және ЕТҰ негізгі қызметкерлеріне жыл сайын сертификаттау жүргізіледі. 2023 жылы КО-ның 106 қызметкері және ЕТҰ-ның 163 қызметкері сертификаттаудан және емтиханнан өтті.

Бүгінгі таңда ҚМГ-ның негізгі стратегиялық мақсаттарының бірі шығарындыларды азайту және энергия үнемдеу болып табылады, осы мақсатты табысты іске асыру мақсатында біздің қызметкерлер осы тақырып бойынша белсенді оқытудан өтуде.

ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛ

ҚАЗМҰНАЙГАЗ ЖОБАЛЫҚ МЕНЕДЖЕРЛЕР ПУЛЫН ҚАЛЫПТАСТЫРАДЫ

2023 жылдың қыркүйегінде ҚМГ инвестициялар портфелін басқару және стратегия департаментінің ұйымдастыруымен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында Жобаларды басқару бойынша алғашқы екі күндік конференция өткізілді.

2020 жылдан бастап «ҚазМұнайГаз» жобаларды басқарудың корпоративтік жүйесін жоспарлы түрде енгізіп келеді. ҚМГ тобында жобалық басқарудың жетілу деңгейін арттыру мақсаты қойылды. Оған қол жеткізу үшін әдіснама әзірленді, жобаларды басқару құралдары енгізілді, жобалық персоналды орталықтандырылған оқыту және негізгі

жобаларды сүйемелдеу жүргізілуде.

Конференцияда ірі күрделі жобаларды жоспарлау және іске асыру саласындағы өзекті мәселелер бойынша ашық пікір алмасу өтті. Форумның күн тәртібіне жобаларды жобалаудың, салудың және үйлестірудің негізгі аспектілерін қарастыру, алынған сабақтарды талдау және жобаларды басқарудың үздік тәжірибелерін ұсыну кірді. Спикерлер ретінде ҚМГ мен еншілес компаниялардың жоба жетекшілері де, жобалық басқару саласындағы танымал сарапшылар да сөз сөйледі.

Жалпы, жыл сайын өтетін конференция «ҚазМұнайГаз» тобының қызметкерлері арасында жобалық басқаруды ілгерілету және жобалық менеджерлер пулын қалыптастыру жөніндегі іс-шаралардың тұтас кешенін бастады.

2023 жылы «Мұнай-газ секторындағы метан шығарындылары», «Энергия үнемдеу, ЖЭК және төмен көміртекті даму» тақырыптары бойынша КО-ның **75 қызметкері, ЕТҰ-ның 5 қызметкері оқытылды.**

Орнықты даму мәселелері, соның ішінде энергияға ауысу, парниктік газдар шығарындылары, күкіртсіздендіру және басқа аспектілер де Компания үшін және оның стратегиялық мақсаттарын жүзеге асыру үшін маңызды және өзекті болып табылады. Қызметкерлер жыл сайын әлемдік стандарттар мен трендтерге сәйкес осы бағытта өз білімдері мен дағдыларын жетілдіреді.

2023 жылы «Жобаларды тұрақты басқару» (Green Project Management) бағдарламасы бойынша қызметкерлерді оқыту іске асырылды, оның шеңберінде корпоративтік орталық пен еншілес компаниялардың мамандары мен басшыларын қатыстыра отырып, жобаларда және «Энергोकөшу» бағдарламасы бойынша орнықты даму тұжырымдамасын қолданудың үздік тәжірибелері зерделенді. **Green project management** бағдарламасы бойынша КО-ның 15 қызметкері және ЕТҰ-ның 5 қызметкері (ЕМГ – 3, ПМХЗ – 2) оқытылды.

Бұдан басқа, ҚМГ жобалық басқару мамандары және ҚМГ мен ЕТҰ жобалық персоналы үшін сыртқы провайдерлер **MS Project Project Management** қолдана отырып жобаларды жоспарлау бойынша курстар өткізді, оларға КО-ның 2 қызметкері, ЕТҰ-ның 34 қызметкері қатысты (Burlau – 2, PetroChem – 1, ЕМГ – 2, ҚТКФ – 2, КМГІ – 27).

КАДРЛАР РЕЗЕРВІ

«МАНСАП» – ҚМГ компаниялары тобының негізгі позицияларына сабақтастық жоспарын қалыптастыру және дамыту жобасы бойынша жұмыс жалғасуда.

2021–2023 жылдар кезеңінде «А» «Б» және «С» пулдары үшін Мирасқорларды дамыту бағдарламалары іске асырылды.

Екі күндік оқыту іс-шаралары, «Маңғыстаумұнайгаз», «Қаражанбасмұнай», «Өзенмұнайгаз», «ӨзенМұнайСервис», «Ойл Транспорт Корпорейшн», Caspi Bitum, «Қазақ газ өңдеу зауыты» және т.б. кәсіпорындардың басшылары мен кәсіподақ көшбасшылары үшін семинар-тренингтер өткізілді.

2023 жылы «**Іскерлік әкімшілендіру магистрі**» /MBA бағдарламасы бойынша ҚМГ компаниялар тобы бойынша 49 қызметкер оқыды, оның ішінде: «КазМұнайГаз» ҰК АҚ – 8, «Өзенмұнайгаз» АҚ – 15, «Ембімұнайгаз» АҚ-16, «Қазтүрікмұнай» ЖШС – 3, ҚМГ Инжиниринг – 3 ЖШС, «Oil Service Company» – 1, «Oil Transport Corporation» ЖШС – 1, KMG International – 2.

2023 жылы **конференциялар мен форумдарға** төмендегі тақырыптар бойынша ҚМГ тобының **24** компаниясынан **660** қызметкер қатысты.

Ашықтық саясатын дамыту шеңберінде сатып алу қызметі мәселелеріне ерекше назар аударылады, осылайша сатып алу қызметі саласындағы мамандардың құзыреттілік деңгейін арттыру мақсатында Корпоративтік орталық пен ҚМГ тобының еншілес компанияларының сатып алу саласындағы мамандарына арналған «Самұрық-Қазына» АҚ сатып алуды жүзеге асырудың және сатып алу қызметін басқарудың жаңа тәртібі және «2.0» ЭСАЖ іске қосылды. 2023 жылы бағдарламаға 362 адам қатысты, оның ішінде КО – 65 адам, ЕТҰ – 232 адам.

Сондай-ақ Тәлімгерлік бағдарламасы іске қосылды (іске асыру кезеңі 2023–2024жж.), оның шеңберінде «А» және «Б» пулдарының мұрагерлері «С» пулына тәлімгер болады. «С» пулына арналған Даму бағдарламасы іске асырылу сатысында (2023–2024 жылдар кезеңі).

2023 жылы ҚМГ және Abu Dhabi Ports Company Стратегиялық әріптестік туралы келісімге қол қойды, оның шеңберінде Каспий және

Қара теңіздерде теңіз флоты мен жағалау инфрақұрылымын дамыту саласындағы ынтымақтастық туралы уағдаластыққа қол жеткізілді.

Сонымен қатар, ADP ҚМГ-ның Маңғыстау және Түркістан өңірлерінен қазақстандық мамандарды жұмысқа қабылдау мүмкіндігін қарастыру бастамасымен келісті.

Бұл жобаны іске асыру үшін «Samruk Business Academy» ЖМУ тартылды. SBA жобалық командасы Qsamruk рекрутингтік платформасында техникалық жұмыстарды іске асырды, коммуникациялық компаниялар ұйымдастырды, іскерлік серіктестер (жұмыспен қамту орталықтары, визалық орталықтар, тіл орталықтары және т.б.) тартты.

СТУДЕНТТЕРМЕН ЖӘНЕ ЖАС МАМАНДАРМЕН ЖҰМЫС

ҚМГ компаниялар тобы студенттермен және жас мамандармен жұмыс істеуге көңіл бөледі. Саланың даму үрдісі мен заманауи технологиялық талаптар ескеріле отырып, өндірістік объектілеріміз бар өңірлердегі оқу орындарымен белсенді жұмыс жүргізіледі.

Жас маман – АМӨЗ және ПМХЗ-ға жас мамандарды тарту және дамыту бағдарламасы. 2022 жылдан 2023 жылға дейін АМӨЗ-де оқып, жұмыс істейтін 31 адам бар, оның ішінде 7 адам жұмысқа орналастырылды, ПМХЗ-ға 1 адам жұмысқа орналастырылды.

Дуальды оқыту – ҚМГ компаниялар тобына оқытуды, тағылымдамадан өтуді және одан әрі жұмысқа орналастыруды қамтитын бағдарлама.

Осылайша, компаниялар базасында дуальды оқыту бағдарламасы тұрақты негізде іске асырылуда, 2023 жылы оқытылғандар:

- «Қаражанбасмұнай» АҚ – 48 адам.
- «Ембімұнайгаз» АҚ – 64 адам.
- ҚМГ Интернешнл – 1 адам
- «KPI Inc.» ЖШС – 2 адам.
- «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС – 85 адам, 21 адам жұмысқа орналастырылды.
- «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС – 52 адам, 12 адам жұмысқа орналастырылды.
- «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС – 19 адам.

АМӨЗ «Тағылымгер» бағдарламасы – бағдарлама үш мамандық бойынша басталды – технологиялық қондырғылардың операторы, технологиялық сорғылар мен компрессорлардың машинисі, БӨАЖА аспапшысы.

Тағылымдамадан өтушілер оқып, АМӨЗ-де өндірістік тағылымдамадан өтеді. 2022-2023 жылдар аралығында осы бағдарлама бойынша 60 адам оқиды, оның ішінде АМӨЗ-ге 29 адам жұмысқа орналастырылды.

2023 жылы мына кәсіпорындар студенттерді жоғары оқу орындарында оқытуды қаржыландырды:

- «Қаражанбасмұнай» АҚ – 435 студент
- «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ – 532 студент
- «Өзенмұнайгаз» АҚ – 2 студент
- «Ембімұнайгаз» АҚ – 501 студент
- «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС – 36 студент
- «Құрманғазы Петролеум» ЖШС – 92 студент
- «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС – 50 студент
- «Құрманғазы Петролеум» ЖШС – 50 студент
- «ОралОйлГаз» – 37
- «Өріктау оперейтинг» ЖШС – 4
- «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС – 14
- «Қазгермұнай» БК ЖШС – 84.

Сонымен қатар әлеуметтік, еңбек және экономикалық қатынастардың тұрақтылығын қамтамасыз ету, сондай-ақ Орнықты даму саласындағы стратегиялық мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізу, атап айтқанда Маңғыстау облысындағы жұмыссыздық деңгейін төмендету жөнінде шаралар қабылдау қажеттілігіне байланысты 2023 жылы

ҚМГ «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-мен бірлесіп Ш. Есенов атындағы Мемлекеттік Инженерлік-технологиялық университетінің базасында Маңғыстау облысының **194** жұмыссыз азаматы қатарынан жас мамандарды даярлау жөніндегі бірегей жобаны іске асырды.

Жұмыссыз азаматтарды одан әрі жұмысқа орналастыруға дайындау үшін «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ базасында «Білім беру қарқындылығы» бағдарламасы дайындалды, бұл оларға жұмыс орнында жұмысқа орналасу және бейімделу үшін қажетті білім мен дағдыларды игеруге көмектесті. Бағдарламаны іске асыру қорытындысы бойынша оқытылған жергілікті тұрғындар «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-ға жұмысқа орналастырылды, олардың көпшілігі үшін бұл бірінші жұмыс орны.

Бұдан басқа, ҚМГ компаниялар тобы бойынша тұрақты негізде Қазақстанның жоғары оқу орындарымен және ТжКБ-мен **студенттердің өндірістік және диплом алдындағы практикасын ұйымдастыру және өткізу бойынша өзара іс-қимыл бойынша жұмыс жүргізіледі.**

2023 жылы 2 378 студент ҚМГ ЕТҰ-да өндірістік және диплом алдындағы практикадан өтті.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ТЕҢ МҮМКІНДІКТЕРІ МЕН УӘЖДЕМЕСІ

202-1,202-2

Қызметкерлерді ынталандырудағы біздің тәсіліміз еңбек ақы төлеудің лайықты деңгейін қамтамасыз ету, ашықтық және барлық қызметкерлердің құқықтарын сақтау қағидаттарында құрылады. Еңбекақы төлеу жүйесіне барлық өзгерістер мүдделі тараптардың пікірлері мен ұсыныстары ескеріле отырып енгізіледі.

ҚМГ компаниялар тобында гендерлік айырмашылықтарға қарай базалық жалақыда және сыйақы төлеу жүйесінде айырмашылықтар жоқ. ҚМГ компаниялар тобы ұйымдарындағы жалақы деңгейі лауазымға байланысты, яғни бір лауазымда жұмыс істейтін ерлер мен әйелдер бірдей жалақы алады және ұйымдағы еңбекақы төлеу қағидаларында көзделген өзге де төлемдерді алады.

Жоғары басқару органы мен басшы құрам үшін жалақыны есептеу жүйесі нәтижелілікке, уәждемеге, еңбек өнімділігін арттыруға және қызметтің тиімділігіне бағытталған және ҚНҚ-ге қол жеткізу қорытындылары бойынша қысқа мерзімді сыйақы элементтерін қамтиды. Үздік әлемдік тәжірибеге сәйкес басшы қызметкерлердің нәтижелілік көрсеткіштері Топтың экономикалық, экологиялық және әлеуметтік міндеттерін көрсетеді.

«Барлау және Өндіру» бизнес-бағытындағы компанияларда еңбекақы төлеудің бірыңғай

жүйесі (ЕАТБЖ) енгізілді, оның мақсаты барлық бөлімшелерде еңбекақы төлеудің бірыңғай тәртібін қамтамасыз ету және қызметкерлердің еңбек нәтижелеріне мүдделілігін күшейту болып табылады. Бұл жүйеде қызметкерлерге өтемақы төлемдері, үстеме ақылар мен қосымша ақылар берілетін бірқатар шарттар көзделген; мұндай өлшемдердің бірі өңірлік коэффициент болып табылады – жұмысты ауыр климаттық жағдайлары бар өңірлерде орындаумен байланысты қосымша шығыстар мен жоғары еңбек шығындарын өтеу мақсатында жалақының салыстырмалы түрде ұлғаю көрсеткіші. Бұл коэффициенттің ең жоғары мәні Маңғыстау және Атырау облыстарына тиесілі.

Топтағы бастапқы деңгейдегі жалақының 2023 жылғы ұлттық заңнамада белгіленген ең төменгі жалақыға қатынасы 5,4:1 (2022 ж. – 5,8:1, 2021 ж. – 5:1, 2020 ж. – 6:1) шегінде болады.

Қатысу аймақтағы⁷ жергілікті халық өкілдерінің қатарынан жоғары дәрежелі басшылардың⁸ үлесі 83%-ды құрайды.

Басшылық құрамына кіретін қызметкерлердің үлесі қызметкерлердің жалпы санының 10%-ын құрайды. Оның ішінде әйелдер – 15% (18% – 2022 және 2021 жж.), ерлер – 85% (82% – 2022 және 2021 жж.).

⁷ Қатысу аймағы – операциялық қызметті жүргізу аймағы (облыс, аудан).

⁸ Жоғары дәрежелі басшылар – бірінші басшы және оның орынбасарлары.

АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫН САҚТАУ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОЛДАУ

2-23, 406-1, 408-1, 409-1

Компания Адам құқықтары жөніндегі халықаралық билде, еңбек саласындағы ХЕҰ стандарттарында бекітілген халықаралық танылған адам құқықтарын ұстанады және БҰҰ-ның бизнес және адам құқықтары жөніндегі нұсқаулықтарын іске асыруға ұмтылады.

ҚМГ ҚР еңбек заңнамасының талаптарын қатаң орындайды және оның нормаларын бұзбайды, яғни ешкім еңбек құқықтарын іске асыру кезінде тегі, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайы, жынысы, нәсілі, ұлты, тілі, дінге қатысы, сенімдері, тұрғылықты жері, жасы немесе жеке кемшіліктері, сондай-ақ қоғамдық бірлестіктерге қатыстылығы бойынша ешқандай кемсітушіліктерге ұшырамауы тиіс.

Біз балалар еңбегін пайдаланбаймыз, мәжбүрлі еңбекпен айналыспаймыз, нәсіліне, дініне және жынысына қарамастан барлық қызметкерлердің тең құқықтарын мойындаймыз.

Есепті кезеңде кемсітушілік фактілері тіркелмеген.

2022 жылы ҚМГ Директорлар кеңесі Адам құқықтары және жұртшылықпен қарым-қатынас саласындағы саясатты бекітті. ҚМГ веб-сайтында саясат туралы толығырақ

ақпарат берілген: <https://www.kmg.kz/ru/sustainable-development/corporate-governance/corporate-documents/>.

Адам құқықтары саласында біз мынадай міндеттемелерді қабылдаймыз:

- халықаралық нормаларға сәйкес адам құқықтарын құрметтеу;
- ҚМГ мен ЕТҰ-ның жоғары басшылығы деңгейінде келісе отырып, саладағы адам құқықтарына әсер етуге байланысты мәселелерді шешу үшін бағдарламалар қабылдау;
- адам құқықтарына әсерді бақылау және ол туралы хабарлау;
- ҚМГ қабылдаған шағымдар мен кінәрат-талаптарды қарау тетіктерін сақтау;
- теріс әсерді жою немесе азайту үшін өтемақы және құқықтық қорғау құралдарын ұсыну;
- тиісті есептілікті жасай отырып, адам құқықтарына ықпалын бақылау арқылы адам құқықтарына қатысты тиісті байқампаздық таныту;
- өз қызметкерлеріне жағымсыз әсерлерді жою үшін құқықтық қорғау құралдарын ұсыну;
- ҚМГ-ның персоналдан және үшінші тараптардан адам құқықтарына қатысты күтулерін ашу.

ӘДЕП ЖӘНЕ АДАЛДЫҚ

2-23

ҚҰНДЫЛЫҚТАР, ҚАҒИДАТТАР, СТАНДАРТТАР ЖӘНЕ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ НОРМАЛАРЫ

Корпоративтік жауапкершіліктің жоғары деңгейін қамтамасыз ету Компания жұмысының маңызды қағидаты болып табылады. Корпоративтік жауапкершілік орнықты дамуға үлес қосатын және заңнама мен халықаралық мінез-құлық нормаларына сәйкес келетін ашық және этикалық мінез-құлықты қамтиды. Компанияның осы саладағы қызметі жүйелі сипатқа ие, осыған байланысты 2023 жылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға бағытталған бірқатар іс-шаралар өткізілді.

ҚМГ қызметі мынадай корпоративтік құндылықтарға негізделген:

- Әділдік
- Бейілділік
- Даму
- Қауіпсіздік
- Жауапкершілік

ҚМГ-ның акционерлермен, қызметкерлермен, еншілес және тәуелді ұйымдармен, мемлекеттік органдармен, серіктестермен, өзге де мүдделі тұлғалармен іскерлік қарым-қатынастарының негізінде іскерлік шешімдер қабылдау кезінде де, күнделікті жағдайларда да мүдделердің үйлесуі, тараптардың әрқайсысының құқықтары мен міндеттерін өзара құрметтеу, сенім, жауапкершілік және сақтау жататындықтан, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Іскерлік әдеп кодексінің ережелеріне мүлтіксіз сүйенеді.

Кодекс ашық құжат болып табылады және ҚМГ іскер әріптестері мен басқа да мүдделі тұлғалар арасында еркін таратылады. Ол сондай-ақ Компанияның веб-сайтында «Корпоративтік құжаттар» бөлімінде орналастырылған: <https://www.kmg.kz/ru/sustainable-development/corporate-governance/corporate-documents/>.

ӘДЕПКЕ ЖАТПАЙТЫН МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ТУРАЛЫ КОНСУЛЬТАЦИЯЛАРҒА ЖҮГІНУ ТЕТІКТЕРІ

2-25, 2-26

Қызметкерлердің құқықтарын сақтау мәселелерінің алдын алу мақсатында нақты уақыт режимінде қызметкерлер тарапынан да, үшінші тұлғалар тарапынан да жасалған құқыққа қайшы әрекеттердің барлық фактілері туралы құпия және қолжетімді ақпарат құралдары ұйымдастырылды.

Компания тобының кез келген қызметкері немесе өзге тұлға ҚМГ және оның ЕТҰ-мен өзара іс-қимыл жасайтын басқа қызметкерлердің, контрагенттердің немесе өзге де тұлғалардың іс-әрекеттерінің заңдылығына күмән туындаған жағдайда бұл туралы басшылыққа, өзінің тікелей басшысына, Омбудсмен қызметі мен Комплаенс қызметіне хабарлай алады.

Бұл хабарламалар құпиялылықты қамтамасыз ететін мынадай арналар мен байланыс құралдары арқылы берілуі мүмкін.

Іскерлік әдеп кодексін бұзу, сондай-ақ Компанияның лауазымды тұлғалары мен басқа да қызметкерлері тарапынан құқыққа қайшы әрекеттер жасалуы, қызметкерлер мүдделерінің бұзылуы және еңбек даулары мен жанжалды жағдайларды шешуге жәрдемдесу фактілері бойынша:

ОМБУДСМЕН:

 8 (7172) 78-65-61

 ombudsman@kmg.kz

«E-OTINISH»

Азаматтардың барлық өтініштері үшін бірыңғай ақпараттық жүйе 2022 жылғы 1 шілдеден бастап қолданылады.

«НЫСАНА» БІРЫҢҒАЙ ОРТАЛЫҚТАНДЫРЫЛҒАН ЖЕДЕЛ ЖЕЛІСІ:

Тегін қоңырау шалу телефоны:

 8 (800) 080-30-30

 8 (702) 075-30-30

 nysana.cscg.kz

Компанияның барлық қызметкерлері, лауазымды және өзге де мүдделі тұлғалар Омбудсменге жүгінуге құқылы. Омбудсменнің негізгі функцияларының бірі – лауазымды тұлғалардың іскерлік әдеп кодексінің ережелерін сақтауын, барлық қызметкерлердің әділдігі мен мүдделерінің сақталуын бақылауды қамтамасыз ету.

2023 жылы ҚМГ атына «Нысана» бастамашылық ақпараттандыру кол-орталығына қауіпсіздік, қызметкерлердің құқықтары мен заңды мүдделерін бұзу, әлеуметтік-еңбек жанжалдары мәселелері бойынша 223 өтініш келіп түсті. Барлық өтініштерге уақтылы жауаптар берілді, 12 өтініш өңірлерге барып қаралды.

Тәуелсіз оператор, KPMG компаниясы әкімшілендіретін бірыңғай орталықтандырылған «Жедел желі» арқылы **Комплаенс қызметіне** мінез-құлық кодексінің кез келген бұзылуы, оның ішінде сыбайлас жемқорлық, кемсітушілік, әдепсіз мінез-құлық және өзге де бұзушылықтар туралы:

Тегін қоңырау шалу телефоны:

 8 (800) 080-47-47

 8 (771) 191-88-16

 mail@sk-hotline.kz

 www.sk-hotline.kz

«Жедел желі» байланыс телефондары ҚМГ корпоративтік сайтында мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерінде орналастырылған. Осыған ұқсас мәліметтер ЕТҰ сайттарында бар.

Сенім телефоны – бұл заңнаманың және/немесе іскерлік әдеп кодексінің болжамды бұзушылықтары, сыбайлас жемқорлық, алаяқтық жағдайлары, сондай-ақ құпия және инсайдерлік ақпаратты рұқсатсыз жария ету туралы ақпарат беру арнасы. Жедел желіге келіп түскен барлық өтініштер электрондық журналда тіркеледі.

Келіп түскен өтініштерді тіркеу және өтініш берушіге жауап беру процесі толығымен автоматтандырылған және жедел желі операторының барлық өтініштері нақты уақыт режимінде ҚМГ компаниялар тобының комплаенс-офицерлерінің қарауына түседі. Жүйе сонымен қатар өтініштерді дербес құруға, оларды комплаенс-қызметтердің қызметкерлеріне орындауға беруге, мәртебелер мен түсініктемелерді көрсетуге, файлдарды тіркеуге және аналитиканы жүктеуге мүмкіндік береді. Комплаенс қызметінің ЕТҰ комплаенс-қызметтерінің өтініштерді қарауының сапасын талдауға мүмкіндігі бар.

Құқық бұзушылықтар профилактикасы және алдын алу тиімділігін арттыру, Компания қызметкерлерімен және үшінші тараптармен (заңды және жеке тұлғалармен) өзара іс-қимылды жетілдіру және кері байланысты қамтамасыз ету, сондай-ақ ҚМГ мен ЕТҰ-дағы заңды құқықтар мен мүдделерді қорғау мақсатында:

- Барлық хабарламаларды, оның ішінде анонимді хабарламаларды операторлар қабылдап өңдейді, әрі қарай олардың құпия қаралуын қамтамасыз ететін ҚМГ Комплаенс қызметіне береді.
- Комплаенс қызметі тоқсан сайын келіп түскен өтініштерді қарау нәтижелері туралы ақпаратты Аудит жөніндегі комитетке және ҚМГ Директорлар кеңесіне жеткізеді.

2023 жылы Жедел желісіне 84 өтініш келіп түсті. Компанияда 2022 жылмен салыстырғанда шағымдар санының 23%-ға азайғаны байқалады. Бұл динамика ҚМГ мен оның ЕТҰ-дағы жанжалдар мен шағымдарды реттеу процесінің жақсарғанын көрсетеді.

ЕТҰ-мен жүргізіліп жатқан жұмыстарға қатысты ҚМГ жергілікті жерлерде функцияларды енгізу және кәсіпорынның ерекшелігін ескере отырып, комплаенс-бағдарламаларды қалыптастыру арқылы кәсіпорындарды корпоративтік мәдениетке интеграциялау процестерін жеделдетуге тырысады. Сонымен бірге Жедел желіге келіп түскен өтініштердің арқасында сыбайлас жемқорлық пен алаяқтыққа қарсы іс-қимылмен тікелей байланысты емес мәселелерді де реттеуге мүмкіндік туды. Мәселен, мысалы, Жедел желіге іскерлік мінез-құлықты бұзуға, лауазымдық өкілеттіктерді теріс пайдалануға байланысты өтініштер келіп түсті. Келіп түскен барлық өтініштер белгіленген тәртіп пен мерзімдерде қаралды, болашақта осындай жағдайлардың қайталану ықтималдығын төмендететін тиісті шаралар қабылданып, өтініш берушілерге қарау нәтижелері туралы хабарланды.

Азаматтардан өтініштер «e-Otinish» арқылы да келіп түседі, бұл расталмаған ақпаратпен жасырын жүгінуді азайтуға мүмкіндік берді, көбінесе жеке ұнатпауы немесе өзара жанжал салдарынан белгілі бір адамның беделін

түсіруге бағытталған. ҚМГ және оның ЕТҰ бойынша 2023 жылы алынған өтініштердің жалпы саны – 1795 өтініш (2022 жылы – 832).

ҚМГ компаниялар тобында корпоративтік қауіпсіздік бөлімшелері қызметкерлер мен өзге де адамдардың құқықтарының сақталуын қамтамасыз ету бойынша кешенді жұмыс жүргізеді. Бұл ретте Қазақстан Республикасының заңнамасын және халықаралық нормативтік актілерді, сондай-ақ «Самұрық-Қазына» АҚ, ҚМГ мен ЕТҰ-ның жалпы корпоративтік және ішкі құжаттарын қатаң басшылыққа алады.

Жалпы, ҚМГ және ЕТҰ басшылығы адам құқықтарын сақтау мәселелеріне елеулі көңіл бөледі, қызметтің осы бағытын жетілдіру бойынша тұрақты негізде жұмыс жүргізеді.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ

2-15, 3-3, 205-1, 205-2, 205-3

ҚМГ өз бизнесін заңдылық, адалдық және әдептілік қағидаттарына негіздейді. Компания адам құқықтарын қатаң сақтайды, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу үшін барлық мүмкін әрекеттерді жасайды, мінсіз беделге қамқорлық жасайды және этика саласында жоғары халықаралық стандарттарды енгізуге ұмтылады.

ҚМГ-да Комплаенс қызметі (бұдан әрі – Қызмет) жұмыс істейді. Қызметтің жауапкершілік аймағына қызметкерлердің еңбек қызметі шеңберінде сыбайлас жемқорлықпен байланысты құқық бұзушылықтар жасау мүмкіндігіне қатысты тәуекелдерді болдырмау кіреді. Компания қызметінің дербес бағыты болып қала отырып, Қызмет Компанияның барлық бизнес бөлімшелерімен интеграцияланған.

Әдепті мінез-құлық және бизнесті адал жүргізу стандарттарына сәйкес болу мақсатында ҚМГ-да комплаенс мәселелері бойынша қолданыстағы ішкі құжаттарды жаңарту жұмыстары жүргізілді. 2023 жылы Инсайдерлік ақпаратқа қол жеткізу құқықтарының аражігін

ажырату және инсайдерлердің мұндай ақпаратты заңсыз пайдалану мүмкіндігіне жол бермеу үшін «Казмұнайгаз» ҰК АҚ ішкі бақылау қағидалары өзектендірілді.

Есепті кезеңде қызмет инсайдерлік ақпаратқа иелік етуді және оны пайдалануды ішкі бақылауды жүзеге асырды.

Этика және адал бизнес стандарттарына сәйкес болу үшін Қызмет Компанияның контрагенттерін тексереді. Бұл сенімсіз серіктестермен шарттар жасасудың жолын кесуге, тауарларды жеткізбеу, жұмыстарды орындамау немесе қызметтерді көрсетпеу тәуекелдерін азайтуға көмектеседі.

Сондай-ақ ҚМГ-да ұйымдық-өкімдік және әкімшілік-шаруашылық функцияларды орындаумен байланысты бос лауазымдарға орналасуға үміткер кандидаттарды тексеру жүзеге асырылады. Жұмысқа қабылдау шарттарының бірі сатып алу рәсімдерімен айналысатын ізденушілер үшін психологиялық тексерулер мен полиграфиялық тестілер (өтірік детекторы) болды.

Комплаенс мамандары жұмысының тағы бір маңызды бағыты – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың жүйелі шараларының бірі болып табылатын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау, оның нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға ықпал ететін себептер мен жағдайлар, сондай-ақ Компанияның бизнес-процестеріндегі кемшіліктер анықталады.

Мәселен, 2023 жылы ҚМГ КО-да және 23 ЕТҰ-да сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді. Талдау нәтижелері бойынша оларды орындау бойынша ұсыныстар мен жоспарлар әзірленді. Есепті кезеңде сыбайлас жемқорлықтың расталған жағдайлары жоқ.

«КазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында Compliance Control мүдделер қақтығысын декларациялау жүйесі автоматтандырылып,

өнеркәсіптік пайдалануға енгізілді. Есепті кезеңде Топ қызметкерлері мүдделер қақтығысы жағдайларының болуы / болмауы туралы ақпаратты кең көлемде ашты.

Есепті кезеңде Компанияда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға бағытталған, оның ішінде жоғары басшылық пен Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметі өкілдерінің қатысуымен іс-шаралар өткізілді.

2023 жылдың қыркүйегінде Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметімен бірлесіп, қызметкерлер мен лауазымды тұлғаларды ҚМГ КО-да сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиімді әдістеріне оқыту жүргізілді. Сондай-ақ есепті кезеңде сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыпта мына ЕТҰ-да оқыту іс-шаралары өткізілді: «Ембімұнайгаз» АҚ, «ҚазТрансОйл» АҚ, «KMG Systems & Services» ЖШС, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰМҚК АҚ, «KMG Barlau» ЖШС, «ҚМГ Құмкөл» ЖШС, «KMG PetroChem» ЖШС, «KMG Drilling & Services», «АМӨЗ» ЖШС, «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС, «Ak Su KMG» ЖШС, «ҚМГ Қашаған Б.В.» ЖШЖК.

Комплаенс қызметі ҚМГ компаниялар тобы мамандарының кәсіби құзыреттілігін дамытуды және біліктілігін арттыруды қолдайды.

2023 жылғы 5-8 желтоқсан аралығында ҚМГ тобының комплаенс-офицерлері «Атамекен» ҚР ҰКП қолдауымен Еуропа кеңесі өткізген «Жеке сектордағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс» тақырыбында тренингтен өтті, ал бүгінде комплаенс командаларында комплаенс бойынша халықаралық және ұлттық кәсіби ұйымдар беретін комплаенс саласында кәсіби сертификаттары бар мамандар бар.

«КазМұнайГаз» ҰК АҚ ішкі және сыртқы ережелер мен нормативтік талаптардың сәйкестігін бақылау тиімділігін арттыру мақсатында комплаенс-жүйені дамыту, жақсарту және жетілдіру бойынша тұрақты негізде үздіксіз жұмыс жүргізеді.

КОМПАНИЯНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК САЯСАТЫ

3-3, 2-30, 401-2, 402-1, 406-1, 407-1

Компанияның әрбір қызметкерінің еңбек саласындағы өз құқықтары мен бостандықтарын іске асыруда тең мүмкіндіктері бар. Сонымен қатар Компания қызметкерлермен ұжымдық шартты жасасу, өзгерту, толықтыру жөніндегі келіссөздерге белсенді қатысады, келіссөздер жүргізу мерзімдерін қатаң сақтайды және тиісті бірлескен комиссиялардың жұмысын қамтамасыз етеді, келіссөздер жүргізу үшін қажетті ақпаратты ұсынады, ұжымдық шарт ережелерінің талаптарын қатаң орындайды.

Еңбек заңнамасына сәйкес кез келген қызметкер өз өкілдері арқылы ұжымдық келіссөздерге және ұжымдық шарттың жобасын әзірлеуге қатысуға, сондай-ақ қол қойылған ұжымдық шартпен танысуға құқылы.

Қауымдастықтар еркіндігіне құқықтарды қандай да бір шектеу және қызмет түрлері немесе аумақтық белгісі бойынша ұжымдық келіссөздер жүргізу Компанияның қызметінде көзделмеген. Біз, әлеуметтік жауапты компания ретінде, бұл құқықты толығымен қолдаймыз және қызметкерлердің бірлесу бостандығының құқығын іске асыруына қолайлы орта жасаймыз.

ҚМГ тобына кіретін кәсіпорындардың еңбек ұжымдарында әлеуметтік тұрақтылықты қолдау мақсатында Компания ЕТҰ қызметкерлері арасында наразылық пен шиеленістің туындауының алдын алуға бағытталған шаралар кешенін іске асыруда. Қабылданған шаралар кәсіпорындардағы жағдайды бақылауға және өндіріс процесінің үздіксіздігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Осылайша, қызметкерлерді әлеуметтік қолдау мәселелері еңбек ұжымдарының әлеуметтік тұрақтылығын қолдауға елеулі үлес қосуда.

ҚМГ тобы бойынша бүгінгі таңда 25 өндірістік кәсіпорында ұжымдық шарттар жасалды, олармен 50 163 қызметкер қамтылды, бұл 96 пайызды құрайды.

2023 жылғы мерзімдердің аяқталуына байланысты «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «ҚазТрансОйл» АҚ, «CASPI BITUM» БК ЖШС-да ұжымдық шарттарға жаңа редакцияда қол қойылды, «ОСК» ЖШС және «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС-да қосымша келісімге қол қойылды, онда ҚМГ компаниялар тобы бойынша қолданыстағы нормалар ескеріле отырып, бірқатар әлеуметтік төлемдер бойынша мөлшерлер ұлғайтылды. Еңбек ұжымдарының бастамасы бойынша «KPI» ЖШС және «KMG Security» ЖШС-да жаңа ұжымдық шарттарға қол қойылды.

2023 жылы «ӨМГ» АҚ, «ҚБМ» АҚ, «ОМС» ЖШС, «ҚазГӨЗ» ЖШС, «ПКОП» ЖШС, «ККМ» ЖШС-мен жаңа талаптармен ұжымдық шарттар жасасу бойынша келіссөздер басталды.

ҚМГ кәсіпорындарының барлық ұжымдық шарттарында қызметкерлер мен олардың отбасы мүшелері, сондай-ақ жұмыс істемейтін зейнеткерлер үшін әлеуметтік қолдаудың отыз бес негізгі түрі қарастырылған.

ҚМГ өз қызметкерлеріне әлеуметтік жәрдемақылардың, кепілдіктер мен өтемақылардың әртүрлі түрлерін қамтитын кепілді әлеуметтік топтама ұсынады: еңбек демалысы кезінде сауықтыруға материалдық көмек, жүктілікке және босануға байланысты төлемдер, 1,5 жасқа толғанға дейін бала күтімі бойынша демалыста жүрген қызметкерлерге ай сайынғы төлемдер, басқа жұмысқа ауысу мүмкін болмай еңбек шарты бұзылған кезде өтемақы, жалпы еңбек ету қабілетінен айырылуына, мүгедектік алуына байланысты еңбек шарты бұзылған кезде өтемақы, қызметкердің қайтыс болуына байланысты жерлеуді ұйымдастыруға біржолғы төлем, өндірістегі жазатайым оқиға салдарынан қаза тапқан қызметкердің отбасына біржолғы төлем. Компания қызметкерлер наұқастанған жағдайда ерікті медициналық сақтандыруға және Қазақстанның балалар сауықтыру лагерлерінде қызметкерлердің балаларының демалысын ұйымдастыруға да әлеуметтік кепілдіктер береді.

Сонымен қатар қызметкерлерге әлеуметтік қолдаудың қосымша түрлері ұсынылуы мүмкін. Әлеуметтік көмектің аталған түрлері ұжымдық шарттарда бекітілген немесе кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарында көзделген. Мұндай төлемдерге мерей жасына, зейнет жасына жетуіне байланысты, неке қиылуына байланысты төлемдер, некеге тұрған кездегі қысқа мерзімді демалыстар, нәрестелі болуына байланысты, туған-туыстарының қайтыс болуына байланысты жалақысы сақтала отырып берілетін төлемдер, егер емделуге жұмсалған шығындар сақтандыру бағдарламасында белгіленген лимиттен асып кеткен жағдайда, емделуге және медициналық операцияларға ақы төлеуге берілетін төлемдер, мүгедек қызметкерлерге, қызметкердің мүгедек балаларына, аса мұқтаж қызметкерлерге, бірінші қыркүйекке мектеп құралдарын сатып алу үшін берілетін төлемдер, аса мұқтаж қызметкерлерге көмек және т.б. жатады.

2023 жылы ҚМГ тобында барлық әлеуметтік төлемдер мен кепілдіктер сақталып, ұжымдық шарттарға сәйкес төленді. Жалпы, 2023 жылы қызметкерлер мен жұмыс істемейтін зейнеткерлерге 27,65 млрд теңгеден астам сомаға әлеуметтік қолдау көрсетілді.

ҚМГ үшін ішкі әлеуметтік бағдарланған бағдарламаларды іске асыру ерекше маңызды. Осы бағдарламаларды ілгерілету кезінде, ең алдымен, Компания қызметкерлері үшін қолайлы жағдайлар жасауға баса назар аударылады. Бұл материалдық ынталандыру, кәсіби өсуді нығайту және арттыру, еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету шаралары. Ерекше назар аударатын тұстар – әлеуметтік шиеленістің алдын алу, еңбек даулары мен жанжалдар туындау мәселелері.

Қызметкерлермен және олардың өкілдерімен тұрақты сындарлы байланыс орнатылды. Ішкі коммуникациялардың бірыңғай жүйесі «кері байланыс» тиімділігін арттыруға арналған. Барлық кәсіпорындарда әлеуметтік, тұрмыстық, өндірістік мәселелерді талқылау бойынша басшылықтың еңбек ұжымдарымен міндетті жоспарлы кездесулері өткізіледі.

Ішкі коммуникациялар жүйесінің негізгі міндеті – қызметкерлерді қызметтің мақсаттары мен міндеттері туралы уақтылы ақпараттандыру, ұйымдағы ағымдағы жағдайды қызметкерлерге жеткізу, сондай-ақ қызметкерлер көтеретін мәселелерді «тыңдау» мүмкіндігі болып табылады.

ҚМГ-ның барлық өндірістік кәсіпорындарында ішкі коммуникациялар құралдарын енгізу арқылы әрбір қызметкердің кәсіпорын басшылығына сұрақтармен жүгініп, уақтылы жауап алу мүмкіндігі регламенттелген, оған сәйкес бірінші басшылардың еңбек ұжымдарымен есептік кездесулері жылына екі рет жүйелі түрде өткізіледі. Бірінші басшылар өз есептерінде ұжымға ағымдағы жағдайды ұсынады: экономика, жұмыс көлемінің болуы, өндірістік жоспарлар, еңбекті қорғау, кадрлық және әлеуметтік мәселелер. Кездесулерде қызметкерлер өз сұрақтарын қойып, оларға жауап алуға мүмкіндік алады. 2023 жылы ҚМГ ЕТҰ-ның 14 000 қызметкерін қамтумен 101 есептік кездесу өткізілді, онда қызметкерлер 500-ден астам сұрақ қойды. Кездесулерде қызметкерлер көтерген негізгі мәселелер – жалақыны көтеру, қызметкерлердің балаларын жұмысқа орналастыру, медициналық қызмет көрсету бойынша нақты мәселелер, еңбек жағдайларын жақсарту мәселелері, оның ішінде ғимарат пен үй-жайларды жөндеу немесе салу қажеттілігі. Барлық сұрақтар бойынша қызметкерлерге тиісті түсініктемелер берілді, шешімдер қабылданды.

Еңбек жағдайлары өзгерген кезде Компания қызметкерді күнтізбелік он бес күннен кешіктірмей жазбаша хабардар етеді. Компания қызметіндегі елеулі өзгерістерге қатысты хабарламаның ең аз кезеңі 4 аптаны құрайды.

Сондай-ақ ЕТҰ-дағы жұмыс берушілер мен қызметкерлер арасында тікелей коммуникацияның тиімді тетіктерін құру және қолдау, қызметкерлерді ЕТҰ-дағы қызметтің мақсаттары мен міндеттері туралы уақтылы ақпараттандыру, ұйымдағы ағымдағы жағдайды қызметкерлерге жеткізу, қызметкерлерде кәсіпорынның оң имиджін қалыптастыру, ЕТҰ-дағы еңбек ұжымдарындағы әлеуметтік-психологиялық ахуал параметрлерін қадағалау мақсатында ЕТҰ бірінші басшылары қызметкерлерді жеке мәселелері бойынша қабылдайды, әрбір ЕТҰ-да бірінші басшының блогы, корпоративтік ақпараттық сайт құрылды, корпоратившілік ақпаратты еңбек ұжымдарына жеткізу үшін бейне хабарландырулар үшін мониторлар орнатылды. Қызметкерлерді жедел хабарландырулармен және хабарламалармен ақпараттандыру үшін ақпараттық стендтер қолданылады.

Тоқсанына бір рет ұжымдық шартты орындауға, еңбек тәртібінің жай-күйіне, еңбек ұжымының өтініштерін қарауға, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелеріне, әлеуметтік жеңілдіктер мен өтемақылар беруге және кәсіпорында басқа да әлеуметтік маңызды мәселелерге қатысты неғұрлым өзекті мәселелер бойынша ЕТҰ кәсіподағымен басшылықтың кездесуі өткізіледі.

2023 жыл қорытындылары бойынша ҚМГ еңбек ұжымдарындағы әлеуметтік тұрақтылық деңгейі қанағаттанарлық – индекс 75%⁹ құрады. Бұл ретте 2022 жылы – индекс 74% құрады.

Анықтама

SRS интегралды индексі әлеуметтік тұрақтылықтың көрсеткіші болып табылады. Әлеуметтік тұрақтылық – ұжымдағы ең аз қақтығыстармен компанияның жоспарлы дамуы. SRS әдістемесі әлеуметтік тұрақтылыққа қол жеткізу үшін компания ішіндегі қолайлы жағдай (Қатысу индексі), қызметкердің өмір сүру деңгейін қанағаттандыру (Әлеуметтік әл-ауқат индексі) және нақты қақтығыстар мен наразылық білдіруге райының болмауы (Әлеуметтік тыныштық индексі) қажет деп болжайды.

⁹ ӘӨКО деректерді түсіндіру кезінде зерттеу әдістемесі 2023 жылдың басында өзгергенін ескеру қажет екенін атап өтті. Осыған байланысты әртүрлі жылдардағы нәтижелер арасындағы тікелей салыстыру жаңа әдіснаманың жасалуына байланысты дұрыс болмай шығады.

ҚМГ тобында еңбек және демалыс жағдайларын жақсарту бойынша жұмыс жүйелі негізде жүргізіледі. Қызметкерлердің тұруын, тамақтануын ұйымдастыру мәселелері ЕТҰ-ның әлеуметтік тұрақтылықты жақсарту жөніндегі жоспарларында көрсетілген. Бұдан басқа, 2022 жылы аталған жұмысты күшейту үшін ҚМГ ЕТҰ-ның барлық жұмыскерлерінің еңбек және демалыс жағдайларын жақсарту бойынша 5 жылға (2023–2027 жж.) жекелеген жол карталары әзірленді. ЕТҰ жоспарларына сәйкес 2023 жылы 40-тан астам әлеуметтік-

КӘСІПОДАҚ

Компанияның кәсіподақтармен өзара іс-қимылы салалық және өңірлік деңгейлерде еңбек заңнамасымен белгіленген әлеуметтік әріптестік шеңберінде жүзеге асырылады. Салалық деңгейде өзара іс-қимылдың негізгі параметрлері (әлеуметтік кепілдіктер, еңбекті ұйымдастыру мәселелері, еңбекақы төлеу, жұмыспен қамту, гендерлік және жастар саясаты, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, еңбек жанжалдарының алдын алу және шешу және т.б.) ҚР Мұнай-газ, мұнай өңдеу және мұнай-химия салаларындағы салалық келісімде айқындалған, оны әзірлеуге ҚМГ мен оның кәсіпорындарының өкілдері белсенді қатысты.

ҚМГ тобында 44 430 қызметкердің мүдделерін қорғайтын 42 кәсіподақ ұйымы жұмыс істейді.

Өңірлік деңгейде әлеуметтік әріптестік жөніндегі облыстық комиссиялар жұмыс істейді, олардың шеңберінде жұмыспен қамту және еңбекті қорғаудың өңірлік мәселелерінен басқа, нақты ұжымдық еңбек даулары да қарастырылады. ҚМГ-ның барлық компанияларында келісім комиссиялары құрылып, жұмыс істейді.

тұрмыстық инфрақұрылым объектілерін (асханалар, әкімшілік-өндірістік корпусстар, тұрғын қалашықтар және т.б.) салу, әлеуметтік инфрақұрылым объектілеріне 115 күрделі жөндеу жүргізу жоспарлануда. Алайда ӨМГ-нің қаржы-шаруашылық қызметін тексеру нәтижелері бойынша 2023–2024 жылдарға арналған объектілерді салу, кеңейту және жөндеу жоспары әзірленді. Аталған тізімге жедел шешімді талап ететін 100-ге жуық объект ілікті.

ҚМГ өзінің ЕТҰ-мен бірлесіп мұнай-газ, мұнай өңдеу және мұнай-газ химиясы салаларының әлеуметтік әріптестігі мен әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі **салалық комиссияның** жұмысына белсенді қатысады, онда компаниялардың еңбек ұжымдарындағы ағымдағы ахуал туралы мәселелер, біліктіліктер мен кәсіптік стандарттардың салалық шеңберлерін әзірлеу, мұнай-газ, мұнай өңдеу және мұнай-газ химиясы салаларында адам ресурстарын дамыту мәселелері қаралады. ҚМГ 2023–2025 жылдарға арналған Мұнай-газ, мұнай өңдеу және мұнай-химия салаларындағы салалық келісімді орындайды.

Осы келісімнің негізгі ережелері қызметкерлердің әлеуметтік қорғалуын арттыру, кәсіподақ ұйымдарының рөлін арттыру, қауіпсіз жағдайлар мен еңбекті қорғауды қамтамасыз ету және т.б. бөлігінде орындалады. Еңбекке ақы төлеу жүйесінің салалық қағидаттарын белгілеу бөлігінде ҚМГ ЕТҰ разрядаралық коэффициенттердің ең төменгі деңгейлерін және бірінші разрядты жұмысшының айлық тарифтік мөлшерлемесінің ең төменгі мөлшерін ұстанады.

2023 жылы ҚМГ ЕТҰ қызметкерлері мен азаматтардың 166-дан астам өтініші қаралды. Өтініштердің едәуір бөлігі Маңғыстау облысынан ҚМГ тобына жұмысқа орналасу туралы өтінішпен келіп түсті. ҚМГ компаниялар тобы қызметкерлерінің құқықтарын бұзу мәселелерін қарауға ерекше назар аударылды. Әрбір осындай өтінішті АРБД егжей-тегжейлі қарады, қабылданатын шешімдердің негізділігі, олардың ҚР заңнамасына және кәсіпорынның ішкі рәсімдеріне сәйкестігі тексерілді. Өтініш берушілерге тиісті жауаптар берілді. Бұл ретте кәсіпорында кадрлық және әлеуметтік жұмысты ұйымдастыру бойынша практикалық ұсынымдар берілді.

МЕРДІГЕРЛІК ҰЙЫМДАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖАСАУ ЖӘНЕ МЕРДІГЕРЛІК ҰЙЫМДАР ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЕҢБЕК ҚҰҚЫҚТАРЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

3-3, 409-1

Әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз ету мақсатында Маңғыстау, Атырау, Павлодар облыстарында 2022 жылдың басынан бастап ҚМГ ЕТҰ мен олардың мердігерлік ұйымдары арасындағы жалақы мөлшеріндегі алшақтықты қысқарту бойынша жұмыс жүргізілді. Ол үшін мынадай шаралар қабылданды:

- мердігерлік ұйымдар қызметкерлерінің жалақысы артты;
- мердігерлердің жалақысын тапсырыс берушінің жалақысына ұқсас инфляция деңгейіне жыл сайынғы индексстеу туралы шешім қабылданды;
- мердігерлік ұйымдардың қызметкерлері үшін кепілдендірілген әлеуметтік топтама енгізілді.

Жүргізіліп жатқан жұмыстар Жаңаөзен қаласының, Атырау және Павлодар облыстарының проблемалық мәселелерін шешу бойынша ведомстваралық штабпен келісілді.

Маңғыстау облысы ҚМГ ЕТҰ мердігерлік ұйымдармен осы өзгерістерді және тиісінше қызметтерге тарифтерді ұлғайтуды көздейтін 158 қосымша келісім жасалды. Жалақыны арттыру бойынша қабылданып жатқан шаралар 19 мыңнан астам қызметкерді қамтиды. Орташа алғанда, жалақының өсуі шамамен 35-40%-ды құрайды. Ақшалай баламада қол қойылған қосымша келісімдердің сомасы 37,2 млрд теңгені құрайды.

Атырау облысы бойынша АМӨЗ 12 қосымша келісімге қол қойды (2 қосымша келісім қол қою сатысында). Жалақыны арттыру бойынша қабылданып жатқан шаралар 1,3 мыңнан астам қызметкерді қамтиды. Орташа алғанда, жалақы 13-тен 76%-ға дейін өсетін болады. Ақшалай баламада қол қойылған қосымша келісімдердің сомасы 3,5 млрд теңгені құрайды.

Павлодар облысы бойынша ПМХЗ 29 қосымша келісімге қол қойды. Жалақыны арттыру бойынша қабылданып жатқан шаралар 2,4 мыңнан астам қызметкерді қамтиды. Орташа алғанда, жалақының өсуі 14-тен 56%-ға дейін. Ақшалай баламада қол қойылған қосымша келісімдердің сомасы 5,9 млрд теңгені құрайды.

2022 жылғы маусымнан бастап ҚМГ-ның Ақтау қаласындағы өкілдігі (бұдан әрі – Өкілдік) жұмыс істейді. Ведомстваралық және өңірлік штабтар мен комиссиялар шеңберінде мемлекеттік органдармен тығыз өзара іс-қимыл ұйымдастырылды. Өкілдіктің қатысуымен 38 отырыс өткізіліп, облыстың 96 кәсіпорнының проблемалық мәселелері шешілді. Кәсіподақ ұйымдарымен жұмыс жолға қойылды, олармен өткізілген 25 кездесудің нәтижелері бойынша 161 хаттамалық шешім қабылданды, оның 125-і іске асырылды, 36-сы – орындалу сатысында.

«Өзенмұнайгаз» АҚ мердігерлік ұйымдарын және «КазМұнайГаз» ҰК АҚ мұнай-сервистік ЕТҰ тексеру

05.06.2023 Жаңаөзен қаласында «КазМұнайГаз» ҰК АҚ, Ақтау қаласындағы ҚМГ өкілдігі, «Өзенмұнайгаз» АҚ (ӨМГ), «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Қаражанбасмұнай» АҚ қызметкерлері, сондай-ақ Маңғыстау облысының мұнай сервисі еншілес ұйымдарынан тартылған мамандар қатарынан арнайы топ (барлығы 60 адам) жұмысқа кірісті. Топтың мақсаты ӨМГ мердігерлік ұйымдары мен ҚМГ мұнай сервистік ЕТҰ қызметін тексеру және талдау болып табылады.

43 мердігерлік ұйым, оның ішінде ӨМГ-нің 29 мердігерлік ұйымы және жоғарыда аталған ҚМГ мұнай сервисінің еншілес ұйымдарының (ЕТҰ) 14 мердігерлік ұйымы тексерілді.

Жұмыс тобы екі бағытта тексеру жүргізді:

- еңбек заңнамасын сақтау жөніндегі талаптардың орындалуын тексеру, еңбек жағдайларын, санитарлық-тұрмыстық жағдайларды, еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды, сондай-ақ медициналық қызмет көрсету жағдайларын тексеру. Компания басшылығы мен оның қызметкерлері арасында ішкі коммуникациялардың болуына ерекше назар аударылады (басшының еңбек ұжымымен кездесулер өткізуі, қызметкерлерді жеке мәселелері

бойынша қабылдау және қызметкерлердің өтініштерін қарау);

- мердігер ұйымдардың шарт бойынша бөлінген қаражаттың нысаналы пайдаланылуын тексеруді қоса алғанда, шарттық міндеттемелердің орындалуын тексеру (өндірістік сыйлықақыларды, жыл қорытындылары бойынша сыйлықақыларды, мерекелерге арналған біржолғы сыйлықақыларды төлеу, еңбек демалысына сауықтыруға арналған төлемдер және кепілдендірілген ең төменгі әлеуметтік пакетті қамтамасыз ету).

Тексеру нәтижелері бойынша 572 сәйкессіздік анықталды. Анықталған сәйкессіздіктер мен бұзушылықтар бойынша ҚМГ және мұнай сервисінің еншілес ұйымдарына орындау мерзімдерін көрсете отырып, анықталған бұзушылықтарды жою бойынша мердігер ұйымдардың атына нұсқамалар жіберу ұсынылды.

ӨМГ және мұнай сервистік ЕТҰ басшылығына қосымша тексерулер жүргізу тапсырылды, оның қорытындысы бойынша жоғарыда аталған мердігерлік ұйымдарға және ӨМГ және ҚМГ мұнай сервистік ЕТҰ жауапты тұлғаларына қатысты тиісті шаралар қабылданатын болады.

Өз кезегінде, еңбек жағдайларын, еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды, медициналық қызмет көрсету жағдайларын тексеру үшін бірыңғай чек-парақ дайындалды.

Ішкі коммуникациялардың бірыңғай жүйесінің қолданыстағы регламенті шеңберінде еншілес және тәуелді ұйымдардың бірінші басшылары 25 мыңға жуық жұмысшыны қамти отырып, еңбек ұжымдарымен 80-ге жуық есептік кездесу өткізілді. Барлық қозғалған проблемалық мәселелер қаралып, бақылауға алынды.

Құқықтық және әкімшілік кеңес беру, ұжымдарға заңгерлік көмек көрсету қамтамасыз етілді. Жанжалдарды, еңбек дауларын реттеуге қатысу, оның қатысушыларына өзара қолайлы шешім табуға көмектесу үшін 18 ішкі медиатор оқытылды. Еңбек жанжалдары мен наразылық көріністерінің туындау қаупі бар барлық кәсіпорындар туралы мәліметтер жүйеленген. Ұжымдардағы жағдайды қиындату үшін пайда болатын алғышарттарға уақтылы жауап беру алгоритмі жасалды. ЕТҰ еңбек ұжымдарында және олардың барлық мердігерлік компанияларында қалыптасқан ахуалға мониторинг жалғасуда. Жыл ішінде 55 кәсіпорында әлеуметтік шиеленістің ықтимал тәуекелдері бар 63 жағдай ерекше бақылауда болды.

Туындаған еңбек жанжалдарын құқықтық өріске ауыстыру арқылы Өкілдіктің тікелей қатысуымен (татуластыру комиссияларын құру, жұмыс беруші мен ереуілшілер арасында ымыраға келу және т.б.) 11 ереуіл тоқтатылды, ерте кезеңде 52 наразылық ереуілінің алды алынды. Әлеуметтік жағдайды жақсарту мақсатында ҚМГ ЕТҰ мердігерлік ұйымдарында өндірістік қатынастар (Industrial Relations) бағыты бойынша тұрақты бақылау қамтамасыз етілді. Осы жұмыс аясында 11 тексеру және IR-скринингтер жүргізілді.

Қабылданған шаралар нәтижесінде еңбек жанжалдарының орташа дәрежедегі тәуекелдері бар мұнай-газ секторы кәсіпорындары санының айтарлықтай төмендеуі байқалады (2023 жылғы қаңтардағы 20 жағдайдан желтоқсандағы 4 жағдайға дейін). Қазіргі уақытта ЕТҰ мен мердігер компаниялардың барлық кәсіпорындары штаттық режимде жұмыс істеуде.

БІЗДІҢ ҚАУЫМДАСТЫҚТАР

3-3, 413-1, 413-2, 203-1

ҚМГ өзі қатысатын өңірлердің әлеуметтік-экономикалық дамуына үлес қосады. Компания жергілікті басқару органдарымен белсенді өзара іс-қимыл жасайды және негізгі мүдделі тараптармен тұрақты үнқатысуды қолдайды, жас білікті мамандарды дамыту және даярлау бойынша белсенді жұмыс жүргізеді, ҚМГ компаниялар тобының қызметкерлеріне әлеуметтік қолдау көрсетеді, оффтейк-шарттарға қол қою арқылы отандық өндірушілерді қолдауға ұмтылады. ҚМГ кәсіпорындары жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттар мен Кешенді даму жоспары шеңберінде әлеуметтік маңызы бар объектілерді, спорт кешендерін салуды, өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуын және т.б. қаржыландыруды жүзеге асырады.

ҚМГ еншілес ұйымдарының жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттарда өндірістік қатысу өңірлерін дамытуға және халықтың мұқтаж топтарына әлеуметтік көмек көрсетуге айтарлықтай ақшалай қаражат бөлу көзделген, сондай-ақ облыстардың әкімдіктерімен жасалған келісімдер мен меморандумдар негізінде ҚМГ ЕТҰ қаражатты жергілікті атқарушы органдарға аударады.

ДЕМЕУШІЛІК ЖӘНЕ ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ

Компанияның қайырымдылық және демеушілік қызметі «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобының қайырымдылық қызметінің бірыңғай операторы болып табылатын «Samruk-Kazyna Trust» әлеуметтік жобаларды дамыту қоры арқылы жүзеге асырылады.

Samruk-Kazyna Trust қайырымдылық қызметі адамдарға, әлеуметтік және медициналық сектордағы қауымдастықтарға көмек көрсетуге, медиа және мәдени қоғамдастықты дамытуға, адами әлеуетті дамытуға, еңбек қатынастарын, ұлтаралық қатынастарды нығайтуға, қоғамның орнықты дамуына

«Өзенмұнайгаз» АҚ Жаңаөзен қаласы мен Маңғыстау облысы Қарақия ауданының әлеуметтік инфрақұрылымын дамытуға 1,7 млрд теңге бөлді.

«Ембімұнайгаз» АҚ Атырау облысы Бесікті ауылында 280 орындық балабақша салуға 783 млн теңге бөлді.

«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ Маңғыстау әкімдігіне оның инфрақұрылымын әлеуметтік-экономикалық дамытуға 140 млн теңге аударды.

«Қаражанбасмұнай» АҚ – Маңғыстау облысының инфрақұрылымын дамытуға 230 млн теңге бөлді.

«Қазгермұнай» БК ЖШС Қызылорда облысында «350 адамға арналған оқушылар сарайы» кешен-ғимаратын салуға 2,3 млрд теңге бөлді.

Ақтөбе облысының әлеуметтік-экономикалық дамуына және оның инфрақұрылымына «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС 206 млн теңге, ал «Қазақтүрікмұнай» ЖШС 189 млн теңге, Маңғыстау облысының дамуына 85 млн теңге бөлді.

инвестициялар салуға, өңірлік бизнес-бастамаларды қолдауға бағытталған.

2023 жылғы бюджетте Samruk-Kazyna Trust жобалар портфелі жалпы сомасы 7,2 млрд теңгеге 46 жобаны құрайды, оның ішінде 4 жоба ҚМГ қажеттіліктері ескеріле отырып іске асырылды:

- «IQanat білім беру қоры» қоғамдық қоры – 300 млн теңгеге «IQanat-Жарқын болашақ» жобасы, Жаңаөзен қаласы мектептерінің 50 оқушысы IQanat High School Burabai-да оқуға арналған білім гранттарының иегерлері атанды;

- «Bilim Foundation» ҚҚ – 378,3 млн теңге сомасына «Жарқын болашақ» жобасы – Жаңаөзен қаласының 177 оқушысы бүкіл ел бойынша колледждерде оқуға білім беру гранттарының иегерлері атанды, жобаның 2 түлегі жұмысқа орналастырылды;
- «Маңғыстау» жергілікті бастамалар орталығы» ҚҚ – «Маңғыстау облысы Түпқараған ауданы Ақшұқыр ауылының дәрігерлік амбулаториясының материалдық-техникалық базасын 36,5 млн теңге сомаға рентген аппаратын сатып алу арқылы нығайту» жобасы;
- Маңғыстау облысының екі елді мекенінде: Жетібай мен Жаңаөзенде 2022–2023 жылдар кезеңінде 1 млрд теңге сомаға 21 балалар спорт алаңының құрылысы жүзеге асырылды.

Сондай-ақ ҚМГ-ның еншілес кәсіпорындары: «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Қаражанбасмұнай» АҚ,

«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «Қазгермұнай» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «Петроқаззақстанойл Продактс» ЖШС – Атырау, Маңғыстау, Ақтөбе, Қызылорда, Қарағанды, Түркістан, Павлодар облыстарының әртүрлі жергілікті қоғамдастықтарына 1,1 млрд теңгеден астам сомаға қайырымдылық көмек көрсетті.

ЖАЛПЫ КОРПОРАТИВТІК ІС-ШАРАЛАР

ҚМГ компаниялар тобында жыл сайын ҚМГ тобының еңбек ұжымдарын шоғырландыру үшін корпоративтік іс-шаралар өткізіледі. Салауатты өмір салтын насихаттау және кәсіби шеберлікті арттыру мақсатында Спартакиада және «Үздік маман» сияқты іс-шаралар өткізіледі.

Ақтау қаласында 2023 жылы ҚМГ ЕТҰ арасында Спартакиада өтті. Бұл жолы дәстүрлі жыл сайынғы іс-шара «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-ның 60 жылдығына арналды. 2023 жылғы 10-14 шілде аралығында өткен жарыстарға ҚМГ 20 ЕТҰ-дан 500-ден астам қызметкер қатысты. Біріншіден, олардың барлығы 8 топта іріктеу кезеңінен өтті, оған ҚМГ 30-дан астам ЕТҰ-дан 3 000-ға жуық қызметкер қатысты. Мұнайшылар спорттың 11 түрінен: мини-футбол, волейбол, футбол, шахмат, үстел теннисі, жүзу, армреслинг, тоғызқұмалақ, арқан тарту, асық ату, киберспорт бойынша марапаттар жиынтығын ойнатты. Сондай-ақ 2023 жылғы 18-20 тамыз аралығында Астанада Қордың 15 жылдығына орай «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобы кәсіпорындарының қызметкерлері арасында

VIII спартакиаданың суперфиналы өтті. 11 спорт түрінен ауқымды жарыстар өтті. 845 қатысушы жеке және командалық спорт түрлерінде өз компанияларының намысын қорғады. Жарыс қорытындысы бойынша жалпы командалық бірінші орын ҚМГ-ға берілді. Айта кетейік, екінші жыл қатарынан «Самұрық-Қазына» АҚ портфельдік компаниялары арасында спартакиаданың суперкубогі ҚМГ-ға беріліп отыр. «Бір команда – бір мақсат!» слоганы ұжым ішіндегі корпоративтік мәдениет пен байланыстарды нығайтуға ықпал ететін осы іс-шараның негізгі идеясын көрсетеді, барлық қатысушыларды жоғары нәтижеге жету үшін бірігуге шақырады. ҚМГ тобындағы ЕТҰ-ның көпшілігінде қызметкерлердің жаппай спортпен шұғылдануы үшін жағдайлар жасалған (залдарды жалға алу, кәсіпшілікте спорт залдарының болуы және т.б.), бұл қызметкерлердің спортпен шұғылдануға кеңінен тартылуын қамтамасыз етеді. Цех ішіндегі және цех аралық спорттық жарыстар тұрақты негізде өткізіледі.

«МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША ҮЗДІК» БАЙҚАУЫ

Жыл сайын еншілес кәсіпорындардың қызметкерлері арасында «Үздік маман» конкурсы өткізіледі. Байқау 2023 жылы 13-17 қыркүйек аралығында Ақтау қаласында «Қаражанбасмұнай» АҚ өндірістік базасында 17 жұмысшы мамандығы бойынша ұйымдастырылды:

- мұнай және газ өндіру операторы
- ұңғымаларды зерттеу жөніндегі оператор
- қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі оператор
- мұнай дайындау жөніндегі оператор
- ҰКЖ бригадасы
- ҰЖАЖ бригадасы
- технологиялық жабдықты жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі слесарь
- электр газбен дәнекерлеуші
- электромонтер
- химиялық талдау зертханашысы
- технологиялық қондырғылар операторы
- компрессорлық қондырғылардың машинисі
- технологиялық сорғылардың машинисі
- токарь
- автомобиль жүргізушісі

- ОА-320 моторист-машинисі
- Бақылау-өлшеу аспаптары және автоматика жөніндегі слесарь

Байқау екі кезеңнен тұрды: бірінші кезең ҚМГ ЕТҰ деңгейінде өткізілді, оған ҚМГ ЕТҰ-ның 2470 қызметкері қатысты. Конкурстың екінші кезеңіне ҚМГ деңгейінде жүлделі бірінші орын алған ҚМГ-ның 19 ЕТҰ-дан бірінші кезең жеңімпаздары атанған 157 адам жіберілді. Байқаудың теориялық бөлімінде сайыскерлер «Samruk Business Academy» жеке мекемесі ұйымдастырған онлайн-тестілеуден өтті. Конкурстың практикалық бөлігінде конкурсқа қатысушылар Қаражанбас кен орнының конкурстық алаңдарында әр мамандық бойынша бақ сынасты. Байқаудың салтанатты жабылуы Rixos Water World-да өтті, ҚМГ байқауының жеңімпаздарына «Үздік маман» медальдары, дипломдар табысталды, ҚМГ ЕТҰ қызметкерлерінің күшімен мерекелік концерт ұйымдастырылды. Сондай-ақ «Қазгермұнай» БК ЖШС өкілі «Самұрық-Қазына» АҚ «Үздік маман-2023» байқауының үздігі атанды.

Сонымен қатар 2023 жылы «ПМХЗ» ЖШС өкілдері «Технологиялық қондырғылардың операторы» және «Компрессорлық қондырғылардың машинисі» номинациялары бойынша «Газпромнефть» ЖАҚ шақыруы бойынша 2023 жылғы 28-30 тамызда «Газпромнефть – ОНПЗ» АҚ базасында Омбы қаласында өткен «Мамандық бойынша үздік-2023» конкурсына қатысты. Жарысқа түрлі компаниялардың өкілдері қатысты: «Газпромнефть-ОНПЗ» АҚ, «Славнефть-ЯНОС» жақ, «Газпромнефть-МНПЗ» АҚ, NIS, «Полиом» ЖШҚ, «АМӨЗ» ЖШС, «СИБУР» АҚ және т.б. Конкурс әртүрлі тапсырмаларды орындаудан тұрды: кәсіп бойынша тестілеу, еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау, компьютерлік тренажер кешендерінде практикалық кейсті орындау, газ қауіпті жұмыстарды орындау, алғашқы медициналық көмек көрсету бойынша тапсырма, кәсіп бойынша практикалық міндеттерді шешу және өрт эстафетасы. Командалардың өкілдері жұппен өнер көрсетті, бірақ бұл ретте ұпайлар

жеке есепке алынды. Осы конкурсқа қатысу тәжірибесінің болмауына қарамастан, біздің өкілдеріміз өте жоғары біліктілік көрсетті, қарсыластарынан сәл төмен түсіп, ұсынылған әрбір номинация бойынша төртінші орынға ие болды.

Сондай-ақ «ҚазТрансОйл» АҚ 2023 жылғы тамызда «Транснефть» ЖАҚ, «Гомельтранснефть Дружба» ААҚ жетекші мамандықтар жұмысшылары арасында «Мамандығы бойынша үздік» атағына арналған халықаралық кәсіби шеберлік конкурсына қатысты: тауар операторы; желілік құбыржолшы; электр газ дәнекерлеуші; химиялық талдау зертханашысы; технологиялық жабдықтарды (технологиялық қондырғыларды) жөндеу жөніндегі слесарь; бақылау-өлшеу аспаптары және автоматика жөніндегі слесарь; электр жабдықтарын жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі электромонтер; МАС операторы.

«ҚАЗМҰНАЙГАЗ» ҰК АҚ-ДА КОРПОРАТИВТІК МӘДЕНИЕТТІ ДАМУ

2023 жылы Компанияда корпоративтік мәдениетті жаңарту және дамыту бойынша жұмыс басталды. Корпоративтік мәдениеттің диагностикасы 3 әдіспен жүргізілді: онлайн-сауалнама, топ-менеджментпен терең сұхбат, фокус-топтық пікірталастар. Скрининг қорытындысы бойынша мәдениеттің ағымдағы және мақсатты бейіні айқындалды, қызметкерлердің тартылуы, Компанияның және оның құндылықтарына адалдығы бағаланды, бизнес-процестерді жақсарту бойынша кері байланыс жиналды. Алынған мәліметтер мен қызметкерлердің кері байланысы негізінде корпоративтік мәдениетті дамыту бойынша ұсыныстар және ағымдағы жылдан қажетті мәдениет бейініне көшу бойынша 2023-2024 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары әзірленді. Компания ішінде кері байланысты жолға қою мақсатында Компанияның стратегиясын іске асыру және корпоративтік мәдениетін дамыту мәселелері бойынша корпоративтік орталық қызметкерлерімен басшылықтың кездесуі өткізілді, ұйымдық

ортаға өзгерістер енгізу және қолайлы жұмыс жағдайларын жасау, Компания ішінде ішкі коммуникацияларды жолға қою бойынша жұмыстар жүргізілуде. Мәдениетті іске асыру мәселелері бойынша топ-менеджментпен стратегиялық сессия, сондай-ақ Компания құндылықтарын әзірлеу бойынша стратегиялық сессиялар сериясы өткізілді. Оның нәтижелері бойынша 4 құндылық ұсынылды (қауіпсіздік, тиімділік, жауапкершілік, команда) – Компания басшылығымен келісу сатысында. Осы бастамалардың барлығы қызметкерлердің Компания мәселелеріне қатысуын және Қазмұнайгаздың стратегиялық мақсаттарына қол жеткізудегі тиімділігін арттыруға бағытталған. 2024 жылы Компания құндылықтары мен мінез-құлық үлгілерін таныту бойынша жұмыс, сондай-ақ «Өзенмұнайгаз» АҚ мен «Ембімұнайгаз» АҚ-да корпоративтік мәдениетті дамыту бойынша пилоттық жоба жоспарланған.

1-ҚАҒИДА. Іскер топтар халықаралық деңгейде жарияланған адам құқықтарын қорғауды қолдауы және құрметтеуі керек.

2-ҚАҒИДА. Іскер топтар адам құқықтарының бұзылуына қатысы болмауы тиіс.

6-ҚАҒИДА. Іскер топтар Еңбек және жұмыспен қамту саласындағы кемсітушілікті жоюды жақтауы керек.

10-ҚАҒИДА. Іскер топтар сыбайлас жемқорлықтың барлық түрлеріне, соның ішінде бопсалау мен парақорлыққа қарсы тұруы керек.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

2-9, 2-11

- Қазақстан Республикасының заңнамасына және ҚМГ Жарғысына сәйкес ҚМГ корпоративтік басқару құрылымы мынадай:
- жоғары орган** – Акционерлердің жалпы жиналысы;
- басқару органы** – Акционерлердің жалпы жиналысына есеп беретін Директорлар кеңесі;
- атқарушы орган** – Директорлар кеңесіне есеп беретін Басқарма;
- Ішкі аудит қызметі** — «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 1 ақпандағы №550-IV ҚРЗ Заңына сәйкес Компанияның және Қордың тобына кіретін ҚМГ компаниялар тобының өзге де ұйымдарының қаржы-шаруашылық қызметіне бақылауды, ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару саласындағы бағалау, корпоративтік басқару саласындағы құжаттардың орындалуы және ҚМГ мен ҚМГ компаниялар тобының қызметін жетілдіру мақсатында консультация беруді жүзеге асыратын, Директорлар кеңесіне тікелей бағынатын және есеп беретін орталықтандырылған орган;
- Корпоративтік хатшы** – өз функцияларын тұрақты және тәуелсіз негізде орындайды, ҚМГ Директорлар кеңесінің және (немесе) атқарушы органының мүшесі болып табылмайды, ҚМГ Директорлар кеңесі тағайындайды және ҚМГ Директорлар кеңесіне есеп береді, өз құзыреті шегінде ҚМГ корпоративтік басқару жүйесінде іске асыру және бақылау-қадағалау функцияларын жүзеге асырады;
- Комплаенс қызметі** – қызметі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және ҚМГ компаниялар тобының ішкі корпоративтік мәдениетін қалыптастыру мәселелері бойынша міндетті реттеуші талаптар мен үздік халықаралық практиканың сақталуын қамтамасыз етуге, қызметкерлер арасында ашықтықты, адалдықты қамтамасыз етуге, сондай-ақ Қазақстан Республикасының үздік халықаралық стандарттарына, ішкі саясаттары мен заңнамаларына сәйкес бизнесті жүргізу

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

- үшін жағдайлар жасауға бағытталған, Директорлар кеңесіне есеп береді;
- **Омбудсмен** — өзіне жүгінген ҚМГ қызметкерлеріне консультация беру және еңбек дауларын, жанжалдарды, әлеуметтік-еңбек сипатындағы проблемалық мәселелерді шешуге, сондай-ақ ҚМГ қызметкерлерінің іскерлік әдеп қағидаттарын сақтауға жәрдем көрсету рөлін атқаратын ҚМГ Директорлар кеңесі тағайындайтын адам.

ҚМГ корпоративтік басқару жүйесі акционерлердің және негізгі мүдделі

Аса маңызды мәселелерді қарау және Директорлар кеңесіне ұсынымдар дайындау үшін ҚМГ-да Директорлар кеңесінің комитеттері құрылады. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Директорлар кеңесі жанынан мынадай комитеттер жұмыс істеді:

Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет – Директорлар кеңесі мен Басқарманың сабақтастығын жоспарлау, ҚМГ органдарының қызметін бағалау, тиімді кадр саясатын, еңбекақы және сыйақы төлеу жүйесін қамтамасыз ету, сондай-ақ ҚМГ лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін әлеуметтік қолдау, кәсіби дамыту және оқыту жөніндегі міндеттер шеңбері үшін құрылған.

Аудит жөніндегі комитет – қаржы-шаруашылық қызметке, оның ішінде қаржылық есептіліктің толықтығы мен дұрыстығына, ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және корпоративтік басқару жүйелерінің тиімділігіне тиімді бақылау орнату, сондай-ақ сыртқы және ішкі аудиттің тәуелсіздігін бақылау үшін құрылған.

Қауіпсіздік, еңбек және қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитеті – қауіпсіздікті қамтамасыз ету, еңбек және қоршаған ортаны қорғау, орнықты даму және әлеуметтік-экономикалық даму қағидаттарын, әлеуметтік міндеттемелер мен бағдарламаларды енгізу, қызметтің үздіксіздігін және экологиялық тиімділікті қамтамасыз ету бойынша мәселелер шеңберін қарау үшін құрылған. Аталған комитет ұйым көрсететін экономикалық, экологиялық және әлеуметтік әсер ету аспектілері бойынша бастамашылық жасау, терең қарау және шешімдер қабылдау үшін жауап береді.

Стратегия және портфельді басқару комитеті – даму стратегиясы және инвестициялық саясат, ҚМГ қызметінің басым бағыттары, ҚМГ инвестициялық тартымдылығын арттыру, ҚМГ қаржы-шаруашылық қызметін жоспарлау және трансформациялау мониторингі мәселелері бойынша құрылған.

тараптардың: мемлекеттің, стратегиялық әріптестер мен контрагенттердің (өнім берушілер мен сатып алушылардың), инвесторлардың, ҚМГ қызметкерлерінің, муниципалитеттердің, жергілікті қоғамдастықтардың және Компания қатысатын өңірлердің тұрғындарының құқықтары мен заңды мүдделерін құрметтеуге негізделеді.

Компанияның корпоративтік басқару жүйесі корпоративтік басқарудың қазақстандық және халықаралық практикасының талаптары мен стандарттары ескеріліп, үнемі жетілдіріліп отырады.

БАСҚАРУ ОРГАНЫНЫҢ ЖӘНЕ ОНЫҢ КОМИТЕТТЕРІНІҢ ҚҰРАМЫ

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚМГ Директорлар кеңесінің құрамы мынадай түрде ұсынылды¹⁰

- **Бердіғұлов Ернат Құдайбергенұлы** – Директорлар кеңесінің төрағасы, «Самұрық-Қазына» АҚ мүдделер өкілі;
- **Мырзағалиев Мағзұм Маратұлы** – ҚМГ Басқарма төрағасы;
- **Холланд Филип Малкольм** – тәуелсіз атқарушы емес директор;
- **Қарабалин Ұзақбай Сүлейменұлы** – атқарушы емес директор, «Самұрық-Қазына» АҚ мүдделер өкілі;
- **Отыншиев Елжас Мұратұлы** – «Самұрық-Қазына» АҚ мүдделер өкілі;
- **Жұбаев Арманбай Сапарбайұлы** – тәуелсіз атқарушы емес директор;
- **Арғынғазин Арман Әнуарбекұлы** – тәуелсіз атқарушы емес директор;
- **Мыңшарипова Сая Найманбайқызы** – тәуелсіз атқарушы емес директор;
- **Шәкіров Асқар Оразалыұлы** – тәуелсіз атқарушы емес директор.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚМГ Директорлар кеңесі комитеттерінің құрамы мынадай түрде ұсынылды (ҚМГ Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 тамыздағы шешімі, №18/2023 хаттама).

АУДИТ ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ:

- **Арғынғазин Арман Әнуарбекұлы** – Комитеттің төрағасы;
- **Холланд Филип Малкольм** – Комитет мүшесі;
- **Жұбаев Арманбай Сапарбайұлы** – Комитет мүшесі;
- **Мыңшарипова Сая Найманбайқызы** – Комитет мүшесі.

СТРАТЕГИЯ ЖӘНЕ ПОРТФЕЛЬДІ БАСҚАРУ КОМИТЕТІ:

- **Жұбаев Арманбай Сапарбайұлы** – Комитеттің төрағасы;
- **Қарабалин Ұзақбай Сүлейменұлы** – Комитет мүшесі;
- **Холланд Филип Малкольм** – Комитет мүшесі;
- **Отыншиев Елжас Мұратұлы** – Комитет мүшесі;
- **Мыңшарипова Сая Найманбайқызы** – Комитет мүшесі.

¹⁰ ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысының 2023 жылғы 6 сәуірдегі шешімімен (№1/2023 хаттама) Директорлар кеңесінің мүшелері – «Самұрық-Қазына» АҚ мүдделер өкілі Ауғанов Ғибрат Қайратұлы мен тәуелсіз директор Хаирова Әсел Әнуарқызының өкілеттіктері мерзімінен бұрын тоқтатылды, сондай-ақ Бердіғұлов Ернат Құдайбергенұлы мен тәуелсіз директор Жұбаев Арманбай Сапарбайұлы Директорлар кеңесінің мүшелері – «Самұрық-Қазына» АҚ мүдделер өкілдері ретінде сайланды.

ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2/2023 хаттама) Директорлар кеңесінің мүшесі – тәуелсіз директор Миллер Тимоти Гленнің өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылып, Арғынғазин Арман Әнуарбекұлы Директорлар кеңесінің мүшесі – тәуелсіз директор болып сайланды.

ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысының 2023 жылғы 27 маусымдағы шешімімен (№3/2023 хаттама) Директорлар кеңесінің мүшесі – «Самұрық-Қазына» АҚ мүдделер өкілі ретіндегі Жанаділ Ернар Бейсенұлының өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылып, Отыншиев Елжас Мұратұлы Директорлар кеңесінің мүшесі – «Самұрық-Қазына» АҚ мүдделер өкілі ретінде сайланды.

ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысының 2023 жылғы 14 тамыздағы шешімімен (№4/2023 хаттама) 8 адамнан тұратын Директорлар кеңесінің жаңа құрамы сайланды, оның ішінде 4-үі – тәуелсіз директорлар.

ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысының 2023 жылғы 6 қарашадағы шешімімен (№5/2023 хаттама) 9 адамнан тұратын Директорлар кеңесінің құрамы айқындалып, Шәкіров Асқар Оразалыұлы Директорлар кеңесінің мүшесі – тәуелсіз директор ретінде сайланды.

ТАҒАЙЫНДАУ ЖӘНЕ СЫЯАҚЫЛАР ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ:

- **Холланд Филип Малкольм** – Комитеттің төрағасы;
- **Арғынғазин Арман Әнуарбекұлы** – Комитет мүшесі;
- **Мыңшарипова Сая Найманбайқызы** – Комитет мүшесі.

ҚАУІПСІЗДІК, ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ, ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ОРНЫҚТЫ ДАМУ КОМИТЕТІ:

- **Жұбаев Арманбай Сапарбайұлы** – Комитеттің төрағасы;
- **Арғынғазин Арман Әнуарбекұлы** – Комитет мүшесі;
- **Қарабалин Ұзақбай Сүлейменұлы** – Комитет мүшесі.

Директорлар кеңесінің тоғыз мүшесінің ішінен Қазақстан азаматтары – сегіз адам, Ұлыбритания – бір адам.

ӨКІЛЕТТІК МЕРЗІМІ

Директорлар кеңесінің өкілеттік мерзімі үш жылды құрайды. Директорлар кеңесінің мүшелері Директорлар кеңесінің құрамын сапалы жаңарту қажеттілігі ескеріле отырып, ерекше қаралған кезде қатарынан алты жылдан астам мерзімге қайта сайлануы мүмкін. Ерекше жағдайларда тоғыз жылға дейін мерзімге сайлауға жол беріледі (тәуелсіз директорлар үшін бұл жағдайда барлық мүдделі тараптарға Компания ашатын осындай қажеттіліктің егжей-тегжейлі және сенімді негіздемесі дайындалады).

Бұл ретте ҚМГ-да жүргізілген корпоративтік басқарудың тәуелсіз диагностикасының нәтижелері бойынша Компанияның Директорлар кеңесінде акционерлер мен тәуелсіз директорлар өкілдерін неғұрлым ұзақ сақтау мақсатында Акционермен қарым-қатынасты талқылау мүмкіндігін қарау

Компания Директорлар кеңесі құрамындағы тәуелсіз директорлар саны бөлігінде корпоративтік басқару кодексінің талаптарына сәйкес келеді, оған сәйкес тәуелсіз директорлар саны Директорлар кеңесі мүшелерінің жалпы санының 50%-на дейін құрайды.

Директорлар кеңесінің төрағасы «Самұрық-Қазына» АҚ мүдделер өкілі болып табылады, ҚМГ Директорлар кеңесінің барлық комитеттерін тәуелсіз директорлар басқарады.

31.12.2023Ж. ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МҮШЕЛЕРІНІҢ ЖАЛПЫ САНЫ – 9, ОНЫҢ ІШІНДЕ:

- тәуелсіз директорлар – 5,
- «Самұрық-Қазына» АҚ өкілдері – 3;
- атқарушы директор (Басқарма төрағасы) — 1.

туралы ұсыныс алды. Сондай-ақ өкілдердің өкілеттік мерзімін Компанияның таңдалған Стратегиясының кезеңіне сәйкес келтіру туралы мәселені зерделеу қажеттілігі туралы ұсыныс берілді. Тәуелсіз консультанттың пікірінше, бұл мынадай артықшылықтар бере алады: жекелеген директорлардың бес-алты жылға созылатын өкілеттік мерзімі және оларды әр жылдары ротациялау Компанияның қызметі мен оның корпоративтік басқару процестері туралы білімнің сабақтастығын қамтамасыз етеді. Директорлар кеңесінде ұзақ уақыт болу орындалатын жұмыстың сапасын арттыруға және Компанияның стратегиясын іске асыру жолында табысты ілгерілеуі үшін жауапкершілікті арттыруға ықпал етеді.

Директорлар кеңесі мен оның Комитеттерінде барлық акционерлерге әділ қарым-қатынас және орнықты даму қағидаттары ескеріле

отырып, және ҚМГ мүддесінде тәуелсіз, дәйекті және тиімді шешімдер қабылдануын қамтамасыз ететін дағдылар, тәжірибе мен білім теңгерімін сақтау қамтамасыз етіледі. «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 13 мамырдағы №415-II Заңының 54-бабының 4-тармағына және ҚМГ Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 9-тармағына сәйкес Басқарма төрағасынан басқа Басқарма мүшелері Директорлар кеңесіне сайлана алмайды,

ҚМГ Басқармасы 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 9 адамнан тұрады.

БАСҚАРМА ҚҰРАМЫНА:

Мырзағалиев Мағзұм Маратұлы	Басқарма төрағасы
Абдулгафаров Дастан Елемесұлы	Басқарма төрағасының орынбасары
Арысова Диана Айдарқызы	Басқарма төрағасының орынбасары
Брекешев Серікқали Аманғалиұлы	Басқарма төрағасының орынбасары
Закиров Болат Калавьянович	Басқарма төрағасының орынбасары
Құдайбергенов Қуаныш Мерекеұлы	Басқарма төрағасының орынбасары
Лавренов Василий Сергеевич	Басқарма төрағасының орынбасары
Макеев Дмитрий Сергеевич	Басқарма төрағасының орынбасары
Хасанов Дәулетжан Кеңесұлы	Басқарма төрағасының орынбасары

Басқарма өз қызметін ҚМГ Басқармасының 23.12.2022ж. шешімімен (№68 хаттама) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасының 2023 жылға арналған жұмыс жоспарына сәйкес жүзеге асырды.

Жұмыс регламентіне сәйкес Басқарманың іштей отырыстары апта сайын өткізілді.

Көрсетілген сандық деректер Басқарманың іштей отырыстарын өткізу жүйелілігін куәландырады, бұл ҚМГ Корпоративтік басқару кодексінің ережелеріне толық сәйкес келеді.

бұл ретте Басқарма төрағасы Директорлар кеңесінің төрағасы болып сайлана алмайды.

Директорлар кеңесінің мүшелері туралы ақпарат ҚМГ веб-сайтында толығырақ берілген:

<https://www.kmg.kz/ru/sustainable-development/corporate-governance/directors-board>

2023 жыл ішінде ҚМГ Басқармасы іштей отырыстарда **572 шешім (100%)** қабылдады. Атқарушы орган отырыстарының **59 хаттамасы** ресімделді.

2023 жылдың 12 айының қорытындысы бойынша қабылданған Басқарманың күндізгі шешімдерінің жалпы санынан **154 мәселе** белгіленген тәртіппен **ҚМГ Директорлар кеңесінің қарауына шығарылды.**

2023 жылғы қаңтар-желтоқсан аралығында Басқарма шешімдерімен мыналар **бекітілді**:

- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобының кейбір ұйымдарының 2023 жылға арналған базалық тарифтік ставкасы;
- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында өндірістік қауіпсіздіктің, еңбекті және қоршаған ортаны қорғаудың жай-күйін жақсартудың 2023–2027 жылдарға арналған Жол картасы;
- түзетілген Даму жоспары / КазМұнайГаз ҰК АҚ-ның 2023–2027 жылдарға арналған Бизнес-жоспары;

- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ 2023 жылға түзетілген бюджеті;
- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның 2024–2028 жылдарға арналған бизнес-жоспары;
- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасының 2024 жылға арналған жұмыс жоспары;
- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ 2023 жылға арналған бюджеті.

Сонымен қатар **36 шешіммен** ҚМГ-ның жекелеген ішкі құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар бекітілді.

ЭКОНОМИКАЛЫҚ, ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ТАҚЫРЫПТАР ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК

2-13

Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес Директорлар кеңесі мен Басқарма өз құзыреті шеңберінде Орнықты даму саласында тиісті жүйені қалыптастыруды және оны енгізуді қамтамасыз етеді, бұл ретте лауазымды тұлғалар мен барлық деңгейдегі барлық қызметкерлер орнықты дамуға үлесін қосады.

адамдардың қарауына шығару; жанжалды жағдайларды тұрақтандыру жөнінде ұсыныстар ұсыну арқылы жауап береді.

Атқарушы орган деңгейінде **орнықты даму мәселелерін шешу үшін жауапкершілік** былайша бөлінген:

- Басқарма төрағасының орынбасарлары:** орнықты даму қағидаттарының сақталуын қамтамасыз ететін орнықты даму саласында басқару жүйесін құру және енгізу, сондай-ақ орнықты дамуды негізгі процестерге, Компанияның даму стратегиясына, шешім қабылдау процестеріне интеграциялау, Компанияның төмен көміртекті даму және ESG-рейтинг мәселелері, сондай-ақ қатысу өңірлерінің экономикалық дамуына жәрдемдесу мәселелерін қоса алғанда, орнықты дамудың экономикалық құрамдас бөлігі мәселелерінің кешенін шешу мәселелері;
- Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау департаментінің директоры:** еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау саласындағы ҚМГ стратегиясы мен саясатын қалыптастыру және іске асырылуын қамтамасыз ету мәселелері, сондай-ақ тұтастай алғанда, өндірістік қауіпсіздікті, денсаулықты қорғауды, еңбекті қорғауды, қоршаған

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқару органы деңгейінде орнықты даму мәселелерін шешу үшін жауапкершілік былайша бөлінді:

- Комплаенс қызметі** сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және ҚМГ компаниялар тобының ішкі корпоративтік мәдениетін қалыптастыру мәселелері бойынша міндетті реттеуші талаптар мен үздік халықаралық тәжірибенің сақталуына, қызметкерлер арасында ашықтықты, адалдықты қамтамасыз етуге, сондай-ақ Қазақстан Республикасының үздік халықаралық стандарттарына, ішкі саясаттары мен заңнамаларына сәйкес бизнесті жүргізу үшін жағдайлар жасауға бағытталған, Директорлар кеңесіне есеп береді;
- Омбудсмен қызметі** Компанияның барлық қызметкерлерінің әділдігі мен мүдделерін сақтауға: даулар мен жанжалдардың алдын алу және реттеу; жүйелі сипаттағы және шешуді талап ететін проблемалық мәселелерді тиісті органдар мен лауазымды

ортаны және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселелері;

- Төмен көміртекті даму департаментінің директоры:** парниктік газдар шығарындыларын басқару, энергетикалық менеджмент жүйесін енгізу мәселелері, сондай-ақ төмен көміртекті жобаларды іске асыруға жәрдемдесу және көміртегі ізін азайту саласындағы ҚМГ нысаналы бағдарларына сәйкес жетекшілік ететін бағыт бойынша қызметті жетілдіру.
- Адами ресурстарды басқару департаментінің директоры:** процестерді іске асыру және орнықты дамудың еңбек, кадр және әлеуметтік аспектілерін басқару мәселелері;

Жоғарыда аталған адамдар ҚМГ Басқарма төрағасына есеп береді. Экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мәселелерді шешу үшін жауапты тұлғалардың есеп беруі

ішкі нормативтік құжаттармен, ішкі бақылау және Компания қызметінің үздіксіздігі рәсімдерімен егжей-тегжейлі реттеледі. Аталған мәселелер Басқарма мен Директорлар кеңесінің қарауына шығарылады. Бұл ретте Директорлар кеңесінің отырыстарында тиісті мәселелер қаралғанға дейін Директорлар кеңесінің комитеттері мынадай бөлініске сәйкес Директорлар кеңесі үшін ұсынымдар әзірлейді: корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі функциялар мен іс-шаралардың орындалуын кешенді бақылау ҚМГ Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитетіне бекітілді, ұйым көрсететін әсердің экономикалық, экологиялық және әлеуметтік аспектілері бойынша бастамашылық жасау, терең қарау және шешім қабылдау, сондай-ақ ҚМГ-да орнықты дамудың енгізілуін бақылау ҚМГ Директорлар кеңесінің еңбек қауіпсіздігі, еңбекті қорғау және орнықты даму комитетіне бекітілді.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРҒА ЭКОНОМИКАЛЫҚ, ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ТАҚЫРЫПТАР БОЙЫНША КЕҢЕС БЕРУ

2-12, 2-14, 2-16, 2-25

Мүдделі тараптар мен Компанияның жоғары корпоративтік басқару органы арасындағы экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мәселелер бойынша консультациялар әртүрлі тәсілдермен тұрақты негізде жүргізіледі.

орнықты даму саласындағы мақсаттар мен ҚНҚ айқындауды, ҚМГ-да орнықты дамудың енгізілуін, ҚМГ-ның негізгі процестеріне орнықты дамуды интеграциялауды бақылауды жүзеге асырады.

Мысалы, **ЕҚЕҚОҚОДК** жоғарыда аталған лауазымды тұлғалардың қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады.

2023 жылы ЕҚЕҚОҚОДК-ның басты назары еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау, ESG аспектілерін стратегиялық басқару, сондай-ақ орнықты даму жүйесін енгізу мәселелерінде болды.

2023 жылы ЕҚЕҚОҚОДК 5 отырысы өткізіліп, онда **31 мәселе** қаралды.

ҚМГ Директорлар кеңесінің **ЕҚЕҚОҚОДК** орнықты даму мәселелерін қарауды және ұйымдастыруды, орнықты даму саласындағы саясатты, ҚМГ орнықты даму туралы жыл сайынғы есебін, орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспарларын және бекітілуі Директорлар кеңесінің құзыретіне жататын өзге де ішкі құжаттарды, орнықты дамудың әлеуметтік, экономикалық және экологиялық компоненттерін енгізу, орнықты даму саласындағы басқару жүйесін қалыптастыруды,

ЕҚЕҚОҚОДК 2023 жылғы күн тәртібіндегі негізгі мәселелерге мыналарды жатқызуға болады:

- Еңбекті қорғау, өндірістік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау мәселелері бойынша есеп
- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның 2022–2031 жылдарға арналған Төмен көміртекті даму бағдарламасының іске асырылу мәртебесі
- ҚМГ ESG рейтингі туралы
- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ ESG тәуекел-рейтингін жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекіту туралы

- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ-да және оның бизнес-бірліктерінде орнықты даму жүйесін енгізу және орнықты даму қағидаттарын негізгі бизнес-процестерге енгізу туралы мәртебе-есеп
- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның Орнықты даму мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлесі туралы
- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның климат саласындағы корпоративтік басқару жөніндегі іс-қимыл жоспарын әзірлеу және TCFD ұсынымдарына сәйкес ашуды дайындау» жобасы бойынша жұмыс нәтижелері туралы

Бұдан басқа ЕҚЕҚОҚОДК 2023 жылы «КазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның 2022 жылғы Орнықты даму туралы есебін қарап, мақұлдады.

ЕҚЕҚОҚОДК жұмысына қатысу үшін Комитет отырыстарына дауыс беру құқығынсыз ҚМГ лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үнемі шақырылып отырды. ҚМГ Директорлар кеңесі Комитет әзірлеген ұсынымдардың әрқайсысын қабылдады.

Экономикалық, экологиялық және әлеуметтік проблемалар бойынша мүдделі тараптардың кең тізбесіне кеңес беру Компанияның

СЫНИ МАҢЫЗДЫ МӘСЕЛЕЛЕР ТУРАЛЫ АҚПАРАТТАНДЫРУ

2-16

ҚМГ Директорлар кеңесін сыни маңызды проблемалар туралы ақпараттандыру Компанияның қызметі туралы тұрақты есептер арқылы жүзеге асырылады, оның ішінде, бірақ аталғандармен шектелмейді: ҚМГ Басқарма төрағасының қызметтегі негізгі өзгерістер туралы есебі, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі ақпарат, қаржы-шаруашылық қызметтің алдын ала нәтижелері бойынша есеп, Ресей Федерациясына қатысты санкциялардың ҚМГ қызметіне әсері туралы ақпарат*, жасалуына мүдделілік бар, Басқарма шешім қабылдап жасалған мәмілелер туралы есеп, стратегияны, қызметтің негізгі көрсеткіштері мен инвестициялық жобаларды

веб-сайты, жұртшылықпен өзара іс-қимыл жөніндегі қызмет (Баспасөз қызметі) арқылы, сондай-ақ орнықты даму саласындағы ақпаратты ашу мәселелері бойынша сыртқы және ішкі мүдделі тараптармен ҚМГ-ның орталық коммуникациялар арнасы болып табылатын Орнықты даму туралы жыл сайынғы есеп шығару арқылы жүргізіледі. Сонымен қатар ҚМГ-да мүдделі тараптармен және Компаниямен тиісті түрде диалог құруға мүмкіндік беретін түрлі коммуникация тәсілдері бар. Мысалы, инвестициялық қоғамдастыққа арналған ақпарат: <https://www.kmg.kz/investors/> арнайы порталында орналастырылады, жұмысқа орналастыру мәселелері <https://work.kmg.kz/#/> порталында орналастырылады, қызметкерлердің құқықтары мен заңды мүдделерін бұзу мәселелері бойынша nysana@csc.kz жылдам жүйесіне жүгінуге болады, құпия ақпараттандыру жүйесі <https://www.sk-hotline.kz/#/> интернет-порталы арқылы қолжетімді, сондай-ақ Омбудсмен қызметінің мәселелері бойынша функционалдық өзара іс-қимыл ombudsman@kmg.kz, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау мәселелері hse@kmg.kz және орнықты даму sustainability@kmg.kz арқылы жүзеге асырылады.

орындау мәртебесіне шолу, ҚМГ-ның шоғырландырылған даму жоспарын іске асыру туралы есеп, тәуекелдер жөніндегі есеп, Директорлар кеңесі шешімдерінің орындалуы туралы есеп, сондай-ақ Директорлар кеңесі комитеттері төрағаларының есептері.

Жоғарыда көрсетілген есептерден басқа, ДК дереу хабарлау қажет болатын мәселелерді мезгіл-мезгіл айқындап отырады, мысалы, ҚМГ тобындағы ағымдағы жағдай, операциялық қызмет және т.б. туралы, қаржылық көрсеткіштер туралы, ҚМГ тобы компанияларындағы еңбекті және қоршаған ортаны қорғау саласындағы елеулі оқиғалар

туралы ақпарат, соның ішінде өрт туралы есептер (мұндай оқиғалар есепті кезеңнен кейін болған болса да). ҚМГ Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік, еңбекті, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму жөніндегі комитеті ҚМГ-да және оның бизнес-бірліктерінде орнықты даму жүйесін енгізу және орнықты

МАҢЫЗДЫ МӘСЕЛЕЛЕРДІҢ СИПАТЫ МЕН САНЫ

Директорлар кеңесінің әрбір іштей отырысында қаралатын ҚМГ еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі ақпаратты қарау шеңберінде есепті кезеңге қарамастан, ҚМГ тобының компанияларындағы еңбекті және қоршаған ортаны қорғау саласындағы кез келген оқиғалар туралы Директорлар кеңесінің мүшелерін жедел ақпараттандыру тапсырмасы берілді.

Бұдан басқа, ЕҚЕҚОҚОДК ҚМГ-да және оның бизнес-бірліктерінде орнықты даму жүйесін енгізу және орнықты даму қағидаттарын негізгі бизнес-процестерге енгізу туралы мәртебе-есеп, сондай-ақ ҚМГ-ның ESG тәуекел-рейтингі және Төмен көміртекті даму бағдарламасының іске асырылу мәртебесі туралы мәселені тыңдайды.

ҚМГ компаниялар тобының еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы саясаты жоғары басшылықтың еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік мәселелеріне бейілділігіне негізделген және әрбір қызметкерді қауіпсіздік мәдениетін дамытуға тартуға бағытталған.

*Анықтама

Компанияның перспективалық жобаларына нақты әсер етуі мүмкін санкциялардың ықтимал кеңеюін ескере отырып, теріс әсерлер мен салдарларды азайту үшін қолданыстағы санкциялардың мониторингін жүзеге асырады. Тәуекелдерді азайту мақсатында Компания санкциялық режим күшейтілген жағдайда жобалардан шығу немесе оларды өз бетінше іске асыру тетіктерін көздейді. Санкциялардың ҚМГ қызметіне әсерін талдау және қажетті шараларды әзірлеу жөніндегі жұмыс тобы құрылды. Санкциялардың ҚМГ қызметіне әсері туралы шоғырландырылған ақпарат ҚМГ ДК-ға, Қорға, ҚР ЭМ-ге және ҚМГ мүдделі бөлімшелеріне мерзімдік негізде беріліп отырады.

даму қағидаттарын негізгі бизнес-процестерге енгізу туралы есептерді, сондай-ақ ESG (Environmental-Social-Governance) рейтингінің деңгейін арттыру жөніндегі жұмыстардың мәртебесі туралы ақпаратты үнемі қарап талқылайды).

БАСҚАРУ ОРГАНЫН НОМИНАЦИЯЛАУ ЖӘНЕ ІРІКТЕУ

2-10

Директорлар кеңесінің мүшелігіне кандидаттарды ұсыну және іріктеу тәртібі

Директорлар кеңесінің мүшелігіне кандидаттарды ұсыну және іріктеу тәртібі ҚМГ Жарғысымен және өзге де нормативтік құжаттармен айқындалады, оны Акционерлердің жалпы жиналысы Директорлар кеңесінің төрағасымен және Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитеттің төрағасымен бірлесіп жүзеге асырады, сондай-ақ ол кандидатураларды іздестіру мен жалдауды жүзеге асыру кезінде ашықтық, әділдік және кәсіпқойлық қағидаттарына негізделеді.

Директорлар кеңесінің мүшелері акционерлердің және өзге де тұлғалардың өкілдері ретінде сайлауға ұсынылғандар арасынан сайланады. Директорлар кеңесінің мүшелігіне кандидаттардың лауазымдық функцияларын орындау үшін және ұзақ мерзімді құнның өсуін және Компанияның орнықты дамуын қамтамасыз ету үшін қажетті білімі, дағдылары мен тәжірибесі болуы, сондай-ақ мінсіз іскерлік беделі болуы тиіс.

Директорлар кеңесінің төрағасы мен мүшелері Акционерлердің жалпы жиналысында сайланады.

Тәуелсіз директорлар «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының 2016 жылғы 26 қыркүйектегі шешімімен, №35/16 хаттама, бекітілген «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялары Директорлар кеңесінің/Байқау кеңесінің құрамдарын қалыптастыру жөніндегі қағидаларға сәйкес іріктеледі.

Мүдделер қақтығысы

2-15

Компаниядағы мүдделер қақтығысын реттеу жөніндегі негізгі процестер ҚМГ Директорлар кеңесі бекіткен ҚМГ және оның ЕТҰ қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларының мүдделер қақтығысын реттеу жөніндегі саясатта, сондай-ақ Іскерлік әдеп кодексінде көрсетілген.

Атқаратын лауазымына қарамастан, Компанияның әрбір қызметкері мен әрбір лауазымды тұлғасы осы Саясаттың талаптарының сақталуы үшін жауапты болады. Қазіргі уақытта Компанияда жұмысқа қабылдау/лауазымға тағайындау/жаңа лауазымға тағайындау және кірісу кезінде қызметкерлердің және/немесе лауазымды тұлғалардың ықтимал мүдделер қақтығысы туралы ақпаратты бастапқы ашу рәсімі енгізілді. Бұл Ашу мынадай ақпаратты қамтиды: 1) ҚМГ және оның ЕТҰ контрагент компанияларындағы/бәсекелестеріндегі бенефициарлық иеленуі/үлестік қатысуы және басшылық етуі туралы мәліметтер; 2) ҚМГ және оның ЕТҰ контрагенттерінің немесе бәсекелестерінің жеке және алқалы органдарына қатысуы туралы мәліметтер; 3) ҚМГ және оның ЕТҰ контрагенттерімен өзара іс-қимылы туралы мәліметтер; 4) ҚМГ және/немесе оның ЕТҰ-ға тиесілі активтерді және/немесе бағалы қағаздарды сатып алу ниеті туралы мәліметтер және т.б. Комплаенс саласындағы ҚМГ-ның мүдделер қақтығысының бар-жоғы және саясаттардың және/немесе өзге де құжаттардың талаптары мен рәсімдерінің сақталуы, оның ішінде «Самұрық-Қазына»

АҚ компаниялар тобының лауазымды тұлғаларында жұмысқа қабылдауға, басшы лауазымдарға тағайындауға кандидаттар ретінде қаралатын тұлғалармен, сондай-ақ жасалуына ҚМГ-ның мүдделілігі бар мәмілелер жасасу кезінде үлестестік белгілерінің бар-жоғы тұрғысынан тексеру жүргізу көзделген. Жоғарыда көрсетілген тұлғалардан «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚР 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-V ҚРЗ Заңына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісім жинау қосымша жүзеге асырылады.

Мақсаттарды, құндылықтарды, миссияларды және стратегияларды айқындаудағы басқару органының рөлі

2-12

ҚМГ Директорлар кеңесі стратегиялық жоспарлау және ҚМГ даму стратегиясын іске асыру мәселелеріне белсенді қатысады.

ҚМГ-ның стратегиялық бастамаларына бақылауды жүзеге асыру және уақтылы түзету шараларын қабылдау мақсатында Директорлар кеңесі ҚМГ Басқарма төрағасының қызметтің негізгі өзгерістері жөніндегі есебін, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі ақпаратты, қаржы-шаруашылық қызметтің алдын ала нәтижелері жөніндегі есепті, жасалуына мүдделілік бар, жасасу туралы шешімдерін Басқарма қабылдаған жасалған мәмілелер туралы есепті, Даму стратегиясының, ҚНК және инвестициялық жобалардың орындалу мәртебесіне шолуды, ҚМГ-ның шоғырландырылған даму жоспарының іске асырылуы туралы есепті, Директорлар кеңесі комитеттері төрағаларының есептерін, Директорлар кеңесі шешімдерінің орындалуы туралы есепті, сондай-ақ Директорлар кеңесіне есеп беретін қызметтердің қызметі туралы есептерді үнемі тыңдайды.

Директорлар кеңесі ҚМГ қызметінің басым бағыттарын айқындауға және ҚМГ Даму стратегиясын бекітуге, сондай-ақ оның іске асырылуына мониторингті жүзеге асыруға жауапты болады.

2023 жылғы 26 шілдеде кесте бойынша жоспарланған отырыс өткізілді, оның шеңберінде Даму стратегиясы және сыртқы факторларды талдау мәселелері және олардың 2021 жылғы 3 қарашадағы Директорлар кеңесінің шешімімен (№17/2021 хаттама) бекітілген 2022–2031 жылдарға арналған ҚМГ Даму стратегиясына әсері қаралды. ҚМГ-ның қолданыстағы Даму стратегиясының өзектілігі, оның ішінде оның «Самұрық-Қазына» АҚ жүргізіп жатқан реформасына және сыртқы факторларға сәйкестігі, сондай-ақ ҚМГ-ның ірі мұнай-газ активтеріне қатысты стратегиясы бойынша ағымдағы мәртебесі мәселесі қаралды.

Директорлар кеңесі 2023 жылы бірқатар стратегиялық мәселелерді қарады:

- Шетелдік нарықтарға мұнай жеткізудің баламалы бағыттары
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның 2024–2028 жылдарға арналған шоғырландырылған бизнес-жоспары туралы
- ҚМГ қызметінің корпоративтік негізгі көрсеткіштерін және олардың нысаналы мәндерін бекіту
- ҚМГ орталық аппаратының құрылымын бекіту
- ҚМГ-ның 2028 жылға дейінгі Даму стратегиясының іске асырылуы туралы 2022 жылға арналған есеп туралы
- Инвестициялық жобалардың іске асырылу мәселелері
- Басшы қызметкерлер қызметінің уәждемелік негізгі көрсеткіштерінің карталарын және олардың нысаналы мәндерін бекіту
- ҚМГ-ның мұнай сатып алу, мұнай өнімдерін сатып алу-сату туралы шарттар жасасуы
- ҚМГ-ның 2022 жылғы таза кірісін бөлу тәртібі және ҚМГ-ның бір жай акциясына есептегендегі дивиденд мөлшері туралы
- ҚМГ облигацияларын шығару туралы және ҚМГ облигацияларын шығару шарттарын айқындау туралы
- ҚМГ-ның 2022 жылғы Жылдық есебін бекіту
- ҚМГ-ның 2022 жылғы Орнықты дамуы туралы есепті бекіту

- 2025 жылы өтеуге жататын орта мерзімді жаһандық ноталарды мерзімінен бұрын өтеу (сатып алу) және мерзімінен бұрын өтеу (сатып алу) бағасын айқындау туралы
- Сооperatieve KazMunaiGaz U.A-ның «Самұрық-Қазына» АҚ-дан «ҚМГ Қашаған Б. В.» ЖШЖК акцияларының 50%-ын кері сатып алуын жүзеге асыру туралы
- ҚМГ стратегиялық емес активтерін шығару жөніндегі жол карталарын бекіту туралы
- ҚМГ стратегиялық емес активтерінің тізбесін бекіту туралы
- Киберқауіпсіздік мәселелері
- ҚМГ-ның 2022–2031 жылдарға арналған Даму стратегиясының өзектілігі

2023 жылғы 6 қазанда орнықты даму мәселелері бойынша ҚМГ Директорлар кеңесінің жыл сайынғы отырысы өткізілді, оның шеңберінде мынадай өзекті мәселелер бойынша талқылау өтті:

- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ орнықты даму жүйесі және ESG-тәуекел рейтингі туралы
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ үшін TCFD ұсынымдары және қаржылық есептіліктің жаңа стандарттары бойынша ақпаратты ашу
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Төмен көміртекті даму бағдарламасының іске асырылу мәртебесі

Директорлар кеңесі Компания жұмыскерлері мен оның мердігерлерінің барлық өндірістік объектілеріндегі экология және қоршаған ортаны қорғау, өмірі мен денсаулығы мәселелерінің жоғары басымдылығын, кадрлық әлеуетті дамытуды және орнықты даму саласындағы жалпыға бірдей танылған жаһандық мақсаттарға бейілділікті түсінеді, сондықтан орнықты дамуды және өндірудің көміртегі сыйымдылығын үдемелі төмендетуді ҚМГ-ның негізгі стратегиялық мақсаттарының бірі ретінде айқындайды, бұл «Самұрық-Қазына» АҚ-ның пайымына, Қазақстан Республикасының Даму стратегиясына және әлемдік инвестициялық қоғамдастықтың күн тәртібіне сәйкес келеді.

ОРНЫҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ ЕСЕПТІ ДАЙЫНДАУДАҒЫ ЖОҒАРЫ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ОРГАНЫНЫҢ РӨЛІ

2-14

Компанияның Жарғысына сәйкес Орнықты даму туралы есепті бекіту ҚМГ Директорлар кеңесінің құзыретіне жатады.

ҚМГ Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік, еңбекті, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму жөніндегі комитеті ҚМГ Директорлар кеңесі үшін Орнықты даму саласындағы есепті бекіту туралы ұсынымды тексеретін және әзірлейтін ҚМГ органы болып табылады.

GRI жаңа стандарттарына сәйкес орнықты даму туралы есепте маңызды тақырыптарды ашу (GRI 3: Material Topics 2021) әрбір есепті кезеңде және ДК мүшелерінің тікелей қатысуымен айқындалады.

Орнықты дамуы туралы есепте келтірілген деректерді растау үшін тәуелсіз тарап оны верификациялауды жүзеге асырады, бұл өз кезегінде есепте ашылатын ақпараттың сенімділігін және инвесторлар тарапынан сенімділікті арттыруға және соның салдарынан ҚМГ-ның инвестициялық тартымдылығын жақсартуға ықпал етеді.

БАСҚАРУ ОРГАНЫНЫҢ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТІН БАҒАЛАУ

Басқару органы мүшелерінің ұжымдық білімі

2-17

Директорлар кеңесінің мүшелері өз дағдылары мен кәсібилігін, соның ішінде экономикалық, экологиялық және әлеуметтік аспектілерді басқару бөлігінде ұдайы арттыруға ұмтылады. Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет тұрақты негізде Директорлар кеңесі мүшелерінің дағдылары мен білімдерінің ағымдағы теңгерімін қарайды.

Директорлар кеңесінің мүшелерін оқыту туралы ақпарат Компанияның веб-сайтында үнемі жаңартылып отырады және мына сілтеме бойынша қол жетімді: https://www.kmg.kz/ru/sustainable-development/corporate-governance/directors_board/.

Директорлар кеңесінің отырыстарында, оның ішінде Директорлар кеңесінің, сондай-ақ Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму жөніндегі комитетінің орнықты даму мәселелері жөніндегі жекелеген отырысында мәселелерді қарау шеңберінде ESG аспектілерін қамту периметріне кіретін неғұрлым өзекті тақырыптар, оның ішінде халықаралық трендтер мен елішілік бастамалар туралы ақпарат үнемі талқыланып отырады.

БАСҚАРУ ОРГАНЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІН БАҒАЛАУ

2-18

Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес және директорлар кеңесі мен оның комитеттерінің, «Самұрық-Қазына» АҚ Директорлар кеңесінің, Директорлар кеңесі Комитеттерінің, Директорлар кеңесінің төрағасы, мүшелері мен Корпоративтік хатшысының (бұдан әрі – Ереже). Ережеде Директорлар кеңесі, комитеттер және Директорлар кеңесінің мүшелері Директорлар Кеңесі бекіткен құрылымдық процесс шеңберінде жыл сайынғы негізде бағалануы тиіс деп көзделген. Бұл ретте бағалау кемінде үш жылда бір рет тәуелсіз кәсіби ұйымды тарта отырып жүргізіледі.

2021 жылы ҚМГ-ні қоса алғанда, «Самұрық-Қазына» АҚ-ның 11 портфельдік компаниясында «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС командасы 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап 2021 жылғы 31 мамырды қоса алған кезеңдегі корпоративтік басқарудың тәуелсіз диагностикасын жүргізді. Аталған диагностика шеңберінде мынадай бес бағыт бойынша қызмет бағаланды: ДК және атқарушы органның тиімділігі; тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және аудит; орнықты даму; акционерлердің құқықтары; ашықтық.

Тәуелсіз диагностиканың қорытындысы бойынша ҚМГ «КазМұнайГаз» ҰК АҚ Корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі 2022–2023 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарын бекітті.

Осыған байланысты 2023 жылы Директорлар кеңесінің қызметіне жеке тәуелсіз бағалау жүргізілген жоқ.

Бұл ретте 2023 жылы Корпоративтік басқару кодексі талаптарына сәйкес 2022 жылдың қорытындысы бойынша сауалнама жүргізу арқылы Директорлар кеңесі мүшелерінің өзін-өзі бағалауы жүргізілді. Өзін-өзі бағалау сауалнамасын Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитеттің және Директорлар кеңесінің төрағалары бірлесіп әзірледі. Сауалнама екі бөлімнен тұрды — «Құрам және процестер», «Мінез-құлық және әрекеттер» – және 30 сұрақ. Өзін-өзі бағалау нәтижелері Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитетте алдын ала қаралды, оның барысында Директорлар кеңесінің төрағасына Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитеттің төрағасымен бірлесіп, Директорлар кеңесінің отырысы шеңберінде Директорлар кеңесінің қызметін өзін-өзі бағалау нәтижелерін талқылау кезінде 2022 жылдың қорытындылары бойынша мынадай аспектілерді талқылау ұсынымы әзірленді:

- барлық аспектілердегі әртүрлілік;
- Директорлар кеңесі мүшелерінің сабақтастық жоспары және сайлану процесі;
- ҚМГ стратегиясы;
- кәсіптік дамыту және оқыту.

2023 жылғы желтоқсандағы Директорлар кеңесінің отырысында 2023 жылдың қорытындысы бойынша ҚМГ Директорлар кеңесінің қызметін бағалауға қатысты мәселе қаралды. Жыл сайынғы негізде өзін-өзі бағалауды жүргізу мақсаты Директорлар кеңесі мүшелерінің сауалнамаларды толтыру қорытындылары бойынша динамиканы анықтау болып табылады. ҚМГ Директорлар кеңесі назар аударуды қажет ететін ережелерді анықтау, сондай-ақ нәтижелерді бұрын алынған нәтижелермен салыстыру мақсатында 2023 жылдың қорытындысы бойынша ҚМГ Директорлар кеңесінің қызметіне өзін-өзі

бағалау арқылы бағалау жүргізу туралы шешім қабылдады.

ҚМГ Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 7 наурыздағы отырысында 2023 жылдың қорытындысы бойынша Директорлар кеңесінің қызметін өзін-өзі бағалау нәтижелері туралы есеп қаралды. Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 10 сәуірдегі шешімімен «КазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің қызметін жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді.

СЫЙАҚЫНЫ АЙҚЫНДАУ САЯСАТЫ МЕН ПРОЦЕСІ

2-19, 2-20

ҚМГ Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақы деңгейі ҚМГ Директорлар кеңесі мүшелерімен жасалған шарттарға сәйкес Акционерлердің жалпы жиналысының шешімімен белгіленеді.

ҚМГ Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысы тіркелген болып табылады. Бұл ретте, Директорлар кеңесінің төрағасы үшін белгіленгеннен басқа, Директорлар кеңесіне төрағалық еткені үшін қосымша сыйақы да көзделген.

Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес «Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақы деңгейі Директорлар кеңесінің әрбір мүшесін ұйымды табысты басқару үшін талап етілетін деңгейде тарту, ұстап қалу және ынталандыру үшін жеткілікті болуы тиіс. Ұйымның Директорлар кеңесінің мүшесіне сыйақы белгілеу «Самұрық-Қазына» АҚ әзірлейтін әдіснамаға сәйкес жүзеге асырылады, бұл ретте ұйым үшін осы адамның Директорлар кеңесінің құрамына қатысуынан күтілетін оң нәтижесі назарға алынуы тиіс». Сондай-ақ Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес бірде-бір тұлға өзінің сыйақысына байланысты шешімдер қабылдауға қатыспауға тиіс.

Сыйақы мөлшерін айқындау тәртібін Акционерлердің жалпы жиналысы айқындайды. «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының 2016 жылғы 26 қыркүйектегі шешімімен (№35/16 хаттама) «Самұрық-Қазына» АҚ компанияларының Директорлар кеңесінің/

Байқау кеңесінің құрамдарын қалыптастыру жөніндегі қағидалар бекітілді, олар сонымен қатар Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы белгілеу тәртібін де көздейді.

«Сыйақы және шығыстарды өтеу» қағидаларының 3-бөліміне сәйкес сыйақы мөлшерін белгілеу кезінде директорлардың міндеттері, Компания қызметінің ауқымы, даму стратегиясы мен бизнес-жоспарда айқындалатын ұзақ мерзімді мақсаттар мен міндеттер назарға алынады. Сыйақы тәуелсіз директорларға төленеді. «Самұрық-Қазына» АҚ тобына кіретін компаниялардың Директорлар кеңесі құрамындағы «Самұрық-Қазына» АҚ өкілдеріне сыйақы «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының шешімі негізінде айқындалады. Кәсіби директорларды тарту және ұстап қалу мақсатында бәсекеге қабілетті сыйақыны қалыптастыру үшін Қор Басқармасының шешімімен Қор активтері қызметінің жекелеген салалары бойынша жылдық сыйақының ең жоғары мөлшері белгіленеді. Жылдық сыйақылардың (лимиттердің) ең жоғары мөлшерін белгілеу ұқсас компанияларда қабылданған сыйақылар мөлшерімен салыстырылып жүзеге асырылады.

2023 жылы ҚМГ Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы мөлшерін айқындау үшін консультанттар тартқан жоқ.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫҢ ЕҢБЕККЕ АҚЫ ТӨЛЕУГЕ ҚАТЫСТЫ ҚАТЫСУЫ

2-20

Сыйақы мөлшерін айқындау тәртібін ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы – «Самұрық-Қазына» АҚ айқындайды. Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес Директорлар кеңесінің Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитеті тәуелсіз директорларға кандидаттардың сыйақысы мөлшері бойынша ұсыныстар енгізеді.

ҚМГ Директорлар кеңесі Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитетінің отырыстарында қажеттілігіне қарай ҚМГ Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысына байланысты мәселелер талқыланады.

Есепті кезеңде Директорлар кеңесінің Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитеті 2022 жылғы жұмыс қорытындылары бойынша ҚМГ Директорлар кеңесінің қызметін өзін-өзі бағалау нәтижелерін қарап, оның шеңберінде ҚМГ Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақы деңгейі бағаланды.

Gri 2-12, 2-20, 2-21 көрсеткіштері (тәуекелдерді басқару, Директорлар кеңесінің сыйақысы) туралы толығырақ ақпарат ҚМГ-ның 2023 жылғы жылдық есебінде <https://www.kmg.kz/ru/investors/reporting/> ҚМГ сайтында көрсетілген.

ЭКОНОМИКАЛЫҚ НӘТИЖЕЛІЛІК

10-ҚАҒИДА. Іскер топтар сыбайлас жемқорлықтың барлық түрлеріне, соның ішінде бопсалау мен парақорлыққа қарсы тұруы керек

Компания орнықты экономикалық қызметті қамтамасыз етуге міндеттенеді. Компанияның қаржылық және операциялық көрсеткіштерге қол жеткізуі, стратегиялық және бизнес-жоспарлауы орнықты даму қағидастары ескеріле отырып жүргізіледі. ҚМГ жыл сайын елдің әлеуметтік-экономикалық әлеуетін арттыруға және Компания қатысатын өңірлерді дамытуға елеулі үлес қосады.

ҚМГ-ның шоғырландырылған және жекелеген даму жоспары мен бюджетін қалыптастыру және бекіту «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Даму жоспарын қалыптастыру, бекіту, түзету және мониторингілеу қағидаларымен регламенттеледі. Шоғырландырылған Бизнес-жоспар ЕТҰ-ның 5 жылдық кезеңге арналған жоспарларын қамтиды және «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ ЕТҰ-ның бизнес-жоспарлары мен бюджеттерін әзірлеу, келісу, бекіту және мониторингілеу қағидаларымен регламенттеледі. ҚМГ-ның Даму жоспары мен бюджеті ҚМГ-ның бекітілген Корпоративтік есеп саясатының және Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының (КЕХС) талаптарына сәйкес жоспарлаудың автоматтандырылған жүйесінде қалыптастырылады.

Стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуді талдау үшін ҚМГ ай сайынғы, тоқсандық және жылдық басқару есептері негізінде Бизнес-жоспарлардың орындалуына мониторинг жүргізеді.

Есепті кезеңде Компанияның таза пайдасы **924 млрд теңгені** құрады.

ҚМГ қатысу өңірлеріндегі ірі салық төлеушілердің бірі бола отырып, ел бюджетіне салықтар және басқа да төлемдер бойынша өз үлесін қосады. 2023 жылы **1 162 млрд теңге** сомасында салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер төленді.

Компания сонымен қатар тұрақты жалақы ғана емес, сонымен қатар жұмыскерлер мен олардың отбасыларына әлеуметтік қолдау көрсете отырып, **49 мыңнан астам адамды** жұмыспен қамтамасыз етеді. Компания қызметкерлерге әлеуметтік аударымдар мен зейнетақы жарналарына жіберген қаражат 2023 жылы **79 млрд теңгені** құрады.

Отандық өндірушілерді қолдау бағдарламаларына қатысу және сатып алуда елішілік құндылықтарды арттыру ҚМГ-ның басым міндеті болып табылады. 2023 жылдың қорытындысы бойынша ҚМГ компаниялар тобы бойынша жеткізілген тауарлардың, жұмыстар мен қызметтердің жалпы көлемі **2 186 млрд теңгені** құрады. Сатып алудағы елішілік құндылық үлесі – **77%-ды** құрайды.

Компанияның экономикалық тиімділігінің төмендегі көрсеткіштері ел экономикасына қосқан үлесін бағалауға мүмкіндік береді.

ҚҰРЫЛҒАН ЖӘНЕ БӨЛІНГЕН ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚҰН

3-3, 201-1, 201-4, 415-1

Көрсеткіш	Өлш. бірл.	2021	2022 ¹¹	2023
Бөлінген экономикалық құн				
Жиынтық кірістер*	млрд теңге	7 628	9 827	9 243
Бөлінген экономикалық құн				
Жиынтық шығыстар**	млрд теңге	6 341	8 521	8 318
Бөлінбеген экономикалық құн				
Жыл ішіндегі таза пайда	млрд теңге	1 287	1 307	924

* Жиынтық кірістер – жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есептегі кірістер мен басқа да кірістердің жиынтығы.

** Жиынтық шығыстар – жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есептегі жалпы шығыстар мен шығындар, соның ішінде табыс салығы бойынша шығыстар.

Көрсеткіш	Өлш. бірл.	2021	2022	2023
Басқа да салықтар мен төлемдер (КТС-сыз)	млрд теңге	1 453	1 764	1 728
Басқа да салықтар мен төлемдер (КТС-сыз)	млрд теңге	1 565	1 908	1 876
Төленген табыс салығы	млрд теңге	111	144	147
Капитал өнім берушілеріне төлемдер	млрд теңге	309	701	558

Деректер 2023 жылғы ҚМГ ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептен (тікелей әдіс) алынды.

Көрсеткіш	Өлш. бірл.	2021	2022	2023
Күрделі салымдар (есептеу әдісі бойынша)	млрд теңге	472	535	804

*Күрделі салымдардың ұлғаюуы құбырларды ауыстырумен, ҚМГ ЕТҰ ұңғымаларын бұрғылаумен және жайластырумен, сондай-ақ «Астрахань-Маңғышлақ» су құбырын реконструкциялаумен және кеңейтумен байланысты

ҚМГ есепті кезеңде мемлекеттен ақшалай түрде қаржылық көмек алған жоқ және мемлекеттік/саяси қажеттіліктерге қайырмады.

¹¹ 2022 жылғы ҚМГ қаржылық көрсеткіштері «Полимер Продакшн» ЖШС-ның 100% үлесі қосылғаны ескеріле отырып қайта есептелді.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖОСПАРЛАРЫ

201-3

Ұлттық заңнамаға сәйкес азаматтардың зейнетақы жинақтары Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорында, сондай-ақ ерікті жинақтаушы зейнетақы қорларында болады. Компания өз тарапынан ұйымдардың ұжымдық шарттарына сәйкес жұмыс істемейтін зейнеткерлерді әлеуметтік қолдау бойынша қосымша міндеттемелерін орындайды, оған сәйкес қызметкерлер зейнеткерлік жасқа толуына байланысты құрметті демалысқа шыққан кезде, сондай-ақ зейнеткерлікке шыққаннан кейін мерей жасына жетуіне байланысты Қазақстан Республикасының

ұлттық және мемлекеттік мерекелеріне материалдық көмек түрінде, құнын ішінара өтей отырып, санаторий-курорттық емдеуге жолдамалар және т.б. түрінде әлеуметтік қолдау алады.

ҚМГ кәсіпорындарында тараптардың келісімі бойынша еңбек қатынастары бұзылған кезде өтемақы төлей отырып, зейнеткерлікке дейінгі жастағы қызметкерлерге ерте зейнетке шығу мүмкіндігін беру, зейнеткерлік жасқа толған қызметкерлермен еңбек қатынастары бұзылған кезде өтемақы төлеу жобасы іске асырылуда.

Көрсеткіш	Өлш. бірл.	2021	2022	2023
Әлеуметтік аударымдар және міндетті зейнетақы жарналары	млрд теңге	54	66	79

ҚМГ САЛЫҚТЫҚ ЕСЕП САЯСАТЫ

207-1, 207-4

ҚМГ, тобының компанияларында салықтық есепке алуды жүргізуді стандарттау мақсатында **Корпоративтік салықтық есеп саясаты** (бұдан әрі – Корпоративтік СЕС) әзірленіп енгізілді.

Корпоративтік СЕС ҚЕХС «Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы» ҚРЗ Заңымен, ҚР өзге де заңнамалық актілерімен және Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттармен, сондай-ақ ҚМГ/еншілес ұйымның қызметін реттейтін ішкі құжаттармен өзара байланыста ҚР салық заңнамасының талаптарына сәйкес әзірленді. Корпоративтік СЕС ережелері ҚМГ компаниялар тобының коммерциялық және салықтық құпиясы болып табылады.

Корпоративтік СЕС ережелері мен ҚР салық заңнамасының нормалары не ҚР ратификациялаған халықаралық шарттар арасында қайшылықтар болған кезде салық

заңнамасының не тиісті халықаралық шарттың нормалары қолданылады.

Корпоративтік СЕС-ті ҚМГ және оның барлық еншілес ұйымдары басшылыққа алады, мына ұйымдарды қоспағанда:

- ерекше тұрақты салық салу режимі көзделген өнімді бөлу туралы келісім шеңберінде жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүзеге асыратын ұйымдар;
- ҚР шегінен тыс тіркелген, сондай-ақ ҚМГ филиалдары мен оның еншілес ұйымдарының ҚР шегінен тыс тіркелген филиалдары.

Корпоративтік СЕС мақсаты ҚМГ мен оның еншілес ұйымдарының ұйымдық және салалық ерекшеліктерін ескере отырып, салық есебін жүргізуге бірыңғай тәсілге қол жеткізу болып табылады.

Корпоративтік СЕС міндеті – салық заңнамасында мынадай талаптар болған жағдайларда ҚМГ компаниялар тобының салық есебін жүргізу ерекшелігін көрсету болып табылады:

- ҚР Салық кодексінде көзделген бірнеше нұсқалардан не әдістерден таңдау жасауды талап ететін немесе жасауға мүмкіндік беретін нормалар болса;
- тек жалпы нормаларды белгіленіп, салық есебін жүргізу тәсілдерінде, салық салу объектілерін және салық салуға байланысты объектілерді айқындау тәртібінде айқындылық пен нақтылық болмаса;
- СЕС-те жекелеген шарттар мен ережелерді көрсету талап етілсе.

Корпоративтік СЕС ҚР Салық кодексінің мынадай қағидаттарына негізделеді:

- салық салудың міндеттілік қағидаты – ҚМГ және оның еншілес ұйымдары салықтарды Қазақстан Республикасының бюджетіне толық көлемде уақтылы және дұрыс есептеуге, ұстап қалуға және төлеуге міндетті;
- салық салудың әділдік қағидаты – ҚМГ және оның еншілес ұйымдарының

операцияларына бір кезеңде бір салық салу объектісі бойынша салықтың және төлемнің бірдей түрімен қосарланған салық салынбайды;

- ҚМГ және оның еншілес ұйымдарының адалдық қағидаты – салық үнемін алу және салық төлемдерін азайту мақсатында өздерінің заңсыз әрекеттерінен пайда алуға жол берілмейді.

ҚМГ және ҚМГ-ның барлық еншілес компаниялары корпоративтік СЕС негізінде Компания қызметінің салалық ерекшеліктерін ескере отырып, өз деңгейінде жекелеген салықтық есепке алу саясатын әзірлеп, енгізді.

ҚР салық заңнамасына өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда, ҚМГ және еншілес ұйымдардың корпоративтік СЕС және жекелеген СЕС-ке тиісті өзгерістер енгізіледі.

ҚМГ салық салуға өзінің көзқарасында салықтық жоспарлау кезінде ҚМГ-ның коммерциялық қызметінің ерекшеліктерін және ҚМГ-ның 2022–2031 жылдарға арналған Даму стратегиясына толық сәйкес келетін осындай тәсілдің әлеуметтік әсерін ескереді.

Салықтық жоспарлау шеңберінде мемлекеттердің пайдасына салық төлемдері бойынша ақпарат (GRI 207-4) жыл сайын ҚМГ корпоративтік сайтында орналастырылады <https://www.kmg.kz/ru/investors/reporting/>.

Салықтық әкімшілендіру және бақылау, тәуекелдерді басқару

207-2

Тәуекелдерді, оның ішінде салықтық тәуекелдерді басқару тәсілін Тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі (ТБКЖ) белгілейді.

Тәуекелдерді басқару процесі туралы толығырақ «ESG тәуекелдерді басқару» бөлімінде.

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу және салыққа байланысты мәселелерді басқару

207-3

ҚМГ салық заңнамасына сәйкес салық мониторингіне жататын ірі салық төлеушілердің тізбесіне енгізілген.

ҚМГ-да тұрақты негізде ҚМГ тобының компанияларында туындайтын салық заңнамасын қолданудың проблемалық мәселелерін талдау бойынша жұмыс жүргізіледі, кейіннен заңнамалық актілерге өзгерістер енгізу жөнінде ұсыныстар әзірленеді, сондай-ақ ҚМГ тобы компанияларының қызметіне салық салуға қолайлы жағдайлар жасау, салық заңнамасын, Кеден одағы мен ҚР кеден заңнамасын, трансферттік баға белгілеу туралы ҚР заңнамасын жүйелі жетілдіру, сондай-ақ операциялық тиімділікті арттыру және тұтастай алғанда ҚМГ құнын ұлғайту

мақсатында ҚР заңнамасына өзгерістер енгізуге бастамашылық жасалады.

Мемлекеттік органдармен қарым-қатынастар мен өзара іс-қимылдар ҚР заңнамасының нормалары шеңберінде салық саясатының дұрыстығын айқындау, ҚР салық заңнамасына сәйкес ұстанымын қорғау, мемлекеттік органдар, сондай-ақ акционер, салалық қауымдастықтар ұйымдастыратын кездесулерге, талқылауларға қатысу мақсатында іскерлік хат алмасу арқылы құрылады.

Заңнаманы жетілдіру арқылы ҚМГ компаниялар тобының мүдделерін қорғау мыналарды қамтиды:

- салық салу бөлігінде заңнаманы жетілдіру бойынша ұсыныстар (оның ішінде негіздемелер, презентациялар мен есептеулер) әзірлеу;
- салық заңнамасын және жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнаманы орындау бөлігінде тиісті мемлекеттік органдар әзірлеген нормативтік құқықтық актілердің жобаларына қорытындыларды қарау және ұсыну;
- ҚМГ компаниялар тобының заңнамалық бастамаларын салалық қауымдастықтар (Қазақстан салық төлеушілер қауымдастығы (ҚХА), KAZENERGY қауымдастығы, «Атамекен» ҚР Ұлттық Кәсіпкерлер Палатасы (ҰКП) жанынан жұмыс істейтін консультативтік-кеңесші органдардың жұмысына тікелей қатысу арқылы, Қазақстан Республикасының уәкілетті мемлекеттік органдары мен ҚР Парламентінің қатысуымен жұмыс топтарында сүйемелдеу).

ҚМГ-ның 2022–2031 жылдарға арналған стратегиялық мақсаттары	Салық салу тәсілінің стратегиялық мақсаттармен байланысы
ҚМГ-ның өсуін қамтамасыз ету үшін жеткілікті ресурстық база.	Мемлекеттік органдар тарапынан фискалдық ынталандыру
ҚМГ құн тізбегінің тиімділігін арттыру.	Осындай кен орындарында өндіруді ұлғайту мақсатында жетілген кен орындары бойынша салық ауыртпалығын одан әрі оңтайландыру туралы мемлекетпен келіссөздер жүргізу
Бизнесті әртараптандыру және өнімдер портфелін кеңейту	Салық ортасындағы өзгерістер және салықтық жеңілдіктер мен преференцияларды алу/ұзарту мүмкіндігі
Орнықты даму және өндірістің көміртекті сыйымдылығын үдемелі төмендету	Салық органдарының түсіндірмелерін алу және қажет болған жағдайда салық заңнамасына өзгерістер енгізу арқылы салық салу тәртібін реттеу

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАРДЫҢ ІСКЕ АСЫРЫЛУЫ

203-1, 203-2

Инвестициялық портфель Компания үшін дәстүрлі бағыттардағы (жер қойнауын пайдалану, сервис, мұнай тасымалдау және өңдеу), сондай-ақ жаңа бағыттардағы бірқатар

жобалармен ұсынылған: мұнай-газ химиясы және төмен көміртекті даму саласындағы жобалар, оның ішінде жасыл энергетика құрылысы жобалары.

2023 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ПОРТФЕЛЬДІҢ ЖАЛПЫ ҚҰНЫ 50 461 МЛРД ТЕҢГЕНІ ҚҰРАЙДЫ, ОНЫҢ ІШІНДЕ ҚМГ ҮЛЕСІНЕ – 18 636 МЛРД ТЕҢГЕ.

Жобаның бағыты	2022 жылы инвестициялық портфельдің құнын бөлу (млрд теңге)	2023 жылғы инвестициялық портфельді ҚМГ үлесіне бөлу (млрд теңге)	2023 жылғы инвестициялық портфельді ҚМГ үлесіне бөлу (%)
Мұнай мен газды барлау және өндіру	41 857	12 713	68,2%
Мұнай тасымалдау	419	155	0,8%
Мұнай өңдеу және мұнай өнімдері маркетингі	797	732	3,9%
Мұнай-газ химиясы	6 131	4 329	23,2%
ESG-жобалар	965	420	2,3%
Сервистік жобалар	178	178	1,0%
Өзгесі	114	109	0,6%
Жиыны:	50 461	18 636	100%

МҰНАЙ МЕН ГАЗДЫ БАРЛАУ ЖӘНЕ ӨНДІРУ

Инвестициялық портфельде құрлықта да, теңізде де жүзеге асырылатын мұнай мен газды барлау және өндіру жобаларының үлесі айтарлықтай.

2022 жылы ҚР-дағы мұнай-газ саласының инвестициялық тартымдылығын жақсарту мақсатында Үкімет шетелдік инвесторлар мен ҚМГ-ның қатысуымен қосымша ынталандыруды қажет ететін күрделі жобалар (құрлықтағы жаңа күрделі жобалар, теңіз жобалары мен газ жобалары) үшін бірқатар реттеушілік және фискалдық преференциялар беретін Жақсартылған модельдік келісімшарт (бұдан әрі – ЖМК) тетігін әзірледі. 2022 жылғы желтоқсанда Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы кодекске және Салық кодексіне тиісті түзетулер топтамасына Қазақстан Республикасының басшысы қол

қойды. Бұл түзетулер ҚМГ-ның бірқатар жобаларын қозғайды және Каспий теңізінің қайраңында да, құрлықтағы бірқатар күрделі және газ жобалары бойынша да жұмысты жандандыруға мүмкіндік береді.

2023 жылы ЖМК арқасында күрделі және капиталды қажет ететін «Қаламқас теңіз – Хазар», «Қаратон тұзасты» және «Өріктау» жобаларында жұмыстар жанданды, тиісті келісімшарттар жасалды. 2024 жылы «Абай» және «Әл-Фараби» теңіз жобалары бойынша белсенді геологиялық барлау жұмыстары жоспарлануда.

2022 жылы 5 учаске («Мұғалжар», «Березовский», «Жарқын», «Болашақ» және «Солтүстік өзен») бойынша Жер қойнауын геологиялық зерттеу (ЖГЗ) лицензиялары алынды. 2023 жылы жер қойнауын геологиялық зерттеу бағдарламасы

шеңберінде кестеден озыңқы сейсмикалық барлау жүргізілді. Маңғыстау және Батыс Қазақстан облыстарында 3 учаскеде далалық сейсмикалық барлау жұмыстары аяқталды. «Мұғалжар» учаскесінде (Ақтөбе облысы) дала жұмыстары жүргізілуде. «Болашақ» учаскесі бойынша тарихи профильдерді өңдеу және қайта түсіндіру, «Солтүстік өзен», «Жарқын», «Березовский» учаскелері бойынша сейсмикалық деректерді өңдеу және түсіндіру аяқталу сатысында. 2024–2025 жылдар кезеңінде геологиялық тәуекелдерді азайту және геологиялық және техникалық-экономикалық бағалау үшін кіріс деректерін алу мақсатында нәтижелерді кейіннен өңдеу және түсіндіру арқылы озыңқы сейсмикалық барлау жұмыстарын аяқтау жоспарлануда.

«Торғай Палеозой» жобасы аясында 2022–2023 жылдары барлау ұңғымасын бұрғылауға дайындық жұмыстары жүргізілді. 2024 жылы тереңдігі 5500 метр болатын іздеу ұңғымасын бұрғылау жоспарлануда. Сондай-ақ 2023 жылы «Қаратон Тұзасты» және «Қаламқас теңіз – Хазар» жер қойнауы учаскелері бойынша келісімшарттар алынды, операторлық компаниялар құрылып, жобалардың әрқайсысы бойынша стратегиялық серіктестер тартылды. «Қаратон Тұзасты» учаскесі бойынша 2024 жылы стратегиялық серіктестің қаражаты есебінен 2025 жылы сынақты аяқтаумен алғашқы іздеу ұңғымасын бұрғылау жоспарлануда. «Қаламқас теңіз-Хазар» учаскесі бойынша 2024 жылы жобалау жұмыстарын жүргізу жоспарлануда.

«Шығыс Өріктау» және «Рожков кен орнын дамыту» жобалары бойынша тәжірибелік-өнеркәсіптік пайдалану жұмыстары аяқталды. «Шығыс Өріктау» жобасы бойынша өндіру 2023 жылдың қараша айының соңында іске қосылды. «Рожков кен орнын дамыту» жобасы бойынша 2023 жылдың 22 желтоқсанында U-21 ұңғымасы пайдалануға берілді.

2023 жылы Каспий теңізінің қазақстандық секторындағы «Жеңіс» учаскесінде іздеу ұңғымасын бұрғылау аяқталды. Бұрғылау нәтижелері бойынша мұнай мен газ кен орындары табылған жоқ, осыған байланысты «Жеңіс» учаскесінде одан әрі геологиялық

барлау жұмыстарын тоқтату туралы шешім қабылданды. Мұнай мен газ кен орындарының анықталмау қаупі жоба бойынша стратегиялық әріптес есебінен іске асырылды.

Құрлықтағы жұмыс істеп тұрған кен орындарын жете барлау есебінен қорларды ұлғайту бойынша жұмыс жалғасуда. Атап айтқанда, «Ембімұнайгаз» АҚ Батыс Қарасор кен орнында алдын ала барлау жүргізілуде. 2024 жылы 2 бағалау ұңғымасын бұрғылау және жайластыру бойынша жобалау-іздігіру жұмыстарын аяқтау жоспарлануда.

ТЕҢІЗ, ҚАШАҒАН, ҚАРАШЫҒАНАҚ МЕГАЖОБАЛАРЫ

ҚМГ стратегиялық инвесторлармен бірлесіп Теңіз (20%), Қашаған (16,87%) және Қарашығанақ (10%) ірі кен орындарындағы жобаларға қатысады.

Теңіз компаниясында «Сағалық қысымды басқару жобасы / Болашақ кеңейту жобасы» іске асырылады. Жоба мұнай өндіруді жылына 12 млн тоннаға арттыруға мүмкіндік береді. 2023 жылдың қорытындысы бойынша жоба бойынша жұмыстардың жалпы ілгерілеуі 99,3%-ды құрады. Механикалық жұмыстар толығымен аяқталды. Өндірісті басқарудың бірлескен орталығы пайдалануға берілді. Жүйелерді пайдалануға дайындау және іске қосу-реттеу жұмыстары басталды.

Қарашығанақ кен орнында өндіру сөресін қолдау жобалары белсенді іске асырылуда. 2023 жылы жылына 4 млрд м³ тауарлық газды газ өңдеу зауытын салу тұжырымдамасы әзірленді. Жобаны іске асыру Қарашығанақ кен орнынан және оның өңдеу өнімдерінен өндірілетін шикі газды монетизациялауға мүмкіндік береді. 2024 жылы «5-ші газды кері айдау компрессорын (5IC) орнату жобасы» аяқталады деп жоспарлануда. «6-шы газды кері айдау компрессорын орнату жобасы» (жұмыстың жалпы ілгерілеуі – 43%) белсенді құрылыс сатысында.

Қашаған кен орнында мұнай өндіру игерудің 1-кезеңі шеңберінде жүргізіледі. Кен орнын игерудің 2-кезеңі шеңберінде қазіргі уақытта алдағы 10 жыл ішінде мұнай мен конденсат өндіру деңгейін тәулігіне ~710 мың баррге (тәулігіне~89,5 мың тонна) дейін арттыруға бағытталған жобалар қаралуда.

МҰНАЙ ТАСЫМАЛДАУ

2022 жылғы желтоқсанда КҚК құбырының өткізу қабілетін жылына 80 млн тоннаға дейін ұлғайтуға мүмкіндік беретін «КҚК мұнай құбыры жүйесінің тар жерлерін жою жобасы» мұнай айдау көлемін жылына 81,5 млн тоннаға дейін ұлғайтуға дайындықты қамтамасыз етті. 2023 жылы «Теңіз» МАС және «Атырау» МАС жұмыстары аяқталып, пайдалануға берілді. 2023 жылы ҚТКФ мен International Maritime Investments Ltd – «8000 тонналық 2 мұнай құю танкерін сатып алу» бірлескен жобасы аяқталды. Кемелер голландиялық «Дамен» концернінің верфінде салынған. Танкерлердің ұзындығы – 140 метр, ені – 16,7 метр, шөгінділер – 4,2 метр, жылдамдық – 10 түйін. Танкерлер озық басқару жүйелерімен жабдықталған, олардың сенімділігі мен тиімділігін қамтамасыз ететін жоғары техникалық сипаттамалары мен заманауи жабдықтары бар. Кемелер барлық халықаралық қауіпсіздік стандарттары мен экологиялық талаптарға сәйкес келеді. 2024 жылдан бастап «Taraz» және «Liwa» танкерлері Ақтау-Баку

бағыты бойынша мұнай тасымалдауға тартылды. Танкерлердің деректері Ақтау-Баку бағыты бойынша жылына 750 мың тонна мұнай тасымалдау жөніндегі қазақстандық тараптың міндеттемелерін толығымен жабуға мүмкіндік береді.

МҰНАЙ ӨңДЕУ ЖӘНЕ МҰНАЙ ӨНІМДЕРІ МАРКЕТИНГІ

Алдағы жылдарға арналған ҚМГ алдындағы басты міндеттердің бірі – тұтынудың болжамды өсуі салдарынан Қазақстанның ішкі нарығын отандық мұнай өнімдерімен қамтамасыз ету мәселесін шешу болып табылады.

Компания үш жылдық жөндеу аралық кезеңге өтуге мүмкіндік беретін АМӨЗ және ПХЗ жабдықтарының сенімділік деңгейін арттыру жөніндегі іс-шаралар кешенін іске асыруды бастады. Сондай-ақ АМӨЗ операциялық тиімділігін арттыру шеңберінде теңіз мұнайын өңдеу есебінен жеңіл мұнай өнімдерін өндіруді ұлғайту жоспарлануда.

Ішкі нарықта битум тапшылығына байланысты проблемалық мәселелерді шешу мақсатында ҚМГ «CASPI BITUM» БК ЖШС-ның мұнай өңдеу бойынша қуатын жылына 1,5 млн тоннаға дейін ұлғайту, жол битумын өндірумен жылына 750 мың тоннаға дейін арттыру жобасын іске асыруды бастады. Бұл жобаны іске асыру 2025

жылдан бастап елдің автожол саласын үздіксіз битуммен қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

ПҚОП қуатын кеңейту мәселесін зерттеу жалғасуда. 2024 жылға жоба бойынша алдын ала ТЭН аяқтау жоспарланған.

Мұнай маркетингін дамыту бағыты бойынша ҚМГ инвестициялық портфеліне 2023 жылы ҚМГ-Аэро іске асыратын жобалар енгізілді. Жобалар Jet a-1, PT/TC-1 маркалы авиаотынды сақтау үшін елдің негізгі әуежайларында отын-жанармай құю кешендерін салуға және/немесе жаңғыртуға инвестицияларды көздейді және отандық және шетелдік авиакомпанияларға отынды «Қанатқа» сақтау және құю бойынша қызметтерді делдалсыз көрсетуге мүмкіндік береді.

МҰНАЙ-ГАЗ ХИМИЯСЫ

Бизнесті әртараптандыру және өнімдер портфелін кеңейту мақсатында ҚМГ елімізде мұнай-газ-химия кластерін құру бойынша белсенді жұмыс бастады, бұл ұлттық компанияның дамуындағы жаңа кезеңге көшу болып табылады. 2022 жылдың желтоқсан айынан бастап «KPI Inc.» ЖШС зауытында қуаттылығы жыл сайын 500 мың тоннаға дейін өнім өндіретін полипропилен өндірісі іске қосылды.

Зауыттың дайын өнімін өткізу нарықтары – Қазақстан, ҚХР, Еуропа және ТМД елдері. Бүгінгі таңда өнімнің 6 маркасын шығару игерілді.

ҚМГ мұнай-газ химиясы саласын одан әрі кеңейту үшін қазіргі уақытта СИБУР және Sinopet сияқты стратегиялық әріптестермен бірлесіп жылына 1 250 мың тонна көлемінде полиэтилен өндіретін зауыт салу жобасын іске асыруда. Қазіргі уақытта жобалау жұмыстары белсенді жүргізілуде.

Бұдан басқа, ҚМГ полиэтилен өндіретін зауытты қажетті ресурстармен және инфрақұрылыммен қамтамасыз ету үшін газ сепарациялық кешен мен магистральдық

құбырларды (этан, пропан) салу жобаларын іске асыру бойынша жұмысты қатар жүргізеді.

Компания полиэтиленерефталат өндіретін зауыт салу мүмкіндігін зерделеу жөнінде шешім қабылдады. «PetroChem» ЖШС Sinopet-пен бірлесіп жоба бойынша алдын ала ТЭН әзірлеуге кірісті.

ЖАСЫЛ ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСЫ БАР Өңірлерді ДАМУҒА БАҒЫТТАЛҒАН ЖОБАЛАР

Қатысу өңірлерінде сумен қамтамасыз ету мәселелерін шешу: «Астрахань-Маңғышлақ су құбырын қайта жаңарту», «Кендірліде қуаты тәулігіне 50 000 м³ болатын теңіз суын тұщыландыру зауытын салу».

2023 жылғы 13 желтоқсанда Атырау облысында қайта жаңарту мен кеңейтуден кейін «Астрахань – Маңғышлақ» магистральдық су құбырын іске қосу рәсімі өтті. ҚР Премьер-министрі Әлихан Смайылов телекөпір арқылы объектінің жұмысын бастап берді. Жоба су құбырының өткізу қабілетін секундына 110-нан 170 мың текше метрге дейін арттыруға мүмкіндік берді.

«Астрахань-Маңғышлақ» магистральдық су құбыры – стратегиялық маңызды объект, Атырау облысының Құрманғазы, Исатай және Жылыой аудандарының тұтынушыларына, сондай-ақ Маңғыстау облысының Жаңаөзен қаласы, Бейнеу, Маңғыстау, Қарақия және Түпқараған аудандарына су берудің жалғыз орталықтандырылған көзі болып табылады. Су құбырынан су тұтынатын халық Маңғыстау және Атырау облыстары тұрғындарының шамамен үштен бірін құрайды.

«Қуаттылығы тәулігіне 50 000 м³ Кендірліде теңіз суын тұщыландыру зауытын салу» жобасы бойынша инфрақұрылым мен тұщыландыру зауытын салуға шарттар жасалды. Инфрақұрылым құрылысы бойынша жобалық құжаттама әзірленді. Қазіргі уақытта зауыттың жобалық құжаттамасын зерттеу және әзірлеу жұмыстары жүргізілуде. Зауыт бойынша ЖСҚ-ны аяқтаудың күтілетін мерзімі – 2024 жыл.

Газды үздіксіз өңдеуді қамтамасыз ету, оның ішінде өңір халқының газға қажеттілігін жабу үшін Жаңаөзен қаласында жаңа МӨЗ салу жобасы іске асырылуда.

Жаңаөзен қаласында жаңа МӨЗ салу жобасы бойынша 2023 жылғы қарашада объектілерді салуға EPC-келісімшарт жасалды. 2024 жылдың ақпанында EPC келісімшарты заңды күшіне енді. 2024 жылы зауыт бойынша жұмыс жобасын әзірлеу жоспарлануда.

Жасыл электр энергиясын өндіру есебінен төмен көміртекті іздерді азайту мәселелерін шешу:

«Эни С.п.А.-мен 120 МВт ЖЭК гибриді электр станциясын салу» жобасына 2023 жылдың көктемінде Өзенмұнайгаз және ҚазГӨЗ үшін электр энергиясын тұрақты жеткізуді қамтамасыз ету, сондай-ақ Қазақстан Республикасының көміртегі ізін азайту үшін Эни С.п.А. стратегиялық серіктесі бірлесіп бастамашылық етті. Жоба жаңартылатын энергия көздерінен (жел мен күн) және газ станциясынан электр энергиясын өндіруді көздейді. Қазіргі уақытта жел мен күннің

әлеуетін есептеу жұмыстары аяқталды, жобаның орналасуын, жобаны техникалық-экономикалық бағалау аяқталды. 2025 жылы толық пайдалануға берілетін жоба бойынша объектілер құрылысын 2024 жылы бастау болжанып отыр.

«ҚР-да 300 МВт/600 МВтс электр энергиясын жинақтау жүйесімен жиынтық қуаты 1 ГВт ЖЭС салу» жобасы. ҚМГ мен «Самұрық-Қазына» АҚ және Тоталь Эренмен бірлесіп іске асырып жатқан «Мирный» жобасына 2023 жылдың жазында бастамашылық жасалды. Жоба Жамбыл облысы Мойынқұм ауданында, Мирный кентінде салынады. Бейбіт жоба Қазақстан Республикасының оңтүстік өңірінде электр энергиясын ірі өндіруге, CO₂ шығарындыларын азайтуға және ҚМГ Төмен көміртекті дамыту бағдарламасы шеңберінде офсеттік бірліктерді өндіруге бағытталған. Бүгінгі таңда жел электр станциясын салу үшін жұмыс құжаттамасын әзірлеу жұмыстары жүргізілуде.

САТЫП АЛУ ТӘЖІРИБЕСІ

2-6, 3-3, 204-1

Орнықты даму қағидаттарына сәйкес келуге ұмтыла отырып, тиімді сатып алу қызметін қамтамасыз ету стратегиялық және операциялық мақсаттарға қол жеткізуге ықпал ететін ҚМГ қызметінің ажырамас бөлігі болып табылады. ҚМГ компаниялар тобының сатып алу қызметінің негізгі қағидаттары заңнамалық және ішкі талаптарды сақтау, сатып алудың ашықтығы, адал бәсекелестікті дамыту және контрагенттер үшін тең мүмкіндіктер беру болып табылады. Сонымен қатар ҚМГ қолданыстағы өндірістерді жаңғыртуға және жаңа өндірістерді құруға жәрдемдесу бағдарламасын іске асыру шеңберінде отандық өндірушілерді қолдау мақсатында сатып алу қызметінде бірқатар бастамаларды жүзеге асырады.

ТҰРАҚТЫ САТЫП АЛУҒА БЕЙІЛДІЛІК

ҚМГ орнықты даму саласындағы қағидаттары заңдылық пен ашықтық, шарттардың талаптарын сақтау, сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне сатылмау және төзбеушілік негізінде контрагенттермен өзара іс-қимылды жүзеге асырудан, сондай-ақ факторлардың: контрагенттің ең жақсы бағасы, сапасы мен шарттары, іскерлік беделі негізінде контрагенттерді іріктеуден көрініс тапты.

Бұл ретте ҚМГ өз кезегінде контрагенттерге қолданылатын заңнама талаптарын сақтау, қызметкерлерге әділ қарау, балалар еңбегін пайдаланбау, қауіпсіз еңбек жағдайларын

қамтамасыз ету, қоршаған ортаны қорғау және этикалық мінез-құлықтың өзге де қағидаттарын ұстану бойынша қарсы міндеттемелер ұсынады.

Осы шарттар Қазақстан Республикасының азаматтары үшін еңбек құқықтарын сақтау және қолайлы еңбек жағдайларын жасау, балалардың құқықтарын қорғау және экологиялық қауіпсіздікті сақтау мақсатында ҚМГ контрагенттермен жасасатын шарттардың талаптарына енгізілген. ҚМГ пікірінше, бұл шаралар ҚМГ-мен ынтымақтасатын компаниялардың заңсыз қызметінің санын азайтуға көмектеседі.

САТЫП АЛУДЫҢ ЖАЛПЫ КӨЛЕМІ

2023 жылға арналған жылдық сатып алу жоспарының жалпы көлемі ҚҚС есептемегенде 1 231 млрд теңгені құрады (Ерекше тәртіпті қолданумен сатып алуды есептемегендегі сома көрсетілген).

ҚМГ сатып алу қызметінің маңызды аспектілерінің бірі – бір көзден сатып алуды қысқарту және бәсекелестік сатып алу үлесін ұлғайту болып табылады. Бәсекелестік сатып алу ашық тендер, баға ұсыныстарын сұрау, электронды дүкен және тауар биржалары арқылы жүзеге асырылады. 2023 жылдың қорытындысы бойынша ҚМГ компаниялар тобы бойынша жылдық сатып алу жоспарының бәсекелестік сатып алу сомасы 622 млрд теңгені құрады.

ЖАСАЛҒАН ШАРТТАР БОЙЫНША БӘСЕКЕЛЕСТІК САТЫП АЛУ СОМАСЫ, МЛРД ТЕҢГЕ, ҚҚС ЕСЕБІНСІЗ¹²

Жыл	Тауарлар		Жұмыстар мен көрсетілетін қызметтер		Жиыны:	
	Сомасы	Үлес, %	Сомасы	Үлес, %	Сомасы	Үлес, %
2021	162	15	285	27	447	42
2022	237	23	275	26	512	49
2023	302	25	320	26	622	51

¹² Бәсекелестік сатып алуларға ашық тендер, баға ұсыныстарын сұрау, электрондық дүкен және бәсекелестік келіссөздер арқылы сатып алу жатады.

ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ САТЫП АЛУ ШАРТТАРЫН ҚОСА АЛҒАНДА, ЖЕТКІЗІЛГЕН ТЖҚ ЖАЛПЫ КӨЛЕМІ ЖӘНЕ ЕЛІШІЛІК ҚҰНДЫЛЫҚ ҮЛЕСІ

Жыл	Тауарлар		Жұмыстар мен көрсетілетін қызметтер		Жиыны:	
	Жалпы сомасы (млрд теңге)	Елішілік құндылық үлесі, %	Жалпы сомасы (млрд теңге)	Елішілік құндылық үлесі, %	Жалпы сомасы (млрд теңге)	Елішілік құндылық үлесі, %
2021	273	57	943	85	1 216	78
2022	410	58	1 290	90	1 700	82
2023	606	50	1 580	88	2 186	77

Анықтама үшін: ұзақ мерзімді сатып алу шарттарын қоса алғанда, жеткізілген тауарлардың, жұмыстар мен қызметтердің жалпы көлемі ерекше тәртіпті қолдана отырып жүргізілген сатып алуларды есепке алмай есептелген.

Сонымен қатар соңғы жылда бәсекелестік сатып алулардың үлесі 51%-ды құрады, бұл ҚМГ-ның адал бәсекелестікті және орнықты даму мақсаттарын қамтамасыз етуге ұмтылысын білдіреді. Бір көзден алу тәсілімен бәсекелес емес сатып алу үлесі оларды бәсекелестік тәсілмен сатып алу мүмкін болмайтын ерекше жағдайларда жүзеге асырылады.

2022 жылмен салыстырғанда 2023 жылы тауарлар бойынша елішілік құндылық үлесінің 8%-ға төмендеуі ішкі нарықтың қажеттіліктерін қамтамасыз ету үшін импорттық дизель отынын 64 млрд теңгеге сатып алуға байланысты. Жұмыстар мен қызметтер бойынша 2%-ға төмендеу «Астрахань-Маңғышлақ» су құбырының 2-ші желісінің құрылысы бойынша құбыр өнімдері бойынша елішілік құндылығы төмен 99 млрд теңге сомасына жұмыстарды орындау себебінен орын алды. Құбыр өнімдері бойынша елішілік құндылықтың төмен үлесі жалғыз өндіруші ArcelorMittal Tubular Products Aktau-да жоба бойынша барлық көлемде өндірістік қуаттың болмауына байланысты.

ӘЛЕУЕТТІ ӨНІМ БЕРУШІЛЕРДІ АЛДЫН АЛА БІЛІКТІЛІК ІРІКТЕУ

Қазақстандық және халықаралық практика талаптары мен стандарттарын ескере отырып, сатып алу қызметін жетілдіру ҚМГ үшін басым міндеттердің бірі болып табылады.

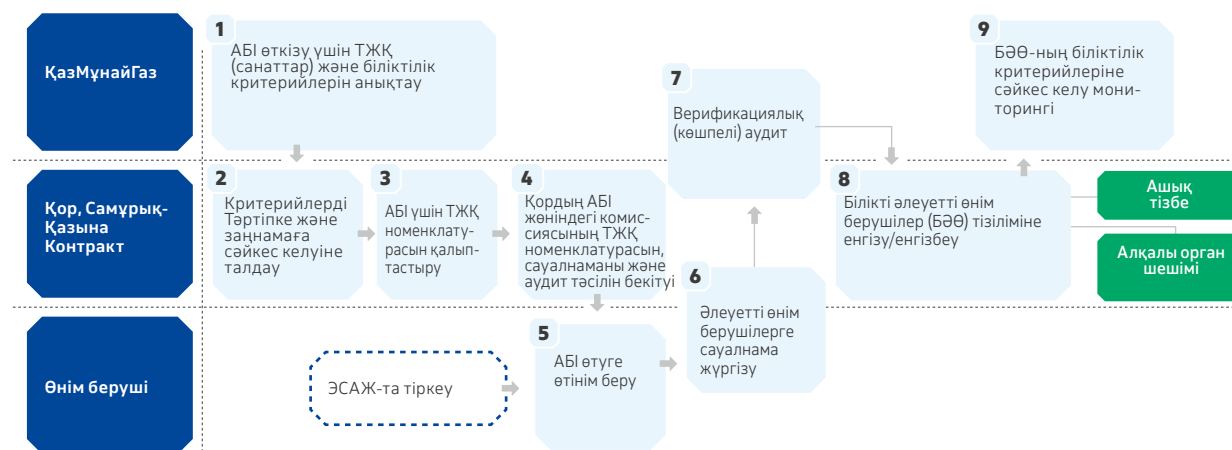
Осы міндетті шешудің пәрменді құралдары әлеуетті өнім берушілерді алдын ала біліктілік іріктеуді жүргізу тетігін іске асыру болып табылады.

Алдын ала біліктілік іріктеу (АБІ)¹³ – сауалнама және аудит арқылы жүзеге асырылатын, сатып алуды жүзеге асыру тәртібіне сәйкес айқындалған біліктілік талаптарына сәйкестігі тұрғысынан әлеуетті өнім берушілерді бағалау процесі.

АБІ негізгі мақсаттары білікті, тиісті түрде іріктелген өнім берушілерді анықтау, «Самұрық-Қазына» АҚ портфельдік компанияларының қажеттіліктері үшін ТЖҚ сатып алу тиімділігін арттыру болып табылады.

2020–2023 жылдар кезеңінде «Самұрық-Қазына» АҚ Алдын ала біліктілік іріктеу мәселелері жөніндегі комиссиясы ҚМГ еншілес және тәуелді ұйымдарының сатып алуларын өткізу үшін АБІ рәсімінен өткен әлеуетті өнім берушілер арасында ашық тендер тәсілімен тауарлардың, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің 24 санатын бекітті.

2023 жылы қосымша ҚМГ АБІ өткізу үшін ТЖҚ-ның 16 санаты бойынша біліктілік критерийлерін әзірлеп, Біліктілік органына жолданды. Қазіргі уақытта бұл санаттар АБІ бойынша «Самұрық-Қазына» АҚ комиссиясында келісу және бекіту барысында.

АБІ РӘСІМІ

САНАТТЫҚ САТЫП АЛУ

Сатып алу санаттарын басқару дегеніміз басым санаттарға енгізілген тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу қызметіне және пайдалануға байланысты шығындарды төмендетуге кешенді тәсілді әзірлеу процесі болып табылады.

Санаттау сатып алу нысанасының және (немесе) әлеуетті өнім берушілердің бірыңғай нарығының жалпы белгілері бойынша тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу санатына біріктіру арқылы жүзеге асырылады. Санаттар тауарлардың, жұмыстардың және көрсетілетін қызметтердің бір немесе бірнеше атауларын қамтуы мүмкін. Басымдықтар ретінде шығындардың жоғары деңгейі, сыни, үнемдеу әлеуеті және басқарылатын санаттар айқындалады.

Санаттық басқару санаттық сатып алу стратегиясын әзірлеп, бекіту арқылы егжей-тегжейлі талдау есебінен үнемдеу әлеуетін арттыруға мүмкіндік береді. Бұл стратегия ұзақ мерзімді немесе қысқа мерзімді перспективада пайданы барынша арттыруды көздей отырып, тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алудың оңтайлы тәсілін айқындайды.

Санаттық басқару стратегиялық жоспарлауды қолдану, сатып алынатын тауарлар мен қызметтерді егжей-тегжейлі талдау және иеленудің жиынтық құнын есептеу, сондай-ақ бизнестің әртүрлі құрылымдық бөлімшелерімен айқас-функционалдық өзара әрекеттесу арқылы тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алу мен пайдалану шығындарын айтарлықтай төмендетуге мүмкіндік береді. Бұл жабдықтау әдісі сенімді өндірушілермен және өнім берушілермен жұмыс жасай отырып, сапаны да, ашық бағаны да қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

САНАТТЫҚ САТЫП АЛУ КӨЛЕМІ МЕН ПАЙДАСЫ, МЛН ТЕҢГЕ

Көрсеткіш	2021	2022	2023
Санаттық сатып алу көлемі	109 447,54	93 618,92	115 545,2
Сатып алуды санаттық басқарудың артықшылықтары	13 109,53	8 435,32	7 534,6

¹³ АБІ рәсімінен өткен әлеуетті өнім берушілер біліктілік органы комиссиясының шешімі бойынша «Самұрық-Қазына» АҚ сатып алу порталында ашық қолжетімділікте орналастырылған Біліктілік әлеуетті өнім берушілердің тізіліміне енгізіледі.

ИМПОРТТЫ АЛМАСТЫРУ

Мұнай-газ саласында мемлекет мүддесін білдіретін компания бола отырып, ҚМГ «Квазимемлекеттік сектордың жекелеген субъектілерін сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының (офтейк-келісімшарттарды жасасу және орындау тәртібі (Жаңа өндірістер құруға жәрдемдесу бағдарламалары) (бұдан әрі – Бағдарлама) талаптарына сәйкес сатып алуларда импортты алмастыруды ынталандыруға байланысты белсенді жұмыс жүргізеді. Бағдарламаның

негізгі мақсаты «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялары талап еткен импортталатын өнімді шығару мақсатында жаңа өндірістерге бастамашы болған жеке кәсіпкерлерді қолдау, сондай-ақ технологиялық қайта жарақтандыру болып табылады.

Офтейк-келісімшарттар тетігі жобаны іске асыру нәтижесінде өндірісі Қазақстан Республикасының аумағында жолға қойылатын тауарларды сатып алу мен жеткізудің кейінге қалдыру шартымен импортты алмастыратын жобаларды іске асыруды көздейді.

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША «ҚАЗМҰНАЙГАЗ» ҰК АҚ ЕНШІЛЕС ЖӘНЕ ТӘУЕЛДІ ҰЙЫМДАРЫ 2023 ЖЫЛЫ ЖАЛПЫ СОМАСЫ 1,68 МЛРД ТЕҢГЕГЕ 64 ОФТЕЙК-КЕЛІСІМШАРТ ЖАСАСТЫ.

Жыл	Саны	Сомасы (млн теңге)
2021	49	388
2022	56	791
2023	64	1 687

Бұған қоса 2023 жылы Қазақстан Республикасы Президентінің 2023 жылғы 16 қыркүйектегі №353 Жарлығымен бекітілген Мемлекет басшысының 2023 жылғы 1 қыркүйектегі «Әділ Қазақстанның экономикалық бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске

асыру жөніндегі Жалпыұлттық іс-шаралар жоспарының 6-тармағына сәйкес ҚМГ ұйымдары үшін 2024 жылы «тауарларды сатып алудағы офтейк-келісімшарттардың үлесін» 10%-ға жеткізуге арналған жаңа KPI (ҚНҚ) әзірленіп, бекітілді.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЗАҢНАМА ТАЛАПТАРЫНА СӘЙКЕСТІК

206-1, 2-27

БӘСЕКЕЛЕСТІККЕ ҚАРСЫ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ

Есепті кезеңде ҚМГ компаниялар тобындағы ұйымдарға қатысты монополияға қарсы заңнаманы бұзумен байланысты 8 әкімшілік іс қозғалды (ЕТҰ-ға қатысты – 7, ҚМГ-ға қатысты – 1).

Оның ішінде: 2 әкімшілік іс ЕТҰ мен ҚМГ пайдасына қаралған, 4 әкімшілік іс ЕТҰ пайдасына қаралмаған, 2 әкімшілік іс – қаралуда.

Сондай-ақ соттар монополияға қарсы заңнамаға байланысты 2 азаматтық істі қарады (1 сот шешімі – ЕТҰ пайдасына, 1 сот шешімі – ЕТҰ пайдасына емес).

Бәсекелестікке қарсы мінез-құлыққа, трастылыққа қарсы заңнаманы бұзуға байланысты азаматтық істер жоқ.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӨЛЕМДЕР МЕН ШЫҒЫНДАР

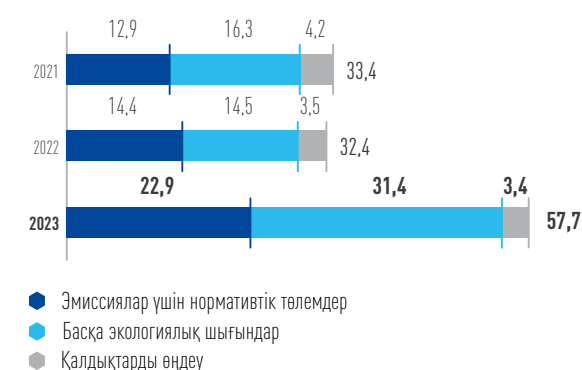
Экологиялық тәуекелдерді тиімді басқару үшін Компания табиғатты қорғау қызметін басқару тәсілдерін үнемі жетілдіріп отырады және қоршаған ортаны қорғауға қажетті ресурстарды бөледі.

Экологиялық шығындарға нормативтік эмиссиялар үшін салық төлеу, табиғатты қорғау іс-шараларына арналған шығындар, сақтандыру, қоршаған ортаны қорғау саласындағы өтемақы шаралары, қоршаған ортаға әсерді болдырмауға арналған инвестициялар және т.б. кіреді. 2015 жылдан бастап мұнай қалдықтарын өңдеуге салынған инвестициялар 3 есе өсті және қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған барлық шығындардың үштен бірінен астамын құрайды.

2023 жылы қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған шығындар 57,7 млрд теңгені құрады. Шығындардың негізгі бөлігі қоқыр жинағыштардан тарихи қалдықтарды қалпына келтіруге (қалдықтарды қайта пайдалануға дайындау, қалдықтарды өңдеу, кәдеге жарату), мұнаймен ластанған учаскелерді қалпына келтіруге (тарихи ластанулар), таза технологияларды енгізуге және ластаушы

заттардың шығарындыларын азайту мақсатында тазарту құрылыстарын жаңғыртуға; өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасын әзірлеуге және іске асыруға, тазарту құрылыстарының негізгі құралдарын жөндеуге, ластаушы заттардың шығарындыларын азайтудың техникалық, ұйымдастырушылық шараларына, мысалы: сүзгілерді, оттықтарды ауыстыруға/ орнатуға, катализаторларды пайдалануға және т.б. жұмсалды.

ҚМГ КОМПАНИЯЛАР ТОБЫ БОЙЫНША ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӨЛЕМДЕР МЕН ШЫҒЫНДАРДЫҢ ДИНАМИКАСЫ (млрд теңге)

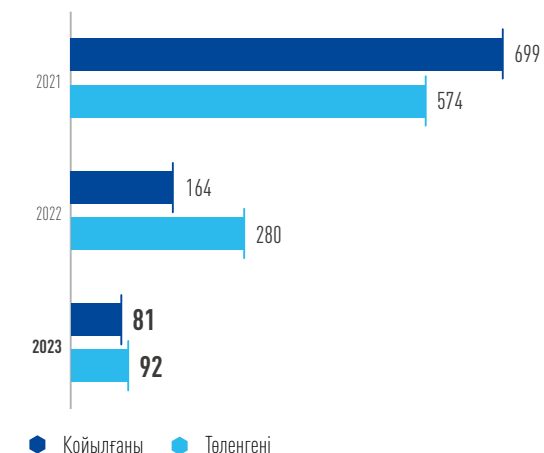

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЗАҢНАМА ТАЛАПТАРЫНА СӘЙКЕСТІК

Компания өндірістік объектілерде Қазақстан Республикасының табиғат қорғау заңнамасына сәйкессіздіктерді айқындау бойынша, заңнама талаптарына қандай да бір сәйкессіздікті болдырмау бойынша іс-шараларды жүргізу үшін проблемалық мәселелерді айқындау және тәуекелдерді басқару бойынша жұмыс жүргізеді.

Бұл кестеде айыппұлдар сомалары көрсетілген.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АЙЫППҰЛДАР (млн теңге)

2023 жылы «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС 2021 жылы салынған 5,9 млрд теңге көлеміндегі айыппұлды сотқа шағымданды. Нәтижесінде компанияның пайдасына шешім шығарылды.

ҚОСЫМШАЛАР

Тәуелсіз тексеру туралы есеп	210
1-қосымша. Есептілік шекаралары, өзгерістер, ескертпелер	214
2-қосымша. Экологиялық индикаторлар	219
3-қосымша. Әлеуметтік индикаторлар	223
4-қосымша. GRI Content Index мазмұнының көрсеткіші	224
5-қосымша. Терминдер мен анықтамалар	242
Байланыс ақпараты	246

ТӘУЕЛСІЗ ТЕКСЕРУ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2-5

ESG

ҚОСЫМШАЛАР

«Эрнст энд Янг –
консалтингтік қызметтер» ЖШС
Ал-Фараби даңғылы, 77/7
«Есентай Тауар» ғимараты
Алматы қ., 050060
Қазақстан Республикасы
Тел.: +7 727 258 59 60
Факс: +7 727 258 59 61
www.ey.com/kz

ТОО «Эрнст энд Янг –
консалтингтік қызметтер»
пр. Ал-Фараби, д. 77/7
адресі «Есентай Тауар»
г. Алматы, 050060
Республика Қазақстан
Тел.: +7 727 258 59 60
Факс: +7 727 258 59 61
www.ey.com/kz

Ernst & Young Advisory LLP
Al-Farabi ave., 77/7
Essentia Tower
Almaty, 050060
Republic of Kazakhstan
Tel.: +7 727 258 59 60
Fax: +7 727 258 59 61
www.ey.com/kz

Тәуелсіз жұмыс істеп жүрген маманның сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырмасы туралы қорытындысы

Ағылшын тіліндегі түпнұсқадан аударма

«КазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ-ның акционерлері мен басшылығына

Тапсырма мәні

«КазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі - «Компания») біздің Компанияның 2023 жылғы 1 қаңтардан 31 желтоқсанға дейінгі кезеңдегі (бұдан әрі - «Есепті кезең»), орнықты даму саласындағы есебінде (бұдан әрі - «Есеп») көрсетілген орнықты даму саласындағы ақпаратқа (бұдан әрі - «Орнықты даму саласындағы ақпарат» немесе «Тапсырма мәні») қатысты сенімділікті қамтамасыз ететін Халықаралық тапсырмалар стандарттарында айқындалғандай шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы (бұдан әрі - «Тапсырма») орындау үшін тартты.

Осы тапсырманың шеңберінде біз келесі аспектілерге:

- Есепте ашылған Компания қызметінің болашақ оқиғалары мен нәтижелеріне қатысты мәлімдемелер;
- мердігерлік ұйымдардағы жұмыс уақытын жоғалтумен жазатайым оқиғалардың коэффициенті (LTIR) мен өлім оқиғаларының коэффициенттері (FAR), сондай-ақ 1 млн жүріп өткен километрге жол-көлік оқиғаларының коэффициентіне (MVCR) қатысты сандық және сапалық ақпарат; және
- Есептің Орнықты даму мақсаттары мен БҰҰ-ның Жаһандық шарт қағидаттарына сәйкестігі туралы ақпаратқа қатысты сенімділікті қамтамасыз ететін рәсімдерін жасамадық.

Компания қолданатын критерийлер

Тапсырма мәнін дайындау кезінде Компания:

«Есеп туралы» бөлімде (бұдан әрі - «Критерийлер») көрсетілгендей

- 2021 есептілік бойынша Жаһандық бастаманың орнықты даму саласындағы есептілік стандарттарын (бұдан әрі - «GRI стандарттары») қолданды.

Компанияның жауапкершілігі

Компания басшылығы Критерийлердің таңдалуы және Тапсырма мәнін осы Критерийлерге сәйкес барлық елеулі қатынастарда шынайы түрде ұсынылуы үшін жауапкершілік көтереді. Мұндай жауапкершілікке ішкі бақылау жүйесін енгізу және жарамды күйде ұстау, тиісті құжаттаманы жүргізу және Тапсырма мәні теріс пайғалды әрекеттерден немесе қатеден туындаған елеулі бұрмалануларды қамтымағандай етіп, оның дайындалуына қатысы бар бағалау мәндерінің есебі жатады.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

EY жауапкершілігі

Біздің міндетіміз - біз алған дәлелдер негізінде Тапсырма мәнін ұсыну туралы қорытынды жасау.

Біз бұл Тапсырманы сенімділікті қамтамасыз ететін «Өткен кезеңдердің қаржы ақпаратының аудитінен және шолып тексеруден өзгеше болатын сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырмалар» Халықаралық тапсырмалар стандартына (бұдан әрі - «3000 СКХТС (қайта қаралған)»), сондай-ақ 2021 жылғы 14 мамырда Компаниямен келісілген осы Тапсырмаға арналған техникалық тапсырмаға сәйкес орындадық. Бұл стандарт бізден Тапсырманы Критерийлерге сәйкес келуі және қорытынды шығару үшін Тапсырманың мәніне қандай да бір елеулі өзгерістер енгізу қажет екендігі туралы қорытынды жасау үшін жоспарлауды және орындауды талап етеді. Таңдап алынған рәсімдердің сипаты, мерзімі мен көлемі теріс пайғалды әрекеттердің немесе қатенің салдарынан ақпараттың елеулі бұрмалануы тәуекелін бағалауды қоса алғанда, біздің пайымдауымызға байланысты болады.

Алынған дәлелдер шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін қорытындымызға негіз болу үшін жеткілікті және лайықты болып табылады деп есептейміз.

Біздің тәуелсіздігіміз және сапаны бақылау

Біз өз тәуелсіздігімізді сақтап, бухгалтерлерге арналған Халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңес шығарған Кәсіби бухгалтерлердің этика кодексінің талаптарын орындағанымызды және сенімділікті қамтамасыз ететін осы тапсырманы орындау үшін қажетті құзыреттер мен тәжірибеміздің бар екендігін растаймыз.

Бұдан басқа, EY «Қаржылық есептілікке аудит және шолып тексерулер жүргізетін, сондай-ақ сенімділікті қамтамасыз ететін өзге де тапсырмаларды және ілесіп қызметтерді көрсету жөніндегі тапсырмаларды орындайтын аудиторлық ұйымдарда сапаны басқару» Сапаны басқарудың 1-ші халықаралық стандартын қолданады, ол бізден этикалық талаптарды, кәсіби стандарттарды және қолданыстағы заңнамалық әрі нормативтік талаптарды сақтауға қатысты саясаттарды немесе рәсімдерді қоса алғанда, сапаны басқару жүйесін әзірлеуімізді, енгізуімізді және пайдалануымызды талап етеді.

Орындалған рәсімдердің сипаттамасы

Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырма шеңберінде орындалатын рәсімдер сипаты мен мерзімі бойынша ерекшеленеді және ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы орындауға қарағанда аз көлемді болып табылады. Демек, шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы орындау кезінде алынған сенімділік деңгейі ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы орындау кезінде алынатын сенімділік деңгейінен зәйтәрлықтай төмен. Біздің рәсімдеріміз өз тұжырымымызды негіздеуіміз алатын шектеулі сенімділік деңгейін алу үшін әзірленген және ақылға қонымды сенімділік деңгейін қамтамасыз ету үшін қажет болатын барлық дәлелдерді ұсынбайды.

Біз рәсімдеріміздің сипаты мен көлемін анықтауда ішкі бақылау құралдарының тиімділігін ескергенімізбен, біздің сенімділікті қамтамасыз ететін Тапсырмамыз ішкі бақылау құралдарына қатысты сенімділікті қамтамасыз етуге арналмаған. Біздің рәсімдеріміздің бақылау құралдарын сынауды немесе IT жүйелеріндегі деректерді біріктіруді немесе есептеуді тексеруге байланысты рәсімдерді орындауды қамтымадық.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырмалар, ең алдымен, Тапсырма мәнін және тиісті ақпаратты дайындауға жауапты тұлғалардан сауалнама жүргізуді, сондай-ақ талдамалық және басқа да қажетті рәсімдерді қолдануды қамтиды.

Біз орындаған рәсімдер:

- Біз Тапсырма мәнінде ашылуы керек маңызды тақырыптардың тізбесін тексердік;
- Біз Тапсырма мәнін дайындауға қатысқан Компания бөлімшелерінің өкілдерімен сұхбат жүргіздік;
- Біз Тапсырма мәніне қатысты сандық ақпаратқа талдамалық рәсімдер жүргіздік;
- Біз Компанияның орнықты даму саласындағы ішкі корпоративтік құжаттарын зерттедік;
- Іріктелген негізде біз Тапсырма мәніне енгізілген көрсеткіштерді бастапқы ақпаратпен салыстырдық;
- Біз Есептің беттеуінде Тапсырма мәнінің орналасуын бағаладық.

Біз сондай-ақ осы жағдайларда қажет деп тапқан басқа рәсімдерді орындадық.

Тұжырым

Біз орындаған рәсімдердің және алынған дәлелдердің негізінде 2023 жылғы 1 қаңтардан 31 желтоқсанға дейінгі кезеңдегі Тапсырма мәніне Критерийлерге сәйкес келетіндей енгізілуі тиіс қандай да бір елеулі өзгерістер бізге беймәлім екендігін хабарлаймыз.

Ernst & Young Advisory LLP

2024 жылғы 30 сәуір
Алматы, Қазақстан

A member firm of Ernst & Young Global Limited

1-ҚОСЫМША. ЕСЕПТІЛІК ШЕКАРАЛАРЫ, ӨЗГЕРІСТЕР, ЕСКЕРТПЕЛЕР

2-2, 2-4, 3-2

Есеп беру шекаралары дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) елу және одан да көп проценті меншік немесе сенімгерлік басқару құқығында ҚМГ-ге тікелей немесе жанама түрде тиесілі ҚМГ еншілес пен тәуелді ұйымдарын, сондай-ақ қызметін ҚМГ-нің бақылау құқығы бар заңды тұлғаларды қамтиды.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мынадай елеулі тікелей еншілес ұйымдар шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілді: «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ, «ҚазМұнайТеңіз» ТМК ЖШС, «ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, KMG Kashagan B.V, Dunga Operating GmbH, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС, Cooperative KazMunayGas PKI U.A., «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, KMG International N.V, «KMG Drilling&Services» ЖШС.

«Корпоративтік басқару» бөлімінің шекаралары дауыс беретін акциялардың елу және одан да көп проценті тікелей немесе жанама түрде ҚМГ-ге тиесілі ҚМГ-нің еншілес және тәуелді ұйымдарын, оның ішінде мынадай көрсеткіштер бойынша есептілік шекараларын қамтиды:

«Нысана» бірыңғай орталықтандырылған қауырт желісі және тәуелсіз оператор KPMG компаниясы басқаратын бірыңғай орталықтандырылған қауырт желі арқылы алынған өтініштер саны»: иелену үлесіне қарамастан, ҚМГ-нің барлық еншілес және тәуелді ұйымдары.

«Азаматтардың барлық өтініштері үшін «E-OTINISH» бірыңғай ақпараттық жүйесі арқылы келіп түскен өтініштер саны» көрсеткішінің шекаралары: «KMG EP-Catering» ЖШС, «KMG Systems & Services» ЖШС, «Мұнайтелеком» ЖШС, «ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» ЖШС, «Oil Services

Company» ЖШС, «CASPI BITUM» БК» ЖШС, «ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС, «Жеңіс Оперейтинг» ЖШС, «ӨзенМұнайСервис» ЖШС, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» («Қазақстан Петрокемикал Индастриз Инк.») ЖШС, «Oil Construction Company» ЖШС, «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС, «Кен-Құрылыс-Сервис» ЖШС, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС, «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «Өзенмұнайгаз» АҚ, «ҚАЗАҚТҮРІКМҰНАЙ» ЖШС, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ұлттық теңіз кеме қатынасы компаниясы» ЖШС, «Орал Ойл энд Газ» ЖШС, «ОЙЛ ТРАНСПОРТ КОРПОРЕЙШЭН» ЖШС, «Су өндіру және тасымалдау басқармасы» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» акционерлік қоғамы, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «Қаражанбасмұнай» АҚ, «ҚазМұнайГаз-Аэро» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС.

«Сыбайлас жемқорлықтың расталған жағдайлар саны» көрсеткішінің шекаралары: «KMG Drilling & Services» ЖШС, «Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «Мұнайтелеком» ЖШС, «Кен-ҚұрылысСервис» ЖШС, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Oil Services Company» ЖШС, «Oil Construction Company» ЖШС, «Ak Su KMG» ЖШС, «Қаражанбасмұнай» АҚ, «ҚазМұнайГаз-Аэро» ЖШС, «Исатай Оперейтинг Компани» ЖШС, «ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС, «ҚМГ Қашаған Б.В.» ЖШЖК, «KMG-Security» ЖШС, «KMG Barlau» ЖШС, «KMG PetroChem» ЖШС, «Karabatan Utilities Solution» ЖШС, «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc» ЖШС, «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «KMG Systems & Services» ЖШС, «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС, «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС, «Жеңіс Оперейтинг» ЖШС,

«KMG EPCatering» ЖШС, «ҚМГ-Құмкөл» ЖШС, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС, «Орал Ойл энд Газ» ЖШС, «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС, «ӨзенМұнайСервис» ЖШС, «Professional GeoSolutions Kazakhstan» ЖШС, «Oil Transport Corporation» ЖШС, «Су өндіру және тасымалдау басқармасы» ЖШС, «CASPI BITUM» БК» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ.

«Энергетикалық ресурстарды пайдалану және энергия тиімділікті арттыру» бөлімінің шекаралары:* «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Өзенмұнайгаз» АҚ, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Қаражанбасмұнай» АҚ, «CASPI BITUM» БК» ЖШС.

**«Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС энергия ресурстарын пайдалану шекарасына кіреді, бірақ энергия ресурстарын үнемдеу бойынша шекараға кірмейді.*

«Су ресурстарын қорғау және ұтымды су пайдалану» бөлімінің шекаралары: «Қаражанбасмұнай» АҚ, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «ҚазГӨЗ» ЖШС, «CASPI BITUM» БК» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС, «Магистральдық Суағызғы» ЖШС, «КРІ» ЖШС – осы еншілес және тәуелді компаниялар ҚМГ негізгі операциялық активтері болып табылады және Қазақстанның су ресурстарын пайдалануға елеулі әсерін тигізеді.

«Су жинау көлемінен қайта пайдаланылатын судың үлесі («Мұнайды қайта өңдеу» бағыты бойынша) көрсеткіштің шекаралары: «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия

зауыты» ЖШС, «CASPI BITUM» бірлескен кәсіпорны» ЖШС, «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС, «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» («Қазақстан Петрокемикал Индастриз Инк.») ЖШС.

«Атмосфералық ауаны қорғау» бөлімінің шекаралары ҚМГ-нің мынадай еншілес және тәуелді ұйымдарын қамтиды: «Қаражанбасмұнай» АҚ, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «ҚазГӨЗ» ЖШС, «CASPI BITUM» БК» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС, «Oil Construction Company» ЖШС, «Oil Services Company» ЖШС (ОСК), «ӨзенМұнайСервис» ЖШС (ӨМС), «КРІ» ЖШС.

«Парниктік газдар шығарындылары» бөлімінің шекаралары: «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «Caspi Bitum» Бірлескен кәсіпорны» ЖШС, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, ЖШС «Қазгермұнай БК», «Қаражанбасмұнай» АҚ, «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Vega» МӨЗ, «Rompetro Petrochemicals» SRL, «Батум мұнай терминалы» ЖШҚ.

«Шикі газды тиімді пайдалану» бөлімінің шекаралары мынадай ҚМГ еншілес пен тәуелді ұйымдарын қамтиды: «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «Қаражанбасмұнай» АҚ.

«Қалдықтарды басқару» бөлімінің шекаралары: «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қаражанбасмұнай» АҚ, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС, «Орал Ойл энд Газ» ЖШС, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС, «ҚазТрансОйл»

АҚ, «Магистральдық Суағызғы» ЖШС, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «KPI Inc.» ЖШС, «Caspi Bitum» БК» ЖШС, «Oil Services Company» ЖШС, «ӨзенМұнайСервис» ЖШС, «Oil Construction Company» ЖШС, «Кен-ҚұрылысСервис» ЖШС, «KMG EP-Catering» ЖШС, «СӨТБ» ЖШС, «Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС, «Мұнайтелеком» ЖШС, «Oil Transport Corporation» ЖШС, «KMG Systems Services» ЖШС.

«Қоршаған ортаны қорғауға арналған шығындар» бөлімінің есеп беру шекаралары мынаны қамтиды: «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Қаражанбасмұнай» АҚ, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «Урал Ойл энд Газ» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС, «KMG Systems & Services» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «CASPI BITUM» БК» ЖШС, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «Кен-Құрылыс-Сервис» ЖШС, KMG EP-Catering, «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС, «Әл-Фараби Оперейтинг» ЖШС, «Өзенмұнайсервис» ЖШС, «Oil Services Company» ЖШС, «Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС, «Oil Transport Corporation» ЖШС, «Oil Construction Company» ЖШС, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС, «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc» ЖШС, «Мұнайтелеком» ЖШС, «Су өндіру және тасымалдау басқармасы» ЖШС.

«Өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау» бөлімінің шекаралары: «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ, «ӨзенМұнайСервис» ЖШС, «Кен-Құрылыс-Сервис» ЖШС, «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС, «Су өндіру және тасымалдау басқармасы» ЖШС, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «KMG EP-Catering» ЖШС, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «ҚазМұнайГаз – Аэро» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «KMG – Security» ЖШС, «Қазақойл Ақтөкөбе» ЖШС, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «ҚМГ-Құмкөл» ЖШС, «KMG Barlau» ЖШС, «KMG Systems & Services» ЖШС, «Өріктау

Оперейтинг» ЖШС, «ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС, «KMG Drilling & Services» ЖШС, «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС, «Professional Geo Solutions Kazakhstan» ЖШС, «Әл-Фараби Оперейтинг» ЖШС, «Oil Construction Company» ЖШС, «Oil Services Company» ЖШС, «Ойл Транспорт Корпорейшэн» ЖШС, «Мұнайтелеком» ЖШС, «Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС, «Исатай Оперейтинг Компани» ЖШС, «Vecturly Energy Operating» ЖШС, «Құрманғазы Петролеум» ЖШС, «Жамбыл Петролеум» ЖШС, «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» («Қазақстан Петрокемикал Индастриз Инк.») ЖШС, «Силлено» ЖШС, «KMG PetroChem» ЖШС, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Өзенмұнайгаз» АҚ, KMG Kashagan B.V., «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Ak Su KMG» ЖШС, «Орал Ойл энд Газ» ЖШС, «Қаражанбасмұнай» АҚ, «CASPI BITUM» БК» ЖШС, Ақтау қ. ҚМГ Өкілдігі.

«Мердігерлік ұйымдармен өзара іс-қимыл» бөлімінің шекаралары: «ӨзенМұнайСервис» ЖШС, «Кен-Құрылыс-Сервис» ЖШС, «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС, «Су өндіру және тасымалдау басқармасы» ЖШС, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «KMG EP-Catering» ЖШС, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «KMG – Security» ЖШС, «Қазақойл Ақтөкөбе» ЖШС, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «ҚМГ-Құмкөл» ЖШС, KMG International N.V., «KMG Barlau» ЖШС, «KMG Systems & Services» ЖШС, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС, «KMG Drilling & Services» ЖШС, «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС, «Әл-Фараби Оперейтинг» ЖШС, «Oil Construction Company» ЖШС, «Oil Services Company» ЖШС, «Ойл Транспорт Корпорейшэн» ЖШС, «Мұнайтелеком» ЖШС, «Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС, «Vecturly Energy Operating» ЖШС, «Жеңіс Оперейтинг» ЖШС, «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» («Қазақстан Петрокемикал Индастриз Инк.») ЖШС, «Силлено» ЖШС, «KalamkasKhazar Operating» ЖШС, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Өзенмұнайгаз» АҚ, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Ak Su KMG» ЖШС, «Орал Ойл энд Газ» ЖШС, «Қаражанбасмұнай» АҚ, «CASPI BITUM» БК» ЖШС.

«Заңнама талаптарына сәйкестігі» бөлімінің есеп беру шекаралары мынаны қамтиды: «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қаражанбасмұнай» АҚ, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «Қазақ ГӨЗ» ЖШС, «Өзенмұнайсервис» ЖШС, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС, «Oil Construction Company» ЖШС, «Oil Services Company» ЖШС, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС, «Атырау МӨЗ» ЖШС, «Павлодар МХЗ» ЖШС, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «CASPI BITUM» БК» ЖШС, «Кен-Құрылыс-Сервис» ЖШС, «Су өндіру және тасымалдау басқармасы» ЖШС, «Орал Ойл энд Газ» ЖШС, «ОйлТранспортКорпорейшэн» ЖШС, «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» ЖШС.

«Компанияның әлеуметтік саясаты» бөлімінің есеп беру шекаралары ҚМГ-нің мынадай еншілес және тәуелді ұйымдарын қамтиды: «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, Cooperative KazMunaiGaz U.A, «СӨТБ» ЖШС, «Кен-Құрылыс-Сервис» ЖШС, «KMG EP-Catering» ЖШС, «ҚазГӨЗ» ЖШС, «ӨзенМұнайСервис» ЖШС, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС, «KMG Systems & Services» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «KMG Drilling & Services» ЖШС, «KMG-Security» ЖШС, «Oil Construction Company» ЖШС, «Oil Services Company» ЖШС, «Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС, «Мұнайтелеком» ЖШС, «Ойл Транспорт Корпорейшэн» ЖШС, «КазМұнайГаз» ҰК АҚ КО, KMG International N.V., KMG Finance Sub B.V., «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС, «ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС, «ҚМГ-Құмкөл» ЖШС, «ҚазМұнайГаз-Сервис», «КМТ» ЖШС, «Батуми теңіз порты» ЖШҚ, «Батуми мұнай терминалы»

ЖШҚ, «Petrotrans Limited», «Магистральдық Суағызғы» ЖШС, «ҚМГ-Аэро» ЖШС, «KMG Barlau» ЖШС, «KMG PetroChem» ЖШС, «Жамбыл Петролеум» ЖШС, «Полимер Продакшн» ЖШС, «Қашаған Б.В.» ЖШЖК, «Green Energy» ЖШС, «Karaton Operating Ltd.» ЖК.

«Қызметкерлерді және жұмыс істемейтін зейнеткерлерді әлеуметтік қолдау»: «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қаражанбасмұнай» АҚ, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС, «ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС, KMG Kashagan B.V., «ӨзенМұнайСервис» ЖШС, «Oil Services Company» ЖШС, «Oil Transport Corporation» ЖШС, «КенҚұрылыс-Сервис» ЖШС, «KMG EP-Catering» ЖШС, «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС, «Суды өндіру және тасымалдау басқармасы» ЖШС, «Oil Construction Company» ЖШС, «Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС, «Мұнайтелеком» ЖШС, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС, «ҚазТрансОйл» АҚ, «ТеңізСервис» ЖШС, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «CASPI BITUM» бірлескен кәсіпорны» ЖШС, «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» ЖШС, «KMG PetroChem» ЖШС, «KMG Systems & Services» ЖШС, KMG International N.V., «KMGSecurity» ЖШС, «KMG Drilling & Services» ЖШС, «ҚМГ-Құмкөл» ЖШС, «KMG Barlau» ЖШС.

«Қатысу өңірлерін әлеуметтік-экономикалық дамытуға аударымдар»: «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қаражанбасмұнай» АҚ, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «Қазгермұнай» БК» ЖШС.

ДЕРЕКТЕРДІ ЖИНАУ, ШОҒЫРЛАНДЫРУ ЖӘНЕ ЕСЕПТЕУ ӘДІСНАМАСЫН ТОЛЫҚТЫРУЛАР, ӘДІСНАМА БОЛЖАМДАРЫ ЖӘНЕ СИПАТТАМАСЫ

Есеп мәтінде деректер есептік көрсеткіштердің дөңгелектелуіне байланысты шоғырландырылған қаржылық есептілікте (ШҚЕ) ұсынылған деректерден елеусіз ерекшеленуі мүмкін. Мұндай жағдайларда ҚМГ интернет-сайтында орналастырылған

тиісті ШҚЕ деректері дұрыс және маңызды болмақ. Есептеу әдістемелерінің және Есептегі ақпараттың ашылу тәсілдерінің әртүрлі болуына байланысты келтірілген деректер бұрын жарияланған деректерден шамалы ерекшеленуі мүмкін.

2-ҚОСЫМША. ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ИНДИКАТОРЛАР

	Өндіру			Тасымалдау			Өңдеу		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Парниктік газдар (ПГ) шығарындылары									
ПГ тікелей шығарындылары (CO ₂ , млн тонна)	2,2	2,4	2,3	0,2	0,1	0,1	4,5	5,1	5,01
ПГ шығарындыларының қарқындылығы (CO ₂ тонна 1 000 тонна КСШ-ға)	102	114	114				226	236	238
ІМГ жағу									
Алаулатып жағу (млн тонна CO ₂)	0,11	0,09	0,08						
Өндірілген КСШ бірлігіне жағылған газ саны (өндірілген КСШ 1 000 тоннаға тонна)	2,1	1,5	1,4						
Алаулатып жағу (млн м ³)	52,5	35,7	33,3						
Энергия сыйымдылығы									
Энергия тұтыну (млн ГДж)	53,9	58,2	55,0	5,4	5,3	4,6	67,3*	68,7	64,4
Ластаушы заттардың шығарындылары									
Күкірт оксиді (SO _x) (мың тонна SO _x)	7,4	6,0	5,5	0,1	0,09	0,1	4,7	4,5	5,3
Азот оксиді (NO _x) (мың тонна NO _x)	5,6	7,5	7,6	0,6	1,2	0,48	6,5	7,3	7,1
Төгілу									
Рұқсат етілмеген кесекірулер – көлемі (мың тонна)	-	-	-						
Рұқсат етілмеген кесекірулер – саны	-	-	-						
Мұнайдың төгілуі – көлемі (құрлық) (мың тонна)	0,33	0,29	0,12						
Су									
ҚМГ су жинауының жалпы көлемі (млн м ³)	45,1	43,0	37,7	23,1	24,9	25,4	16,1	15,8	17,3
Су бұру – көлемі (млн м ³)	0,4	0,5	0,5	0,2	0,3	0,2	12,9	10,0	10,5
Қалдықтар (қалпына келтіру және жою)									
Қауіпті (мың тонна)	788,4	1 026,5	1 470,12	69,1	15,4	26,77	106,7	55,3	62,78
Қауіпсіз (мың тонна)	34,7	18,0	19,96	11,1	4,1	5,37	22,0	3,1	23,72
Барлық қалдық (мың тонна)	823,1	1 044,4	1 490,08	80,2	19,5	32,14	128,7	58,3	86,50
*оның ішінде бұрғылау қалдықтары, құрлық (мың тонна)	158,6	220,4	228,4						
*оның ішінде бұрғылау қалдықтары, теңіз (мың тонна)	0	0	0						

*Пайда болған айырмашылық отын ресурстары үшін қолданылатын аударым коэффициенттерінің айырмашылығымен түсіндіріледі. Атап айтқанда, ҚМГ орташа коэффициенттерді емес, отын ресурстарының нақты калориялылығын ескеретін түзетілген коэффициенттерді пайдаланады.

**«Сервис» бағытын есепке алмағанда

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУҒА АРНАЛҒАН ШЫҒЫНДАР

Шығындар	2021				2022		2023	
	ҚМГ млн теңге	млн USD	ҚТГ (10 ай) млн теңге	млн USD	млн теңге	млн USD	млн теңге	млн USD
1 ЛЗ қалдықтарымен, шығарындыларымен және төгінділерімен жұмыс істеумен байланысты шығындар, барлығы	23 468,9	55	328,7	0,77	28 229,6	61,01	44564,2	98,03
1.1 Қалдықтарды өңдеу және орналастыру	12 750,86	299	80,3	0,18	14370,8	31,06	22888,85	50,35
1.2 ЛЗ шығарындылары мен төгінділерін тазарту	10 104,56	23,7	197,7	0,46	13032,5	28,17	20772,55	45,69
1.3 Парниктік газдар шығарындылары бойынша құжаттар топтамаларын әзірлеу мен растауға арналған шығыстар	229,29	0,5	22,5	0,05	702,0	1,51	173,3	0,38
1.4 Экологиялық жауапкершілікті сақтандыру	370,35	0,9	28,2	0,06	37,9	0,08	40,9	0,089
1.5 Экологиялық залалды жоюға арналған шығындар, соның ішінде төгілулерді жоюға арналған шығындар	4,4	0,01	0	0	86,2	0,18	41,82	0,09
1.6 ҚОҚ саласындағы өтемақы іс-шараларына арналған шығындар	9,42	0,02	0	0	0	0	646,73	1,42
2 Қоршаған ортаға әсердің алдын алуға және экологиялық менеджментке инвестициялар, барлығы	5 607,5	13	23,8	0,05	667,7	1,44	9742,79	21,43
2.1 Қызметкерлерді оқыту және даярлау персоналы	68,2	0,16	0	0	22,4	0,04	69,47	0,15

Шығындар	2021				2022		2023	
	ҚМГ млн теңге	млн USD	ҚТГ (10 ай) млн теңге	млн USD	млн теңге	млн USD	млн теңге	млн USD
2.2 Сыртқы сертификаттау және экологиялық менеджмент жүйесін дамыту	39,21	0,09	2,7	0,006	56,8	0,12	81,23	0,17
2.3 Экологиялық менеджмент саласындағы жалпы қызметке арналған персонал	3,4	0,008	4,1	0,009	1,02	0,002	12,20	0,02
2.4 Зерттеулер мен әзірлемелер	520,98	1,2	0	0	470,5	1,01	363,27	0,79
2.5 Анағұрлым таза технологияларды енгізуге арналған қосымша шығыстар	4 489,8	10,5	0	0	0	0	7448,623	16,38
2.6 «Жасыл сатып алуға» қосымша шығындар	38,1	0,08	6,2	0,01	115,5	0,24	264,74	0,58
2.7 Экологиялық менеджментпен байланысты басқа да шығындар	447,7	1	10,8	0,02	1,5	0,003	1503,23	3,30

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӨЛЕМДЕР (НОРМАТИВТІК)

	2021		2022		2023	
	млн теңге	млн USD	млн теңге	млн USD	млн теңге	млн USD
ІМГ-ні алаулатып жағудан атмосфераға шығарындылар	2 329	5,5	1462	3,2	1178	2,6
Атмосфераға шығарындылар (ІМГ-ні алаулатып жағусыз)	1546	3,6	1697	3,7	2 043	4,5
Ластаушы заттардың тастандылары	100	0,2	122	0,3	146	0,3
Қалдықтарды орналастыру	228	0,5	202	0,4	43	0,1

**БИОАЛУАНТҮРЛІЛІКТІҢ НЕГІЗГІ АЙМАҚТАРЫНА ҚАТЫСТЫ
ӨНДІРІСТІК ҚЫЗМЕТТІҢ ОРНАЛАСҚАН ЖЕРІ МЕН АУҚЫМЫ**

Учаске, телім	БНА-ға қатысты орналасқан жері	Биоалуантүрліліктің негізгі аймақтары (БНА)	БНА-ға қатысты орналасқан жері	Келісімшарттық аумақтың ауданы (ш. км)	Әсерді төмендету жөніндегі жоспар
Өріктау	Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданы	Жергілікті маңызы бар «Көкжиде-Құмжарған» мемлекеттік табиғи кешенді қорықшасы	Аумақтың бір бөлігін қамтиды	239,9	Гидрогеологиялық мониторинг
Әлібекмола және Қожасай	Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданы	Көкжиде құмдары Көкжиде жерасты сулары	Жақын орналасқан	156,5	Гидрогеологиялық мониторинг
Исатай	КТҚС орталық бөлігі, солтүстік бөлігі, Маңғыстау облысы	КТҚС ерекше экологиялық сезімтал аймағы	Қорық аймағында орналасқан	1343,0	Маусымдық аялық экологиялық зерттеулер, тұрақты экологиялық мониторинг
Абай	Атырау ауданы, КТҚС солтүстік-батыс бөлігі	КТҚС ерекше экологиялық сезімтал аймағы	Қорық аймағында орналасқан	1233,8	Маусымдық аялық экологиялық зерттеулер, тұрақты экологиялық мониторинг
Әл-Фараби	КТҚС оңтүстік бөлігі, Маңғыстау облысы	КТҚС экологиялық сезімтал аймағы	БНА-ға әсер етпейді	6046,6	Маусымдық аялық экологиялық зерттеулер, тұрақты экологиялық мониторинг
Kalamkas-Khazar	Каспий теңізінің солтүстік-батыс бөлігі	КТҚС ерекше экологиялық сезімтал аймағы	Қорық аймағында орналасқан	1707,17	Маусымдық аялық экологиялық зерттеулер, тұрақты экологиялық мониторинг

3-ҚОСЫМША. ӘЛЕУМЕТТІК ИНДИКАТОРЛАР

Әлеуметтік көрсеткіштер	2021	2022	2023
Нақты саны, адам	44 650	44 688	46603
Аутстаффинг, адам.	2787	2838	3107
Қызметкерлер жынысы мен жасы бойынша бөліністе, оның ішінде			
Әйелдер, %	18	18	19
Ерлер, %	82	82	81
30 жасқа дейін	12	11	11
31-ден 50 жасқа дейін	59	59	58
50 жастан асқандар	29	30	31
Басшылар	11	10	10
Мамандар	20	22	18
Жұмысшылар	69	67	72
Өлім жағдайларының коэффициенті (FAR)	2,93	1,00	2,11
Жұмыскерлерді әлеуметтік қолдау, млрд теңге	22	24	27,65
Бір қызметкерді оқытуға арналған сағаттардың орташа жылдық саны, сағат	17	22	18
Жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт шеңберінде қатысу өңірлерін дамытуға және әлеуметтік көмекке арналған шығыстар, млрд теңге	5	12	5,6*

*«ҚМГ Қашаған Б. В.» қаражатын қоспағанда

4-ҚОСЫМША. GRI CONTENT INDEX МАЗМҰНЫНЫҢ КӨРСЕТКІШІ

Қолдану туралы өтініш	«КазМұнайГаз» ҰК АҚ 01.01.2023 – 31.12.2023 есепті кезеңі үшін GRI стандарттарына сәйкес есеп дайындады
GRI 1 қолдану	GRI 1: Foundation 2021
Салалық стандарт	GRI 11: Oil and Gas Sector 2021

Ашу	Бет нөмірі	Ерекшелік/ ерекшеліктің себебі	БҰҰ Жаһандық шартының принциптерімен байланыс	17 жаһандық Орнықты даму мақсаттарымен байланыс	GRI салалық стандарты
GRI 2: ЖАЛПЫ АШУЛАР (2021)					
1. Есептілікті ұйымдастыру және корпоративтік тәжірибелер					
GRI 2-1					
Ұйым туралы толық ақпарат	21				
GRI 2-2					
Есептілік периметрі	212				
GRI 2-3					
Есепті кезең, есептілік жиілігі және байланыс ақпарат	14				
GRI 2-4					
Ақпаратты нақтылау	212				
GRI 2-5					
Есептіліктің сыртқы растауы	14, 210				
2. Қызмет және қызметкерлер					
GRI 2-6					
Ұйымның қызметі, қосылған құнды жасау тізбегі және өзге де іскерлік байланыстары туралы мәліметтер	2, 4, 6, 8, 10, 12, 21, 23, 73, 203				

GRI 2-7

Ұйымның штаттық қызметкерлері	10, 147	Штаттық қызметкерлердің үлесі компанияда ақпарат жинау ерекшелігіне байланысты аймақ бойынша бөлінбей ашылады
-------------------------------	---------	---

GRI 2-8

Қызметкер болып табылмайтын жұмыскерлер	147	Ақпарат ішінара ашылды.2-8а. Компания қызметкерлер болып табылмайтын және жұмысы Компания бақылайтын жұмыскерлердің жалпы саны бойынша деректерді жинамайды. Осындай жұмыскерлер орындайтын жұмыстардың типтері мен түрлері туралы деректерді жинау ағымдағы есепті кезеңде де жүзеге асырылған жоқ. 2-8b, 2-8с. қолданылмайды, 2-8а қараңыз
---	-----	--

3. Басқару

GRI 2-9

Басқару құрылымы мен тәртібі	179	
------------------------------	-----	--

GRI 2-10

Жоғары басқару органын сайлау және бекіту тәртібі	187	Жоғары басқару органдарының мүшелерін іріктеу өлшемшарттары (әртүрлілік, тәуелсіздік) туралы ақпарат «Самұрық-Қазына» АҚ Директорлар кеңесінің құрамын іріктеу процесін жүргізуіне байланысты ашылмайды
---	-----	---

GRI 2-11

Жоғары басқару органының төрағасы	179	
-----------------------------------	-----	--

GRI 2-12

Әсерді басқаруды қадағалаудағы жоғары басқару органының рөлі	185, 188	
--	----------	--

GRI 2-13

Әсерді басқару жауапкершілігін беру 184

GRI 2-14

Тұрақты даму ұжымдық білімі бекітудегі жоғары басқару органының рөлі 14, 40, 185, 190

GRI 2-15

Мүдделер қақтығысы 165, 188

GRI 2-16

Сыни маңызды проблемалар ақпараттандыру 185, 186

GRI 2-17

Жоғары басқару органының ұжымдық білімі 190

GRI 2-18

Жоғары басқару органының қызметін бағалау 190

GRI 2-19

Сыйақы саясаты 27, 191

GRI 2-20

Сыйақыны айқындау тәртібі 191, 192

GRI 2-21

Жылдық жалпы сыйақы коэффициенті
 Директорлар кеңесінің сыйақысы туралы ақпарат ҚМГ <https://www.kmg.kz/ru/investors/reporting/> сайтында ҚМГ-нің 2023 жылғы жылдық есебінде көрсетілген.

4. Стратегия, саясат және практика
GRI 2-22

Орнықты даму саласындағы стратегия туралы мәлімдеме 16, 18, 27

GRI 2-23

Ұйымның ішкі құжаттарында бекітілген міндеттемелер 27, 135, 162, 163

GRI 2-24

Саясаттар мен міндеттемелерді енгізу 27, 154

GRI 2-25

Жағымсыз әсерді азайту механизмдері 163, 185

GRI 2-26

Кеңес алу және проблемалар туралы хабарлау механизмдері 163

GRI 2-27

Заңнаманы сақтау 92, 206
 ҚМГ тобы бойынша жалпы төленген айыппұлдардың мониторингі тетігінің болмауына байланысты әкімшілік айыппұлдар бойынша ақпарат қолжетімді емес.

GRI 2-28

Қауымдастықтарға мүшелік 44, 113, 114

5. Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл
GRI 2-29

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу тәсілі 41

GRI 2-30

Ұжымдық шарттар 167

GRI 3: МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАР (2021)
GRI 3-1

Маңызды тақырыптарды анықтау процесі 14, 40

GRI 3-2

Маңызды тақырыптардың тізімі 40, 212

ПАРНИКТИК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ				
GRI 3: Маңызды тақырыптар 2021				
GRI 3-3				
Маңызды тақырыптарды басқару тәсілі	129, 135	7, 8, 9 принципі	ОДМ 13, 14	11.1.1
GRI 302: Энергия (2016)				
GRI 302-1				
Ұйым ішінде энергияны тұтыну	135	7, 8, 9 принципі	ОДМ 13, 14	11.1.2
GRI 302-2				
Ұйымнан тыс энергияны тұтыну	Ақпарат қолжетімді емес. Ұйымнан тыс энергияны тұтыну есебі жүргізілмейді	7, 8, 9 принципі	ОДМ 13, 14	11.1.3
GRI 302-3				
Энергия сыйымдылығы	135, 136	7, 8, 9 принципі	ОДМ 13, 14	11.1.4
GRI 302-4				
Энергия тұтынуды азайту	114, 135	7, 8, 9 принципі	ОДМ 13, 14	
GRI 302-5				
Өнімдер мен қызметтердің энергия тұтынуын азайту	135	7, 8, 9 принципі	ОДМ 13, 14	
GRI 305: Шығарындылар (2016)				
305-1				
Парниктік газдардың тікелей шығарындылары (қамту аймағы 1)	129, 135	7, 8, 9 принципі	ОДМ 13, 14	11.1.5
305-2				
Парниктік газдардың жанама энергетикалық шығарындылары (қамту аймағы 2)	2023 жылғы ақпарат CDP есебінде 2024 жылдың IV тоқсанында ашылады. CDP сауалнамаларымен келесі сілтеме бойынша танысуға болады: https://www.kmg.kz/ru/investors/reporting/?TYPE=report_development/	7, 8, 9 принципі	ОДМ 13, 14	11.1.6

305-3				
Парниктік газдардың өзге де жанама шығарындылары (қамту аймағы 3)	2023 жылғы ақпарат CDP есебінде 2024 жылдың IV тоқсанында ашылады. CDP сауалнамаларымен келесі сілтеме бойынша танысуға болады: https://www.kmg.kz/ru/investors/reporting/?TYPE=report_development/	7, 8, 9 принципі	ОДМ 13, 14	11.1.7
305-4				
Парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы	129	7, 8, 9 принципі	ОДМ 13, 14	11.1.8
КЛИМАТТЫҚ БЕЙІМДЕЛУ, ТҰРАҚТЫЛЫҚ ЖӘНЕ ӨТПЕЛІ КЕЗЕҢ				
GRI 3: Маңызды тақырыптар 2021				
GRI 3-3				
Маңызды тақырыптарды басқару тәсілі	92, 129, 135	1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10 принципі	ОДМ 1, 7, 8, 9, 12, 13	11.2.1
GRI 201: Экономикалық тиімділік (2016)				
201-2				
климаттың өзгеруіне байланысты қаржылық салдарлар және басқа тәуекелдер мен мүмкіндіктер	Қолжетімді емес. Компания мұндай зерттеулерді жүргізбейді.	1, 2, 4, 6, 7, 8, 10 принципі	ОДМ 1, 7, 8, 9, 12, 13	11.2.2
GRI 305: Шығарындылар (2016)				
305-5				
Парниктік газдар шығарындыларын азайту	92, 93, 97, 114, 129	7, 8, 9 принципі	ОДМ 1, 7, 8, 9, 12, 13	11.2.3
АТМОСФЕРАҒА ШЫҒАРЫНДЫЛАР				
GRI 3: Маңызды тақырыптар 2021				
GRI 3-3				
Маңызды тақырыптарды басқару тәсілі	92, 129, 135	7, 8, 9 принципі	ОДМ 1, 3, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 15	11.3.1
GRI 305: Шығарындылар (2016)				
305-6				
Озонды бұзатын заттар (ОБЗ) шығарындылары	Қолданылмайды. Компания озонды бұзатын заттардың шығарындыларын жүзеге асырмайды.	7, 8, 9 принципі	ОДМ 1, 7, 8, 9, 12, 14	

305-7

NOx, SOx және басқа да маңызды ластаушы заттардың шығарындылары	93, 97, 129	7, 8, 9 принципі	ОДМ 3, 11, 15	11.3.2
---	-------------	------------------	---------------	--------

GRI 416: Тұтынушының денсаулығы мен қауіпсіздігі 2016
GRI 416-1

Өнім санаттары қауіпсіздікке әсері бағаланатын өнімдер мен қызметтердің санаттары	Қолданылмайды, бұл әсер бойынша зерттеу Компанияда жүргізілмейді.	7, 8, 9 принципі	ОДМ 3, 11, 15	11.3.3
---	---	------------------	---------------	--------

GRI 417: Маркетингтік коммуникациялар және өнімдер мен қызметтерді таңбалау 2016
GRI 417-1

Процедуралармен талап етілетін өнімдер мен қызметтердің қасиеттері туралы ақпарат түрлері	23	7, 8, 9 принципі	ОДМ 3, 11, 15	
---	----	------------------	---------------	--

ҚАЛДЫҚТАР
GRI 3: Маңызды тақырыптар 2021
GRI 3-3

Маңызды тақырыптарды басқару тәсілі	98	7, 8, 9 принципі	ОДМ 3, 6, 12, 14, 15	11.5.1
-------------------------------------	----	------------------	----------------------	--------

GRI 306: Қалдықтар (2020)
306-1

Қалдықтардың пайда болуы және онымен байланысты елеулі әсерлер	88	7, 8, 9 принципі	ОДМ 3, 6, 12, 14, 15	11.5.2
--	----	------------------	----------------------	--------

306-2

Қалдықтармен байланысты елеулі әсерлерді басқару	77, 98	7, 8, 9 принципі	ОДМ 3, 6, 12, 14, 15	11.5.3
--	--------	------------------	----------------------	--------

306-3

Түзілген қалдықтар	98	7, 8, 9 принципі	ОДМ 3, 6, 11, 12, 14, 15	11.5.4
--------------------	----	------------------	--------------------------	--------

306-4

Кәдеге жаратылған қалдықтар	98	7, 8, 9 принципі	ОДМ 3, 6, 12, 14, 15	11.5.5
-----------------------------	----	------------------	----------------------	--------

306-5

Залалсыздандыруға және көмуге бағытталған қалдықтар	98	7, 8, 9 принципі	ОДМ 3, 6, 12, 14, 15	11.5.6
---	----	------------------	----------------------	--------

СУ ЖӘНЕ АҒЫНДЫ СУЛАР
GRI 3: Маңызды тақырыптар 2021
GRI 3-3

Маңызды тақырыптарды басқару тәсілі	83	7, 8, 9 принципі	ОДМ 6, 12, 14, 15	11.6.1
-------------------------------------	----	------------------	-------------------	--------

GRI 303: Су және ағынды сулар (2018)
GRI 303-1

Ортақ су ресурстарымен өзара әрекеттесу	83, 85, 88	7, 8, 9 принципі	ОДМ 6, 12, 14, 15	11.6.2
---	------------	------------------	-------------------	--------

GRI 303-2

Су бөлумен байланысты әсерді басқару	83, 85, 88	7, 8, 9 принципі	ОДМ 6, 12, 14, 15	11.6.3
--------------------------------------	------------	------------------	-------------------	--------

GRI 303-3

Су алу	83, 85, 88	7, 8, 9 принципі	ОДМ 6, 12, 14, 15	11.6.4
--------	------------	------------------	-------------------	--------

GRI 303-4

Суды ағызу	83, 85, 88	7, 8, 9 принципі	ОДМ 6, 12, 14, 15	11.6.5
------------	------------	------------------	-------------------	--------

GRI 303-5

Су тұтыну	83, 85, 88	7, 8, 9 принципі	ОДМ 6, 12, 14, 15	11.6.6
-----------	------------	------------------	-------------------	--------

ЖАБУ ЖӘНЕ ОҢАЛТУ
GRI 3: Маңызды тақырыптар 2021
GRI 3-3

Маңызды тақырыптарды басқару тәсілі	167	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 4, 8, 11, 14, 15	11.7.1
-------------------------------------	-----	---------------------------	----------------------	--------

GRI 402: Қызметкерлер мен басшылық өзара қатынасы (2016)
402-1

Ұйымның қызметіндегі өзгерістерге қатысты хабарламаның ең аз кезеңі	167	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 4, 8, 11, 14, 15	11.7.2
---	-----	---------------------------	----------------------	--------

GRI 404: Оқыту және білім беру (2016)
404-2

Қызметкерлердің жұмыспен қамту қабілетін қолдауға арналған біліктілікті арттыру бағдарламалары	111, 154	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 4, 8, 11, 14, 15	11.7.3
--	----------	---------------------------	----------------------	--------

АКТИВТЕРДІҢ ТҰТАСТЫҒЫ ЖӘНЕ МАҢЫЗДЫ ОҚЫС ОҚИҒАЛАРДЫ БАСҚАРУ
GRI 3: Маңызды тақырыптар 2021
GRI 3-3

Маңызды тақырыптарды басқару тәсілі	98	7, 8 принципі	ОДМ 11, 14	11.8.1
-------------------------------------	----	---------------	------------	--------

GRI 306: Ағынды сулар мен қалдықтар (2016)
306-3

Елеулі төгілулер	103	7, 8 принципі	ОДМ 11, 14	11.8.2
------------------	-----	---------------	------------	--------

ЕҢБЕКТИ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫ
GRI 3: Маңызды тақырыптар 2021
GRI 3-3

Маңызды тақырыптарды басқару тәсілі	79, 117, 119, 124	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 3, 8	11.9.1
-------------------------------------	-------------------	---------------------------	----------	--------

GRI 403: Жұмыс орнындағы денсаулық және қауіпсіздік (2018)
403-1

Жұмыс орнындағы еңбекті қорғау және қауіпсіздік менеджменті жүйесі	77, 79, 117, 119, 124	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 3, 8	11.9.2
--	-----------------------	---------------------------	----------	--------

403-2

Өндірістік тәуекелдер мен қауіптерді анықтау және бағалау, осы тәуекелдерді іске асыруға байланысты жазатайым оқиғаларды тергеу	117, 119	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 3, 8	11.9.3
---	----------	---------------------------	----------	--------

403-3

Өндірістегі еңбекті қорғау жөніндегі қызмет	117, 124	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 3, 8	11.9.4
---	----------	---------------------------	----------	--------

403-4

Жұмыс орнында еңбекті қорғау және қауіпсіздік мәселелеріне қатысу, кеңес беру және қызметкерлердің назарына жеткізу	79, 124	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 3, 8	11.9.5
---	---------	---------------------------	----------	--------

403-5

Қызметкерлерді еңбекті қорғау және жұмыс орнындағы қауіпсіздік мәселелері бойынша оқыту	124	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 3, 8	11.9.6
---	-----	---------------------------	----------	--------

403-6

Жұмысшылардың денсаулығының алдын алу және қорғау	124	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 3, 8	11.9.7
---	-----	---------------------------	----------	--------

403-7

Іскерлік қатынастармен тікелей байланысты денсаулық пен еңбек қауіпсіздігіне әсердің алдын алу және азайту	77, 79, 124	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 3, 8	11.9.8
--	-------------	---------------------------	----------	--------

403-8

Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздікті басқару жүйесінің талаптары қолданылатын жұмыскерлер	124	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 3, 8	11.9.9
---	-----	---------------------------	----------	--------

403-9

Өндірістік жарақаттану	117, 119, 124	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 3, 8	11.9.10
------------------------	---------------	---------------------------	----------	---------

403-10

Кәсіби аурулар	124	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 3, 8	11.9.11
----------------	-----	---------------------------	----------	---------

ЖҰМЫСҚА ОРНАЛАСУ ТӘЖІРИБЕСІ
GRI 3: Маңызды тақырыптар 2021
GRI 3-3

Маңызды тақырыптарды басқару тәсілі	147	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 1, 4, 5, 8, 10, 11, 14, 16	11.10.1
-------------------------------------	-----	---------------------------	--------------------------------	---------

GRI 401: Жұмыспен қамту (2016)
GRI 401-1

Жаңа қызметкерлерді жалдау және кадрлардың кетуі	147	Жартылай ашылды. Қызметкерлердің үлесі компанияда ақпарат жинау ерекшелігіне байланысты аймақ бойынша бөлінбей ашылады.	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 4, 5, 8, 10, 16	11.10.2
--	-----	---	---------------------------	---------------------	---------

GRI 401-2

Толық жұмыспен қамту жағдайында жұмыс істейтін қызметкерлерге берілетін, уақытша немесе толық емес жұмыс жағдайында жұмыс істейтін қызметкерлерге берілмейтін жеңілдіктер	147, 167	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 4, 5, 8, 10, 16	11.10.3
---	----------	---------------------------	---------------------	---------

GRI 401-3

Бала күтімі бойынша демалыс	147	Компанияда ақпарат жинау ерекшелігіне байланысты ішінара ашылды (ашылмаған: ана болу/әке болу бойынша демалыс алуға құқығы бар жұмыскерлердің жынысқа бөліп көрсетілген жалпы саны; ана болу/әке болу бойынша демалыс аяқталғаннан кейін жұмысқа оралған жұмыскерлердің жынысқа бөліп көрсетілген саны; жұмысқа оралу пайызы; ана болу/әке болу бойынша демалыстан кейін жұмысқа оралған әне жұмысқа оралғаннан кейін 12 айдан кейін жұмыс істеуді жалғастырған жұмыскерлердің жынысқа бөліп көрсетілген саны)	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 4, 5, 8, 10, 16	11.10.4
-----------------------------	-----	--	---------------------------	---------------------	---------

GRI 404: Оқыту және білім беру (2016)
GRI 404-1

Бір жұмыскерге бір жылға жылына оқу сағаттарының орташа саны	154	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 1, 4, 5, 8, 10, 16	11.10.6
--	-----	---------------------------	------------------------	---------

GRI 404-3

Мансаптың нәтижелілігі мен дамуына мерзімді бағалау жүргізілетін жұмыскерлердің үлесі	147	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 1, 4, 5, 8, 10, 11, 14	
---	-----	---------------------------	----------------------------	--

GRI 414: Әлеуметтік өлшемшарттар бойынша өнім берушілерді бағалау (2016)
GRI 414-1

Әлеуметтік өлшемшарттар бойынша іріктеуден өткен жаңа өнім берушілер	Ақпарат қолжетімді емес. Сатып алу процесін «Самұрық-Қазына» АҚ бақылайды	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 1, 4, 5, 8, 10, 16	11.10.8
--	---	---------------------------	------------------------	---------

GRI 414-2

Жеткізу тізбегіндегі жағымсыз әлеуметтік әсерлер және қабылданған шаралар	Ақпарат қолжетімді емес. Сатып алу процесін «Самұрық-Қазына» АҚ бақылайды	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 1, 4, 5, 8, 10	11.10.9
---	---	---------------------------	--------------------	---------

КЕМСІТУШІЛІКТИҢ БОЛМАУЫ ЖӘНЕ ТЕҢ МҮМКІНДІКТЕР
GRI 3: Маңызды тақырыптар 2021
GRI 3-3

Маңызды тақырыптарды басқару тәсілі	154, 165	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 1, 4, 5, 8, 10, 16	11.11.1
-------------------------------------	----------	---------------------------	------------------------	---------

GRI 202: Нарықтарда болу (2016)
GRI 202-1

Бастапқы деңгейдегі стандартты жалақының ұйым қызметінің маңызды аймақтарындағы белгіленген ең төменгі жалақыға қатынасы	161	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 1, 4, 5, 8, 10, 16	
--	-----	---------------------------	------------------------	--

GRI 202-2

Жергілікті қоғамдастықтан жалданған жоғарғы басшылықтың үлесі	161	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 1, 4, 5, 8, 10, 16	11.11.2
---	-----	---------------------------	------------------------	---------

GRI 405: Әртүрлілік және тең мүмкіндіктер (2016)
405-1

Басқару органдары мен қызметкерлердің әртүрлілігі	147	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 4, 5, 8, 10, 16	11.11.5
---	-----	---------------------------	---------------------	---------

405-2

Әйелдер мен ерлердің негізгі жалақысы мен сыйақысының арақатынасы	147	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 4, 5, 8, 10, 16	11.11.6
---	-----	---------------------------	---------------------	---------

GRI 406: Кемсітушілікке жол бермеу (2016)
406-1

Белгіленген кемсітушілік жағдайларының саны және қабылданған әрекеттер	162, 167	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 4, 5, 8, 10, 16	11.11.7
--	----------	---------------------------	---------------------	---------

GRI 408: Балалар еңбегі (2016)
408-1

Балалар еңбегін пайдалану қаупі бар бөлімшелер. Дәл осындай проблема туындауы мүмкін өнім берушілер	162	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 8, 16	
---	-----	---------------------------	-----------	--

ЭКОНОМИКАЛЫҚ САЛДАРЛАР
GRI 3: Маңызды тақырыптар 2021
GRI 3-3

Маңызды тақырыптарды басқару тәсілі	154, 174, 194, 203	10 принципі	ОДМ 1, 5, 8, 9, 10	11.14.1
-------------------------------------	--------------------	-------------	--------------------	---------

GRI 201: Экономикалық тиімділік (2016)
GRI 201-1

Құрылған және бөлінген тікелей экономикалық құн	194	10 принципі	ОДМ 1, 5, 8, 9, 10	11.14.2
---	-----	-------------	--------------------	---------

GRI 201-3

Белгіленген төлемдері бар жоспарлар бойынша міндеттемелер және басқа да зейнетақы жоспарлары	195	1, 2, 3, 6 принципі	ОДМ 1, 5, 8, 9, 10	
--	-----	---------------------	--------------------	--

GRI 203: Жанама экономикалық әсерлер (2016)
GRI 203-1

Инфрақұрылымға инвестициялар және өтеусіз қызметтер	174, 198	1, 2, 3, 4, 5, 6, 10 принципі	ОДМ 1, 5, 8, 9, 10	11.14.4
---	----------	-------------------------------	--------------------	---------

GRI 203-2

Елеулі жанама экономикалық әсерлер	198	1, 10 принципі	ОДМ 1, 5, 8, 9, 10	11.14.5
------------------------------------	-----	----------------	--------------------	---------

GRI 204: Сатып алу тәжірибесі (2016)
GRI 204-1

Жергілікті өнім берушілерге арналған шығыстардың үлесі	203	10 принципі	ОДМ 8, 9	11.14.6
--	-----	-------------	----------	---------

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ
GRI 3: Маңызды тақырыптар 2021
GRI 3-3

Маңызды тақырыптарды басқару тәсілі	165	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 1, 4, 5, 8, 10, 16	11.20.1
-------------------------------------	-----	---------------------------	------------------------	---------

GRI 205: Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл (2016)
GRI 205-1

Сыбайлас жемқорлыққа байланысты тәуекелдер тұрғысынан бағаланатын өндірістік бөлімшелер	165	1, 2, 3, 4, 5, 6, 10 принципі	ОДМ 12, 16	11.20.2	Қажетті ақпараттың болмауына байланысты ішінара ашылды (ашылмаған: сыбайлас жемқорлыққа байланысты және тәуекелдерді бағалау процесінде анықталған елеулі тәуекелдер)
---	-----	-------------------------------	------------	---------	---

GRI 205-2

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың саясаты мен әдістері туралы хабардар ету және оларды оқыту	165	1, 2, 3, 4, 5, 6, 10 принципі	ОДМ 12, 16	11.20.3	Қажетті ақпараттың болмауына байланысты ішінара ашылды (ашылмаған: сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша оқыту жүргізілген қызметкерлердің саны мен пайызы өңірлер бойынша бөліністе)
---	-----	-------------------------------	------------	---------	---

GRI 205-3

Сыбайлас жемқорлықтың расталған жағдайлары және қабылданған әрекеттер	165	1, 2, 3, 4, 5, 6, 10 принципі	ОДМ 12, 16	11.20.4
---	-----	-------------------------------	------------	---------

МАҢЫЗДЫ ЕМЕС ТАҚЫРЫПТАР
БИОАЛУАНТҮРЛІЛІК
GRI 304: Биоалуантүрлілік (2016)
304-1

Меншікте жалға берілетін немесе басқарылатын және ЕҚТА-да және олардың шекарасынан тыс биоәртүрлілік құндылығы жоғары аумақтарда орналасқан өндірістік алаңдар	106, 108	7, 8, 9 принципі	ОДМ 6, 12, 14, 15	11.4.2
--	----------	------------------	-------------------	--------

304-2

Қызметтің, өнімдер мен қызметтердің биоалуантүрлілікке елеулі әсері	106, 108	7, 8, 9 принципі	ОДМ 6, 12, 14, 15	11.4.3
---	----------	------------------	-------------------	--------

304-3

Сақталған немесе қалпына келтірілген тіршілік ету ортасы	106, 108	7, 8, 9 принципі	ОДМ 6, 12, 14, 15	11.4.4
--	----------	------------------	-------------------	--------

304-4

ХТҚҚ қызыл тізіміне енгізілген түрлердің жалпы саны және ұйымның қызметі әсер ететін қорғалатын түрлердің ұлттық тізімі	106	7, 8, 9 принципі	ОДМ 6, 12, 14, 15	11.4.5
---	-----	------------------	-------------------	--------

МЕМЛЕКЕТ ПАЙДАСЫНА ТӨЛЕМДЕР
GRI 201: Экономикалық тиімділік (2016)
GRI 201-4

Үкіметтен алынған қаржылық көмек	194	10 принципі	ОДМ 1, 5, 8, 9, 10	11.21.3
----------------------------------	-----	-------------	--------------------	---------

GRI 207: Салықтар (2019)
GRI 207-1

Салық салу тәсілі	195	10 принципі	ОДМ 1, 16, 17	11.21.4
-------------------	-----	-------------	---------------	---------

GRI 207-2

Салықты басқару, тәуекелдерді бақылау және басқару	197	10 принципі	ОДМ 1, 16, 17	11.21.5
--	-----	-------------	---------------	---------

GRI 207-3

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу және салыққа қатысты мәселелерді шешу	197	10 принципі	ОДМ 1, 16, 17	11.21.6
--	-----	-------------	---------------	---------

GRI 207-4

Елдер бойынша есептілік	195	10 принципі	ОДМ 1, 16, 17	11.21.7
-------------------------	-----	-------------	---------------	---------

ҚАУЫМДАСТЫҚ ЖӘНЕ ҰЖЫМДЫҚ КЕЛІССӨЗДЕР ЕРКІНДІГІ
GRI 407: Қауымдастық және ұжымдық келіссөздер еркіндігі (2016)
407-1

Қауымдастық бостандығын пайдалануға және ұжымдық келіссөздер жүргізуге құқығы бар анықталған бөлімшелер мен өнім берушілер бұзылуы немесе елеулі тәуекелге ұшырауы мүмкін және осы құқықтарды қолдау үшін жасалған әрекеттер	167	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 8, 16	11.13.2
--	-----	---------------------------	-----------	---------

ЖЕРГІЛІКТІ ҚАУЫМДАСТЫҚТАР
GRI 413: Жергілікті қауымдастықтар (2016)
413-1

Жергілікті қауымдастықтармен өзара әрекеттесу, әсерді бағалау және даму бағдарламалары	174	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 1, 3, 5, 6, 16	11.15.2
--	-----	---------------------------	--------------------	---------

413-2

Жергілікті қауымдастықтарға елеулі нақты және ықтимал теріс әсері бар бөлімшелер	174	1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі	ОДМ 1, 3, 5, 6, 16	11.15.3
--	-----	---------------------------	--------------------	---------

МӘЖБҮРЛІ ЕҢБЕК ЖӘНЕ ЗАМАНАУИ ҚҰЛДЫҚ
GRI 409: Мәжбүрлі немесе міндетті еңбек (2016)
409-1

Мәжбүрлі немесе міндетті еңбекті пайдалану қаупі бар бөлімшелер. Дәл осындай проблема туындауы мүмкін өнім берушілер
 Дәл осындай проблема туындауы мүмкін өнім берушілер

162, 171

1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі ОДМ 8, 16

БӘСЕКЕЛЕСТІККЕ ҚАРСЫ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ
206 GRI: Бәсекелестікке қарсы мінез-құлық (2016)
GRI 206-1

Бәсекелестікке қарсы мінез-құлық үшін соти, антитраст, және монополиялық тәжірибелер

206

1, 2, 3, 4, 5, 6 принципі ОДМ 16 11.19.2

ҚОҒАМДЫҚ САЯСАТ
GRI 415: Мемлекеттік саясат (2016)
415-1

Мемлекеттік/саяси қажеттіліктерге қайырымдылықтар

194

10 принципі ОДМ 16 11.22.2

**ҚОЛДАНЫЛАТЫН САЛАЛЫҚ СТАНДАРТТАРДАҒЫ GRI ТАҚЫРЫПТАРЫ
 МАҢЫЗДЫ ЕМЕС ДЕП АНЫҚТАЛАДЫ**
ТАҚЫРЫП
GRI 11: Oil and Gas Sector 2021
11.4 - Тақырып Биоалуантүрлілік

11.13 - Тақырып Қауымдастық және ұжымдық шарттарды жүргізу еркіндігі

11.12 - Тақырып Мәжбүрлі еңбек және заманауи құлдық

11.15 - Тақырып Жергілікті қауымдастықтар

11.16 - Тақырып Жер және ресурстарға құқықтар

11.17 - Тақырып Жергілікті халықтардың құқықтары

11.18 - Тақырып Қақтығыстар және қауіпсіздікті қамтамасыз ету

11.19 - Тақырып Бәсекелестікке қарсы мінез-құлық

11.21 - Тақырып Мемлекет пайдасына төлемдер

11.22 - Тақырып Қоғамдық саясат

Бұл тақырыптар маңызды емес, өйткені Компания мен мүдделі тұлғалар ұйымның экономикаға, қоршаған ортаға және әлеуметтік салаға айтарлықтай әсерін анықтаған жоқ.

5-ҚОСЫМША. ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

ACCA	Association of Chartered Certified Accountants
AIX	Astana International Exchange (Астана халықаралық биржасы)
BP	British Petroleum
BRCC	Biodiversity Research and Conservation Center (Биоәртүрлікті зерттеу және сақтау орталығы)
БК	«CASPI BITUM» бірлескен кәсіпорны» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
CCUS	Carbon Capture, Utilization and Storage
CDP	Carbon Disclosure Project (Көміртекті есеп берудің климаттық бағдарламасы)
CFA	Chartered Financial Analyst
CIA	Certified internal auditor
CIMA	Chartered Institute of Management Accountants (Сертификатталған басқарушылық есеп мамандары институты)
COVID-19	Coronavirus Disease 2019 (2019 жылғы Коронавирустық инфекция)
COP	Conference of the Parties
DipIFR	Diploma in the International Financial Reporting (Халықаралық қаржылық есептілік бойынша диплом)
GHG	greenhouse gas
EBITDA	Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization=
ESG	Environmental, Social, and Governance (Экологиялық, әлеуметтік және басқару аспектілері)
FAR	Fatality accident rate (100 миллион адам-сағатқа өлім жағдайларының коэффициенті)
GRI	Global Reporting Initiative (Жаһандық есеп беру бастамасы)

HSE	Health, Safety and Environment (Еңбекті, қоршаған ортаны және қауіпсіздікті қорғау)
IMEO	International Methane Emissionse Observatory (Халықаралық метан шығарындылары обсерваториясы)
IOGP	International Association of Oil & Gas Producers (Халықаралық мұнай өндірушілер қауымдастығы)
IPCC	Intergovernmental Panel cl Climate Change (Климаттың өзгеруі жөніндегі үкіметаралық топ)
IPIECA	International Petroleum Industry Environmental Conservation Association (Мұнай өнеркәсібінің қоршаған ортаны қорғау жөніндегі халықаралық қауымдастығы)
IPMA	International Project Management Association (Жобаларды басқарудың халықаралық қауымдастығы)
I-REC	International Renewable Energy Certificate
ISO	International Organization for Standardization (Халықаралық стандарттау ұйымы)
IUCN	International Union for Conservation of Nature (Халықаралық табиғатты қорғау одағы)
KASE	Kazakhstan Stock Exchange (Қазақстан қор биржасы)
KMGI	KMG International N.V.
KPI	Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.
LDAR	Leak detention and repair
LTIR	Lost Time Incident Rate (1 миллион адам-сағатқа жұмыс уақыты жоғалатын жарақаттану жағдайларының коэффициенті)
LOTO	Logout/Tagout
MBA	Master of Business Administration (Іскери әкімшілендіру шебері)

MVCR	Motor vehicle crash rate (жүріп өткен миллион км-ге шаққандағы жол-көлік оқиғаларының коэффициенті)
NEBOSH	National Examination Board in Occupational Safety and Health (Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ұлттық емтихан комиссиясы)
OGMP	Oil and Gas Methane Partnership
OSC	«Oil Services Company» ЖШС
PMP	Project Management Professional сертификаттау
PR	public relations
PwC	PricewaterhouseCoopers
PCA	Power Central Asia
RoSPA	The Royal Society for the Prevention of Accidents
SAF	sustainable aviation fuel
SBTi	Science Based Targets initiative
SRS	Social Responsibility Scale (Әлеуметтік тұрақтылық индексі)
TCFD	Task Force jn Climate-related Financial Disclosures
UNEP	United Nations Environment Programme
USAID	U.S. Agency for International Development
WEP	United Nations Women's Empowerment Principles (Біріккен Ұлттар Ұйымының әйелдердің мүмкіндіктерін кеңейту қағидаттары)
WRI	World Resource Institute (Әлемдік табиғи ресурстар институты)
АБІ	алдын ала біліктілік іріктеу
АЖ	ақпараттық жүйе
АҚ	акционерлік қоғам
АМЖ	Автоматтандырылған мониторинг жүйесі
АМӨЗ	«Атырау мұнай өңдеу зауыты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
АРБД	ҚМГ адами ресурстарды басқару департаменті

ACCA	Association of Chartered Certified Accountants
ӘБП	әкімшілік-басқару персоналы
ӘӨЫКО	Әлеуметтік өзара ықпалдастық және коммуникация орталығы
ӘЭЖ	әуе желісінің электр беру желілері
БАҚ	бұқаралық ақпарат құралдары
БК	«CASPI BITUM» бірлескен кәсіпорны» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
БК	бірлескен кәсіпорын
БО	бизнес-орталық
БӨ	«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» акционерлік қоғамы
БҰҰ	Біріккен Ұлттар Ұйымы
БҰҰ ЖШ	Біріккен Ұлттар Ұйымының Жаһандық шарты
ВГО	вакуумдық газойль
ГМСБ	газ-мұнай-су көрінісі
ДК	Директорлар кеңесі
ЕК, ӨҚ және ҚОҚ	Қауіпсіздік және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау, төтенше жағдайлардың алдын алу
ЕҚЖЕҚ	Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау
ЕҚОҚ	Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау
ЕҚТА	ерекше қорғалатын табиғи аумақ
ЕМГ	«Ембімұнайгаз» акционерлік қоғамы
ЕТБЖ	Еңбекақы төлеудің бірыңғай жүйесі
ЕТҰ	еншілес және тәуелді ұйымдар
ЖАҚ	жария акционерлік қоғам
ЖЕ	Жылдық есеп
ЖКО	жол-көлік оқиғасы
ЖҚҚ	жеке қорғаныш құралдары
ЖМБ	Жаһандық метан бастамасы
ЖМК	Жақсартылған модельдік келісімшарт

ЖСҚ	жобалау-сметалық құжаттама
ЖШС	жауапкершілігі шектеулі серіктестік
ЖЭК	жаңартылатын энергия көздері
ЖЭС	жел электр станциясы
ИБЖ	интеграцияланған басқару жүйесі
ИТҚ	инженерлік-техникалық қызметкерлер
КВИ	коронавирустық инфекция
КҚК	«Каспий Құбыр Консорциумы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
КО	корпоративтік орталық
КС	компрессорлық станция
КСШ	көмірсутек шикізаты
КТГӨ	«ҚазТрансГаз Өнімдері» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
КТК	компьютерлік тренажер кешені
КТҚС	Каспий теңізінің қазақстандық секторы
ҚазГӨЗ	«Қазақ Газ өңдеу зауыты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ҚБМ	«Каражанбасмұнай» акционерлік қоғамы
ҚГМ	«Қазгермұнай» бірлескен кәсіпорны» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ҚЕҚҚОҚОДК	«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік, еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитеті
ҚЕХС	Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары
ҚЕХСТК	халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын түсіндіру комитеті
ҚҚҚ	құстан қорғайтын құрылғылар
ҚҚС	қабат қысымын сақтау
ҚМГ	«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы

ҚМГИ	«ҚазМұнайГаз Инжиниринг» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ҚНК	қызметтің негізгі көрсеткіші
ҚОА	«Қазақойл Ақтөбе» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ҚОӘБ	Қоршаған ортаға әсерді бағалау
ҚР	Қазақстан Республикасы
ҚР ЭБЖМ	ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігі
ҚТГ	«ҚазТрансГаз» акционерлік қоғамы
ҚТКФ	«Қазтеңізкөлікфлоты» ұлттық теңіз кеме қатынасы компаниясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ҚТМ	«Қазақтүрікмунай» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ҚТО	«ҚазТрансОйл» акционерлік қоғамы
ҚХР	Қытай Халық Республикасы
ҚЭК	қоғамдық экологиялық кеңес
ЛЗ	ластаушы зат
МАС	мұнай айдау станциясы
МАТЖ	мұнайдың авариялық төгілуін жою
МЖ	менеджмент жүйесі
млн	миллион
млрд	миллиард
МММ	«Маңғыстаумұнайгаз» акционерлік қоғамы
ММТ	мерзімді медициналық тексеру
МӨЗ	мұнай өңдеу зауыты
МӨҰ	мұнай өндіруші ұйым
МТ	«МұнайТас» Солтүстік-Батыс құбыр компаниясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
МТҚ	механикалық тазарту қондырғысы
МҰ	Мердігер ұйымдар
МХЗ	мұнай-химия зауыты
ОДЕ	Орнықты даму туралы есеп

ОДМ	Біріккен Ұлттар Ұйымының Орнықты даму мақсаттары
ОЖА	орындалған жұмыстар актісі
ОСК	«Ойл Сервис Компани» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ОТК	«Ойл Транспорт Корпорейшэн» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ОЭР	отын-энергетикалық ресурстар
ӨБ, ЕҚОҚ	Өндірістік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау
ӨМГ	«Өзенмұнайгаз» акционерлік қоғамы
ӨМС	«ӨзенМұнайСервис» ЖШС
ПГ	парниктік газдар
ПҚОП	«ПетроКазахстан Ойл Продактс» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ПМХЗ	«Павлодар мұнайхимия зауыты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
СЕС	Салықтық есеп саясаты
СК ӨБК	Солтүстік Каспий бойынша өнімді бөлу туралы келісім
СКЭБР	Солтүстік Каспий экологиялық ден қою базасы
СҚА	санитарлық-қорғау аймағы
СӨТБ	«Су өндіру және тасымалдау басқармасы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ТБКЖ	Тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі
ТЖ	төтенше жағдай
ТЖҚ	тауарлар, жұмыстар және көрсетілетін қызметтер
ТКД	төмен көміртекті даму
ТКДБ	Төмен көміртекті даму бағдарламасы
ТШО	«Теңізшевройл» бірлескен кәсіпорны

ТЭЕ	техникалық-экономикалық есеп
ТЭЗ	техникалық-экономикалық зерттеу
ТЭО	техникалық-экономикалық негіздеме
ҰАТ	«Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ
ҰЖаЖ	ұңғымаларды жер астында жөндеу
ҰК	Ұлттық компания
ҰКЖ	ұңғымаларды күрделі жөндеу
ҰҚК	Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитеті
ҰТКҚ	Ұлттық теңіз кеме қатынасы
ҰҚТ	үздік қол жетімді әдістер
ХЕҰ	Халықаралық еңбек ұйымы
ХТҚО	Халықаралық табиғатты қорғау одағы
ШҚЕ	Шоғырландырылған қаржылық есептілік
ІМГ	ілеспе мұнай газы
ЭБЖ	электр беру желісі
ЭЖҚС	электр жанармай құю станциялары
ЭКН	электр энергиясының көтерме нарығы
ЭЛТҚ	электр тұзсыздандыру қондырғысы
ЭЛТҚ-АВТ-З	мұнайды атмосфералық өңдеу және мазутты вакуумдық айдау қондырғысы
ЭМААЖ	экологиялық мониторингтің автоматтандырылған ақпараттық жүйесі
ЭМТЖ	электрондық медициналық тексеру жүйесі
ЭСАЖ	Электрондық сатып алудың ақпараттық жүйесі
ЭТ	энергия тиімділігі
ЭҰ	энергия үнемдеу

ЕСЕПТІ ДАЙЫНДАУ ЖӨНІНДЕГІ ТОП

ЖОБА ҮЙЛЕСТІРУШІЛЕРІ:

Түребаева Айша
Баймагзумова Айжан
Бесембаева Жанель
Жаксылык Азиза
Абильдаева Меруерт

ЕСЕППЕН ЖҰМЫС ІСТЕГЕНДЕР:

Шарипов Дамир
Джумаканова Карлыгаш
Тюлеева Калбиби
Мүкашева Зауре
Нұрхан Айдар
Айтхожин Талгат
Абдрахманов Ерлан
Сатыбалдиева Лаура
Нүрилиева Меруерт
Токпанова Асия
Хасенов Габидулла
Амиров Азимхан
Қушанова Динара
Бақытқызы Гүлвира
Ақшабаева Гүлмира
Айтмагамбетова Инжу
Ингербаева Жанат
Баиров Берик
Қуракбаев Марғұлан
Аренов Асхат
Ажғалиев Байхат
Кажибекова Майгүль

Ақжанов Марат
Жанабилова Жанель
Джунусов Толеген
Бадылбаев Бауржан
Мұқашев Мейрамбек
Ахметова Улжан
Алиев Камилжан
Қунафина Мадина
Каримова Эльдана
Жакенова Еркеш
Қульмагамбетова Айнұр
Есенбек Нұрсұлтан
Джаксыбергенова Алия
Гросул Роман
Нұрбаева Ардак
Усипбекова Нұрзада
Маратұлы Талғат
Иманиязов Абай
Теленчинов Рамиль
Исеева Жанар
Байганова Сания
Есбергенова Айгүль
Спатаева Айман
Ольшевский Александр
Сисенбаева Маржан
Рахметов Даурен
Аязбекова Хорлан
Досжанов Данияр
Жумағалиева Акмарал
Жалелов Дастан
Құдайбергенова Ұлдана
Рысбекова Сайран

БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы»
акционерлік қоғамы

Мекенжайы: 010000, Астана қ., Қонаев к-сі, 8

 +7/7172/ 78 61 01

 +7/7172/ 78 60 00

 www.kmg.kz

 sustainability@kmg.kz

Есептің шығу күні: 2024 жылғы мамыр

Алдыңғы Орнықты даму туралы есеп 2023 жылдың маусым айында жарияланды.